

DISTRIKTSKONGRESS

2024

HANDLINGAR

Socialdemokraterna

Förslag till dag- och arbetsordning ordinarie distriktskongress 2024

1. Kongressens öppnande
2. Upprop
3. Beslut om kongressens offentlighet
4. Val av mötesfunktionärer
  - a) fyra kongressordförande
  - b) fem sekreterare varav en sammankallande
  - c) tre justeringsledamöter
  - d) åtta rösträknare varav en sammankallande
5. Fastställande av dag- och arbetsordning
6. Val av media/redaktionsutskott
7. Behandling av styrelsens och revisorernas berättelse 2023
8. Bokslutsdispositioner
9. Beslut om ansvarsfrihet 2023
10. Länsriksdagsgruppens berättelse 2023
11. Regiongruppens berättelse 2023
12. Stiftfullmäktigegruppens berättelse 2023
13. Styrelsens förslag
  - a) Ombuds fördelning till distriktskongress
  - b) Hantering av valsedlar inför kyrkoval
14. Val av distriktsstyrelse (mandatperiod två år)
  - a) ordförande

- b) vice ordförande
- c) facklig ledare
- d) studieorganisatör
- e) sju ordinarie ledamöter
- f) fem ersättare

15. Fyllnadsval till valberedningen - efter Emanuel Ksiazkiewicz (mandatperiod två år)

- a) en ersättare

16. Beslut om arvode till revisorerna

17. Val av revisorer (mandatperiod två år)

- a) tre ordinarie varav en sammankallande
- b) tre ersättare

18. Gästerna har ordet

19. Behandling av inkomna motioner

20. Kongressens uttalande

21. Kongressens avslutning

Förslag till arbetsordning

Kongressens arbetstider:

Lördagen den 27/4 09.00 till cirka 18.00

Söndagen den 28/4 09.00 till cirka 18.00

Ombudens tjänstgöring:

Byte av ombud medges inte under kongressens gång.

Diskussionsordning:

1. Ordet begärs hos tjänstgörande ordförande i VoteIt
2. Förslag skall, för att kunna behandlas, vara skriftliga
3. Talartid för distriktsstyrelsens föredragande, valberedningens sammankallande, motionär eller av motionär utsedd talesperson är begränsad till fyra (4) minuter i sitt första anförande. Övriga diskussionsinlägg två (2) minuter.

The background is a solid red color with a repeating pattern of white geometric shapes. These shapes include circles, squares, triangles, and zig-zag lines, some of which are filled with smaller white shapes like dots or crosses. The pattern is dense and covers the entire page.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2023

Partidistriktet 2023

Distriktsstyrelse 2023

Ledamöter

- Åsa Westlund, Haninge tillika ordförande
Aida Hadzialic, Sundbyberg, tillika vice ordförande,
Fredrik Sirberg, Ekerö, tillika facklig ledare
Markus Selin, Täby tillika studieledare
Boel Godner, Södertälje
Mathias Tegnér, Tyresö
10 Tove Sander, Danderyd
Khashayar Farmanbar, Nacka
Sara Kukka-Salam, Solna
Patrik Isestad, Nynäshamn
Sara Helge Vikmång, Huddinge

Ersättare

- Serkan Köse, Botkyrka
Ulrika Falk, Norrtälje
Daniel Larson, Lidingö
20 Azadeh Rojhan Gustafsson, Upplands Väsby
Carl Kangas, Värmdö

Adjungerade

- Moska Hassas, SSU distriktet
Julia Ekedahl, S-kvinnodistriktet
Hina Khan, Socialdemokrater för tro och solidaritet
Carina Paulsson, LO distriktet
Jens Sjöström, regionråd

30 Revisorer

Ordinarie

- Hans-Erik Salomonsson, Sundbyberg, tillika sammankallande
Joe Frans, Upplands Väsby
Lena Ingren, Botkyrka

Revisorsersättare

- Sören Lekberg, Södertälje
Helena Austrell, Upplands-Bro
Glenn Viklund, Österåker
40 Utöver detta anlitar distriktet KPMG som auktoriserad revisor.

Valberedning

Ordinarie ledamöter

Johan Thidell, Sundbyberg, tillika sammankallande
Ann-Marie Högberg, Huddinge
Olle Jansson, Norrtälje
Sophia Andersson, Solna, fackliga utskottet
Tommy Zettervall, Södertälje

50 Ersättare

Gunnel Nyman Graff, Nacka
Lars Thalén, Värmdö
Anette Jellve, Danderyd
Ajd. Gustav Österman, SSU

Medverkat vid möten:

Sofie Ågren Mandoki, Försteombudsman
Ingrid Rudin, ansvarig ombudsman
Marie Sher, ombudsman

60 Sammanträden med styrelsen

Styrelsen har under året haft 13 protokollförda möten.

Personal 2023

Sofie Ågren Mandoki - försteombudsman
Thore Nyman – seniorombudsman deltid
Ingrid Rudin - ombudsman
Cecilia Clausen – organisationsombudsman (slutade 1/10)
Helene Larsson – ekonomiansvarig
Marie Sher – ombudsman
Kalle Hindrikes – ombudsman
70 Ingrid Markström - ombudsman (började 1/2)
Liselott Vahermägi – ombudsman halvtid
Ulla Backlund – administrativt stöd

Håkan Gestrin, kommunikationschef Socialdemokraterna Stockholmsregionen (from 1/8 – gemensam mellan stad, län, Sthlm stadshus samt regionkansli)

Samverkan med arbetarekommunerna

Samverkan med arbetarekommunerna sker på många olika sätt och styrs mycket av arbetarekommunernas behov.

80

En grundbult är att arbetarekommunernas ordförande regelbundet träffas med distriktet på AKO-träffar. Under 2023 genomförde vi sju AKO-träffar. Utöver det har distriktet under året även infört “AKO-nytt”, ett utskick som går till arbetarekommunernas ordförande, ombudsmän, samt expeditioner, 1-2 gånger i

månaden. Dessa utskick innehåll aktuell information, nyheter, samt analyser av läget i medlemsutveckling och organisation.

90 Andra ytor för samverkan med företrädare i kommunerna är bland annat Kommunala gruppen som träffas månadsvis, samt ombudsmannaträffar där arbetarekommunernas anställda ombudsmän bjuds in till partidistriktets expedition.

Distriktet försöker på olika sätt att möta arbetarekommunerna där behoven är som störst. Samtidigt det är distriktets ansvar att utgöra en länk mellan partistyrelsen och arbetarekommunerna. AKO-träffar, ombudsmannaträffar och andra grupper är viktiga i det arbetet.

100 En viktig del av partidistriktets verksamhet kopplat till arbetarekommunerna är att finnas till hands för stöd i personfrågor, konflikthantering och stadgetolkningsfrågor. Men också att finnas tillgängliga för stöd i styrelsearbete, coaching av företrädare i såväl partiet som i parlamentariska uppdrag. Partidistriktet hjälper även till vid medial hantering.

Utöver dessa möten har partidistriktet också skapat uppskattade gruppchattar på meddelandeappen Signal som AKOer, ombudsmän, politiska sekreterare, valledare och andra grupper flitigt använder för erfarenhetsutbyte, att bolla idéer och kunna ställa snabba frågor.

110 Att erbjuda en plattform för arbetarekommunerna att byta erfarenheter och samordna sig är en av partidistriktets viktigaste uppgifter. Den uppgiften kommer det framöver att läggas än större fokus på.

Medlemsutveckling

Efter ett valår med starkt värvningsläge har det gått lite lugnare till under 2023. Trots det har vi värvat och välkomnat över 850 nya medlemmar till partiet - särskilt bra gick det under vårkampanjen då arbetarekommunerna i en tävling mot Stockholms partidistrikt värvade 186 medlemmar på en dryg månad. När även årets utträden räknats in innebär det dock att vi ändå tappat ca 2,5% sedan 2022.

120 Sammantaget innebär detta att vi fortsatt behöver jobba ännu mer på behållningen av medlemmar, både genom att förbättra välkommandet, stärka medlemskapets värde, men också lägga extra krut på att sänka tröskeln för att betala sitt medlemskap genom övergång till autogiro. Det senare är extra viktigt under 2024 då underlaget för ombudsfördelning inför partikongressen kommer att tas ut, och då är det endast betalande medlemmar som räknas. Partidistriktet har fortsatt ambitiösa mål kring medlemsutvecklingen, det tidigare målet om att bli landets största partidistrikts kvarstår och ska nås genom ett värvningsmål på 1100 nya medlemmar under 2024, varav en majoritet ska värvas under EU-valrörelsen.

Antal medlemmar registrerade per 31/12 2023

Distrikt	Betald	Ej betald	Totalsumma
Stockholms län	6586	831	7417
Botkyrka	379	84	463
Danderyd	72	5	77
Ekerö	121	15	136
Haninge	444	39	483
Huddinge	445	60	505
Järfälla	357	45	402
Lidingö	163	21	184
Nacka	502	53	555
Norrtälje	425	27	452
Nykvarn	65	9	74
Nynäshamn	203	23	226
Salems	86	13	99
Sigtuna	198	40	238
Sollentuna	312	51	363
Solna	427	53	480
Sundbyberg	287	43	330
Södertälje	468	56	524
Tyresö	373	54	427
Täby	223	25	248
Upplands Bro	166	18	184
Upplands Väsby	190	22	212
Vallentuna	147	10	157
Vaxholm	46	4	50
Värmdö	287	40	327
Österåker	200	21	221
Totalsumma	6586	831	7417

130

Distriktskongress 2023

Distriktskongressen den 22 april 2023 genomfördes i Sollentuna.

Denna gång lanserade vi användandet av VoteIt som digitalt kongresssystem, något vi kommer att fortsätta med även kommande år. På det stora hela fungerade systemet bra, relativt enkelt att använda för ombud, men med en del barnsjukdomar som med alla nya system som kommer att åtgärdas inför nästa omgång.

På kongressen behandlades motioner, ett fyllnadsval till styrelsen samt beslut om kommande ombuds fördelning då grundstadgan förändrats. Även denna gång valde

- 140 kongressen att arbeta efter tidigare fastställd ombudsfordelning för att säkerställa att alla arbetarekommuner ska vara representerade även på kommande kongresser.

Studier

Studieledning

Markus Selin, studieledare

Ingrid Markström, ombudsman med ansvarsområde studier

Liselott Vahermägi, ombudsman med ansvarsområde studier med inriktning ledarskap

Verksamhetens inriktning

- 150 I verksamhetsplanen för 2023 som partidistriktet antagit angavs ”utbilda” som ett av tre fokusområden. Ambitionsnivån har även i år ökat såväl vad gäller studieverksamhetens inriktning (nå fler) som genom nya insatser, bl a genom ledarskapsutbildningar med utgångspunkt i Socialdemokraternas ledarskapsidé, valledarutbildning och styrelseutvecklingsinsatser.

Medlemsutbildningar och Introträffar

Stockholms läns partidistrikt har tillsammans med Stockholms partidistrikt gemensamt anordnat medlemsutbildningar och introträffar.

- 160 Årets utbildningstillfällen har genomförts fysiskt på plats förutom ett tillfälle av del 1 som var digitalt. Trots önskemål om möjlighet till digital utbildning var intresset svagt för den varianten, väldigt få deltagare var med och en del 2 blev inställd då det inte fanns några anmälda.

Utvärdering av medlemsutbildningarna visar att deltagarna är väldigt nöjda med kursernas innehåll och utformning. Många nöjer sig med att genomföra del 1 och avvaktar med att fördjupa sig mer i del 2.

Del 1 ger en grundkunskap om vår ideologi, historia och organisation.

- 170 Del 2 är fortsättning och fördjupning med genomgång av socialdemokratisk strategi, kommunikation och maktstrukturer.

Introträffar: 8 st. under 2023. Totalt 115 deltagare varav 51 var från Stockholms läns Partidistrikt.

Medlemsutbildningar: 8 st. Del 1 genomfördes under 2023 och alla utom en var digital. Totalt 117 deltagare varav 54 var från Stockholms läns Partidistrikt 4 st. Del 2 har genomförts med totalt 55 deltagare, varav 22 var från Stockholms läns Partidistrikt.

- 180

Utbildningarna hålls av ombudsmän tillsammans med handledare som distriktet har rekryterat tillsammans med Stockholms partidistrikt.

Ledarskapsutbildning - Grundläggande ledarskap

Under 2023 har partidistriktet genomfört fyra omgångar av partiets utbildning ”Grundläggande ledarskapsutbildning”. Detta är en grundläggande

190 ledarskapsutbildning för de som har uppdrag i eller åt partiet. Praktik och retorik måste hänga ihop, vi måste säga, göra och vara vår värdegrund och därför är denna utbildning av stor vikt. Partidistriktet har format utbildningarna så att de passar för såväl fysisk som digital form och deltagarna har genomgående gett positiv respons på utbildningarna. Partidistriktet har genomfört två utbildningsomgångar digitalt och två fysiskt under året. Under året så har 30 deltagare gått utbildningen.

Styrelseutveckling

200 Under året har ett flertal styrelseutvecklingsinsatser genomförts för AK-styrelser. I september genomfördes en helg där åtta arbetarekommuner deltog och fick möjlighet att dela erfarenheter med varandra och arbeta med frågor om organisationskultur, ledarskap och verksamhetsplanering. Partidistriktet har även genomfört styrelseutbildning/styrelseutvecklingsinsatser ute hos arbetarekommuner som så har önskat.

Nätverk studieledare

Under året har partidistriktet samlat studieledarna i arbetarekommunerna tre gånger två gånger digitalt och en gång semidigitalt. Under träffarna har vi gått igenom studieledarens roll, hur vi samverkar med ABF, var studieledarna hittar information om studier samt varit en arena för erfarenhetsutbyte. Under året har också en Signalgrupp startats för att underlätta kommunikation och spridning av studier, intressanta föreläsare m.m.

210 Seminarier och utbildning i retorik

Under året har det vid ett tillfälle erbjudits en Spetsutbildning i retorik. Deltagarna fick teoretisk kunskap om hur retorik fungerar och fick också möjlighet att prova på olika sätt att använda retorik i praktiken. 21 deltagare deltog i utbildningen från 10 av våra arbetarekommuner.

Facklig-politisk samverkan - utbildning

220 Under våren genomförde partidistriktet en digital utbildning i facklig-politisk samverkan på tre träffar, tio personer deltog alla var fackligt engagerade. Utbildningen gästades av Leif Nysmed som berättade om hur facklig-politisk samverkan sker i riksdagen. Under träffarna diskuterades hur facklig-politisk samverkan sker på kommunal- och regionalnivå.

Valledarutbildning och nätverk

Valledarutbildningen inför EU-valet startade under våren 2023. Valledarna fick möjlighet att resa till Bryssel tillsammans i september. Därutöver har ett antal tillfällen anordnats där valledarna har kunnat mötas, dela med sig av erfarenheter och få löpande information inför och under valkampanjen. Valledarna fortsätter att mötas digitalt i nätverksform under 2024 fram till valet den 9 juni.

Samtalskampanj

230 Under året 2023 så genomfördes det två kampanjperioder en vårkampanj och en höstkampanj. Under året har vi pratat med invånare genom dörrknackning, torgmöten och andra kampanjer runt om i hela partidistriktet. Under året har

partidistriktet fortsatt arbetet med implementeringen av Ecanvasser och Walk genom återkommande utbildningsinsatser för valledare, teamledare och kampanjledare under året, men med stort fokus runt kampanjperioderna. Användandet av Walk-appen behöver utökas så att fler medlemmar i arbetarekommunerna använder den.

240 Under hösten så arrangerade partidistriktet ”Folkrörelsens dag” där arbetarekommunsstyrelser och föreningsstyrelser bjöds på ett flertal seminarier om bland annat, värkning, digital produktion, Ecanvasser, dörrknackning, ledarskap m.m. dagen gästades också av SSU, ABF, FF-profilreklam och Unga örnar som hade välbesökta bokbord. Deltagarna tyckte att det var en mycket givande dag och uppskattade att få mycket matnyttig information och möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra medlemmar.

Kommunikation

250 Under 2023 har Socialdemokraterna i Stockholms län fortsatt att utveckla och anpassa sitt kommunikationsarbete i linje med de nya förutsättningarna efter valet 2022. Med ett förändrat politiskt landskap och ökat ansvar i Region Stockholm samt i många av länets kommuner, har fokus legat på att effektivisera vårt sätt att kommunicera och förankra vår politik på alla nivåer.

Ett nyckelelement i detta arbete har varit etableringen av en ny regional kommunikationsenhet under ledning av Håkan Gestrin. Denna omstrukturering syftar till att förbättra samordningen och effektiviteten i vår kommunikation, med målet att skapa en mer enhetlig och sammanhängande bild av vår politiska agenda och våra målsättningar över hela länet.

260 Genomförandet av vår- och höstkampanjerna var centrala inslag under året, där målet var att tydliggöra och kommunicera partiets kärnvärden och politiska prioriteringar. Dessa kampanjer utgjorde viktiga plattformar för att förmedla hur vår politik påverkar medborgarnas vardag, med fokus på jämlikhet, rättvisa och hållbar utveckling.

270 Sammanfattningsvis har 2023 varit ett år där vi, genom en ny organisatorisk struktur och genomtänkta kommunikationsinsatser, har strävat efter att stärka sammanhanget och sammanhållningen i vår politiska kommunikation. Vårt arbete med att förstärka den röda tråden från det lokala till det nationella planet fortsätter, med målet att göra vår politik ännu mer relevant och tillgänglig för alla Stockholms läns invånare. Vi är fast beslutna att fortsätta detta arbete, med sikte på att skapa ett mer jämlikt och hållbart samhälle för alla.

Kommunala gruppen

Gruppen träffades fem gånger under 2023. Mötena har behandlat medlemsvärkning, strategier, rapporter från kommuner och information från olika kanaler har kunnat

förmedlats vidare till länets alla kommuner. Kommunala gruppen består numer i huvudsak av KSO och oppositionsråd. Vid några tillfällen per år kallas även politiska sekreterare och ombudsmän till träffarna. Ordförande för kommunala gruppen under 2023 har varit kommunstyrelsens ordförande i Södertälje, Boel Godner, vice ordförande för gruppen har varit Carl Kangas, kommunstyrelsens ordförande på Värmdö.

280

Fredagsmöten

Varje fredagsmorgon bjuder partidistriktets ordförande in samtliga länets gruppledare till ett digitalt frukostmöte runt ett aktuellt politiskt ämne och för möjlighet till snabba avstämningar. Träffarna är välbesökta.

Facklig-politisk samverkan

Fackliga utskottets arbete har huvudfokus på arbetarekommunernas facklig-politiska samverkan med varandra och LO-facken i kommunerna i samråd med LO-distriktet. Arbetet går ut på att stödja och ge förutsättningar för arbetarekommunernas fackliga ledare att fungera i sina uppdrag.

290 Kontakten med de fackliga förbundsavdelningarna organiseras av LO-distriktet i samarbete med de två fackliga ledarna från Stockholms läns partidistrikt och Socialdemokraterna i Stockholms arbetarekommun.

Partidistriktets ordförande och fackliga ledare har haft regelbundna träffar med ordföranden från de större förbundsavdelningarna i länet. Under träffarna har det funnits möjlighet att lära känna varandra bättre, diskutera kring gemensamma problem och frågeställningar, lära sig mer om nätverkande samt utveckla samarbetet.

300 Möten med LO distriktet och de facklig politiskt ansvariga från förbundsavdelningarna har genomförts en gång i månaden med uppehåll i juli. Länets och stadens fackliga ledare har varit representerade vid mötena.

Arbetarekommunernas fackliga ledare

De flesta arbetarekommuner i länet har idag fackliga ledare och några har fackliga utskott. I nästan alla arbetarekommuner i länet anges det finnas minst en facklig S-förening, men vid närmare undersökning är de fackliga S-föreningarna inte alltid aktiva. I några fall känner arbetarekommunens styrelse inte till att det finns någon facklig S-förening registrerad, eftersom det inte förekommer något styrelsearbete i den fackliga S-föreningen och vare sig årsmöten eller medlemsmöten i övrigt rapporteras till arbetarekommunen.

310

Under året har den facklig-politiska ombudsmannen tillsammans med den facklige ledaren i länet arbetat med att kartlägga arbetarekommunernas förutsättningar för att starta upp tvärfackliga LO-S-föreningar, det arbetet kommer att fortsätta. Dessutom har de fackliga ledarna själva angett under nätverksträffarna att de vill stärka sin kunskap kring sitt eget uppdrag och vad de förväntas göra i rollen som facklig ledare. Utskottet har uppmanat arbetarekommunernas fackliga ledare att genomföra studiecirklarna ”Workshop – Facklig politisk samverkan” i sina styrelser.

- 320 Uppdraget och rollen behöver förtydligas och förväntningarna klargöras så att förväntningarna från både arbetarekommunen, den facklige ledaren och partidistriktet synkroniseras.

Fackliga utskottet

Sammansättning:

- Fredrik Sirberg - facklig ledare
Laila Norstad
Mikko Svensson
Kamile Ünver
330 Mikaela Skoglund
Katarina Helling

Adjungerade:

Anisha Ullah representant från SSU-distriktet
Kristoffer Hernbäck, representant från LO-distriktet
Ingrid Rudin, Facklig-politisk ombudsman för Socialdemokraterna i Stockholmsregionen

- 340 Fackliga utskottet har under året varit sammansatt av fackliga ledare från arbetarekommuner i Stockholms län, ledda av Fredrik Sirberg, facklig ledare i länet. LO-distriktet i Stockholm och SSU-distriktet har haft möjlighet att adjungera en person vardera.

Utskottet har genomfört två möten under året samt haft två träffar för länets fackliga ledare.

Internationella kommittén

- 350 Internationellt arbete ligger i det socialdemokratiska partiets DNA. Det är viktigt både för vår självbild och för att vi gör skillnad i världen.

Internationella kommittén har bestått av:

- Mathias Tegnér, Tyresö, Internationell ledare
Ruben Wågman, Solna
Julia Ekedahl, Värmdö
Shahin Khosravi, Upplands Väsby.
Alexandra Völker, Sundbyberg
Abraham Halef, Södertälje
360 Ingrid Rudin, ansvarig ombudsman

Stockholms läns partidistrikt övergripande mål är att växa, utbilda och påverka. Dessa tre ledord har varit styrande för det internationella arbetet. Det internationella arbetet står på tre ben, medlemsrekrytering, förbättra medlemserbjudandet och

utveckla och påverka politiken. Kommittén har genomfört seminarier och möten i syfte att nå ut med internationella frågor i distriktet.

Utåtriktad verksamhet i länet

370 Vi har valt att rikta in oss på nyhetsbrevs-verksamheten för att få fler följa våra projekt och vilja engagera sig för internationella frågor i partidistriktet.

Projekt Tunisien

Vi har haft möte med Palmecentret för att undersöka möjligheten att delta/driva ett annat projekt och vårt systerparti i Tunisien har behov av hjälp. Det gäller att bygga organisationen, lägga en strategi, medlemsvärning m.m. Ett besök i Tunisien planeras för att träffas och lägga upp en plan för ett projekt.

Nätverk

380 Inom ramen för Internationella kommitténs arbete har ett latinamerikanätverk skapats. Under året har vi byggt vidare på partidistriktets latinamerikanätverk. En studiecirkel om Latinamerika med tre träffar har genomförts under hösten.

Ansvariga för nätverket är Julia Ekedahl, Serkan Köse och Mathias Tegnér.

Digitala seminarier/seminarier

Seminarium om friskolor med Tankesmedjan Balans och Åsa Westlund genomfördes under hösten.

Seniorutskottet

390 Seniorutskottet består av 25 ledamöter som representerar länets arbetarekommuner. Några arbetarekommuner har egna seniorutskott, några har seniorombud och inom ett par arbetarekommuner hanteras äldrefrågorna av särskilda (S)-föreningar.

I distriktets arbetsutskott har ingått:

Anette Jellve, Danderyd, ordförande

Sam Sandberg, Upplands Väsby, vice ordförande

Karin Holmberg, Sundbyberg, Sekreterare

400 Distriktsstyrelsen har beslutat att regionrådet Jens Sjöström skall vara adjungerad. AU:s sammanträden planeras nu i samarbete med Jens vilket gör att deltagande fungerat bra.

Arbetsutskottet har haft 7 dokumenterade sammanträden. Utskottet har haft tillgång till deltidsombudsman Thore Nyman och Ulla Backlund.

Vi har haft både fysiska och digitala möten. Det verkar som att man under pandemin vande sig vid att ha digitala möten, vilka oftast är mer välbesökta.

Följande möten har genomförts:

- 410 2023-01-24, Investeringsregionrådet Jens Sjöström talade om det allmänna politiska läget och seniorutskottets roll. Hur kan vi höja intresset?
- 2023-02-14, Riksdagsledamot Anna Vikström rapporterade från ett seminarium som anordnades på Arlanda med anledning av vårt ordförandeskap i EU vid vilket hon deltog.
- 2023-04-18, Finansregionråd och tillika Regionstyrelsens ordförande talade om det politiska läget och hur det är att vara i en regerande ställning.
- 420 2023-04-25, Riksdagsledamot och ledamot i Socialförsäkringsutskottet gav ett seminarium om pensioner.
- 2023-05-31, Oppositionsråd i Lidingö och ledamot i Hälso- och sjukvårdsnämndens psykiatriutskott talade om psykvården.
- 2023-06-13, Kommunalrådet i Huddinge, Aza Cheragwandi talade om trygghetsfrågor och brottsförebyggande verksamhet.
- 2023-08-24, Riksdagsledamot Michael Dahlberg talade om äldreomsorgen, läkemedel och apotek.
- 430 2023-09-21, Riksdagsledamot Markus Selin talade om det allmänpolitiska läget (budgettider, säkerhetsläget Ukraina, blicka framåt)
- 2023-10-12, Riksdagsledamot Markus Selin talade om mobiltelefoner och teknik.
- Seniorutskottet deltog i Seniordagen i Kungsträdgården 2023-05-09. Dessutom deltog vi på Seniormässan 2023 i Älvsjömassan.

Första maj

- 440 Det stora flertalet av arbetarekommunerna i länet genomförde någon form av första majfirande, sammanlagt firade cirka 4000 personer i något av Socialdemokraternas evenemang i distriktet. I Sundbyberg/Solna talade årets huvudtalare Mikael Damberg.

Talarförmedling

Talarförmedlingen har under året fortsatt som vanligt med ett litet lugnare tempo än under ett valår. Som alltid är det viktigt för partidistriktet att centrala företrädare syns tillsammans med regionala och lokala företrädare och det har fungerat överlag. Det

finns många utmaningar kopplat till besök från nationella företrädare. Men rätt använt kan utfallet bli bra.

450 **Stöd till företrädare**

Partidistriktet agerar på olika sätt stöd till regionala företrädare/riksdagsledamöter. Främst i samband med kampanjer och verksamhetsbesök. Under året har stödet bland annat gått ut på att:

Identifiera och koordinera aktiviteter vid vilka de kan förstärka kampanjaktiviteter i kampanj samt koordinera och planera företagsbesök i arbetarekommuner vid vilka företrädare deltar. Under året har det även tagits fram program vid vilket riksdagsledamöter från ett utskott besöker arbetarekommuner samt högskolor. Partidistriktet har gjort sammanställningar till företrädare inför kommande aktiviteter och gjort uppföljningar av företrädares utlovade aktiviteter.

460

Politiska arbetsgrupper

Under hösten tillsatte partidistriktets styrelse tio politiska arbetsgrupper. I uppdraget till grupperna ligger både en uppföljning av de vallöften vi har avgivit samt idéutveckling som ska bidra till nya positioner/nytt program inför valrörelsen 2026. Detta beslutas av distriktskongressen i april 2026.

Den tematiska indelningen av grupperna utgår från det regionala handlingsprogrammets rubriker. Grupperna har i uppgift att på olika sätt arbeta tillsammans med länets kommuner för idéspredning och förankring.

470

Grupper/ämnen:

Bryt segregationen - knäck gängen

Alexandra Völker och Aza Cheragwandi

Sjukvård

Anna Vikström och Tove Sander

Äldreomsorg

480 Tuva Lund och Julia Ekedahl

Skola

Elof Hansjons och Klara Watmani

Klimat

Martin Eliasson och Khashayar Farmanbar

Kollektivtrafik

490 Ingela Nylund Watz och Marie Axelsson

Bostäder

Leif Nysmed och Meeri Wasberg

Arbetsmarknad

Serkan Köse och Ulrika Falk

Konst, kultur och idrott

Azadeh Rojhan och Jerri Bergström

500 Organisatorisk arbetsgrupp

Johanna Kvist och Christer Kronblad

Grupperna återrappporterar till distriktsstyrelsen och i förlängningen till distriktkongressen.

Slutord

Många internationella frågor påverkade den nationella dagordningen under året. Kriget i Ukraina fortsatte och processen om Sveriges medlemskap i NATO drog ut på tiden. Flera koranbränningar bidrog till att öka spänningarna inom landet, men också till högt terrorhot på grund av att Sverige internationellt framställdes som islamfientligt. Två svenskar dödades i ett terrordåd i Bryssel just för att de var svenskar. I oktober genomförde Hamas en fruktansvärd terrorattack mot Israel, och det följdes av att Israel inledde ett skoningslöst krig mot Gazaremsan.

Nedskärningarna till följd av SD och regeringens politik började under året få tydliga avtryck i välfärden. Under hösten lade regeringen fram en budgetproposition för 2024, som i likhet med den för 2023 inte kompenserade regioner och kommuner för de kraftiga kostnadsökningarna. Vi socialdemokrater föreslog i vårt budgetförslag för 2024 till exempel dubbelt så mycket till sjukvården och 1,8 miljarder mer på utbildning än regeringen gjorde i sin budgetproposition. Vi fortsatte att driva på för att på olika sätt stoppa vinstjakten i skolan och hindra skattepengar från att försvinna iväg till aktieägare istället för att gå till elevernas behov.

Gängkriminaliteteten fortsatte under året att plåga oss. Barn sköt ihjäl andra barn, oskyldiga drabbades och gängen började dessutom ge sig på varandras släktningar. En stor del av den politiska debatten kretsade därför runt fler poliser och hårdare straff, trots att vi socialdemokrater också försökte lyfta fram det förebyggande arbetet. Stockholmsregionen har varit särskilt utsatt för våldet och våra kommunföreträdare har ofta fått kommentera sprängningar eller skjutningar.

Vikten av starka fackförbund aktualiserade på nytt under året. If Metall påbörjade under hösten sin strejk emot Tesla, eftersom Tesla vägrar kollektivavtal. En konflikt som kan bli avgörande för svensk arbetsmarknad. Partidistriktet har på olika sätt uppmärksammat den fackliga striden.

Att ta över styret i regionen under de ekonomiska förutsättningarna som gavs har krävt tuffa prioriteringar. För att skydda vården från varsel behövdes både skattehöjning och en höjning av SL-taxan. Trots detta är underskottet stort och ett hårt arbete kvarstår.

Några av sakerna som vi nu gör för att öka effektiviteten i Region Stockholm är att minska hyrbolagsberoendet i vården. Under förra året sparade vi in 338 miljoner kronor samtidigt som vi kunde prioritera insatser för regionens vårdanställda. Vi minskar samtidigt konsultberoendet i alla verksamheter. För första gången på många år minskar nu konsultkostnaderna efter 16 år av moderat styre. Redan i höstas gav vi uppdraget att genomlysna all verksamhet för att identifiera onödigt slöseri. På det sättet

ökar vi kostnadseffektiviteten så att vi får ut ännu mer för våra gemensamma skattepengar.

550

Vi tar också vår del av ansvaret för att klämma åt den organiserade brottsligheten. Region Stockholm var först i landet med att inrätta en särskild enhet med uppdrag att jobba mot oegentligheter och välfärdsbrott. Under 2024 stärker vi insatserna mot välfärdsbrottlighet ytterligare. Stockholms sjukvård ska inte vara en kassako för kriminella.

560

När slutordet för verksamhetsplanen skrevs inför distriktskongressen 2023 var det med stor stolthet vi kunde konstatera att tio kommuner, regionen och stadshuset var socialdemokratiskt styrda. Sedan dess har ytterligare två kommuner sällat sig till gruppen. I juni 2023 bytte Ekerö politisk majoritet och styrs för första gången någonsin av en socialdemokratisk kommunstyrelseordförande. Och i november bytte ytterligare en kommun majoritet och fick även den, för första gången någonsin, en socialdemokrat i rollen som kommunstyrelsens ordförande, nämligen Salem.

Tyvärre kan vi konstatera att en länskommun under året gått från ett långvarigt socialdemokratiskt styre till att numer styras av bland annat Moderaterna. Botkyrka bytte efter en dramatisk period majoritet när flera socialdemokratiska förtroendevalda i fullmäktige blev politiska vildar och valde att istället stötta Moderaterna.

570

Verksamheten under året har varit god och hundratals nya medlemmar har träffats i introduktionsträffar, i medlemsutbildningar och i kampanjer. Det är underbart att se och det ger energi att få hälsa alla nya medlemmar välkomna. Vi bär alla ansvar för att partiet ska fortsätta växa och ha en högkvalitativ och tillgänglig verksamhet som tilltalar många. Det ansvaret ska vi fortsätta att ta och bli ännu bättre på att ta.

580

Mycket mer kan sägas om året 2023, men vi väljer att med detta lägga det till handlingarna och gå mot val igen. Denna gång val till Europaparlamentet. På valsedeln har distriktet två starka och prioriterade kandidater – Johan Danielsson och Sarkis Khatchadourian. Partiet nationellt har ett tydligt mål - för första gången någonsin ska Socialdemokraterna öka i ett val till Europaparlamentet. Vi i den här regionen vet att det går. Redan 2019 ökade vi i väljarandel. Det gör vårt ansvar än större och viktigare. Vårt gemensamma mål för partidistriktet är 27 000 genomförda samtal. Det är ett ambitiöst mål, men vi är övertygade om att vi når dit.

Med dessa ord tackar den avgående distriktsstyrelsen för ett bra verksamhetsår men med stora politiska utmaningar. Styrelsen vill även rikta ett alldeles särskilt tack till arbetarekommunerna för det fina samarbete som präglar vårt stora distrikt!

Framåt alltjämt!

BILAGOR TILL VERKSAMHETSBERÄTTELSEN

V3.1

Verksamhetsberättelse-2023
för den socialdemokratiska regionbanken i Stockholm och Stockholms län

Sammanfattning av det politiska året 2023

Det politiska året har präglats av internationell politik, även om året varit händelserikt också i Sverige. Rysslands krig i Ukraina fortsatte och Hamas terrorattack mot Israel med den efterföljande israeliska markoffensiven in i Gaza har lett till en humanitär katastrof, brott mot de mänskliga rättigheterna och möjligen ett folkmord på Palestinier.

Geopolitiskt förefaller Rysslands mjuka makt avta, då kriget i Ukraina har lett till en betydande förlust av Rysslands inflytande världen över, särskilt i delar av Europa och Centralasien. Detta innefattar minskad acceptans av Rysslands ledarskap och en minskning av personer som identifierar sig som ryssar i områden som historiskt varit inom Moskvas sfär.

Den NATO-process som socialdemokratien startade som en konsekvens av Rysslandsanfallkrig har varit en följetång under hela 2023. Även om Moderaterna gick till val på att föra NATO-processen i mål, så har statsminister Ulf Kristersson och utrikesminister Tobias Billström visat påfallande inkompetens och mycket tyder på att Sveriges anseende har skadats i denna bitvis förödmjukande process.

Under första halvan av 2023 var Sverige ordförande för EU. Det svenska ordförandeskapet var osynligt på hemmaplan. Regeringen använde inte tillfället för att stärka delaktigheten utan höll väldigt lågt profil. Klimatfrågorna stressades fram av det tjeckiska ordförandeskapet som föregick det svenska då det fanns en oro över det sverigedemokratiska inflytandet över den svenska regeringen. Detta skadade Sveriges ledande roll i klimatarbetet och riskerar försämra vårt inflytande också framöver.

Under året har spänningarna mellan Kina och USA ökat. Svenskar är bland de mest negativa folken i världen i sin syn på Kina. Undersökningar visar att svenskar är kritiska framför allt till Kinas hantering av demokratiska rättigheter och landets agerande internationellt. Samtidigt vill relativt

många att Sverige ska samarbeta med Kina. Under slutet av 2023 har den politiska temperaturen i USA ökat, även om de första primärvalen genomfördes först i början av 2024.

Inrikespolitiskt har ett kontinuerligt tema varit Tidöpartiernas flagranti löftesbrott i valrörelsen. Den ryska krigspolitiken tryckte redan hösten 2021 upp energipriserna i Europa. Den inflationskris som stora delar av världen drabbades av, när prisökningarna spreds till alla delar av ekonomin. Vanligt folk har drabbats hårt och den SD-ledda regeringen har använt inflationen som förevändning för att inte vidta kraftfulla åtgärder för att värna välfärden och hushållen. Både vintern 2022/2023 och dito 2023/2024 har energipriserna varit ett ok för befolkningen.

Ur ett Stockholmsperspektiv sätter Tidöregeringens politik enorm press på välfärden. Under året har urholkade statsbidrag och regeringens passiva hållning gjort att regionen och kommunerna tvingats till stora besparingar, särskilt hårt drabbas skolan och vården.

Under 2023 växte också fastighetskrisen och när detta skrivs befinner sig Sverige i en byggkris jämförbar med 1990-talets kris. Arbetslösheten har vuxit dramatiskt och vi ser hur branschen i stort sett står still. Detta påverkar ju Stockholm extra hårt då vi har en bostadsskuld och stort tryck från vanligt folk om att kunna hitta en bostad till rimlig kostnad.

Kampen mot den organiserade brottsligheten är Tidöpartiernas viktigaste fråga. Vi oroas för ett ensidigt perspektiv i kriminalpolitiken där fokus läggs på skärpta straff och enklare möjligheter

att låsa in fler under längre tid. Under året har flera nya lagar kommit på plats, de flesta initierade av s-regeringen, men vi ser samtidigt hur tillflödet till gängen ökar. Dessutom måste kommunerna parera statens svek när det kommer till statsbidrag. Samtidigt kommer allt fler rapporter som visar att den grova brottsligheten nyttjar svagheter i våra välfärdssystem. Bidrags- och välfärdsbrott och bedrägerier är vid sidan av narkotika de största intäktskällorna för grov organiserad brottslighet. I Stockholmsregionen har vi många exempel från kommuner och Regionen där vi kan peka på hur vi måste täppa igen luckor i lagen för att ta kontrollen över välfärden. Här står SD och regeringen svarslösa.

Klimatpolitiken har blivit lidande under Sd-regeringens styre. Trenden med minskade utsläpp har brutits och den budget som lades under året blev ett negativt trendbrott för Sverige. Klimatpolitiska rådet varnar för att Sverige inte kommer att klara 2030-målen med nuvarande politik. Vi från Stockholmsregionen har prioriterat frågorna och har initierat flera debatter med klimatministern för att pressa regeringen att öka takten.

Stockholmsbänkarna har under året, både i det parlamentariska arbetet som i det utåtriktade, konsekvent visat på hur regeringens politik är ett svek mot stockholmarna och pekat på vårt alternativ med stärkta statsbidrag, ekonomiskt stöd till vanligt folk och insatser för att bryta ojämlikheten och otryggheten.

Mattias Vepsä
Regionbänksansvarig

Mathias Tegnér
Vice regionbänksansvarig

Gruppens sammansättning Stockholmsvalkrets

Anders Ygeman

Ordinarie ledamot
Gruppledare Socialförsäkringsutskottet
Gruppstyrelsen

Annika Strandhäll

Ordinarie ledamot
Ledamot Justitieutskottet

Kadir Kasirga

Ordinarie ledamot
Ledamot Trafikutskottet
Ersättare i EU-nämnden
Ledamot svenska delegationen till OSSE

Lawen Redar

Ordinarie ledamot
Gruppledare Kulturutskottet
Gruppstyrelsen

Mattias Vepsä

Ordinarie ledamot
Ledamot Justitieutskottet
Ersättare EU-nämnden
Regionbankansvarig

Jytte Guteland

Ordinarie ledamot
Ledamot Miljö- och Jordbruksutskottet
Ledamot EU-nämnden

Markus Kallifatides

Ordinarie ledamot
Arbetande suppleant Civilutskottet

Mirja Räihä

Ordinarie ledamot
Ordinarie ledamot Konstitutionsutskottet
Suppleant Finansutskottet
Suppleant Socialförsäkringsutskottet
Suppleant Nordiska rådet

Daniel Vencu Velasques Castro

Ordinarie ledamot
Arbetande ersättare Näringsutskottet

Gruppens sammansättning Stockholms läns valkrets

Magdalena Andersson

Ordinarie ledamot

1:e vice ordförande i Krigsdelegationen

Ledamot i Utrikesnämnden

Mikael Damberg

Ordinarie ledamot

Vice ordförande i Finansutskottet

Ledamot i Krigsdelegationen

Åsa Westlund

Ordinarie ledamot

Vice ordförande i Utbildningsutskottet

Ledamot i Styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond

Leif Nysmed

Ordinarie ledamot

Ledamot i Civilutskottet

Suppleant EU-nämnden

Suppleant Arbetsmarknadsutskottet

Alexandra Völker

Ordinarie ledamot

Ledamot i Utrikesutskottet

Suppleant i Försvarsutskottet

Suppleant i Utrikesnämnden

Serkan Köse

Ordinarie ledamot

Ledamot i Arbetsmarknadsutskottet

Suppleant EU-nämnden

Suppleant i Justitieutskottet

Suppleant i Nordiska rådets svenska delegation

Vice ordförande för Riksdagens delegation till Interparlamentariska unionen

Ingela Nylund Watz

Ordinarie ledamot

Ledamot i Finansutskottet

Ledamot i Valberedningen

Suppleant i Riksdagens överklagandenämnd

Mathias Tegnér

Ordinarie ledamot

Ledamot i Skatteutskottet

Ledamot i EU-nämnden

Suppleant Riksbanksfullmäktige

Vice regionbänksansvarig

Anna Vikström

Ordinarie ledamot

Ledamot i Socialnämnden

Suppleant EU-nämnden

Suppleant i Nordiska rådets svenska delegation

Suppleant i Riksdagens styrgrupp för bilaterala demokratifrämjande samarbete

Markus Selin

Ordinarie ledamot

Suppleant Försvarsutskottet

Suppleant EU-nämnden

Azadeh Rojhan

Ordinarie ledamot

Ledamot i Kulturutskottet

Suppleant EU-nämnden

Vårt interna arbete

Den socialdemokratiska regionbanken med ledamöter från Stockholms stad och Stockholms län fortsätter vara en tonsättande gruppering i riksdagsgruppen.

De totalt 20 ledamöterna finns representerade i nästan samtliga av Riksdagens utskott. Det ger en bra spridning där vi kan bidra med kunskap och dialog samt driva viktiga frågor för vår region inom samtliga politikområden.

Vi arbetar aktivt med att öka förståelsen för Stockholmsregionens utmaningar internt i den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Detta arbete behöver intensifieras.

Vi bereder frågor inför möten genom att bänkansvarig och biträdande samlar ihop punkter och sen lägger vi ut dagordning inför möten. Vid fysiska möten bjuds till tider externa gäster in för att fördjupa vår kunskap inom olika områden. Valärenden bereds på samma vis men ofta diskuteras namnfrågor både med bänkarna samt med vår person i valberedningen.

Region Stockholm

Mattias Vepsä är vald till regionansvarig, Mathias Tegnér till biträdande regionansvarig och Ingela Nylund Watz vald att ingå i socialdemokraternas valberedning.

Regionen möts digitalt varje tisdag 12.45, första tisdagen varje månad genomförs ett fysiskt möte.

Vid dessa tillfällen diskuteras och förankras politiska som organisatoriska frågor inför riksdagsgruppen. Partidistriktet närvarar genom kommunsekreterare, förstaombudsman och sen september 2023 den regionala kommunikationschefen.

Inför riksdagsgruppens möten med regionbänksansvarige (RBA) lyfts organisatoriska frågor upp för att kunna skickas till gruppledningen för diskussion.

Poliska frågor bereds löpande och motioner/uppdrag från respektive partidistrikt sköts bänkvis.

Internt arbetssätt

Under 2023 har regionen genomfört veckovisa kort avstämningar och vid behov kallas bänkarna separat för egna överläggningar.

Minst en gång per månad genomförs ett fysiskt längre möte och ofta med inbjuden gäst eller där en större fråga ges utrymme att diskuteras.

Inför riksdagsgruppens möten med regionbänksansvarige (RBA) lyfts organisatoriska frågor upp för att kunna skickas till gruppledningen för diskussion.

Politiska frågor bereds löpande och motioner/uppdrag från respektive partidistrikt sköts bänkvís.

Utskott och valberedningsarbetet

2023 är året efter valår och stort fokus har ägnats att hitta rätt i vår oppositionsroll. Stockholm fick efter valet god representation i utskotten och i gruppstyrelsen och andra riksdagsorgan. Vi har under 2023 också varit aktiva i att få iväg representanter från regionen på internationella resor och andra uppdrag där vi haft möjlighet att påverka.

Utvecklad kommunikation och politiskt påverkansarbete

Som en bärande del i vårt politiska arbetssätt har vi utvecklat ett systematiskt temaarbete. Inför varje "termin" slås ett övergripande tema fast och efter det delas ledamöterna in i mindre grupper som förbereder veckovisa insatser utifrån övergripande tema.

Under året har vi finjusterat vårt arbete och vi har från Stockholm förtydligat vår röst i kammaren genom att närvara vid frågestunder, lämnat in och genomfört interpellationsdebatter och skrivit skriftliga frågor med tydligt Stockholmsfokus.

Varje vecka ska riksdagsledamöterna utöver det parlamentariska arbetet på olika vis bidra till att lyfta fram vårt politiska arbete i våra gemensamma kanaler (Facebook, Instagram och YouTube).

Programmet "Live från riksdagen med Mattias och Mathias" sänds varje tisdag 15.00 och i programmet lyfts olika perspektiv och ledamöters jobb fram.

Under allmänna motionstiden förbereddes och inlämnades en gemensam stockholmsmotion: Stockholm som en hållbar tillväxtmotor, Motion 2023/24:2661 av Mattias Vepsä m.fl. (S).

Intern organisation och representation

Regionbänkansvarig	Mattias Vepsä
Vice regionbänkansvarig	Mathias Tegnér
Kassör	Daniel Vencu
Valberedning	Ingela Nylund Watz

Representation i gruppstyrelsen

Magdalena Andersson, Lawen Redar, Åsa Westlund, Mikael Damberg och Anders Ygeman.

Regionbänken – en naturlig del av partidistriktets verksamhet

Ledamöterna har förstås också gjort andra utåtriktade aktiviteter och partiaktiviteter i regionen. Ledamöterna deltar aktivt i organiserade kampanjer och dörknackningar organiserade av Arbetarekommuner och/eller partiföreningar. Vi får ofta förfrågningar om att delta på partiföreningsarrangemang och andra event.

Ledamöterna har deltar också på digitala möten med Arbetarekommuner/kretsar och partiföreningar, det kan exempelvis handla om att genomföra budgetpresentationer samt uppdatera om det politiska läget. Dessutom så har vi medverkat vid debatter och seminarier, deltagit i aktiviteter hos olika intresseorganisationer.

Geografiskt ansvar uppdelat på ledamöter

Varje ledamot har också ett särskilt geografiskt ansvar för att garantera en regelbunden dialog med hela partiorganisationen. Fördelningen har under 2022 sett ut enligt nedan.

Ledamot	Geografiskt ansvar
Alexandra Völker	Ekerö, Järfälla & Sundbyberg.
Anna Vikström	Danderyd, Sollentuna & Vallentuna.
Azadeh Rojhan	Sigtuna, Upplands-Bro & Upplands Väsby.
Ingela Nylund Watz	Nykvarn & Södertälje.
Leif Nysmed	Huddinge, Lidingö.
Markus Selin	Norrtälje, Täby, Waxholm & Österåker.
Mathias Tegnér	Nacka, Tyresö & Värmdö.
Mikael Damberg	Solna.
Serkan Köse	Botkyrka, Nynäshamn & Salem.
Åsa Westlund	Haninge
Anders Ygeman	Sydost / innerstaden
Annika Strandhäll	Södermalm
Kadir Kasirga	Västerort
Lawen Redar	Bromma/Kungsholmen
Mattias Vepsä	Södermalm
Jytte Guteland	Sydost
Markus Kallifatides	Sydost
Mirja Räihä	Västerort
Daniel Vencu	Sydväst

Fackliga möten

Vi har deltagit i uppsökeri på arbetsplatser tillsammans med Handels och Kommunal. De arbetsplatser vi har besökt är bland annat NK och butikerna i Kista galleria med Handels och äldreboende och hemtjänst med Kommunal.

Vi har även haft kontakt med Byggnads, Transport, Fastighets, Seko, Målarna och Elektrikerna i form av besök på avdelningarna samt arbetsplatsbesök. Ledamöter har också haft möten med TCO-förbund, som Vision och Unionen. Studiebesök har också gjorts inom vården ihop med Vårdförbundet.

Vi har tagit emot 189 deltagare från LO- distriktets medlemsutbildningar. Av dessa har 90 deltagare också blivit medlemmar i socialdemokraterna

Vi har även tagit emot flera Insikter, som är en nationell utbildning för förtroendevalda, från Runöskolan.

Klassbesök i riksdagen

Riksdagen tar varje år emot tusentals gymnasieelever från hela landet. Intresset för att besöka riksdagen är stort. Varje riksdagsledamot kan själv anmäla sig till möten med gymnasieklasser. Från Sveriges 29 riksdagsvalkretsar arbetar vi systematiskt med skolklasser från våra respektive två valkretsar. Vi bevakar inflödet av skolklassanmälningar med ambitionen att möta så många som möjligt. Detta är ett uppskattat och viktigt inslag i riksdagsuppdraget och en bra möjlighet att få träffa förstagångsväljare, diskutera politik, inspirera till fortsatt engagemang och berätta om det demokratiska arbetet. Träffarna i riksdagshuset leder även emellanåt till fler möjliga möten, till exempel studiebesök i respektive skola eller regelrätta lektioner. I regionen ansvarar Markus Selin för att bevaka och uppdatera övriga om skolklassanmälningar.

Motioner från årsmöten

Nedan presenteras de motioner som skickats till riksdagsbänken från respektive partidistrikts årsmöten 2023. Under den allmänna motionstiden lägger ledamöterna motioner. Dessa behandlas både internt inför att dessa läggs formellt som senare i riksdagsutskotten. Motionerna avslås i stort sett alltid och sorteras in i särskilda motionsbetänkanden i utskotten. Utöver motionerna som behandlats av respektive partidistrikt har regionen under 2023 lagt en övergripande motion som lyfter fram ett antal viktiga frågor utifrån ett ”Stockholmsperspektiv”.

Stockholm som en hållbar tillväxtmotor
Motion 2023/24:2661 av Mattias Vepsä m.fl. (S)

Stockholm partidistrikt

Från årsmötet skickades nio (9) motioner vidare där det i beslutet framgick att motionen skulle behandlas av bänken. Efter detta har motionerna diskuterats med berört utskott och ansvariga ledamöter och i de fall motionerna fått godkänt har vi agerat och skrivit motioner. Under AMT 2023 lades sex (6) gemensamma motioner. I de fall där frågorna redan är socialdemokratisk politik eller där frågan kan bedömas strida mot partikongressen eller av andra anledningar passar bättre att driva på annat sätt har bänken lyft det direkt med ansvarigt utskott alternativt lagt en skriftlig fråga eller interpellation.

Motionerna :

- Motion A3 Försvara den svenska modellen!
- Motion A4 Hur mycket övertid behöver man egentligen??

- Motion A5 Höjda kapitalskatter ska vara en del av framtidens skattereform
- Motion B1 Fler LSS-boenden - och bättre!
- Motion B3 Förbud av kärnvapen i Stockholms hamnar och på svenskt territorium
- Motion H4 Bältrosvaccinering bör omfattas av det allmänna vaccinationsprogrammet
- Motion I2 Bättre representation i våra domstolar.
- Motion K3 Inrätta ett nationellt resurscentrum för geografi.
- Motion K5 Jakt en aktiv friskvård.

Inlämnade motioner 2023:

Den svenska modellen

Motion 2023/24:2657 av Kadir Kasirga m.fl. (S)

Fler LSS-boenden och ett nationellt kompetenscentrum inom området

Motion 2023/24:2572 av Mirja Räihä m.fl. (S)

Inrättande av ett nationellt resurscentrum i fråga om geografi

Motion 2023/24:2566 av Jytte Guteland m.fl. (S)

Skyddsombudens tillträde till alla arbetsplatser

Motion 2023/24:2660 av Mirja Räihä m.fl. (S)

Höjda kapitalskatter som en del av framtidens skattereform

Motion 2023/24:2567 av Mattias Vepsä m.fl. (S)

Kärnvapenfritt Stockholm och Sverige

Motion 2023/24:2568 av Daniel Vencu Velasquez Castro m.fl. (S)

Stockholms län

Distriktskongressen för Socialdemokraterna i Stockholms Län skickade tjugo (20) motioner till lensbänken för hantering i riksdagen. Av dessa var fyra (4) bifallna och resterande besvarade. De bifallna motionerna diskuteras med berört utskott och ansvariga ledamöter och i de fall motionerna fått godkänt har vi agerat och skrivit motioner. När det är relevant motionerar vi i dessa frågor under flera riksmöten. De besvarade motionerna följs på olika sätt. Det kan handla om motioner, interpellationer, skriftliga frågor eller seminarier i riksdagen.

Inlämnade motioner 2023:

Avgiftsfria mensskydd i grund- och gymnasieskolor

Motion 2023/24:1670 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S)

Om överskuldssättning och kreditupplysning i Sverige

Motion 2023/24:1661 av Mathias Tegnér och Alexandra Völker (båda S)

*Skärpt reglering av utbildningskonsulter
Motion 2023/24:1355 av Anna Vikström m.fl. (S)*

*Lagstiftning om ekocid
Motion 2023/24:667 av Anna Vikström och Mathias Tegnér (båda S)*

*Kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet
Motion 2023/24:1506 av Ingela Nylund Watz och Anna Vikström (båda S)*

*Återinförande av kommunal förköpsrätt
Motion 2023/24:1309 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S)*

Sammanställning, motioner, interpellationer och skriftliga frågor 2023

Tjänstgörande riksdagsledamöter (S), Stockholms kommun
(Statistik 2023)

Ledamot	Antal individuella motioner (gemensamma)	Antal interpellationer	Antal skriftliga frågor
Anders Ygeman	3 (12)	0	0
Annika Strandhäll	1 (13)	0	0
Daniel Vencu Velasquez Castro	2 (23)	6	4
Jytte Guteland	1 (16)	6	3
Kadir Kasirga	9 (18)	1	10
Lawen Redar	6 (15)	4	10
Markus Kallifatides	2 (13)	4	7
Mattias Vepsä	4 (15)	6	4
Mirja Räihä	2 (23)	1	2

Tjänstgörande riksdagsledamöter (S), Stockholms län
(Statistik 2023)

Ledamot	Antal individuella motioner (gemensamma)	Antal interpellationer	Antal skriftliga frågor
Alexandra Völker	4 (12)	2	0
Anna Vikström	3 (10)	0	12
Azadeh Rojhan	2 (16)	0	1
Ingela Nylund Watz	2 (15)	5	1
Leif Nysmed	2 (17)	3	1
Magdalena Andersson	0 (1)	0	0
Markus Selin	2 (4)	3	0
Mathias Tegnér	2 (13)	4	3
Mikael Damberg	0 (5)	3	1
Serkan Köse	14 (13)	17	24
Åsa Westlund	1 (8)	3	5

Verksamhetsberättelse 2023

Socialdemokratiska regionfullmäktigegruppen i Region Stockholm

Inledning

2023 är mandatperiodens första hela år och det år vi börjat styra också i nämnder, utskott och andra organ. Mycket har gjorts och ännu mer har börjat planeras och utredas. Året har präglats av inflationskrisen som utvecklats till en nationell sjukvårdskris. Den mycket tuffa ekonomiska situationen har inneburit vi har beslutat en mycket stram budget för att klara att värna hälso- och sjukvården och undvika varsel. I budgeten kombinerar vi en ansvarsfull nivå av besparingar, höjningar av avgifter i hälso- och sjukvård och kollektivtrafik, en skattehöjning samt ett planerat underskott för att hantera tillfälliga pensionskostnader.

Vi tar oss an mandatperioden med ett inlyssnande ledarskap. Hälso- och sjukvården ska så långt möjligt värnas från den nationella sjukvårdskris som pågår, men utan insatser i statsbudgeten blir det omöjligt att lyckas fullt ut. Regeringen och dess samarbetsparti förhåller sig passiva – mitt i den värsta ekonomin krisen på 30 år. Det står i skarp kontrast till hur den S-ledda regeringen agerade under pandemin då staten tog alla krisrelaterade kostnader. Trots denna tuffa situation har vi påbörjat genomförandet av många av våra vallöften. Samarbetet med Centerpartiet och Miljöpartiet inom Mittenkoalitionen, och Vänsterpartiet genom ett samverkansavtal, utvecklas och är en förutsättning för att få genomslag för vår politik.

Formalia/nyckeltal

Regiongruppens styrelse bestod 2023 av följande personer som är valda, därutöver stadgeenliga adjungeringar;

Ordförande

Talla Alkurdi

Vice ordförande

Aida Hadžialić

Ledamöter

Daniel Larson

Hanna Jokio

Hanna Svensson

Rolf Lindell

Mattias Gökinan

Lowe Anderzon

Christina Enocson Mårtenson

Aristide Bonnevier Ngabissio

Ersättare

Victor Harju

Meeri Wasberg

Tara Twana

Erik Persson

Anställda på regionkansliet 2023

Under 2023 har följande personer varit anställda på det socialdemokratiska regionkansliet. De som är markerade * var fortfarande anställda årsskiftet 2023/24, övriga har slutat under året.

Rozgar Watmani *

Sofia Olsson

Frida Gunnarsson

Eliel Stenström *

Nils Bergmark *

Jakob Stone *

Linda Nygren *

Johanna Falk *

Simon Andersson

Joakim Spångberg *

Morgan Eklund *

Daniel Johansson *

Linda Baudin *

Ebba Dyfverman Kock

Maria Klockare *

Toni Eriksson *

Lina Glans *

Victoria Frisk Garcia *

Victoria Michailov *

Ellen William-Olsson (deltid)*

Peter Nyberg *

Emma Nilsson *

Ulla Backlund (deltid)*

Liselott Varhermägi (deltid) *

Regionfullmäktigegruppen sammanträden

Regionfullmäktigegruppen har under året haft 8 ordinarie sammanträden. Gäster under året har bland annat varit S-revisorerna.

Regionfullmäktiges presidium

Mikael Sundesten

Förteckning över gruppledare

Aida Hadzialic	Regionstyrelsen, Arbetsutskottet, Tillväxt- och innovationsutskottet
Talla Alkurdi	Hälsa- och sjukvårdsnämnden
Jens Sjöström regionplaneutskottet	Fastighet- och servicenämnden, Trafiknämnden, Infrastruktur och regionplaneutskottet
Robert Johansson	Personal- och produktionsutskottet
Isak Öhrlund	Miljö och hållbarhetsberedningen
Hanna Svensson	Primärvårdsnämnden
Rolf Lindell	Klimat och regionutvecklingsnämnden
Erik Persson	Kulturnämnden
Tara Twana	Patientnämnden
Tove Sander	Avtalsutskottet
Alfhild Petrén	Seniorvårdsberedningen
Stefan Johansson	Färdtjänstutskottet
Meeri Wasberg	Sjötrafikutskottet

Hanna Jokio	Psykatriutskottet
Hanna Stymne Bratt	Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje
Victor Harju	Folkhälso- och tandvårdsberedningen

Ekonomi och finans

Regionens ekonomiska förutsättningar

När böckerna för regionsverige stängs kan SKR konstatera att 2023 var det värsta året sedan 90-talskrisen. Inflationen har slagit med full kraft mot vårt samhälle, och välfärden står inför den svåraste ekonomiska krisen på 30 år. För Region Stockholms del motsvarade inflationskostnaderna den årliga budgeten för Södersjukhuset med sina nästan 5000 vårdanställda, samtidigt som den högerregeringen och dess stödparti, SD, valde att minska statsstödet med en tredjedel i sin första budget. Sjukvården lämnades vind för våg i en exceptionellt svår tid. Nu framträder konsekvenserna med massvarsel av vårdpersonal runt om i landet. Detta skadar sjukvården, men också den svenska beredskapen och totalförsvaret.

I Region Stockholm tillträdde den nya S-ledda Mittenkoalitionen till allt annat än ett dukat bord. 16 år av moderat styre hade drivit fram Sveriges dyraste och mest sönderprivatiserade vård, landets längsta väntetider på akuten, och konsultkostnader som niodubblats på tio år. Ett flagrant exempel på det M-ledda styrets ekonomiska misskötsel uppdagades strax efter maktskiftet. Akutsjukhusen slog då larma om att ett miljardunderskott byggts upp i kärnverksamheterna sedan 2019 som en konsekvens av strukturell underfinansiering. Ett annat exempel är kollektivtrafiken, där många år av grovt fördyrade investeringar och fallande resenärsantal grävt ut ett budgethål motsvarande en höjning av månadspriset med nästan 400 kronor – om det skulle ha hanterats den vägen.

Ett socialdemokratiskt svar i en tuff ekonomisk tid

I dessa tuffa ekonomiska tider har det S-ledda styret tagit ansvar i kris och samtidigt påbörjat den nya inriktning för en mer behovsstyrd vård som invånarna i Region Stockholm röstade för i valet 2022. För att hantera akutsjukhusens strukturella underfinansiering lanserade Mittenkoalitionen ett räddningspaket motsvarande 2 miljarder kronor. Detta, kombinerat med budgeten för 2023, betydde att akutsjukhusen på bara fyra månader fick ett tillskott på 12 procent. Det är mer än under hela förra mandatperioden. Samtidigt togs en åtgärdsplan fram för att stärka arbetsmiljön och minska kostnaderna för administration och inhyrd personal. Styret beslutade också att minska den administrativa bördan genom att dra ner på antalet mål och indikatorer som nämnder och bolag måste inrapportera med nästan två tredjedelar. En översyn av styrningen av den egenägda vården genomfördes också, med målet att göra den starkare och mer effektiv. På så vis kan såväl vården för patienterna som arbetsmiljön för hälso- och sjukvårdens medarbetare förbättras.

I grunden handlade samtliga reformer om stärka den demokratiska kontrollen och se till att mer pengar ska ut till regionens kärnverksamheter.

Samtidigt har Region Stockholm fortsatt att i ord och handling stå bakom den självständiga staten Ukraina i dess kamp mot Rysslands olagliga anfallskrig. Region Stockholm har redan fattat en rad beslut för att på olika sätt stötta Ukraina och dess folk och inga nya stödinsatser utesluts. Nämnder och bolag inventerar löpande vad som kan avvaras och hur Region Stockholm kan bistå Ukraina i deras frihetskamp. Samtidigt har vi också utsett en särskild ukrainasamordnare i syfte att kunna fortsätta stötta Ukraina på ett uthålligt sätt.

2024 ser det ekonomiska läget ännu värre ut för landets regioner. Inflationen har grävt ett hål i Region Stockholms budget på 10 miljarder kronor. Det handlar om både tillfälliga kostnadsökningar, såsom stora pensionskostnader, som hanterades genom ett underskott. Men det handlar också om varaktiga kostnadsökningar, så som läkemedel och löner, som krävde tuffa med nödvändiga prioriteringar i form av skatt och taxor. Budget 2024 innehöll inga stora satsningar eller ambitionshöjningar, men inte heller några dramatiska besparingskrav på hälso- och sjukvården eller kollektivtrafiken.

När böckerna för Region Stockholm del stängs för 2023 kan vi konstatera att de ekonomiska förutsättningarna varit unikt svåra, men att det nya styret tagit ansvar i kris. Under årets gång har regionens resultat förbättrats med mer än två miljarder kronor jämfört med budget, bland annat tack vare att konsult-, administration-, och bemanningskostnader minskat för första gången på många år. Budgeten för samtliga av dessa är ännu lägre för 2024, medan andelen som går till sjukvård och kollektivtrafik är historiskt hög. Kanske ännu viktigare: medan uppemot 10 procent av vårdpersonal varslas i andra regioner har inget massvarsel skett i Stockholm. Tvärtom så har fler sjuksköterskor kunnat anställas på regionens sjukhus och övertidstimmar för den egna vårdpersonalen har för första gången på länge inte ökat. Det är skillnaden mellan ett moderat och ett socialdemokratiskt lett Region Stockholm.

En mer behovsstyrd hälso- och sjukvård

Under socialdemokratisk ledning prioriterar Mittenkoalitionen att stärka den demokratiska kontrollen över sjukvården och göra den mer behovsstyrd. För åstadkomma detta intensifieras insatserna mot välfärdsbrottslighet och en omställningsplan för vårdvalen har beslutats och är i färd med att genomföras. Akutsjukhusen och vårdcentralerna värnas och prioriteras.

Omställningsplanen utgår från en genomlysning av hälso- och sjukvårdsförvaltningen. De vårdval som omfattas av omställningsplanen är de där det finns problem med till exempel tillgänglighet, kompetensförsörjning och ojämlikt vårdutbud. Omställningsplanen har en pragmatisk inriktning och syftar till att lösa faktiska problem. Vårdval som bedömts fungera tillfredsställande berörs inte.

Som en del i att göra vården mer behovsstyrd har akutsjukhusen fått betydande ekonomiska tillskott och nya sjukhusavtal har beslutats inför perioden 2024–2028. Dessa har en högre andel fast ersättning som utgör en mer stabil ekonomisk grundplåt jämfört med tidigare. Primärvården har fått en hög uppräknings – som högst för vårdcentraler i områden med stort vårdbehov. Vidare har hälso- och sjukvårdsnämnden beslutat en plan för att kraftigt utöka antalet utbildningstjänster för vårdcentralsläkare, det vill säga specialister i allmänmedicin. Syftet är att göra det möjligt att nå målet om ett lagom antal patienter per vårdcentralsläkare i enlighet med Socialstyrelsens rekommendation, vilket myndigheten tog fram på den dåvarande S-ledda regeringens uppdrag.

Trots den ekonomiska krisen har tillgängligheten utifrån vårdgarantin i stort upprätthållits under 2023. Andelen som fått ett första besök i specialistvården inom 30 dagar respektive andelen som fått behandling (exempelvis en operation) inom specialistvården inom 90 dagar har till och med ökat marginellt. Samtidigt ökar totalt sett antalet väntande, vilket kan vara en effekt av ökat inflöde efter pandemin. Det kommer under mandatperioden fortsatt att vara viktigt att både verka för att vården är behovsstyrd och att tillgängligheten är hög.

Inom tandvården har ersättningen höjts för tandvård till barn i socioekonomiskt utsatta områden. Inom psykiatrin har viktiga steg för att stärka barn- och ungdomspsykiatrin och korta köerna tagits. Vuxenpsykiatrin ska indelas i nio områden med geografiskt ansvar för vårdgivaren i syfte att göra vården mer sammanhållen för patienterna och öka jämlikheten i vårdutbudet.

Region Stockholm ska ha en trygg vård före, under och efter förlossning. Under året har ett nytt BB startat och arbetet med Min barnmorska värnats.

Under året har ett övertagande av ambulanssjukvården i egen regi beslutats och ett första beslut om köp av bolaget som i dagsläget utför sjukvårdsupplysning på telefon, 1177, har fattats. Syftet med båda övertagandena i egen regi är att stärka beredskapen i sjukvården.

Region Stockholm har som första region startat en enhet som mot välfärdsbrottslighet och arbetet har under året förstärkts. Kraven för att bedriva vård skärpts och det har blivit enklare att säga upp oseriösa aktörer. Uppföljningar av vårdgivare har prioriterats.

Regelverket för reklam från vårdgivare har skärpts under året för att motverka oseriösa aktörer, missvisande information och att personer med mindre vårdbehov får gå före patienter med större behov. Bland annat får vårdgivare i Region Stockholm inte längre blanda information om privat och offentligt finansierad vård.

Personalen

Skydda vårdpersonen i en tuff ekonomisk tid

Den nationella sjukvårdskris som råder i Sverige kommer att drabba personalen inom vården hårt. Region Stockholm har stora verksamheter som nu drabbas hårt av de stora inflationsrelaterade kostnadsökningarna. Socialdemokraterna i Region Stockholm har sagt att vi ska skydda verksamheterna mot de värsta effekterna av den höga inflationen och med det menar vi att det inte blir varsel av vårdpersonal.

Trots den ekonomiska krisen fortsätter vi vår särskilda satsning på en hälsofrämjande arbetsmiljö. Vi håller även i de strategiska och långsiktiga insatserna för kompetensförsörjningen som exempelvis innebär att sjuksköterskor kan gå en specialistutbildning inom ramen för sin anställning i regionen. Det kvarstår mycket arbete för att minska arbetsbelastningen för personal inom vården. Under året har ett särskilt arbete pågått för att minska de administrativa arbetsuppgifterna för vårdpersonalen och i stället ge mer tid för vård

Minskad inhyrning

Vi kan se tillbaka på ett år med hårt arbete för att stoppa hyrberoendet av bemanningspersonal inom vården. Region Stockholm har lyckats ta kontroll över kostnader och har minskat inhyrningen med en tredje del. Flera verksamheter är Vi ser även att fler nu väljer regionen som arbetsgivare. Att minska inhyrning av bemanningspersonal här har vi gjort för att skapa en bättre vård för patienterna och en bättre arbetsmiljö för medarbetarna. Andra regioner i Sverige vill och försöker göra som Region

Stockholm. Inför år 2024 behöver vi vända perspektivet och fokusera än mer på de 99 procent av medarbetarna som är regionens egen arbetsstyrka.

Arbetsmiljökommission

Under 2023 har vi inrättat en kommission för hälso- och sjukvårdspersonalens arbetsmiljö. Detta är ett komplement till den befintliga samverkansstrukturen. Detta samverkansforum bestående av företrädare från vårdfackliga organisationer och Region Stockholm, på såväl politisk nivå som tjänstemannanivå ska genom erfarenhetsutbyte och bred dialog ta fram åtgärdsförslag för en bättre arbetsmiljö. Rapporten ska presenteras juni 2024.

Ett inlyssnande ledarskap

Socialdemokraterna i Region Stockholm har under 2023 fortsatt att ha en tät dialog med vårdfacken Kommunal Stockholm, Vårdförbundet Stockholm och Stockholms läkarförening samt med regionavdelningen inom Vision. Socialdemokraterna har kunnat uppdatera oss om läget inom sjukvården och vi har kunnat diskutera våra politiska förslag. Vi ha i dialog med de fackliga tagit fram en ny kompetensförsörjningsstrategi som ska vara ledande för regionens verksamheter i att vara en attraktiv arbetsgivare.

Fastighets- och servicenämnden

I och med budget 2023 gav ett antal uppdrag som är viktiga för Regionens verksamhet syftet var att långsiktigt stärka regionens verksamhet, säkra upp strategiska resurser i form av fastigheter, nätverk och annat som kan vara relevant för verksamheten på kort och lång sikt. En ytterligare aspekt som varit vägledande för arbetet är att nå en ökad resiliens och robusthet i ljuset av en oroligare omvärld, klimatförändringar och annat som kan få stor inverkan på verksamheten.

Regionens fastighetsbolag Locum har under året deltagit i den långsiktiga översynen av regionens fastigheter och mark. I samband med att detta förslag presenterades sattes försäljningen av marknadsfastigheter på paus. Detta uppdrag kommer att under 2024 leda fram till ett förslag om omklassificering av regionens mark och fastigheter utifrån ett långsiktigt vårdbehov som tar hänsyn till geografiska förutsättningar och tillgång.

Inom ramen för Locums verksamhet har också ett antal projekt beslutats om under 2023. Däribland en nybyggnation av 4 nya våningar på Södertälje sjukhus för att säkra den långsiktiga tillgången och arbetsmiljön för geriatriken. En förstudie har påbörjats på Norrtälje sjukhus för att modernisera och framtidssäkra bland annat akutmottagningen samt sanitetslokaler. Södersjukhuset beslutades under november att få en ny IVA-avdelning med plats för 22 nya intensivvårdsplatser. I samband med byggnationen av IVA-avdelningen kommer även teknik upprustas i flera av Södersjukhusets hus. Det beslutades även att Södersjukhuset skulle få ny reservkraft driven på fossilfritt drivmedel. På Huddinge sjukhus pågår också ett arbete med att bygga en ny akutmottagning och att renovera ventilationssystemet.

Serviceförvaltningens viktigaste uppdrag är att konsolidera serviceverksamheten för regionen. Där tidigare verksamheten karaktäriserades av att olika aktörer inom regionen bedrev eller handlade upp egen serviceverksamhet samlas nu allt fler verksamheter under serviceförvaltningen. Detta borgar för att regionen långsiktigt rör sig mot en mer kvalitativ och sammanhållen serviceverksamhet för sjukvården runt om i hela länet. Antalet konsulter har minskat och den egna verksamheten har stärkts.

Trafik

Kollektivtrafiken har haft ett tufft 2023. Regeringen valde att ta bort de extra stöd som kollektivtrafiken fått till följd av det förändrade resmönstret trots att resandet inte återgått till de nivåer som rådde innan pandemin. Det har inneburit att tuffa beslut behövt fattats. För att kollektivtrafiken i framtiden ska kunna ha en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling behöver utbudet anpassas till de förändrade resenärsmönstren och de första stegen på den resan har tagits under slutet av 2023.

Pendeltågstrafiken har haft stora problem under året delvis beroende på den nationella lokförarbristen men även på MTRs personalpolitik. Beslut fattades om att avbryta avtalet i förtid och från mars 2024 kommer SJ att ta över trafiken.

Under året har vi permanentat sommarlovskortet för unga, frusit taxan för 2023 på 2022 års nivå och genomfört viktiga första steg i kravställan på god arbetsmiljö vid upphandlingar även om det arbetet kommer fortsätta under kommande år. Här innefattas även att övergå till att ha ett neutralt förhållningssätt i driftsfrågan vilket kommer möjliggöra för Region Stockholm att överta verksamhet i egen regi i de fall det visar effektivitets, pris och kvalitetsvinster.

Vi har kontinuerliga möten med facken som verkar inom kollektivtrafiken vilket kommer fortsätta framöver. I budgeten för 2024 som antogs under hösten var en viktig fråga för oss tillskapandet av ett samverkansforum där fackliga representanter, politiker i trafiknämnden, trafikförvaltningen och operatörerna träffas återkommande. Ett viktigt fokus för forumets möten kommer vara hur man kan förbättra arbetsmiljön.

Färdtjänst

Mittenkoalitionen har under 2023 sjösatt ett antal utredningar för att långsiktigt stärka färdtjänstverksamheten i Region Stockholm. Bland dessa finns en översyn av riktlinjerna för tilldelning av färdtjänst, se över möjligheten att ta hem beställningscentralen och kundtjänst i egen regi. Vidare har också taket för fritidsresor höjts till 250 resor per person och år.

Sjötrafik

Under året pågick arbetet med utredningen av sjötrafikens tonnage, vilket behov som finns utifrån den planerade trafiken och fartygens livslängd samt vilken ägandeform som är bäst utifrån Region Stockholms behov. Det är viktigt för oss socialdemokrater att stora delar av tonnaget ägs av Regionen då vi annars undergräver möjligheten för mindre rederier att vara med i upphandlingen.

Tillväxt-, klimat- och miljöfrågor

2023 var ett tufft år på många sätt, men i Region Stockholm är det full fart i arbetet med tillväxt- och näringslivsfrågor. I den politiska plattformen för mittenkoalitionen inför mandatperioden står att ett näringslivsråd som samlar näringslivets aktörer ska inrättas. Stockholmsregionens Näringslivsråd sjsattes i slutet av 2023. Rådet leds av finansregionråd Aida Hadžialić och med bred medverkan från strategiska branscher i Stockholm. Rådet ska stärka näringslivets förutsättningar och Stockholms internationella konkurrenskraft. En tydlig utmaning för tillväxten i Stockholm är kompetensförsörjningen. Kompetensarena Stockholm, med representanter för utbildning, näringsliv och andra aktörer arbetar aktivt för att skapa en hållbar kompetensförsörjning i regionen. Tillväxt- och innovationsutskottet ansvar för regionens tillväxtmedel och delar årligen ut pengar till ett antal tillväxtorienterade projekt i länet. Ett viktigt samverkansprojekt är Fordonsdalen som samlar näringsliv och akademi inom fordonssektorn i vår del av Sverige. Detta arbete övergår nu i ordinarie verksamhet och fortsätter att bidra till att skynda på elektrifiering, digitalisering och grön omställning inom fordonssektorn. Stockholmsregionen är Sveriges ledande tillväxt- och kunskapsregion men styrkorna kan inte tas för givna. Arbetet fortsätter för att stärka vår internationella konkurrenskraft.

Kultur

Socialdemokraterna har slagit fast att Region Stockholm ska arbeta för att stärka kulturens förutsättningar i hela länet under den nuvarande mandatperioden. Prioritet ska ligga på barn och unga samt att göra tillgång till kultur mer jämlik i vårt län.

Kulturnämnden medel räknades upp 2023 för att undvika minskad ambition i regionens kulturpolitik, trots ett tufft ekonomiskt läge. Tidigare överenskommelser om att höja nivån på det så kallade mobilitetsstödet till folkhögskolor kunde dessutom hedras.

Som ett första steg i att göra tillgången till kultur mer jämlikt togs en kulturvaneundersökning fram under året. Uppdraget var att göra en kulturvaneundersökning som tittar på barn och ungas kulturvanor efter kön, geografi och socioekonomi. I december presenterade rapportskrivaren Gunilla Kindstrand rapporten "En väv av vanor". Denna rapport ska ligga till grund för åtgärder under resterande del av mandatperioden för en mer jämlik tillgång till kultur i Stockholmsregionen.

Kulturnämnden fattade under året beslut om en ny regional idrottsstrategi. En rapport som togs fram av kulturnämnden i Region Stockholm under hösten visade att Region Stockholm har lägst finansiering per capita i jämförelse med Skåne och Västra Götaland när det gäller folkbildning.

Året präglades mycket av aviseringar av statliga nedskärningar på kulturområdet. Statliga kulturstöd ska inte längre räknas upp efter pris- och kostnadsökningar, dessutom fattade regeringen beslut om att studieförbunden får 250 miljoner kronor mindre nästa år. Mot denna bakgrund och ett starkare resultat än väntat kunde kulturnämnden fatta beslut om ett extra stöd till länets tio distriktsförbund om 9 miljoner kronor.

I september presenterade den statliga utredaren Mats Svegfors sitt betänkande i en statlig utredning av kultursamverkansmodellen. Socialdemokraterna i Region Stockholm har under 2023 verkat för att Stockholm ska ingå i kultursamverkansmodellen. Det blir en fortsatt fråga att arbeta med 2024 när yttrande över utredningen ska tas fram.

Media och kommunikation

Att verka i opposition eller att verka i en majoritetskonstellation innebär två helt olika kommunikationsmiljöer. Att vara i majoritet innebär mer av reaktiv kommunikation på krav och initiativ från andra, mindre möjligheter till egna utspel och näst intill obefintliga möjligheter att ansvarsutkräva våra politiska huvudmotståndare.

För att öka möjligheterna att kunna redovisa för väljarna vad Mittenkoalitionens politik innehåller har därför press- och kommunikationsverksamheten förstärkts under året med en digital kommunikatör och en pressekreterare.

Förstärkningen har inneburit bättre mediastöd till regionråden, bättre stöd till regionrådets samtal med väljarna i sociala medier och bättre koordinering och samarbete med partiorganisationerna.

Under året har press- och kommunikation genomfört två stora kommunikationsprojekt tillsammans i Mittenkoalitionen: presentationen av omställningsplanen för vårdvalen i juni och budgetkommunikationen i september-oktober.

-

Stiftsfullmäktigegruppen i Stockholms stift

Verksamhetsberättelse 2023

I Stockholms stift läggs stor kraft på att förverkliga den socialdemokratiska politik som i allt väsentligt ligger till grund för den överenskommelse som efter kyrkovalet 2021 träffades inom den breda koalitionen som vi leder. Med gemensam omsorg om den öppna och demokratiska folkkyrkan har Socialdemokraterna gått samman med Vänstern i Svenska kyrkan, Centerpartiet, Fria liberaler i Svenska kyrkan, Öppen kyrka – en kyrka för alla samt Miljöpartister i Svenska kyrkan – de gröna. Genom stabil majoritet i stiftsfullmäktige stakar vi ut vägen för Svenska kyrkans regionala nivå.

En större stridsfråga uppstod under 2023 gällande stiftsavgiften som fastställs av stiftsfullmäktige. I likhet med biskopen och stiftsdirektorn ansåg vår majoritet i stiftsstyrelsen att det var nödvändigt att föreslå en höjning av stiftsavgiften från 2,5 öre per intjänad hundralapp till 3,0 öre. Efter justeringen, till samma avgiftsnivå som gällde fram till och med 2015, har Stockholms stift fortsatt landets lägsta avgift.

Skälet till höjningen ligger i ett beslut om förändringar i Svenska kyrkans utjämningsystem där en ny del, institutionssjälavård, förts in. Det innebär att den största delen av den ökade stiftsavgiften lämnas vidare i bidrag till församlingar som utför uppdrag inom sjukhuskyrkan, i kriminalvården och i Försvarsmakten.

Höjningen gav också möjligheter att etablera samverkansformer inom stiftet, resursförsamlingar, där församlingar som åtar sig uppdrag för hela stiftets räkning kan få en viss ersättning. Det rör till exempel teckenspråkigt arbete, samiskt kyrkoliv, katekumenat, pilgrim, retreat och andlig fördjupning, konfirmandarbete för unga med funktionshinder med mera. Vidare ger det utökade utrymmet möjlighet att stärka arbetet med frågor som rör begravningsverksamheten, beredskap för kris och krig samt utvecklingen av Mötesplats Stockholm i S:t Jacobs kyrka vid Kungsträdgården.

Under 2023 var det tyvärr Svenska kyrkans tur att drabbas av en allvarlig cyberattack som orsakade omfattande driftsstörningar och fortfarande försvårar arbetet framför allt på församlingsnivå. Under omständigheterna har dock kyrkans personal hittat sätt att fortsätta att bedriva verksamheten, vilket självklart är mest akut och känsligt när det kommer till begravningsväsendet, men även utbetalning av personalens löner. Under den period som hemsidorna låg nere fick man under många veckor använda sig av alternativa kommunikationskanaler för att informera om gudstjänster med mera.

Sammantaget kan man säga att det socialdemokratiska ansvarstagandet och inflytandet inom Svenska kyrkan i Stockholms stift och dess ingående församlingar är stort. En hög andel av alla ordförande i kyrkoråden är socialdemokrater och på olika sätt har vårt parti utvecklat förtroendefullt samarbete med andra nomineringsgrupper, även på andra sidan den traditionella blockgränsen. Detta är bra för kyrkan i sig men också för samhällsklimatet i stort, där det finns behov av ökat samförstånd och minskad polarisering. Kyrkan rymmer många humanister som vänder sig emot högervändningen.

Stiftsfullmäktige är stiftets högsta beslutande organ och beslutar i principiella ärenden samt i ärenden som på annat sätt är av större vikt. Dessa är främst mål och riktlinjer för verksamheten, budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor, val av ledamöter och ersättare i stiftsstyrelsen, val av revisorer, grunderna för ersättning till förtroendevalda och revisorer, fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning samt beslut om styrelsens ansvarsfrihet. Beslut som fattas i stiftsfullmäktige bygger på en långsiktig vision om vad stiftet ska bidra till i relation till syftet med Svenska kyrkans verksamhet.

Stiftsfullmäktige sammanträder två gånger per år, med undantag av kyrkovalsåret då nyvalda fullmäktige sammanträder i december för att förrätta val av ny styrelse och utse revisorer.

Under 2023 genomfördes fullmäktiges sammanträde i Odd Fellows lokal, nära S:t Jacobsgården, den 30 maj och 13 november. Beslut har fattats enligt gällande ärendeberedningsplan. Två seminarier har hållits i anslutning till stiftsfullmäktiges sammanträden, dels om fastigheter kopplat till ekonomi, dels om utvärdering av genomförda indelningsändringar och den grundsyn som styr stiftsstyrelsens beslut om utredning av eventuell indelningsändring.

Stiftsstyrelsen verkställer och bereder stiftsfullmäktiges beslut och fattar beslut om styrande dokument som ger tydliga uppdrag, ramar och mandat. Stiftsstyrelsen ska främja församlingslivet i stiftet och verka för dess utveckling samt leda och samordna stiftets förvaltning. Stiftsstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och andra kyrkliga organ.

Stiftsfullmäktige består av 91 ledamöter. Av dessa är 23 socialdemokrater, varav tolv från Stockholms partidistrikt och elva från Stockholms läns partidistrikt. Därutöver finns tolv socialdemokratiska ersättare. Efter kyrkovalet 2021 innehar vi posten som stiftsfullmäktiges ordförande, utsedd till det uppdraget är Olle Burell, Stockholms partidistrikt.

På Stockholms stifts hemsida redovisas stiftsfullmäktiges sammansättning samt publiceras protokoll.
<https://www.svenskakyrkan.se/stockholmsstift/stiftsfullmaktige>

Sedan kyrkovalet 2017 innehas den mest exekutiva förtroendevalda posten - förste vice ordförande i stiftsstyrelsen - av Socialdemokraterna, utsedd till uppdraget är Daniel Larson. Stockholms läns partidistrikt representeras i stiftsstyrelsen i övrigt av Iréne Pierazzi, ledamot, samt Lars Bryntesson och Inger Lundberg, ersättare.

Ledamot i Domkapitlet är Monica Sundström och utöver auktoriserad revisor är Göran Dahlstrand, Stockholms partidistrikt, utsedd som en av två förtroendevalda revisorer, eller som de omnämns inom Svenska kyrkan, övriga revisorer.

**VERKSAMHETS-
BERÄTTELSE**

Distriktsstyrelse

Ledning

Moska Hassas, ordförande

Mandane Kakai, vice ordförande och internationell ledare

Björn Friberg, Kassör

Påverkansenheten

Hanna Hayas, sammankallande

Andreas Mattisson

Henning Larsson

Studieenheten

Sandra Albeer, sammankallande

Sofie Damberg, jämställdhetsansvarig

David Magnusson,

Aurora Hoxha

Organisationsenheten

Anisha Ullah, sammankallande

Felix Forsberg

Johannes Salo, internationell ledare

Adjungerande

Till distriktsstyrelsens arbete och sammanträden har hela arbetsutskottet varit adjungerade.

Till ledningens arbete har försteombudsman varit adjungerad.

Sammanträden

Distriktsstyrelsen har under verksamhetsåret haft 16 protokollförda möten.

Revisorer

Martin Persson, sammankallande

Ayla Eftekhari

Elof Hansjons

Revisorssuppleanter

Fredrik Johannson

Alva Dahn

Mikael Damberg

Valberedning

Nina Unesi, sammankallande

Nicole Ilias

Sebastian Salimi

Fanbärare

Axel Ståhl, SSU Värmdö

Fanbärarsuppleant

Tuva Lövgren, SSU Sundbyberg

Redaktör Mittpunkt

Love Adriansson

Personal

Gustav Österman, Försteombudsman

Rawan Al Saidi, Organisationsombudsman

Nino Chiaureli, Kampanj- och kommunikationsombudsman (fr.o.m. 2023-04-24)

Muna Ahmed, Regional Folkrörelseombudsman (fr.o.m. 2023-09-18)

Expeditionen

Distriktsexpeditionen är belagd på Sveavägen 68 i Stockholm.

Distriktets representation

Moska Hassas, Stockholms läns partidistrikts styrelse

Christopher Lindvall, SSU:s förbundsstyrelse

Nicole Ilias, SSU:s förbundsstyrelse

Shiva Samadi, sammankallande SSU-förbundets valberedning

Påverkansheten

2023 har varit ett händelserikt år med många framgångar för distriktets påverkansarbete. Året började med planering av kampanjaktiviteter för verksamhetsåret, enheten hade ett tydligt mål om att anordna kampanjer med budskap som unga kan relatera till. Första kampanjen blev en skola för alla med tydliga politiska inriktningar som avgiftsfri frukost, avgiftsfria mensskydd och fler pedagoger på skolor. Distriktsstyrelsen skickade även ut en lista till arbetarekommunerna runt om i distriktet för att fler kommunpolitiker skulle driva avgiftsfria skolfrukostar. Detta resulterade i att många kommuner i Stockholms län drev frågan. En skola för alla var en lyckad kampanj som fick återkomma senare på hösten. Under sommarkampanjen handlade det politiska temat om att alla ska ha rätt till trygga sommarjobb. De olika politiska budskapen var bland annat solskensgaranti, att ha rätt till lön oavsett om vädret inte tillåter att arbetet utförs, och att sms-jobb bör avskaffas. Stoppa våldet är den senaste kampanjen som har fortsatt parallellt med återvärvningsperioden. I början av verksamhetsåret började återvärvningsperioden som resulterade i 32 % återvärvade, vilket motsvarar 1 152 medlemmar.

Stoppa våldet utmärkte sig som den mest framgångsrika kampanjen under det gångna verksamhetsåret. Detta framhövdes särskilt under den tumultartade hösten då problemet med gängvåldet var högaktuellt och krävde omedelbar uppmärksamhet. Många unga kunde relatera till otryggheten som våldet har orsakat och påverkansheten satsade på att ha tydliga politiska åtgärder för att stoppa våldet, vilket skapade många politiska diskussioner under kampanjtillfällena. Positiva reaktioner har väckts bland verksamma socialdemokratiska politiker såväl i distriktet som nationellt och många har blivit inspirerade av distriktets politik som drivits. Vår ordförande deltog även på ett möte med alla kommunal- och oppositionsråd i distriktet där distriktets politiska förslag i samband med stoppa våldet presenterades. Ett möte med justitieutskottets vice ordförande och socialdemokraternas rättspolitiska talesperson Ardalan Shekarabi ägde även rum där Stoppa Våldet diskuterades och våra förslag lämnades över. Ett möte med socialdemokraternas finansregionråd Aida Hadzialic ägde rum där vår regionpolitik lämnades över och diskuterades, för en bättre region med fokus på unga. Under den allmänna motionstiden lades vårt demokratiprogram från DÅKen 2023 som motion i riksdagen av riksdagsledamöterna Alexandra Völker och Azadeh Rojhan.

Under verksamhetsåret har påverkansheten anordnat seminarier samt event kopplade till kampanjerna som har varit igång under året, för att öka delaktigheten och sprida budskapet i organisationen. Distriktet har även haft färre teman på kampanjerna och fokuserat på några få som har gett bra resultat. Det har även tagits fram en mellanvalsstrategi och plan för EU-valet tillsammans med hela distriktsstyrelsen.

Olika representanter från distriktet deltog på flertalet skoldebatter, totalt deltog vi på 5 skoldebatter. Ett mål för verksamhetsåret var även att nå ut med vår politik ännu mer, vilket inte minst har genomförts via debattartiklar. Totalt har 7 debattartiklar publicerats från distriktet. Slutligen nådde vi ett medlemsantal på 2100 medlemmar.

Studieenheten

SSU-distriktet har under det gångna verksamhetsåret anordnat fem kurshelger, en styrelseutbildning och ett sommarläger. Totalt har distriktet anordnat 13 kurser, varav fem lensettor, fyra lenstväor, en lenstrea, en styrelseutbildning, en organisatorisk fördjupningskurs och sommarlägret. Distriktet har startat upp lenstrea igen och höll i den under sista kurshelgen under 2023. Alla kurser har under året varit fysiska och de flesta har ägt rum på Sveavägen 68. Under året har vi haft tre internat – två på Bommersvik och ett på Tollare Folkhögskola. Distriktet har även haft 45 stycken introkurser – både på 68:an och ute i SSU-kommunerna. SSU-distriktet har tagit emot medlemmar från andra SSU-distrikt i Region Öst men också från bland annat Värmland och Dalarna. Under verksamhetsåret anordnade distriktet fem månadsmöten från maj och framåt. Anna Ekström, Ardalan Shekarabi, Nadim Ghazale och Heléne Fritzson är några av de föreläsare som distriktet bjudit in till månadsmötena. SSU-distriktet har även fått ett avtal med Bommersvik igen!

Organisationsenheten

Organisationsenhetens arbete har under verksamhetsår varit att stötta och stärka samtliga kommuner enligt en ny strategi med prioriterade kommuner. Målet med dessa riktade insatser var att hjälpa dessa kommuner att stå på egna ben. Detta har gjort genom att hjälpa dem arrangera medlemsmöten, hjälpa dem ringa till medlemmar och stötta upp på deras styrelsemöten. Enheten har även hjälpt dem skapa delningsbilder. Allt detta och mer för att stötta upp och avlasta kommunstyrelserna.

Förutom de kommuner som hjälptes särskilt har enheten tillsammans med faddrar stöttat upp övriga kommuner i distriktet. Organisationsenheten har stöttat faddrar i de situationer som dykt upp. Faddrar har deltagit på kommunernas aktiviteter, haft kontinuerlig kontakt och motiverat dem till aktivitet. Då kommunerna haft introduktions-träffar har faddern eller kommunansvarig från organisationsenheten medverkat. Kommunansvariga har haft koll på sina kommuners utveckling och det stöd de behövt. Kommunansvariga har haft kontinuerlig kontakt med sina kommuner, både genom fysiska möten men även digital kontakt. Enheten har arbetat för att starta upp en inaktiv kommun, och lyckats starta SSU Lidingö.

Förutom att stötta kommunstyrelserna i deras organisation så har enheten haft ett ansvar att organisera medlemmar på distriktsnivå. Detta genom lovaktiviteter som hållits under varje lov förutom sommar- och vinterlov, sammanlagt kommer distriktet ha arrangerat nio lovaktiviteter.

Organisationsenheten har dessutom förberett en omställning till utökad uppdrag i samband med mellanvalsstrategin.

Enhetens arbete har under verksamhetsåret gått bra. Med hänvisning till det som gjorts så har enheten uppnått de mål som sattes internt, stärka kommunerna, starta upp en inaktiv kommun, säkerställa lovaktiviteter och stötta kommuner såväl som faddrar. Nästa enhet har goda förutsättningar att fortsätta arbetet med att organisera medlemmar i alla olika organisatoriska led.

Internationella utskottet

Under det gångna verksamhetsåret har det internationella arbetet i SSU-distriktet gått framåt. Det internationella utskottet har framgångsrikt genomfört en rad aktiviteter och evenemang som bidragit till att berika och engagera våra medlemmar. Utskottet har varit med och organiserat EU-vallägret i somras och andra evenemang som exempelvis en valvaka för det finska parlamentsvalet 2023.

I slutet av sommaren under SSUs nationella kongress var utskottet med och drev igenom flera av våra politiska förslag på EU-området om bland annat stärkt interndemokrati för EU-parlamentet och tydligare regler för Schengensamarbetet. Särskild uppmärksamhet åt att belysa och uppmärksamma viktiga minnesdagar, politiska ställningstaganden och händelser som exempelvis kopplat till Palestina och Ukraina har genomförts löpande under året. Detta har bidragit till att sprida medvetenhet om händelserna men även flera andra konflikter och viktiga frågor. I enlighet med traditionen har utskottet fortsatt att organisera en minnesstund för 22 juli tillsammans med SSU Stockholms Stad vid norska ambassaden för att minnas offren från attacken på Utøya 2011.

Höjdpunkten på året var en omfattande Brysselresa i november, där flertalet av våra medlemmar fick möjlighet att besöka både EU-parlamentet och Natos huvudkvarter. Denna resa möjliggjorde inte bara utökad förståelse för EUs beslutsprocesser utan även insikt i säkerhetspolitikens viktiga roll.

Sammanfattningsvis har det internationella verksamhetsår 2023 - 2024 varit framgångsrikt och präglats av en mångfald aktiviteter och uppmärksammanden. Detta har stärkt engagemanget och ökat medvetenheten om viktiga internationella samhällsfrågor.

Jämställdhetsansvarig

Under verksamhetsåret har Orange day, Fadimedagen och kvinnodominerade yrken uppmärksammats och spridits via sociala medier. Dessutom har en artikel publicerats som kopplas samman till kampanjen "Stoppa våldet" med ett särskilt fokus på kvinnorna inom gängkriminaliteten. Förutom den externa kommunikationen har en intern jämställdhetsgrupp skapats i SSU där jämställdhetsansvarig deltar. Gruppens fokus är ett långsiktigt projekt för att främja jämställdheten inom organisationen.

Fackliga Utskottet

Distriktets fackliga närvaro har varit vilande under en tid men nu har det vänt. Distriktet har prioriterat sin fackliga närvaro och det har gett resultat. Utskottets mål var att öka medlemmarnas kunskap om facket, dels genom diverse typer av inlägg på sociala medier, dels genom medlemsmöten och dels genom studiebesök. Detta har gjorts genom studiebesök på LO-borgen, medverkan på UngForum i Mellansverige och Stockholms län och genom diverse inlägg och händelser på sociala medier såsom Instagram för att uppmärksamma händelser, särskilda dagar och skeelser. Distriktet har även varit och stöttat Tesla-strejken.

Utöver detta har det fackliga utskottet närvarat på majoriteten av regionala ungdomkommittéens möten. Distriktet har även representerats på partidistriktets fackliga ledarträffar och fackliga utskott samt SSU förbundets digitala möten, nationell konferens och facklig-politiska konferensen.

Distriktet har ingått i samarbete med LO distriktet för att arbeta fram ett lokalt facklig-politiskt handslag som troligen blir färdigt under våren.

Utskottet har uppfyllt samtliga mål som sattes i början av verksamhetsåret och därutöver mycket mer.

Förbundskongress. 2023

Den 4-7 augusti 2023 ägde SSU:s 42:a förbundskongress rum i Norrköping. Stockholms läns SSU-distrikt deltog som största delegation med 34 stycken ombud. Delegationsledare var Moska Hassas och Sarkis Khatchadourian. Kongressen behandlade ett politiskt program, organisation och stadgar och en rad motioner. De olika utskotten var: Valfärd i hela landet, Sverige i Europa, en solidarisk och hållbar omställning samt arbete och ekonomisk rättvisa.

Distriktet far hemåt med många vinster, i välfärdsfrågorna vann våra förslag kring skolpolitik, vårdcentraler, BUP-mottagningar, snabbspår för nyanlända, behörighetslyft, riktade insatser för att bekämpa trångboddheten och mycket mer gehör. I arbete och ekonomisk rättvisa vann bland annat våra frågor om GiG-ekonomin och arbetskraftsinvandring genom arbetsmarknadsprövningar gehör. I Sverige i Europa drev distriktet igenom viktiga frågor om alltifrån motverkandet av skattefusk inom unionen, större krav och dyrare utsläppsrätter och att den svenska jämställdhetsmodellen med sexköpsreglering i fokus skall gälla i hela unionen. I en hållbar och solidarisk omställning drev distriktet även igenom förslag kring utsläppshandeln, elnätet, järnvägarna och mycket mer.

Kongressen valde Shiva Samadi som sammankallande för valberedningen för ännu en mandatperiod och Christopher Lindvall och Nicole Ilias till förbundsstyrelsen. Det är första gången på länge som Stockholms läns SSU-distrikt har två representanter i förbundsstyrelsen.

Slutord

Vi kan konstatera att 2023 har varit ett intensivt år med en bredd av aktiviteter, organisering och påverkansarbete i distriktet. I en tid där vi har den mest högerkonservativ regeringen i Sveriges historia någonsin är det av största vikt att vi är en aktiv rörelse där vi ser till att fortsätta kämpa för ett bättre samhälle. Ett samhälle där varje ungdom får möjligheten att forma sitt egna liv, ett samhälle där ens postadress och efternamn inte avgör ens framtid. Sveriges största SSU-distrikt har under året visat att vi kräver en förändring och att vi tillsammans kan åstadkomma en förändring. Alla tillsammans har visat vilken kraft det finns i distriktet, från Södertälje och Nynäshamn i söder till Norrtälje och Sigtuna i norr. Tillsammans samlar, skolar och påverkar vi i hela distriktet. Vi gör skillnad och vi gör det väldigt bra.

Vi kan konstatera att distriktet är väl rustat inför det kommande året och inte minst inför EU-valrörelsen. I en tid med krig och oroligheter i vår omvärld är EUs arbete viktigare än någonsin. För att garantera en demokratisk och trygg framtid för dagens generation unga och framtida generationer behöver vi ett starkt, mer socialdemokratiskt EU. Just därför skall vi se till att bedriva en framgångsrik valrörelse tillsammans med distriktets egna EP-kandidat, Sarkis Khatchadourian. Tillsammans skall vi knacka alla dörrar och fortsätta värva mer än någonsin, för att stärka ungdomens röst och lenets röst, även i EU.

Vi är tacksamma för allt stöd och engagemang från våra medlemmar och ser fram emot att fortsätta kämpa för trygghet och jämlikhet för alla. Tillsammans kan vi skapa ett mer inkluderande och rättvist samhälle, där ungas röster är minst lika viktiga som alla andras.

Framåt alltjämt!

STYRELSENS FÖRSLAG

Ombuds fördelning distriktskongress 2025

Beslut om fördelning av ombuden på distriktskongresserna tas av distriktskongressen varje år. Förslaget ger en proportionerlig fördelning och säkerställer att samtliga 25 arbetarekommuner i vårt distrikt är representerade.

Stadga 2021, kap6, §3, mom4: *"Varje arbetarekommun har rätt att utse ombud till distriktskongressen i förhållande till antalet huvudmedlemskap i arbetarekommunen enligt regler som i övrigt fastställs av distriktskongressen."*

Distriktsstyrelsens förslag

Distriktsstyrelsen föreslår distriktskongressen

att distriktskongressen ska bestå av 250 ombud. Varje ansluten arbetarekommun äger rätt att utse två ombud. Övriga ombud fördelas proportionellt efter arbetarekommunernas antal medlemmar, samt

att ersättare väljs till samma antal som ombuden, samt

att ombuds fördelningen bestäms av medlemsantalet per det månadsskifte som infaller fem månader före distriktskongressen.

Hantering av valsedlar inför kyrkoval 2025

Partistadgar anger att ”Valberedning gör upp förslag till valsedel för kyrkomötes- och stiftsfullmäktigeval. Förslaget föreläggs distriktsstyrelsen för yttrande. Valberedningens förslag och distriktsstyrelsens yttrande ska behandlas på distriktets valkonferens, i god tid före sista dag för anmälan av kandidater till stiftskansliet. Detta kan vara distriktets ordinarie kongress, om det i kallelsen angetts att denna kongress ska vara valkonferens. Om särskild valkonferens ordnas gäller i tillämpliga delar vad som stadgas för distriktets ordinarie kongress. Partidistriktets kongress kan besluta om annan ordning för fastställande av valsedel till kyrkomötes- och stiftsfullmäktigeval.”

Partidistriktets arbetarekommuner tillhör tre olika stift – Stockholms stift, Strängnäs stift samt Uppsala stift. Inför tidigare kyrkoval har partiorganisationerna i Strängnäs samt Uppsala stift anordnat egna valkonferenser för att fastställa listorna. Partidistriktets ombudsmän har, tillsammans med representant från kommunerna, utgjort valberedning som i samarbete med berörda kommuner tagit fram ett förslag. För Stockholms stifts del så har en gemensam valberedning mellan stad och län, bestående av ombudsmän från de båda distrikten samt representant från berörda kommuner tagit fram förslag som sedan antagits av partidistriktets styrelser. För att på bästa sätt hantera listprocessen inför kyrkovalet 2025 så föreslår distriktsstyrelsen att samma arbetssätt som inför tidigare kyrkoval används.

Distriktsstyrelsens förslag

Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktkongressen besluta

att samma ordning som inför tidigare kyrkoval även gäller inför kyrkovalet 2025. Kongressen uppdrar därmed åt distriktsstyrelsen och expeditionen att förbereda och genomföra processen tillsammans med berörda partidistrikt på det sätt som beskrivs ovan.

The background is a solid red color with a repeating pattern of white geometric shapes. These shapes include circles, squares, triangles, and zig-zag lines, some of which are filled with smaller white shapes like dots or crosses. The pattern is dense and covers the entire page.

VALBEREDNINGENS FÖRSLAG

Valberedningens förslag till distriktsstyrelsen 2024-2026

Åsa Westlund, Haninge, ordförande

Aida Hadzialic, Sundbyberg, vice
ordförande

Fredrik Sirberg, Ekerö, facklig ledare

Boel Godner, Södertälje, ledamot

Markus Selin, Täby, studieledare

Mathias Tegnér, Tyresö, ledamot

Sara Helge Vikmång, Huddinge, ledamot

Khashayar Farmanbar, Nacka, ledamot

Tove Sander, Danderyd, ledamot

Sara Kukka Salam, Solna, ledamot

Carl Kangas, Värmdö, ledamot

Ersättare

Ulrika Falk, Norrtälje

Daniel Larson, Lidingö

Azadeh Rojhan, Upplands Väsby

Anton Lindgren, Sollentuna

Eva Ullberg, Järfälla

Övriga inkomna nomineringar i bokstavsordning

Sofia Almgren, Österåker

Marie Axelsson, Sigtuna

Emanuel Ksiazkiewicz, Botkyrka

Serkan Köse, Nynäshamn (dragit tillbaka kandidatur)

Christopher Lindvall, Järfälla

Arne Närström, Salem

Valberedningens förslag till revisorer 2024-2026

Revisorer

Joe Frans, sammankallande

Lena Ingren, ordinarie

Alva Dahn, ordinarie

Kjell Sundmark, ersättare

Anneli Sjöberg, ersättare

Helena Austrell, ersättare

MOTIONER

Innehållsförteckning

ARBETSMARKNAD.....	4
Arbetsmarknad 1 - Avskaffa karensdagen - Botkyrka.....	4
Arbetsmarknad 2 - Skrota karensavdraget - Tyresö.....	5
Arbetsmarknad 3 - Skrota karensavdraget – Handels Avd 20.....	7
Arbetsmarknad 4 - Återinför arbetsmarknadsprövning för arbetskraftsinvandring - Haninge....	9
Arbetsmarknad 5 - En 6:e semestervecka - Haninge.....	10
Arbetsmarknad 6 - Avdragsrätt för medlemskap i fackföreningen - Haninge.....	11
Arbetsmarknad 7 - Öka jämlikheten och jämställdheten för anställda i äldreomsorgen – Norrtälje.....	12
Arbetsmarknad 8 - Avskaffa provanställning - SEKO.....	14
BROTTLIGHET.....	15
Brottslighet 1 - Utredning angående belastningsregistret - Järfälla.....	15
Brottslighet 2 - Förebygga återfall i brottslighet efter SIS dom – Järfälla.....	17
Brottslighet 3 - Motarbeta grov organiserad brottslighet - Södertälje.....	19
Brottslighet 4 - Kommuner och regioner måste få skydda sig mot den ökande kriminaliteten - Österåker.....	24
Brottslighet 5 - Kommuner och regioner måste få skydda sig mot den ökande kriminaliteten – Handels Avd 20.....	26
Brottslighet 6 - Värna den personliga integriteten - Transportarbetarna.....	27
DEMOKRATI.....	28
Demokrati 1 - Vildar i demokratin - Botkyrka.....	29
Demokrati 2 - Säg nej till angiveri - Huddinge.....	30
Demokrati 3 - Demokrati och valdeltagande – Upplands Väsby.....	32
Demokrati 4 - Framtidsinriktad AI-politik – Sundbyberg.....	33
Demokrati 5 - Jämlik fritid för alla barn och ungdomar i Stockholms län - Lidingö.....	36
Demokrati 6 - Hur tar vi successivt över? - SEKO.....	37
Demokrati 7 - Stärk ungas röst i Stockholms län - Huddinge.....	38
Demokrati 8 - Alla unga ska förstå begreppet ”demokrati”! - Sundbyberg.....	40
Demokrati 9 - Ungdomsprogram inför valet 2026 – Täby.....	41
Demokrati 10 - Sitt inte med munnarna stängda! - Sundbyberg.....	43
INTERNATIONELLT.....	44
Internationellt 1 - Γρομμ, Dalasi, مال, Lacag, makes the world go round (remitteringar) - Huddinge.....	45
Internationellt 2 - Höjande av bidrag till flyktingar från Ukraina från 71 kr/dag till 191 kr/dag - Danderyd.....	46

Internationellt 3 - Motion angående Förenta nationernas konvention om kärnvapenförbud - Haninge.....	48
Internationellt 4 - Avskaffa/ reformera vetorätten – Järfälla	49
Internationellt 5 - Bojkotta Israel - SEKO.....	52
Internationellt 6 - Irans och Afghanistans kvinnors sak är vår – Sollentuna	54
KLIMAT/MILJÖ.....	56
Klimat/miljö 1 - Solceller på parkeringsytor - Huddinge	56
Klimat/miljö 2 - Solceller på parkeringsytor - Norrtälje.....	58
Klimat/miljö 3 - Solceller på våra gemensamma tak - Sundbyberg	59
Klimat/miljö 4 - Minska utsläpp av koldioxid genom att använda solvärme - Järfälla	61
Klimat/miljö 5 - RÄDDA ÅLEN SOM ART - Vallentuna.....	62
Klimat/miljö 6 - Skydda Tärnanområdet - sista vildmarken i Stockholms län. - Österåker.....	65
Klimat/miljö 7 - En modern socialdemokratisk skogspolitik - Solna.....	67
Klimat/miljö 8 - Klimatmässigt modern och hållbar skogspolitik i Stockholms län - Värmdö.....	72
Klimat/miljö 9 - För ett hållbart skogsbruk i Stockholms län - Solna.....	74
Klimat/miljö 10 - Var tapper och stå emot slöseriet av papper - Sundbyberg.....	76
ORGANISATION.....	78
Organisation 1 - En modern folkrörelse i ständig utveckling - Ekerö	78
Organisation 2 - ”Vad får jag för pengarna” - Danderyd	79
Organisation 3 - Socialdemokrati ska vara tillgängligt för alla! – Upplands Väsby	81
Organisation 4 - LÅT MEDLEMMARNA FÅ UTBILDNING I KLIMATPOLITIK - Vallentuna.....	82
SAMHÄLLSBYGGET	83
Samhällsbygget 1 - Motion angående enkel och billig kollektivtrafik. - Haninge	84
Samhällsbygget 2 - Motion angående kollektivtrafik i Haninge - Haninge.....	85
Samhällsbygget 3 - Kollektivtrafik för ett sammankopplat samhälle - Sundbyberg.....	88
Samhällsbygget 4 - Utbyggnad av nya stambanor - Haninge.....	89
Samhällsbygget 5 - Förstatliga järnvägen och järnvägsunderhållet - SEKO	92
Samhällsbygget 6 - Reformera resultatutjämningsreserven - Järfälla.....	93
Samhällsbygget 7 - En rättvis skattepolitik - Sundbyberg.....	95
Samhällsbygget 8 – Energimotion - Transportarbetarna	97
Samhällsbygget 9 - Motion om kärnkraft - Tyresö.....	99
Samhällsbygget 10 - INFÖR STATLIGT STÖD FÖR HÅLLBARA FASTIGHETSRENOVERINGAR – Handels Avd 20.....	101
Samhällsbygget 11 - Bostadspolitik i kris. - Täby	104
Samhällsbygget 12 - Stärkt försvar måste också innebära stärkt kompetensförsörjning! - Sundbyberg.....	105

UTBILDNING	108
Utbildning 1 - NPF-säkra svenska skolor - Österåker.....	108
Utbildning 2 - NPF-säkra svenska skolor – Handels Avd 20.....	111
Utbildning 3 - NPF-säkra svenska skolor - Tyresö.....	114
Utbildning 4 - Inför regelverk med jämbördiga kvalitetskrav för friskolor och kommunala skolor - Lidingö	117
Utbildning 5 - Eleverna förtjänar rätt vägledning - Sundbyberg.....	119
Utbildning 6 - Det svenska språket har fallerat - Sundbyberg.....	120
Utbildning 7 - Att skriva för hand – ett minne från förr? - Sundbyberg	122
Utbildning 8 - Sverige ska vara beredd, inte rädd - Sundbyberg.....	123
Utbildning 9 - BARNGRUPPERNAS STORLEK OCH PERSONALTÄTHET I FÖRSKOLAN - Vallentuna.....	125
Utbildning 10 - Stärk studieförbunden - folkbildningen är en omistlig del av Sverige - Lidingö	127
Utbildning 11 - Stöd till ABF från Socialdemokraterna för att säkra folkbildningen - Transportarbetarna	128
VÄLFÄRD	130
Välfärd 1 - Låt tänderna få bli en del av kroppen – Handels Avd 20	130
Välfärd 2 - Låt tänderna få bli en del av kroppen - Tyresö.....	133
Välfärd 3 - Tandhälsan ska likställas med övrig hälso- och sjukvård - Haninge.....	136
Välfärd 4 - Tydlig information för viktiga val inom vård, skola och omsorg - Lidingö	138
Välfärd 5 - Vård som handelsvara? - Täby	139
Välfärd 6 - Angående val av vårdcentral - Nynäshamn.....	140
Välfärd 7 - Gynmottagning i Järfälla - Järfälla	141
Välfärd 8 - Avveckla hyrespersonal inom vården inför vikariepooler - Haninge	143
Välfärd 9 - HYRPERSONAL SJUKVÅRDEN - Vallentuna.....	145
Välfärd 10 - Angående vårdcentralbemanning med tillsvidareanställda - Nynäshamn.....	146
Välfärd 11 - Motverka stressrelaterade sjukdomar och psykisk ohälsa - Värmdö.....	148
Välfärd 12 - En bättre förlossningsvård i Region Stockholms sydöstra del - Nacka	150
Välfärd 13 - Förbättring av Nöjdhetsenkäter för Nyförlösta i Stockholm - Värmdö.....	151
Välfärd 14 - Psykiatrins utveckling, specifikt vård av människor med psykosliknande tillstånd. - Nacka	153
Välfärd 15 - Mindre cigg gör dig pigg - Sundbyberg.....	156
Välfärd 16 - SE ÖVER MERKOSTNADSERSÄTTNINGEN - Vallentuna.....	158
Välfärd 17 - DIABETES TYP-2 - Vallentuna.....	160
ÖVRIGT	163
Övrigt 1 - Förbjud uppsökande telefonförsäljning - Huddinge.....	163

ARBETSMARKNAD

Arbetsmarknad 1 - Avskaffa karensdagen - Botkyrka

Många som arbetar inom skola och vård och omsorg går till jobbet trots att de är sjuka. Detta då de inte anser sig ha råd att stanna hemma. Det innebär att det finns en hög sjuknärvaro inom dessa yrken. I dessa yrken arbetar fortfarande främst kvinnor, vilket gör detta till både en jämställdhetsfråga och ett samhällsekonomiskt problem.

- 10 Inom dessa yrken går det inte att arbeta hemifrån, vilket gör att det är ett djupt orättvist system där de redan lågavlönade straffas. Att karensdagen ersattes med ett karensavdrag var ett steg i rätt riktning för ett mer jämställt samhälle, men det räcker inte. Coronapandemin och dess följdverkningar har tydligt visat vad det kan få för konsekvenser om man inte stannar hemma när man är sjuk. Risken för att smitta andra har varit stor, och för personer i riskgrupper har det visat sig kunna bli dödligt. Den som är sjuk förlorar sin lön första sjukdagen. Sedan följer dagar med 80 % av lönen. Till detta tillkommer ökade kostnader i form av läkarbesök och eventuell medicin. En veckas sjukskrivning kan kosta många tusenlappar.

För många är det inkomstbortfallet för stort för att stanna hemma. På grund av det väljer många att gå till jobbet i alla fall. Detta gör att man aldrig får chansen att återhämta sig från sjukdomen. Det i sin tur gör att många blir sjukare eller senare blir sjuka längre, när det kunnat förhindras vid första tillfället om man varit hemma och kurerat sig.

- 20 Regeringens satsning på att tillfälligt avskaffa karensavdraget, under pandemin hade effekten att fler valde att stanna hemma.

Regeringen föreslår nu att försörjningskravet för arbetstillstånd ska höjas från 13 000 kr till minst 27 360 kr. Det är långt över vad många arbetstagare inom ovanstående yrken har idag.

Därför är det viktigt att de som är sjuka ska kunna stanna hemma utan att förlora ekonomiskt. Ur ett samhällsekonomiskt och jämställdhetsperspektiv är detta en oerhört viktig fråga, det är inte bara den enskilde som kommer att vinna på det.

Vi föreslår att:

- Socialdemokraterna i Botkyrka föreslår att karensavdraget avskaffas.
- Socialdemokraterna i Botkyrka ser till att motionen skickas vidare till distriktskongressen.

30

Maria Stjernevall, Sargon Daoud, Maria Gawell Skog, Khalil Jalil, Stevan Mihajlovic, Tony Öberg, Robert Nuse

Storvretens S-förening

Fackliga utskottet i Botkyrka arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Carl Kangas - carl.kangas@varmdo.se

40 Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att karensavdraget som det idag är utformat bidrar till ojämlikhet på arbetsmarknaden. Det ekonomiska skyddet för människor vid sjukdom är en viktig del av den svenska välfärden. En generell välfärd som ger trygghet genom livet och som bygger på att vi betalar skatt efter förmåga och får stöd efter behov.

Karensavdraget är ett avdrag på sjuklönen eller sjukpenningen som görs i samband med sjukfrånvaro. Så som avdraget är utformat i dag slår det hårdast mot alla de arbetare som varje dag går till jobbet och som aldrig kan jobba hemifrån. Kontaktyrkena är särskilt drabbade, där deras yrke i sig bygger på att ta hand om oss övriga när vi behöver samhället som mest. Vårdpersonal eller barnskötare för att ge två exempel har i praktiken ingen möjlighet att begränsa den risk för smitta de utsätts för i sin yrkesutövning. Att de då ska bestraffas ekonomiskt när blir sjuka till följd av att de gör sitt jobb är orimligt och orättvist.

50 För de som har lägst inkomst och som är mest beroende av varje krona kan det få stora ekonomiska konsekvenser att förlora en dagsinkomst. Fackförbunden har i omgångar rapporterat om att medlemmar av ekonomiska skäl tvingas gå till jobbet även vid sjukdom, de har helt enkelt inte råd att vara sjuka. Det i sig är en hälsofara både för den enskilde men också allvarligt och kostsamt på samhällsnivå utifrån smittspridning.

Distriktsårskongressen 2022 har tagit ställning för stå bakom den senaste partikongressen beslut ”att riskerna för inkomstbortfall under sjukdom ska bäras mer solidariskt”. Därefter har partiets ställningstaganden ytterligare skärpts på området.

Socialdemokraterna nationellt gick till val på att genomföra ”en miljardreform för att förändra karensavdraget och öka rättvisan för alla som inte kan jobba hemifrån”. Förslaget presenterades den 22 augusti 2022 av dåvarande finansminister Mikael Damberg, LO:s ordförande Susanna Gideonsson och Malin Ragnegård, förbundsordförande för Kommunal.

60 Distriktsstyrelsen står bakom att det behöver göras en omfattande reform för att öka rättvisan.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motion Arbetsmarknad 1 - Arbetsmarknad 3 (sambesvaras)

Samt

Att distriktskongressen bifaller följande tilläggsattsats: att ställa sig bakom genomförandet av en reform för att förändra karensavdraget och öka rättvisan för alla som inte kan jobba hemifrån

Arbetsmarknad 2 - Skrota karensavdraget - Tyresö

70 Ingen ska behöva gå sjuk till jobbet. Ändå väljer en majoritet av arbetare i LO yrken att jobba trots sjukdom. De vanligaste skälen till sjuknärvaro är att folk inte har råd att stanna hemma eller inte vill lämna kollegan i sticket. Så kan vi inte ha det i ett rikt land som Sverige –avskaffa det ojämlika karensavdraget.

Om du blir sjuk ska du kunna vara hemma från jobbet. Det borde vara en självklarhet. Det är en självklarhet för många, men inte för många av oss i LO yrken.

Handels rapport ”Sjuk på jobbet”, som släpptes 13 september 2023 visar att hela 7 av 10 i handeln går till jobbet trots sjukdom, på hela arbetsmarknaden handlar det om runt 60 procent.

De två vanligaste anledningarna är att de inte har råd att stanna hemma och att folk inte vill belasta sina arbetskamrater. Anledningar som tyvärr är både väntade och lätta att känna igen sig i för många, inte bara bland Handels yrkesgrupper.

80 Sverige är det enda landet i Norden som har ett karensavdrag, ett avdrag som görs på din sjuklön när du behöver vara hemma från jobbet och detta går att ändra på. Sverige är ett land med hög välfärd som har råd att göra denna viktiga förändring.

Den ofrivilliga sjuknärvaron leder också inte alltför sällan till sjukfrånvaro för både oss själva och andra. Karensavdraget är både orättvist och ojämnt och bidrar på sikt till ökade samhällsklyftor, ekonomisk ojämlikhet, utanförskap och fattigdom.

Ingen ska behöva gå sjuk till jobbet – det är hög tid att skrota karensavdraget!

Därför föreslår jag:

Att Distriktskongressen ställer sig bakom intentionerna i motionen och att vi med kraft intensifierar arbetet med att verka för att avskaffa det ojämlika karensavdraget.

Att uppdraget skickas till Stockholms länsriksdagsbank.

90 Tyresö AK

Katarina Helling

Distriktsstyrelsens föredragande: Carl Kangas - carl.kangas@varmdo.se

Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att karensavdraget som det idag är utformat bidrar till ojämlikhet på arbetsmarknaden. Det ekonomiska skyddet för människor vid sjukdom är en viktig del av den svenska välfärden. En generell välfärd som ger trygghet genom livet och som bygger på att vi betalar skatt efter förmåga och får stöd efter behov.

100 Karensavdraget är ett avdrag på sjuklönen eller sjukpenningen som görs i samband med sjukfrånvaro. Så som avdraget är utformat i dag slår det hårdast mot alla de arbetare som varje dag går till jobbet och som aldrig kan jobba hemifrån. Kontaktyrkena är särskilt drabbade, där deras yrke i sig bygger på att ta hand om oss övriga när vi behöver samhället som mest. Vårdpersonal eller barnskötare för att ge två exempel har i praktiken ingen möjlighet att begränsa den risk för smitta de utsätts för i sin yrkesutövning. Att de då ska bestraffas ekonomiskt när blir sjuka till följd av att de gör sitt jobb är orimligt och orättvist.

För de som har lägst inkomst och som är mest beroende av varje krona kan det få stora ekonomiska konsekvenser att förlora en dagsinkomst. Fackförbunden har i omgångar rapporterat om att medlemmar av ekonomiska skäl tvingas gå till jobbet även vid sjukdom, de har helt enkelt inte råd att vara sjuka. Det i sig är en hälsofara både för den enskilde men också allvarligt och kostsamt på samhällsnivå utifrån smittspridning.

110 Distriktsårskongressen 2022 har tagit ställning för stå bakom den senaste partikongressen beslut ”att riskerna för inkomstbortfall under sjukdom ska bäras mer solidariskt”. Därefter har partiets ställningstaganden ytterligare skärpts på området.

Socialdemokraterna nationellt gick till val på att genomföra ”en miljardreform för att förändra karensavdraget och öka rättvisan för alla som inte kan jobba hemifrån”. Förslaget presenterades den 22 augusti 2022 av dåvarande finansminister Mikael Damberg, LO:s ordförande Susanna Gideonsson och Malin Ragnegård, förbundsordförande för Kommunal.

Distriktsstyrelsen står bakom att det behöver göras en omfattande reform för att öka rättvisan.

Distriktsstyrelsen föreslår:

120 Att avslå motion A1-A3 (sambesvaras)

Samt

Att distriktskongressen bifaller följande tilläggsattsats: att ställa sig bakom genomförandet av en reform för att förändra karensavdraget och öka rättvisan för alla som inte kan jobba hemifrån.

Arbetsmarknad 3 - Skrota karensavdraget – Handels Avd 20

130 Ingen ska behöva gå sjuk till jobbet. Ändå väljer en majoritet av arbetare i LO yrken att jobba trots sjukdom. De vanligaste skälen till sjuknärvaro är att folk inte har råd att stanna hemma eller inte vill lämna kollegan i sticket. Så kan vi inte ha det i ett rikt land som Sverige –avskaffa det ojämlika karensavdraget.

Om du blir sjuk ska du kunna vara hemma från jobbet. Det borde vara en självklarhet. Det är en självklarhet för många, men inte för många av oss i LO yrken.

Handels rapport ”Sjuk på jobbet”, som släpptes 13 september 2023 visar att hela 7 av 10 i handeln går till jobbet trots sjukdom, på hela arbetsmarknaden handlar det om runt 60 procent.

De två vanligaste anledningarna är att de inte har råd att stanna hemma och att folk inte vill belasta sina arbetskamrater. Anledningar som tyvärr är både väntade och lätta att känna igen sig i för många, inte bara bland Handels yrkesgrupper.

140 Sverige är det enda landet i Norden som har ett karensavdrag, ett avdrag som görs på din sjuklön när du behöver vara hemma från jobbet och detta går att ändra på. Sverige är ett land med hög välfärd som har råd att göra denna viktiga förändring.

Den ofrivilliga sjuknärvaron leder också inte alltför sällan till sjukfrånvaro för både oss själva och andra. Karensavdraget är både orättvist och ojämlikt och bidrar på sikt till ökade samhällsklyftor, ekonomisk ojämlikhet, utanförskap och fattigdom.

Ingen ska behöva gå sjuk till jobbet – det är hög tid att skrota karensavdraget!

Därför föreslår vi:

Att Distriktskongressen ställer sig bakom intentionerna i motionen och att vi med kraft intensifierar arbetet med att verka för att avskaffa det ojämlika karensavdraget.

Att uppdraget skickas till Stockholms länsriksdagsbank.

150

Katarina Helling

Handels avdelning 20

Distriktsstyrelsens föredragande: Carl Kangas - carl.kangas@varmdo.se

Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att karensavdraget som det idag är utformat bidrar till ojämlikhet på arbetsmarknaden. Det ekonomiska skyddet för människor vid sjukdom är en viktig del av den svenska välfärden. En generell välfärd som ger trygghet genom livet och som bygger på att vi betalar skatt efter förmåga och får stöd efter behov.

160

Karensavdraget är ett avdrag på sjuklönen eller sjukpenningen som görs i samband med sjukfrånvaro. Så som avdraget är utformat i dag slår det hårdast mot alla de arbetare som varje dag går till jobbet och som aldrig kan jobba hemifrån. Kontaktyrkena är särskilt drabbade, där deras yrke i sig bygger på att ta hand om oss övriga när vi behöver samhället som mest. Vårdpersonal eller barnskötare för att ge två exempel har i praktiken ingen möjlighet att begränsa den risk för smitta de utsätts för i sin yrkesutövning. Att de då ska bestraffas ekonomiskt när blir sjuka till följd av att de gör sitt jobb är orimligt och orättvist.

170

För de som har lägst inkomst och som är mest beroende av varje krona kan det få stora ekonomiska konsekvenser att förlora en dagsinkomst. Fackförbunden har i omgångar rapporterat om att medlemmar av ekonomiska skäl tvingas gå till jobbet även vid sjukdom, de har helt enkelt inte råd att vara sjuka. Det i sig är en hälsofara både för den enskilde men också allvarligt och kostsamt på samhällsnivå utifrån smittspridning.

Distriktsårskongressen 2022 har tagit ställning för stå bakom den senaste partikongressen beslut ”att riskerna för inkomstbortfall under sjukdom ska bäras mer solidariskt”. Därefter har partiets ställningstaganden ytterligare skärpts på området.

Socialdemokraterna nationellt gick till val på att genomföra ”en miljardreform för att förändra karensavdraget och öka rättvisan för alla som inte kan jobba hemifrån”. Förslaget presenterades den 22 augusti 2022 av dåvarande finansminister Mikael Damberg, LO:s ordförande Susanna Gideonsson och Malin Ragnegård, förbundsordförande för Kommunal.

Distriktsstyrelsen står bakom att det behöver göras en omfattande reform för att öka rättvisan.

Distriktsstyrelsen föreslår:

180

Att avslå motion A1-A3 (sambesvaras)

Samt

Att distriktskongressen bifaller följande tilläggsattsats: att ställa sig bakom genomförandet av en reform för att förändra karensavdraget och öka rättvisan för alla som inte kan jobba hemifrån

Arbetsmarknad 4 - Återinför arbetsmarknadsprövning för arbetskraftsinvandring - Haninge

190 Lagen om arbetskraftsinvandring kom till genom en överenskommelse mellan Mp och Alliansregeringen 2008. Den tog bort regleringarna för arbetskraftsimport för personer utanför EU och gav arbetsgivarna trumf på hand. De fick bedöma behovet av arbetskraft till villkor, långt under kollektivavtalens nivåer. Vi ser nu hur löne- och villkorsdumpning och ren förslumning växer på arbetsmarknaden. Kriminella ligor drar nytta av det kaos som uppstått.

Inom många branscher, hotell och restaurang, städ, bygg och andra serviceyrken visar att situationen är ohållbar, både för den importerade arbetskraften och för LO:s medlemmar. Vi hotas av undanträngning och arbetslöshet och branscherna av dålig återväxt. Seriösa företag konkurreras ut.

Alla som arbetar i Sverige ska ha samma villkor och arbetskraftsimport prövas mot tillgänglig kompetens och arbetskraft inom landet.

Vi yrkar därför:

Att Socialdemokraterna aktivt verkar för att arbetsmarknadsprövning för utländsk arbetskraft återinförs.

200 **Att** motionen överlämnas till Stockholm läns Socialdemokratiska riksdagsgrupp för vidare hantering.

Kent Johansson, Byggsossen Haninge

Haninge arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Fredrik Sirberg - fredrik.sirberg@byggnads.se

210 Distriktsstyrelsen håller med motionären om att den oreglerade arbetskraftsinvandringen skapar problem på svensk arbetsmarknad. Stockholms läns delegation drev på partikongressen dessa frågor och fick gehör i saken. I partiets visionsdokument under stycket Alla jobb ska vara trygga står nu följande: "Arbetet med att bekämpa människoexploatering ska intensifieras. Myndigheterna ska kunna arbeta effektivt och företag ska kunna konkurrera på lika villkor. Arbetslivskriminalitet ska inte finnas på svensk arbetsmarknad och offentliga arbetsgivare och upphandlare ska vara föredömen i att verka för en sund konkurrens. Det ska aldrig löna sig att begå brott eller skaffa sig konkurrensfördelar genom att försumma de anställdas rätt till en trygg arbetsmiljö. Arbetskraftsinvandring ska endast ske i bristyrken och arbetstagarnas trygghet stärkas. Arbetsmarknadens parter ska ha en aktiv roll när behovet ska bedömas."

220 I vår budskapsagenda står att vi socialdemokrater vill: skärpa reglerna för arbetskraftsinvandring. Vi vill införa en arbetsmarknadsprövning för arbetskraftsinvandring och slopa möjligheten för personer som fått avslag på asylansökan att få ett uppehållstillstånd för arbete

Med hänvisning till detta menar distriktsstyrelsen att det motionären framför redan är vår politik.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Arbetsmarknad 5 - En 6:e semestervecka - Haninge

1978 infördes den femte semesterveckan. Någon ytterligare lagstadgad semestervecka har inte införts.

230 Arbetarrörelsen hade länge drivit kravet på utökad semester länge. Detta arbete måste intensifieras

Medan privatanställda löntagare bara har haft de lagstadgade 25 dagarna har offentligt anställda och tjänstemän ofta betydligt mer i sina avtal. Många grupper inom LO-kollektivet når inte fram avtalsvägen för att få en arbetstidsförkortning som ger en 6:e semestervecka. Därför behövs en lagstadgad ändring för hela arbetsmarknaden.

Längre semester har med andra ord varit en fråga om social rättvisa. ”De som har de sämsta arbetsmiljöerna och de mest påfrestande arbetsuppgifterna har också den kortaste semestern”.

Våren 1991 fick vi ytterligare två semesterdagar, som ett första steg mot sex veckors semester för alla. Men de två dagarna drogs tillbaka redan 1993, som ett led i Bildtregeringens krispolitik.

Vi måste därför återta initiativet i frågan om en 6:e semestervecka och sätta den på dagordningen.

240

Vi yrkar därför:

Att Socialdemokraterna verkar för att införa en ytterligare lagstadgad 6:e semestervecka

Kent Johansson, Byggsossen Haninge

Haninge arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Fredrik Sirberg - fredrik.sirberg@byggnads.se

250 Precis som motionären beskriver så skiljer det sig mycket mellan semesterförmåner för olika arbetsgrupper. Statsanställda får exempelvis 31 semesterdagar redan när de fyller 30 och 35 dagar när de har fyllt 40. Personal inom vård och omsorg får liknande semesterförlängning, men tio år senare.

I enlighet med den generella välfärdspolitikens grunder är semestern en social rättighet. En sjätte semestervecka, en familjevecka eller 36 timmars arbetsvecka skulle därför ur flera viktiga perspektiv kunna vara en viktig rättvisereform när det finns utrymme till detta.

Det vi socialdemokrater landat i är att regleringar av arbetstid bör hanteras av arbetsmarknadens parter. Fackförbunden och arbetsgivarorganisationerna är de som bäst kan bedöma vilka lösningar för arbetstidsförkortning som passar bäst för enskilda branscher.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

260

Arbetsmarknad 6 - Avdragsrätt för medlemskap i fackföreningen - Haninge

Bland de första sakerna som den borgliga regeringen införde när de kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Den socialdemokratiskt styrda regeringen återinförde avdragsrätten på fackföreningsavgiften.

Genom att avdragsrätten för fackföreningsavgifter inte finns skapas ett ensidigt gynnande av ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivaren. Då arbetsgivaren fortfarande har rätt till att dra av sin avgift till arbetsgivareorganisationen. Att det tillåts ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna. Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ytterligare ett led som försvagar arbetstagarorganisationerna.

270

Vi yrkar därför:

Att Socialdemokraterna driver frågan om att skattereduktioner ska gälla för avgifter till fackföreningen.

Att Socialdemokraterna intensifierar arbetet med att driva kravet på att skattereduktioner ska gälla för avgifter till fackföreningen under den kommande mandatperioden och inför valet 2026.

Att motionen överlämnas till Stockholm läns Socialdemokratiska riksdagsgrupp för vidare hantering.

280 Kent Johansson, Byggsossen Haninge

Haninge arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Serkan Köse - serkan.kose@riksdagen.se

Den ursprungliga skattereduktionen för fackföreningsavgifter infördes 2002 men avskaffades 2007 av alliansregeringen. År 2018 återinförde den Socialdemokratiskt ledda regeringen avdragsrätten, en åtgärd som dock återigen avskaffades 2019 genom en budgetöverenskommelse mellan Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna.

Vi i Socialdemokraterna anser att avdragsrätt för fackföreningsavgifter är en central del i att skapa en rättvis och balanserad arbetsmarknad. Det är en fråga om rättvisa att både arbetstagarorganisationer och arbetsgivare ska ha likvärdiga möjligheter till ekonomiskt stöd från staten. När företag kan dra av sina serviceavgifter för deltagande i arbetsgivarorganisationer och konfliktfonder, medan fackföreningarna inte får motsvarande stöd, skapas en obalans som gynnar arbetsgivarorganisationerna.

290

Denna obalans är inte bara orättvis utan strider även mot principerna om en balanserad arbetsmarknadsrelation, som den svenska modellen bygger på. Gång på gång har vi sett hur

högerorienterade partier och deras allierade har begränsat arbetstagarnas möjligheter att organisera sig, vilket försvagar fackföreningarnas ställning och på sikt undergräver de anställdas villkor och löner.

300 För att säkerställa en rättvis arbetsmarknad är det avgörande att staten ger likvärdigt stöd till både arbetstagare och arbetsgivare. Därför stödjer vi i distriktsstyrelsen frågan om avdragsrätt för fackföreningsavgifter under den kommande mandatperioden och inför valet 2026. Det är viktigt att vi fortsätter att arbeta för åtgärder som stärker arbetstagarnas ställning på arbetsmarknaden och främjar ekonomisk jämlikhet.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse att-sats 1 besvarad

Att bifalla att-sats 2 och 3

Arbetsmarknad 7 - Öka jämlikheten och jämställdheten för anställda i äldreomsorgen – Norrtälje

310 Att kvinnor som arbetar inom vård och omsorg ska behöva gå ner på deltid för att orka är förutom ett stort arbetsmiljöproblem även ett jämställdhetsproblem och som bidrar till ökad ojämlikhet.

Nattjänstgörande personal är särskilt utsatta och det finns ett tydligt samband mellan sömnsvårigheter och hälsorisker som högt blodtryck, bröstcancer och hjärt-kärlsjukdomar. Kvinnor ska inte behöva betala med sin hälsa, livslön och pension för att bemanna vården dygnet runt.

320 Vi socialdemokrater pratar ofta om att jämlikheten behöver öka, och vi säger att vi är för jämställdhet. Men realiteten för de som arbetar inom äldreomsorgen stavas idag med besparingar och nedskärningar, vilket resulterar i en allt sämre arbetsmiljö och hög sjukfrånvaro. Tvärtom behöver äldreomsorgen mer resurser för att få en hållbar personaltäthet och ökad kvalitet och för att öka jämställdhet och jämlikhet.

Särskilda arbetsmiljösatsningar behöver göras på arbetsplatserna för att motverka det höga ohälsotalet som idag är ett faktum.

Vi föreslår distriktsårskongressen besluta

Att våra företrädare i riksdagen ska arbeta för en ändring av arbetstidslagstiftningen så att delade turer avvecklas.

Att våra företrädare i kommuner och region arbeta för att ta bort de delade turerna som finns inom äldreomsorgen.

Att våra företrädare i riksdagen ska arbeta för att heltidsmättet för vårdpersonal sänks från dagens arbetstidsmätt till 34 tim/vecka.

330 **Att** våra företrädare i riksdagen arbeta för att staten skjuter till extra statsbidrag riktat till att förbättra arbetstidsförläggningen i äldreomsorgen och ge mer tid för personalen till vårdarbetet och återhämtning.

Ann Charlotte Svenander Kommunal och S

Jessika Ljusner Norrtälje socialdemokratiska förening

Norrtälje arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Serkan Köse - serkan.kose@riksdagen.se

340 Distriktsstyrelsen delar motionärernas intentioner om att förbättra villkoren för personal inom äldreomsorgen och delar även deras oro för jämställdheten och jämlikheten inom detta viktiga område. Socialdemokraterna ser ett starkt och tryggt samhälle som en grundpelare för en välfungerande äldreomsorg. Vår vision är att äldre ska ha möjlighet att bestämma över sitt liv och sin vardag, vilket bidrar till ett tryggare Sverige.

350 I strävan att stoppa vinstjakten inom äldreomsorgen är förbättring av arbetsvillkoren för personalen en prioritet för att öka tryggheten för de äldre. Socialdemokraterna siktar på att införa en fast omsorgskontakt i hemtjänsten och samtidigt främja social samvaro. Viktiga åtgärder inkluderar även att anställa fler och stärka personalens kunskap och kompetens, vilket innefattar att avskaffa minutscheman och säkerställa tillsvidareanställning på heltid för de som fullgör vård- och omsorgsprogrammet som undersköterskor.

För att säkerställa en långsiktig och högkvalitativ äldreomsorg avser Socialdemokraterna att utarbeta en omfattande kvalitetsplan. Denna plan kommer att rikta in sig på att garantera en jämlik och jämställd äldreomsorg i hela landet, inklusive att bygga fler äldreboenden för att möta det ökande behovet.

360 Med avseende på förslagen om att ändra arbetstidslagstiftningen och införa ett nytt arbetstidsmått på 34 timmar per vecka, anser distriktsstyrelsen att dessa förändringar bör hanteras med försiktighet. Vi ser behovet av att förbättra arbetsförhållandena för vårdpersonal, men en generell minskning av arbetstiden riskerar att påverka tillgängligheten och kvaliteten på vårdtjänsterna. Det är viktigt att eventuella förändringar i arbetstidslagstiftningen sker genom noggrann övervägning och samråd med berörda parter inom sektorn.

När det gäller förslaget om extra riktat statsbidrag för att förbättra arbetstidsförläggningen, håller distriktsstyrelsen med om att det är en viktig fråga. Men vi anser att det bör ingå i en bredare diskussion om finansieringen av äldreomsorgen. Istället för extra riktade bidrag som kan vara begränsade i tid och omfattning, bör vi eftersträva en mer hållbar lösning som omfattar en övergripande översyn av finansieringen och resursfördelningen inom äldreomsorgen.

Den s-ledda regeringen har tidigare investerat 7,5 miljarder kronor i svensk äldreomsorg och ytterligare 2,5 miljarder kronor från 2022, som en del av en permanent resursförstärkning till kommunernas äldreomsorg och en storsatsning på kompetenshöjande åtgärder genom äldreomsorgslyftet.

370 Äldreomsorgslyftet, som vi föreslår att förlänga, är central för att stärka förutsättningarna för personalen och för att säkerställa att de äldre i Sverige kan känna sig trygga.

Under den s-ledda regeringens tid har vi också genomfört betydande investeringar för att förbättra arbetsvillkoren och arbetsmiljön inom äldreomsorgen. Dessa investeringar, tillsammans med vår strävan efter tillitsbaserad styrning och fokus på kompetensutveckling, utgör ett steg i rätt riktning för en högkvalitativ vård och omsorg.

Med hänvisning till dessa åtgärder och Socialdemokraternas antagna riktlinjer från kongressen 2021, som uttryckligen tar ställning för att avskaffa delade turer och göra heltid till normen, anser distriktsstyrelsen att dessa redan adresserar de frågor som motionen lyfter fram.

380 Distriktsstyrelsen är övertygad om att pågående och framtida arbete för en rättvis, trygg och kvalitativ äldreomsorg, som inkluderar ett starkt fokus på att förbättra de anställdas villkor, redan adresserar de frågor som motionen lyfter fram. Insatserna för att stärka arbetsvillkoren och arbetsmiljön, såsom att göra heltid till normen och avskaffa delade turer, speglar vår strävan efter en arbetsmiljö där personalen känner sig värderad och stödd, vilket är avgörande för att uppnå högsta möjliga kvalitet i äldreomsorgen.

Med tanke på dessa åtgärder och insatser, **föreslår distriktsstyrelsen att:**

Anse att-sats 1 och 2 besvarade

Avslå att-sats 3 och 4

Arbetsmarknad 8 - Avskaffa provanställning - SEKO

390 Anställningsformen provanställning är den absolut svagaste anställningsformen som vi har i Sverige.

Att under sex månaders tid gå omkring med en klump i magen med vetskapen om att arbetsköparen utan någon som helst anledning kan avsluta ens anställning imorgon är inte värdigt ett land som vårt 2024. Vi borde ha kommit längre.

Provanställningen är egentligen ingenting annat än en förlängd anställningsintervju på sex månader. Under de sex månaderna så är det många som inte vågar säga nej till att jobba över trots att man kanske skulle behöva hämta barnen på dagis egentligen, anställda riskerar sin hälsa och jobbar på så sätt som ett skyddsombud helt skulle hindrat om de bara hade vågat gå till sitt skyddsombud och dom vågar inte gå med i facket förrän de passerat den sjätte månaden.

400 Att påstå att det är att man vill prova någon under så lång tid är bara att påstå att alla landets arbetsköpare är helt inkompetenta. Under den nuvarande anställningsprocessen så går man för det mesta igenom en ganska hård process med anställningsintervjuer och persontester. Har man passerat det bör man rimligen kunna erbjudas en tillsvidareanställning direkt eftersom det är upp till de som anställer att göra en bedömning då ifall man passar på arbetsplatsen.

Ifall någon som inte passar in ändå slinker igenom och då missköter jobbet så ger LAS stora möjligheter idag att avsluta en tillsvidareanställning.

Provanställningen som anställningsform är därmed helt onödig och skapar bara en onödig stress för arbetssäljarna.

Därför yrkar vi

410 **Att** Socialdemokraterna Stockholms län tar ställning för att ta bort provanställningen som anställningsform i Sverige.

Motionen skickar den vidare till Riksdagsbanken.

SEKO

Distriktsstyrelsens föredragande: Serkan Köse - serkan.kose@riksdagen.se

Distriktsstyrelsen inser de utmaningar och den osäkerhet som provanställningen kan medföra för arbetstagarna. Samtidigt är det viktigt att beakta provanställningens roll i det bredare sammanhanget av arbetsmarknadens flexibilitet och dynamik, särskilt för småföretagare.

420 Denna anställningsform ger småföretagare möjlighet att anställa utan att omedelbart binda sig vid en långvarig anställning. Detta är särskilt viktigt eftersom en långvarig bindning kan leda till inlåsnings effekter och ökad ekonomisk risk. Det är en viktig balansgång mellan att skydda arbetstagarnas rättigheter och att upprätthålla en arbetsmarknad som är tillgänglig och flexibel för arbetsgivare, särskilt för små företag.

Det är också värt att notera att provanställningen ofta leder till en fast anställning och agerar som en viktig bro för många in på arbetsmarknaden. Enligt Lagen om anställningsskydd (LAS) regleras arbetsgivarnas och arbetstagarnas rättigheter och skyldigheter kring anställningar. Sedan 1974 har huvudregeln varit att anställningar ska vara tillsvidare, med möjlighet till uppsägning endast vid saklig grund. Vissa regler i LAS är semidispositiva, vilket innebär att de kan ersättas av kollektivavtal, medan andra, som kravet på saklig grund för uppsägning, är tvingande. I Sverige är provanställningar begränsade till sex månader, men detta kan förhandlas enligt LAS, vilket stärker den fackliga förhandlingspositionen. Bland de tidsbegränsade anställningsformerna är provanställningen vanlig och övergår vanligtvis till en tillsvidareanställning efter sex månader.

430

Vi uppmanar till en fortsatt dialog mellan parterna om hur vi kan förbättra arbetsvillkoren och tryggheten för anställda på arbetsmarknaden.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

BROTTLIGHET

440

Brottslighet 1 - Utredning angående belastningsregistret - Järfälla

Idag går Sverige genom en våldsvåg som har påverkat samhället på många nivåer. Det har kommit in flera alternativ för att straffa de kriminella organisationerna som plågar Sverige. Vid denna motion ska jag tala om förebyggande av kriminalitet. Inom Sverige har vi belastningsregistret, ett dokument som visar misstänkta brott samt påföljder av brott.

Belastningsregistret går under något som kallas "gallringsregler" detta är alltså tidsfristen som avgör hur länge belastningen finns registrerad i registret, alltså en "prick"

450 Den normala tidsfristen är 5 år, och denna tidsfrist är gällande mindre brott. Dagsböter, penningböter som fortkörning eller tillträdesförbud. Det gäller också brott där någon är under 18 år vid fallet. Sedan finns det brott där belastningen finns i 10 år eller mer, och dessa brott är i grövre sammanhang och inte det som diskuteras för inom denna motion.

Belastningsregistret kan ha sina fördelar, ska någon med sexualbrott i registret jobba med barn eller kvinnor? Ska en grov kriminell jobba som polis? Dessa är de grövsta brotten. Däremot är de flesta brotten i mindre grad, och dessa brott skrivs fortfarande in i brottsregistret, och många av dessa är gjorda av ungdomar som saknar ett välutvecklat konsekvenstänk, ett konsekvenstänk som mer eller mindre utvecklas när man blir äldre och äldre. Dessa ungdomar begår ett misstag som de rätteligen straffas för genom böter.

460 Men resultatet blir också att de får en belastning som stannar i 5 år. Inom Sverige idag så är det mer eller mindre nästan alla arbetsgivare som kräver belastningsregistret, även om det bara är jobb inom skola, vård och omsorg som kräver det vid lag. Har man en belastning, även om det är något mindre som stöld eller fortkörning så brukar man alltid nekas jobb, oavsett hur bra ansökandet och intervjun har varit.

470 Detta gör att många som hamnar fel i livet och vill rätta sig inte kan göra det. En artonåring som begår ett mindre brott och försöker hitta jobb, så måste de mer eller mindre vänta 5 år, vilket är oerhört destruktivt då det är viktigt att skapa en karriär under den åldern. Detta skapar frustration och därmed alienation till samhället. Detta kan göra att de söker till grövre brott för att skapa en bättre inkomst, och därmed skapa ytterligare problem till både personen själv samt det svenska samhället. Därför tycker jag att man ska skapa en utredning och kolla de legala alternativen att lösa in dessa fem år, framför allt för ungdomar, ungdomar som vill rätta sig och integrera sig i samhället. Förebyggandet av brott är minst lika viktigt som straffandet av brott, och här tycker jag att man ska förebygga brott för att skapa mindre brott i framtiden.

Med bakgrund i ovanstående **föreslår Järfälla Arbetarekommun partidistriktskongressen besluta:**

Att Socialdemokraterna i Stockholms län verkar för en nationell översyn i syfte att ge fler möjligheter att ta bort mindre överträdelser i belastningsregistret

Mustafa Aysa

Järfälla arbetarekommun

480

Distriktsstyrelsen föredragande: Boel Godner - boel.godner@sodertalje.se

Motionären anser att ungdomar ska få en chans att komma ut på arbetsmarknaden, även de som dömts för brott. Det är i grunden en fin tanke att när man sonat sitt brott så är man fri men den är svår att genomföra. Den som begått och dömts för ett brott får detta redovisat i det så kallade belastningsregistret. Där står domarna uppräddade under ett antal år, beroende på brottets art. De arbetsgivare som begär utdrag ur belastningsregistret innan anställning vill se om det finns domar för vissa brottstyper som skulle orsaka särskild skada eller minska tilliten inom just det aktuella

yrket. Detta är en viktig funktion som används av såväl företag som det offentliga. Poängen är att företagets kunder ska kunna lita på de anställda och att kommunens eller regionens invånare ska kunna lita på de kommunala verksamheterna och de som arbetar där. Utdrag ur belastningsregistret blir inte ett hundraprocentigt skydd mot att anställda begår brott men arbetsgivaren kan säga att man gjort allt för att se till att ingen ska kunna använda sin anställning till att begå brott eller att tillskansa sig pengar eller beslut man inte har rätt till. Det finns arbetsgivare som inte kollar belastningsregistret och det finns arbetsgivare som anställer personer trots att de har domar nämnda i det nämnda registret. Det är alltså inte helt kört för de unga som hamnat lite fel även om det för många blir svårt.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

500

Brottslighet 2 - Förebygga återfall i brottslighet efter SIS dom – Järfälla

Nio av tio med gängkopplingar som avtjänat sluten ungdomsvård återfaller i brottslighet, alltså bland unga gängkriminella är återfallsfrekvensen över 90 procent.

Undersökningen som gjorts mellan 2015 och 2022 av Acta visar även att 78 procent av de med gängkoppling som avtjänat ett straff med sluten ungdomsvård på Sis-hem döms till fängelse senare i livet. Det handlar om 439 ungdomar, huvudsakligen unga män.

Nästan varannan dömd tonåring var omhändertagen enligt LVU före dom enligt rapporten. Unga som växer upp i trasiga hem, som har svårt i skolan, som tidigt börjar missbruka och som visar antisocialt beteende löper högre risk att hamna i grov kriminalitet.

Det finns flera faktorer som kan bidra till återfall hos dessa ungdomar. Bland annat brister i rehabiliteringsprogram, svåra sociala förhållanden, brist på stöd efter frisläppandet, negativa kamratgrupper och återfallsmönster.

För att ett rehabiliteringsprogram ska vara lämplig för ungdomar som har avtjänat straff i SIS och förhindra återfall, bör vissa kriterier beaktas. Det handlar bland annat om individanpassat rehabprogram, utveckling av sociala och emotionella färdigheter, utbildning och yrkesutbildning, familjestöd, eftervård, beroendebehandling samt utvärdering av resultat.

Återfall efter avtjänat straff betraktas ofta som ett misslyckande för samhället eftersom det innebär att de åtgärder som genomförts för att rehabilitera och förebygga brott inte har varit tillräckligt framgångsrika. Det innebär:

Resursslöseri, om personen återfaller i brottslighet efter SIS-dom, innebär det att de insatser som lades ner på deras rehabilitering inte var framgångsrika.

Upprepade brott: återfall indikerar att individen inte har lyckats anpassa sig till ett liv utan brott trots de insatser som gjorts i SIS. Dessa kan orsaka skada och otrygghet för andra i samhället.

Missat tillfälle att förebygga: SIS syftar till att bryta den negativa cykeln av brott och straff genom att erbjuda rehabilitering och stöd. Om en person återfaller innebär det att samhället misslyckades med att förebygga framtida brottslighet genom att inte tillhandahålla effektiva investeringar.

530 Misslyckande i samhällsförändring: återfall efter SIS pekar på att samhället inte har lyckats genomföra de nödvändiga förändringarna för att ge tidigare brottslingar en verklig möjlighet till framgångsrik återanpassning. Det innebär att det finns brister i systemets resurser, stöd och utbildningsprogram.

Förtroendeförlust: Om samhället ser återfall efter SIS som vanligt kan det minska allmänhetens förtroende för rättssystemet och dess möjlighet att rehabilitera brottslingar. Detta kan leda till en nedbrytning av förtroende och social sammanhållning.

540 Genom att implementera ett åtgärds paket kan vi säkerställa att unga som kommer ut från SIS får den hjälp de behöver för att kunna återintegreras i samhället på ett positivt sätt och undvika återfall i kriminalitet eller andra negativa beteende. Åtgärds paketet ska innefatta bland annat eftervård och övergångsprocess, bostad och sysselsättning, utbildning och yrkesutbildning, Hälsa och psykiskstöd, förebyggande insatser samt samhällsmedvetenhet.

Med bakgrund i ovanstående **föreslår Järfälla Arbetarekommun partidistriktskongressen besluta:**

Att verka för att införa en strukturerad övergångsprocess för ungdomar som lämnar SIS, vilket inkluderar planering, stöd och uppföljning.

Att säkerställa att ungdomarna har tillgång till bostäder och stöd för att hitta sysselsättning eller utbildning.

Att verka för att det erbjuds möjligheter att komplettera tidigare studier samt vägledning och praktikplatser inom olika branscher.

550 **Att** se till att det finns tillgång till lämplig hälso- och sjukvård, inklusive psykiskt stöd och behandling, för unga som lämnar SIS.

Att satsa på förebyggande arbete genom att öka medvetenheten om riskfaktorer för unga som hamnar i SIS.

Shahla Alavi

Järfälla arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Boel Godner - boel.godner@sodertalje.se

560 Motionären tar upp en av de mest allvarliga och aktuella frågorna i Sverige idag, nämligen samhällets hantering av ungdomar som begår brott men är för unga för att dömas till fängelse. Frågan är mycket stor och bred och borde ge upphov till en diskussion om gemenskapen i samhället idag när både samhällsutvecklingen och politiska beslut har lett till mer och mer individualisering. Utvecklingen har gått snabbt och det faktum att antalet unga i kriminalitet har ökat drastiskt har satt fingret på några svaga punkter. Till exempel så har SIS ungdomshem i många fall visat sig vara otillräckliga på många sätt. Som exempel så har rymningar skett,

570 kontrollen av kontakter med samhället utanför har i flera fall brutit och möjliggjort för planering av nya brott inifrån SIS-hemmet. Den andra sortens ungdomshem - HVB-hem - som också tar emot unga som omhändertagits via LVU har också i många fall visat sig otillräckliga när det gäller kontroll och stödåtgärder. Diskussioner och utredningar är i full gång. Arbetet med förebyggande insatser i landets kommuner har inte pågått tillräckligt länge för att vara underlag för forskning om vad som fungerar. Att ungdomar som är på SIS-hem behöver stöd är dock helt klart. På de flesta håll i landet försöker kommuner ta ansvar för att det ska finnas stödåtgärder till familjen och barnet det berörda barnet. Regionernas förmåga att bistå med BUP till barn och ungdomar ser olika ut på olika håll i landet men den finns där. Alla förslag som motionen tar upp är aktuella i de diskussioner som förs och i de beslut som fattas.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Brottslighet 3 - Motarbete grov organiserad

580 **brottslighet - Södertälje**

Den grova organiserade brottsligheten berör alla delar av samhället och livnär sig inom alla typer av områden som är lönsamma eller kan ge individer mer makt. I beskrivningen av organiserad brottslighet pekas dessa branscher ut som extra sårbara:

- Vårld
- Folkbokföring
- Bygg- och fastigheter
- Offentliga upphandlingar
- Markanvisningar
- 590 - Avfallshantering
- Föreningsstöd

Utöver detta handlar det även om långsiktigt organiserad samverkan inom narkotikaförsäljning, smuggling, penningtvätt, trafficking, prostitution, låneverksamhet, beskyddarverksamhet, utpressning, hot och mord.

Den organiserade brottslighet är utbredd i hela Sverige, inte minst i Stockholms län. De senaste åren har den synliga och mest våldsamma delen av brottsligheten visat sig i allt fler kommuner och frågan har blivit den utan jämförelse största frågan i vårt land.

600 För att klara av att mota bort denna skrämmande och systemhotande brottslighet krävs starka statliga myndigheter och lokal byråkrati. Det behövs lagändringar och andra förändringar som gör det svårare för organiserad brottslighet och kriminella gäng att verka. Det handlar om lagar

gällande migration som utnyttjas för människohandel av olika slag. Det handlar om fri etableringsrätt inom skattefinansierad verksamhet. Det handlar om att bygga starkare gemenskap och ett mer jämlikt samhälle som håller ihop. Idag utnyttjas människor som söker trygghet och en bättre framtid i Sverige alltför ofta av kriminella som vill tjäna pengar på en svart/olovlig bostadsmarknad och en svart arbetsmarknad.

610 Den grova organiserade brottsligheten skadar viktiga centrala värden som trygghet, tillit, rättssäkerhet, frihet och rättvis konkurrens. För att stärka dessa värden och tilliten till vårt samhälle behöver vi snarast täppa till de hål i lagar och system som kriminella utnyttjar. Vi behöver också samverka för att förhindra möjligheten att infiltrera myndigheter och verksamheter, där den grova organiserade brottsligheten tar sig in för att gynna egna intressen.

Det upptäcks alltför ofta att den organiserade brottsligheten köpt fastigheter, till exempel för att tvätta pengar eller komma över bostäder. En kommunal förköpsrätt behövs för att skapa trygghet på bostads- och fastighetsmarknaden.

620 När den allmänna värnplikten avskaffades försvann en fantastisk gemenskap och skola för våra unga män och kvinnor. Genom att återinföra en ny, modern allmän värnplikt får våra unga lära sig ta ansvar för Sverige och vår demokrati. Med en allmän värnplikt kommer också gemenskap och möten som annars inte sker. Det kan vara en av de bästa integrationsinsatser vi kan genomföra för kommande generationer och en viktig insats för bevarandet av vår frihet och vårt självbestämmande

Välfärdsbrott blir en allt viktigare fråga i Sverige. Fri etablering inom skattefinansierad verksamhet så som skola, vård och omsorg ger upphov till fusk och bedrägerier. Kontrollverksamheten är omfattande i flera kommuner som infört LOV i hemtjänsten och även i de kommuner som handlat upp företag inom ramen för LOU. Företagen som ska utföra tjänster åt arbetsförmedlingen samt företag som arbetar med personlig assistans omfattas också av fri etableringsrätt. Vid kontroll upptäcks ofta fusk och bedrägerier inom dessa områden. Polisen bedömer att organiserad brottslighet tjänar mer pengar på välfärdsbrott än på narkotikaförsäljning.

630 Bostaden har blivit ytterligare en inkomstkälla för organiserad brottslighet. Att stå i bostadskö men bo kvar hos föräldrarna när man får ett kontrakt eller skilja sig på papperet men fortsätta leva tillsammans kan ge tillgång till flera förstahandskontrakt till samma familj. Det är alltför vanligt att en familj kan fuska till sig försörjningsstöd och extra pengar från de som hyr lägenheterna svart av dem. När bostadsbolagen anmäler olovlig andrahandsuthyrning kan det ta upp till två år innan ärendet når hyresnämnden. Under tiden hinner brottsligheten tillskansa sig mycket pengar.

Socialdemokraterna i Södertälje **föreslår Distriktskongressen att ställa sig bakom följande förslag att:**

EBO-lagen avskaffas och att alla som flyr till vårt land tas emot på migrationsverkets anläggningsboenden

640 Lagen om arbetskraftsinvandring ändras så att det inte är möjligt att utnyttja människor från andra länder i syfte att tjäna pengar

en Folk- och bostadsräkning med hembesök/dörrknackning genomförs

en allmän värnplikt återinförs i Sverige

den kommunala förköpsrätten av alla fastigheter som kommer ut på marknaden återinförs i Sverige

fri etableringsrätt inom skattefinansierade verksamheter tas bort

lagförändringar genomförs som stärker kommuners och myndigheters möjligheter att genomföra bakgrundskontroller på anställda och arbetssökande

ytterligare en hyresnämnd etableras i Stockholms län

650 möjligheten att hyra ut delar av sin hyresrätt till ”inneboende” ska omfatta kontrakt med bostadsbolaget

motionen antas och sänds till Socialdemokraterna i Stockholms län.

Kontaktperson: Christer Kronblad

Södertälje arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Heelge Vikmång - sara.heelge-vikmang@huddinge.se

660 Distriktsstyrelsen delar motionens analys att frågan om den organiserade brottsligheten och dess våldsamma uttryck är en av våra viktigaste frågor i Stockholms län och i hela Sverige. Segregationen och den grova brottsligheten måste bekämpas. Brottslingarna ska bort från gatorna och nyrekryteringen ska strypas. För att klara detta krävs åtgärder, samverkan och lagändringar på många områden.

670 Känslan av otrygghet ökar i och med att skjutningar och sprängningar blivit en del av invånarnas vardag. Stockholmsregionen är hårt drabbad av den våldsvåg som pågår och som kopplas till de grovt kriminella gängerna som utöver narkotikaförsäljning, vapensmuggling, hot och mord också livnär sig på välfärds kriminalitet och arbets kriminalitet och på allt där det finns möjligheter att utnyttja sårbarhet och få mer makt och pengar. Parallella samhällen har skapats med en illegal bostads- och arbetsmarknad. Motionen lyfter nio olika förslag för att motverka grov organiserad brottslighet och nedan följer distriktsstyrelsens svar och motivering per förslag.

Avskaffa EBO-lagen

Socialdemokraterna i Stockholms län driver frågan om att EBO-lagstiftningen ska avskaffas och att alla asylsökande ska tas emot på Migrationsverkets anläggningsboenden. Detta står också i vårt regionala handlingsprogram. Socialdemokraterna har i regeringsställning tagit viktiga steg och den utredning som tillsattes för att ta fram förslag på åtgärder för att asyl-sökande ska välja att bo i Migrations-verkets boenden under hela asyl-tiden har presenterat sitt första delbetänkande för den nuvarande regeringen.

Distriktsstyrelsen föreslår

680 **Att** att-satsen besvaras.

Skärp arbetskraftsinvandringslagen

Socialdemokraterna i Stockholms län vill skärpa arbetskraftsinvandringslagen det framgår av det regionala handlingsprogrammet. En prövning av behovet på arbetsmarknaden måste ske för att förhindra att människor utnyttjas. Får man arbetstillstånd i Sverige ska man också ha ett jobb med sjysta villkor.

Distriktsstyrelsen föreslår

Att att-satsen besvaras.

690

Genomför folk- och bostadsräkning

Skatteverket har fått i uppdrag i sitt regleringsbrev att ta fram en lägesbild av befolkningen som ett nästa steg mot att genomföra en folkräkning. Felaktig folkbokföring kan, som motionen beskriver, öppna upp för välfärds kriminalitet och därför kan folkräkning vara ett verktyg för att motverka den organiserade brottsligheten. Distriktsstyrelsen anser att det inte räcker med en lägesbild utan förordar i likhet med motionen aktiva åtgärder. Distriktskongressen har tidigare ställt sig bakom beslut om att genomföra en folk- och bostadsräkning och länsbanken har lämnat in motioner i riksdagen.

700 **Distriktsstyrelsen föreslår**

Att att-satsen besvaras.

Återinför allmän värnplikt

2017 återinfördes skyldigheten att mönstra och genomföra grundutbildning med värnplikt. Lagen är nu könsneutral och den första årskullen som omfattades är födda 1999. Tyvärr är det fortfarande för få som utför värnplikten och det kommer att krävas många åtgärder för att bygga upp totalförsvaret.

Distriktsstyrelsen föreslår

710 **Att** att-satsen besvaras.

Återinför kommunal förköpsrätt

Den förra S-regeringen tillsatte en utredning om kommunal förköpsrätt som tyvärr skrotats av den nuvarande regeringen. Kommunal förköpsrätt kan skapa trygghet på bostads- och fastighetsmarknaden precis som motionen anför. Länsbanken har drivit frågan i riksdagen.

Distriktsstyrelsen föreslår

Att att-satsen besvaras.

- 720 Ta bort fri etableringsrätt inom skattefinansierad verksamhet
Kommuner och regioner ska ha ett avgörande inflytande vid etablering av välfärdsverksamheter som inte omfattas av ett upphandlingsförfarande. Förutom att motverka fusk och kriminalitet är det en viktig demokratisk princip att folkvalda i kommuner och regioner ska kunna besluta om hur skattepengar används. Kommuner ska ha möjlighet att säga nej till etablering av friskolor och regionerna ska inte tvingas att tillämpa lagen om valfrihetssystem (LOV). Seriösa privata alternativ kan vara ett alternativ till egen driven verksamhet men det ska ske under god insyn. Inte minst kan idédrivna och kooperativa aktörer bidra till välfärden. I det regionala handlingsprogrammet har Socialdemokraterna i Stockholms län ställt sig bakom att den fria etableringsrätten inom personlig assistans ska avskaffas. I riksdagen har Socialdemokraterna tagit ett utskottsinitiativ om att inför nationella tillstånd för att få driva vård- och hälsocentraler likt de tillstånd som S-regeringen infört inom hemtjänsten.
- 730

Distriktsstyrelsen föreslår att

Att-satsen besvaras.

Stärk möjlighet till bakgrundskontroller

Kommuner och myndigheters möjligheter att genomföra bakgrundskontroller på anställda och arbets sökande behöver förbättras. Här menar distriktsstyrelsen i likhet med motionen att det kommer att krävas lagförändringar.

740 Distriktsstyrelsen föreslår att

Att-satsen bifalls.

Ytterligare en hyresnämnd etableras i Stockholms län

Distriktsstyrelsen delar uppfattningen att det tar alldeles för lång tid innan ärenden avgörs i hyresnämnden när bostadsbolagen anmäler olovlig andrahandsuthyrning. Det skulle vara betydelsefullt att kartlägga hur dessa ärenden kan hanteras snabbare och mer effektivt. Innan en sådan kartläggning är genomförd vill inte distriktsstyrelsen låsa sig vid att etablera ytterligare en hyresnämnd är lösningen på problemet.

750 Distriktsstyrelsen föreslår att

Att-satsen avslås

Hyra ut till ”inneboende” ska omfattas av kontrakt med bostadsbolaget.

Distriktsstyrelsen delar uppfattningen att bostaden har blivit ytterligare en inkomstkälla för den organiserade brottligheten och att detta måste motverkas. Den tidigare S-ledda regeringen genomförde flera åtgärder mot svarthandel med hyreskontrakt och annat missbruk av hyresrätt. Bland annat förtydligades gränstragningen mellan inneboende och andrahandsupplåtelse. En hyresgäst ska själv bo i lägenheten för att kunna ha inneboende. Reglerna måste också beakta alla dem som sköter sig och deras personliga integritet.

760 **Distriktsstyrelsen föreslår att**

Att-satsen avslås

Brottslighet 4 - Kommuner och regioner måste få skydda sig mot den ökande kriminaliteten - Österåker

Bedrägerier och välfärdsbrottslighet har ersatt narkotikahandel som de kriminella gängens viktigaste inkomstkälla. Huvuddelen av välfärden, skola, vård och omsorg betalas av kommuner och regioner.

En växande andel utförs av privata företag, som en följd av lokala politiska beslut, eller statliga krav.

770 **Kommuner och regioner måste få möjlighet att skydda sig mot den ökande kriminaliteten.**

Inför offentlighetsprincipen i all skattefinansierad verksamhet.

Svensk kriminalpolitik har hittills framför allt fokuserat på övervakning av enskilda personer.

Privata företag som drivs av vinstintresse, men som finansieras av skattepengar, kan dölja hur pengarna används för både politiker och allmänheten. Det är orimligt att kommuner och regioner saknar insyn i välfärdsföretag som de finansierar. Det innebär dessutom att det är svårt att kontrollera att resurserna inte används för att finansiera brottslighet.

780 **Idag är Region Stockholm och alla andra regioner enligt Lagen om valfrihetsystem (LOV) skyldiga att organisera primärvården där vårdcentralerna ingår. Det gör att privata vårdgivare har stora möjligheter att etablera sig var och när de vill. Regionerna har begränsade möjligheter att förhindra att de skattefinansierade verksamheterna tas över och drivs av oseriösa eller till och med kriminella aktörer. Det krävs inget tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, för att bedriva primärvård, och aktörer som missköter sig i en region kan öppna verksamhet i en annan. Att vårdcentraler där läkare har rätt att skriva såväl sjukintyg som recept på narkotikaklassade preparat har hamnat i händerna på kriminella visar att lagen om valfrihetssystem är felkonstruerad.**

Idag kan privata vårdcentraler anlita underleverantörer för att till exempel erbjuda vård via telefonsamtal eller appar. Underleverantörerna kan i sin tur erbjuda skattefinansierade tjänster till patienter över hela Sverige, trots att tjänsterna inte beställts av de regioner som måste betala för dem.

790

När underleverantörerna tas över av kriminella kan de alltså komma åt skattefinansiering från alla regioner i hela landet, utan att regionerna har möjlighet att skydda sig.

Jag föreslår partidistriktet att

Verka för att Införa offentlighetsprincipen i all skattefinansierad verksamhet och att skicka uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms Län.

Verka för att göra lagen om valfrihetssystem, LOV, valfri och att skicka uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms Län.

Verka för en ökad kontroll av underleverantörer till vårdcentraler och att skicka uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms Län.

800

Mats Lundström

Österåker arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Boel Godner - boel.godner@sodertalje.se

810

Det är ett faktum att brottsligheten i Sverige tjänar mångdubbelt mer på brott och fusk i välfärden än på narkotikaförsäljningen. Samhället har ett stort ansvar att se till att skattebetalarnas pengar hamnar där de hör hemma och inte i fickorna på brottslingar eller fuskare. LOV, friskolesystemet och den helt obegränsade fria etableringsrätten inom personlig assistans är tre exempel men bidragsfusk och bedrägerier kopplade till felaktig folkbokföring. En finurlig sak med välfärdsföretag som till exempel friskolor och hemtjänstföretag är att offentlighetsprincipen inte alltid är förenlig med bolagsformen. Detsamma gäller kommunala bolag som lyder under både offentlighetsprincipen och aktiebolagslagen. Distriktsstyrelsen anser också att det är av stor vikt att få bukt med fuskande välfärdsföretag.

Distriktsstyrelsen delar uppfattningen att det ska införas krav på nationella tillstånd för att få bedriva primärvård. Dåvarande S-regeringen införde tillståndskrav i hemtjänsten under förra mandatperioden för att göra det svårare för oseriösa företag att verka där.

Distriktsstyrelsen är också överens med motionären om att offentlighetsprincipen ska gälla i privat vård, privat omsorg och friskolor. Dock beskriver att-satsen ett bredare krav som ska gälla all skattefinansierade verksamheter vilket är mer komplicerat.

820

Tvånget att ha etableringsfrihet inom vården anser distriktsstyrelsen ska bort.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå att-sats 1

Att anse att-sats 2 och 3 besvarad

samt

Att distriktkongressen bifaller följande tilläggsattsats: "Att Socialdemokraterna i Stockholms län ska verka för att offentlighetsprincipen ska gälla för privata verksamheter inom friskolor, privat vård och inom privat omsorg så som det gör när det gäller motsvarande offentligt drivna verksamheter."

830

Brottslighet 5 - Kommuner och regioner måste få skydda sig mot den ökande kriminaliteten – Handels Avd 20

Bedrägerier och välfärdsbrottslighet har ersatt narkotikahandel som de kriminella gängens viktigaste inkomstkälla.

Huvuddelen av välfärden, skola, vård och omsorg betalas av kommuner och regioner.

En växande andel utförs av privata företag, som en följd av lokala politiska beslut, eller statliga krav.

Kommuner och regioner måste få möjlighet att skydda sig mot den ökande kriminaliteten.

840 Inför offentlighetsprincipen i all skattefinansierad verksamhet.

Svensk kriminalpolitik har hittills framför allt fokuserat på övervakning av enskilda personer.

Privata företag som drivs av vinstintresse, men som finansieras av skattepengar, kan dölja hur pengarna används för både politiker och allmänheten. Det är orimligt att kommuner och regioner saknar insyn i välfärdsföretag som de finansierar. Det innebär dessutom att det är svårt att kontrollera att resurserna inte används för att finansiera brottslighet.

850 Idag är Region Stockholm och alla andra regioner enligt Lagen om valfrihetsystem (LOV) skyldiga att organisera primärvården där vårdcentralerna ingår. Det gör att privata vårdgivare har stora möjligheter att etablera sig var och när de vill. Regionerna har begränsade möjligheter att förhindra att de skattefinansierade verksamheterna tas över och drivs av oseriösa eller till och med kriminella aktörer. Det krävs inget tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, för att bedriva primärvård, och aktörer som missköter sig i en region kan öppna verksamhet i en annan. Att vårdcentraler där läkare har rätt att skriva såväl sjukintyg som recept på narkotikaklassade preparat har hamnat i händerna på kriminella visar att lagen om valfrihetsystem är felkonstruerad.

Idag kan privata vårdcentraler anlita underleverantörer för att till exempel erbjuda vård via telefonsamtal eller appar. Underleverantörerna kan i sin tur erbjuda skattefinansierade tjänster till patienter över hela Sverige, trots att tjänsterna inte beställts av de regioner som måste betala för dem.

860 När underleverantörerna tas över av kriminella kan de alltså komma åt skattefinansiering från alla regioner i hela landet, utan att regionerna har möjlighet att skydda sig.

Vi yrkar:

Att verka för att Införa offentlighetsprincipen i all skattefinansierad verksamhet och att skicka uppdraget vidare till riksdagsbänken.

Att verka för ett förbud för underleverantörer till vårdcentraler verksamhet och att skicka uppdraget vidare till riksdagsbänken.

Katarina Helling

870 **Distriktsstyrelsens föredragande: Boel Godner - boel.godner@sodertalje.se**

Det är ett faktum att brottsligheten i Sverige tjänar mångdubbelt mer på brott och fusk i välfärden än på narkotikaförsäljningen. Samhället har ett stort ansvar att se till att skattebetalarnas pengar hamnar där de hör hemma och inte i fickorna på brottslingar eller fuskare. LOV, friskolesystemet och den helt obegränsade fria etableringsrätten inom personlig assistans är tre exempel men bidragsfusk och bedrägerier kopplade till felaktig folkbokföring. En finurlig sak med välfärdsföretag som till exempel friskolor och hemtjänstföretag är att offentlighetsprincipen inte alltid är förenlig med bolagsformen. Detsamma gäller kommunala bolag som lyder under både offentlighetsprincipen och aktiebolagslagen. Distriktsstyrelsen anser också att det är av stor vikt att få bukt med fuskande välfärdsföretag.

880 Distriktsstyrelsen delar uppfattningen att det ska införas krav på nationella tillstånd för att få bedriva primärvård. Dåvarande S-regeringen införde tillståndskrav i hemtjänsten under förra mandatperioden för att göra det svårare för oseriösa företag att verka där.

Distriktsstyrelsen är också överens med motionären om att offentlighetsprincipen ska gälla i privat vård, privat omsorg och friskolor. Dock beskriver att-satsen ett bredare krav som ska gälla all skattefinansierade verksamheter vilket är mer komplicerat.

Tvånget att ha etableringsfrihet inom vården anser distriktsstyrelsen ska bort.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå att-sats 1

Att anse att-sats 2 besvarad

890 samt

Att distriktkongressen bifaller följande tilläggsattsats: "Att Socialdemokraterna i Stockholms län ska verka för att offentlighetsprincipen ska gälla för privata verksamheter inom friskolor, privat vård och inom privat omsorg så som det gör när det gäller motsvarande offentligt drivna verksamheter."

Brottslighet 6 - Värna den personliga integriteten - Transportarbetarna

900 I enlighet med den politiska paniken för att vidtaga åtgärder för att stoppa gängkriminaliteten ändras lagar. En lagändring genomfördes nyligen som ger polisen rätt att bugga, det vill säga avlyssna och filma enskilda personer, utan att brottsmisstanke finns och att det inte krävs något domstolsbeslut om detta. Inte heller kräver den nya lagen en misstanke om brott för att påbörja buggning. Det räcker tydligen att polisen vill avlyssna någon, så är det lagligt. Detta förfarande är inte förenligt med ett hänsynstagande till den personliga integriteten.

Det måste finnas någon som ansvarar för ett beslut att avlyssna någons telefon eller bli avlyssnad hemma. Det är inte fel att förenkla processen. Däremot måste det finnas en misstanke om brott för att samhället skall tillåtas bugga människor i vårt land.

Ett buggningsbeslut kan till exempel godkännas av en åklagare eller en förundersökningsledare i ett brottsmål.

Därför yrkar vi på:

- 910
1. **Att** lagen ändras så att buggning kräver misstanke om brott
  2. **Att** någon ansvarar för beslut om buggning, till exempel åklagare eller förundersökningsledare
  3. **Att** partidistriktet uppmanar våra riksdagsledamöter att motionera i ärendet i Riksdagen
  4. **Att** partidistriktet driver denna fråga tills en lag införts enligt intentionerna ovan och driver den till exempel med en motion till kommande partikongress, om inte beslut om lagändring tagits av Riksdagen eller hela partiet driver denna linje, innan det är dags att inlämna motion till partikongressen

Transportarbetarna

920 **Distriktsstyrelsens föredragande: Boel Godner - boel.godner@sodertalje.se**

Det är sannerligen mycket fokus på organiserad brottslighet och gängkriminalitet nu. Flera år av ökat antal skjutningar med dödlig utgång, sprängningar, hot och välfärdsbrott har både tidigare S-regering och nuvarande M-regering lagt utredning och förberett lagändringar som bland annat ska ge polis och åklagare ökad möjlighet att få större underlag i förundersökningar och för att förhindra brott. Från 1 oktober 2023 är det lite lättare att få tillstånd att använda hemliga tvångsmedel där avlyssning är ett av medlen. Alla partier utom Vänsterpartiet var eniga i att detta var viktigt för att förebygga brott och för att skyldiga inte ska kunna komma undan. Organiserad brottslighet och gängkriminalitet måste motas bort för att skapa trygghet, upprätthålla tillit till samhället och framför allt få bukt med mord, sprängningar, välfärdsbrott och narkotikahandel som alla är ett hot mot vårt fria, demokratiska och öppna samhälle.

930

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

DEMOKRATI

Demokrati 1 - Vildar i demokratin - Botkyrka

940 När man väljs in i ett beslutande organ och blir förtroendevald, oavsett om det är på nationell, regional eller kommunal nivå, blir man anförtrodd ett stort och viktigt uppdrag.

Förtroendet får man genom beslut i fullmäktige eller riksdagen. Men nomineringen och urvalsprocessen sker via de politiska partierna som valt att låta sig representeras genom den förtroendevalda.

Hur många förtroendevalda ett politiskt parti och mandat partiet har i de olika beslutande organen avgörs först och främst av hur stor andel av befolkningen som valt att rösta på partiet. Detta genererar mandat i den beslutande församlingen. Men antalet förtroendevalda i till exempel nämnden kan påverkas av hur partiet samverkar med andra partier.

Att utse en förtroendevald kan alltså ses som ett samarbete mellan de politiska partierna och den högst beslutande församlingen.

950 När man blivit nominerad av ett parti och sedan vald av antingen folket eller den beslutande församlingen, är man att anses vara förtroendevald. Är man folkvald så är man vald tills mandatperiodens slut eller tills att man avsäger sig själv. Har församlingen valt att välja en förtroendevald, så är denne vald tills dess att dennes period är slut (det kan vara ett år, eller mandatperioden ut).

Har man väl blivit förtroendevald är det nästan omöjligt att förlora sitt förtroende. Det är få undantagsfall som kan resultera i detta. Annars sitter man perioden ut.

Ibland uppstår det en situation där den förtroendevalda som tidigare blivit utsedd att representera ett politiskt parti inte längre gör det. Denne förtroendevalda blir då att anses som partilös eller "vilde".

960 Denne vilde har då inte längre någon partitillhörighet och inte heller samma koppling till det demokratiska valet som tidigare.

Regeringsformens första paragraf och första kapitel slår fast att "All offentlig makt i Sverige utgår från folket". Denna grundsten i vårt samhälle utmanas därför i de fall där makten inte längre har samma tydliga koppling till folkets vilja och de parlamentariska valen.

I riksdagen har man delvis hanterat detta genom att i riksdagsordningen slå fast att om en förtroendevald lämnar sin partigrupp, så kan dennes uppdrag i organ eller delegationer återkallas. Denna ordning gäller dock inte i regioner eller kommuners beslutande församlingar. Där regleras det i kommunallagen.

970 Förutom de demokratiska utmaningarna så finns Det flertalet andra problem som uppstår i och med politiska vildar. Det riskerar att skapa instabilitet och försvåra den politiska styrningen. Det skapar en misstro mot det politiska systemet och kan utnyttjas för egen vinning.

I Botkyrka kommun har vi precis sett hur sex politiska vildar krokade arm med moderater med stöd av sverigedemokraterna såg till att byta styre i Botkyrka kommun. De blev belönade med både kommunalrådsresurser och gruppleदारarvode, de drev dessutom igenom att de ska ha en egen inträdesordning i kommunens nämnder.

Därför behövs detta förändras.

Jag föreslår att:

1. **Att** Socialdemokraterna i Botkyrka antar motionen som sin egen
- 980 2. **Att** Socialdemokraterna verkar för att förändra befintlig lagstiftning för att möjliggöra att om en ledamot lämnar partigruppen så kan fullmäktige återkalla dennes uppdrag i nämnder och beredningar.
3. **Att** Socialdemokraterna verkar för att utreda hur förekomsten av så kallade politiska vildar i direktvalda församlingar kan upphöra.

Emanuel Ksiazkiewicz

Botkyrka arbetarekommun

990 **Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Heelge Vikmång - sara.heelge-vikmang@huddinge.se**

Distriktsstyrelsen delar motionens beskrivning av förtroendevaldas stora ansvar och viktiga uppdrag och ser med oro på hur sex politiska vildar i Botkyrka agerar. Väljarna har valt en socialdemokratisk valsedel i tron att de folkvalda från denna lista ska stödja en socialdemokratisk kommunledning i kommunen och distriktsstyrelsen delar uppfattningen att vildarnas agerande kan skada väljarnas förtroende för det politiska systemet. Distriktsstyrelsen förstår och delar frustrationen över den rådande situationen i Botkyrka kommun.

1000 Distriktsstyrelsens utgångspunkt är att ansvar i första hand ska utkrävas från politiker av väljarna genom allmänna val. Tröskeln ska vara mycket hög för att folkvalda ska kunna avsättas på juridisk väg, detta är avgörande för demokratin. Detsamma gäller för personer som väljer att lämna sitt parti och bli politiska vildar. Den folkvaldas mandat är till viss del personligt och det finns goda skäl för att begränsa partiernas möjlighet att avsätta sina företrädare. Här måste partierna ta ett stort ansvar för sina kandidater och Socialdemokraterna på alla nivåer bör ha tydliga kandidatförsäkringar som innebär att kandidaten försäkrar att den kommer att lämna sina förtroendeuppdrag om personen lämnar partigruppen.

Distriktsstyrelsen anser dock att det är en skillnad mellan direktvalda och förtroendevalda som utses av fullmäktige och skulle tycka att det vore intressant att undersöka vilka möjligheter det finns att förändra lagstiftningen i den delen.

Distriktsstyrelsen föreslår:

- 1010 **Att** bifalla att-sats 2
- Att** avslå att-sats 3

Demokrati 2 - Säg nej till angiveri - Huddinge

Sverige ska vara ett öppet land som bygger på demokratins och rättsstatens grundprinciper.

1020 Förslagen om ”anmälningsplikt” och ”informationsutbyte” som finns i Tidöavtalet skulle innebära att läkare, lärare, förskolelärare, socialsekreterare och bibliotekarier med mera kan bli tvungna att ange sina patienter, elever eller besökare till polisen och migrationsverket om de misstänker att de vistas i landet utan tillstånd. Representanter för samtliga yrkeskategorier har kraftigt gått ut och fördömt förslagen. De yrkesgrupperna ska inte vara en förlängd arm till polisen. Sverige ska inte bli en angiveristat. Tidöavtalets förslag är förkastliga och hör inte hemma i svensk demokrati. Vi måste ta tydlig ställning mot all form av angiverilagstiftning.

Därmed yrkar vi

Att Stockholms läns partidistrikt tar ställning mot all form av migrationsrelaterad angiverilagstiftning som riktar sig mot skol-, vård-, biblioteks- och socialtjänstpersonal samt liknande yrkesgrupper.

Maja Vikmång, Henning Larsson, SSU Huddinge

Huddinge arbetarekommun

1030

Distriktsstyrelsens föredragande: Ulrika Falk - ulrika.falk@norrtaalje.se

Distriktsstyrelsen delar motionens uppfattning och är emot Sverigedemokraternas och regeringens planer på att införa en angiverilag i Sverige. Angiverisystemet påminner om vad vi sett i diktaturer och andra auktoritära stater. Det skulle kunna innebära att till exempel en lärare blir skyldig att anmäla en elev vars familj misstänks vistas i Sverige utan tillstånd, eller en läkare blir skyldig att anmäla en person med hjärtinfarkt. Valfärdens personal ska få göra sitt jobb, och inte behöva syssla med angiveri.

1040

Flera fackförbund har tagit tydlig ställning mot förslaget och stora personalgrupper protesterar mot att behöva agera mot sin yrkesetik. SKR:s styrelse har krävt ett undantag för alla yrken och professioner inom kommuner och regioner, inte bara enskilda situationer eller yrkesgrupper. Att göra skillnad på vilka tjänster inom kommuner och regioner som ska ha anmälningsplikt och vilka som inte ska ha det skapar osäkerhet och rättsosäkerhet menar SKR. Flertalet regioner och flera kommuner har uttalat sig mot förslaget om en angiverilag.

Distriktsstyrelsen vill se ökat informationsutbyte mellan myndigheter och kommuner för att motarbeta skuggsamhället och för att återvändandet av personer som fått avslag på sin asylansökan ska öka. Men Sverige ska inte bli ett angiverisamhälle där lärare och vårdpersonal tvingas lägga tid på angiveri istället för på sina jobb.

Distriktsstyrelsen föreslår:

1050

Att anse motionen besvarad

Demokrati 3 - Demokrati och valdeltagande – Upplands Väsby

Sverige har bland det högsta valdeltagandet bland EU:s länder. Men utvecklingen går åt fel håll. Vi ser ett sjunkande valdeltagande i vår region, i valdistrikt med redan lågt deltagande. Det är en växande klyfta mellan de distrikt där få röstar och de distrikt där många röstar. I regionen vidgades i årets val ytterligare klyftan mellan de distrikt som hade lägst och de som hade högst valdeltagande. I valdistrikt med redan lägst valdeltagande sjönk det med ytterligare 10-15%!

1060 Den här utvecklingen är oacceptabel för en fungerande demokrati. Den antyder att det saknas tillit till det meningsfulla i att göra sin röst hörd. Den säger oss att det blir dåligt med sammanhållningen mellan människor. Den skapar utrymme för icke-demokratiska populistiska krafter. Den är dålig för socialdemokratin, som statsbärande parti och för dess möjligheter att vinna val. Den leder till ett Sverige vi inte vill ha.

Det har tänkts åtskilligt om den här utvecklingen, i analyser inom SAP, av forskare inom statsvetenskap och sociologi. Men ändå händer det inget! Utvecklingen fortsätter i stället i samma utförsbacke. Det här duger inte!

1070 Vi kan vi bättre än hittills. Vår demokrati kan bättre. De människor som inte kan eller tycker det är någon mening med att ta sig till valurnorna förtjänar bättre. Vi socialdemokrater har en skyldighet att vara bättre. Så vi har ett vägval. Att fortsätta låta demokratin sakta glida oss ur händerna till ickedemokratiska krafter. Eller att sätta ner foten på allvar.

Då handlar det om att lösa den här situationen tillsammans med dem det berör. Upplands Väsby AK tog redan i våras beslutet att föreslå kommunen ett projekt med målet att vända denna utveckling, i en ansats som utgår från lokala krafter medverkan i de aktuella valdistrikten.

Jag föreslår

Att distriktet ställer sig bakom att ett för demokratin och socialdemokratin besvärande lågt och dessutom sjunkande valdeltagande i delar av vår region behöver bemötas.

1080 **Att** distriktet tar fram en plan för hur valdeltagandet kan ökas, med den gemensamma målsättningen att vända denna för demokratin farliga trend till valet 2026.

Att distriktet verkar för att arbetet med ökat valdeltagande ska förstärkas både i regionen och kommunerna.

Roland Steen

Upplands Väsby arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Heelge Vikmång - sara.heelge-vikmang@huddinge.se

1090 Distriktsstyrelsen delar motionens uppfattning att en fungerande demokrati bygger på alla människors lika möjlighet att delta i samtal och beslut och ser med oro på sjunkande valdeltagande och ökande skillnader mellan olika valdistrikt. Sverige har, liksom motionen beskriver, ett högt valdeltagande sett ur ett internationellt perspektiv och ett stabilt och pålitligt system för att genomföra allmänna val.

Som motionen framhåller har det tänkts och skrivits mycket om faktorer som påverkar valdeltagandet. Följande stycke är hämtat från Valmyndighetens sammanfattning efter riksdagsvalet 2022.

1100 Valdeltagandet sjönk till 84 procent, från 87 i 2018 års val. Personer som är sammanboende, är sysselsatta, har en eftergymnasial utbildningsnivå eller har hög inkomst röstar i större utsträckning än ensamstående, arbetslösa eller sjuka, med förgymnasial utbildningsnivå eller låg inkomst. Det finns även skillnader i valdeltagande mellan grupper med olika boendeförhållanden. Oavsett om man bor i flerbostadshus eller småhus är valdeltagandet högre bland personer som bor i äganderätt eller bostadsrätt och lägre bland personer som bor hyresrätt. Bland inrikes födda var valdeltagandet 89 procent, jämfört med 67 procent bland utrikes födda.

Felaktig folkbokföring är ett stort bekymmer i ett antal kommuner. Det skapar otrygghet, oordning på bostadsmarknaden och påverkar även valdeltagandet negativt.

För att påverka valdeltagandet på lång sikt verkar det vara gynnsamt att bedriva en tydlig politik för full sysselsättning, ett starkt och kompensatoriskt utbildningssystem, hälsosamma arbetsplatser och ett hållbart arbetsliv, planera våra samhällen för att minska segregationen, förbättra integrationen etc. Kort och gott socialdemokratisk politik för jämlikhet och delaktighet.

1110 På kort sikt behöver Socialdemokraterna stärka närvaron i områden med lågt valdeltagande och det är en viktig del av den antagna nationella Mellanvalsstrategin. Partidistriktets expedition har genomfört workshops i arbetarekommunerna och introducerat en modell för att prioritera valdistrikt. Arbetet går i korthet ut på att stärka den lokala närvaron genom att redan nu sätta upp mål för det önskade läget 2026 gällande väljarsamtal, antal medlemmar och ledare i ett antal prioriterade valdistrikt. Valdistrikten väljs ut av respektive arbetarekommun och utgår främst från valdeltagande och Socialdemokraternas röstandel. Där vi har en stark lokal organisation kan vi bedriva ett starkare folkrörelsearbete och engagera fler.

Distriktsstyrelsen delar motionens intention och föreslår:

1120 **Att** anse motionen besvarad

Demokrati 4 - Framtidsinriktad AI-politik – Sundbyberg

Framtidsinriktad AI-politik: regler, integritet, medvetenhet och demokratisk medverkan

I en värld som snabbt utvecklas med teknologiska framsteg är det nödvändigt att vår politik är anpassad till de utmaningar och möjligheter som artificiell intelligens (AI) erbjuder. Vi står inför en framtid där AI kommer att spela en alltmer central roll i vårt samhälle och i våra vardagliga liv. Det är av yttersta vikt att etablera tydliga och rättvisa regleringar för användningen av AI, som främjar innovation samtidigt som de skyddar medborgarnas rättigheter.

1130 Integritet är en grundläggande rättighet som vi måste försäkra oss om att bevara i den digitala eran. Säker hantering av användardata är en prioritet för att skapa förtroende i användningen av AI. Därför åtar vi oss att upprätthålla starka integritetsskydd och lagstiftning för hanteringen av personuppgifter i samband med AI-tillämpningar. Medborgarna ska kunna lita på att deras personliga information är säker och inte komprometterad.

För att förstå AI-teknikens konsekvenser och möjligheter krävs det en medvetenhet som går bortom tekniska insikter. Vi är fast beslutna att främja utbildning och medvetenhet om AI inte bara inom samhället utan även i utbildningsmiljöer. Genom att öka allmänhetens förståelse om AI kan vi rusta våra medborgare med de nödvändiga kunskaperna för att aktivt delta i den digitala omvandlingen och dra nytta av dess möjligheter.

1140 Demokratisk insyn är grundläggande för att forma en ansvarig AI-politik. Därför engagerar vi oss i att involvera medborgare, experter och civilsamhället i beslutsprocesser om AI utveckling och användning. Genom att säkerställa att besluten om AI är öppna och inkluderande kan vi skapa en politik som är förenlig med demokratiska värderingar och som gynnar hela samhället. Vi ser fram emot en framtid där AI-teknik används till förmån för alla medborgare och ser det som vår plikt att driva denna vision framåt.

Denna text, att-satserna och rubriken är skrivna med hjälp av ChatGPT (AI).

Därför yrkar vi:

1150 **Att** Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att etablera tydliga och rättvisa regleringar för användningen av AI i samhället.

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att upprätthålla starka integritetsskydd och lagstiftning för hantering av användardata i samband med AI-tillämpningar.

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att främja utbildning och medvetenhet om AI-teknikens konsekvenser och möjligheter i samhälls- och skolmiljöer.

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att involvera medborgare, experter och civilsamhället i beslutsprocesser om AI-utveckling och användning för att säkerställa demokratisk insyn.

1160 **Att** Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att minska riskerna för diskriminering och ojämlikhet som kan uppstå genom användningen av AI, samtidigt som teknologins fördelar främjas rättvist.

Motionärer: Hugo Ridal och Felicia Rydsheim.

Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Carl Kangas - carl.kangas@varmdo.se

1170 För distriktsstyrelsen är det självklart att Stockholms läns partidistrikt ska följa och vara aktiva i processer och diskussioner som berör artificiell intelligens (AI) och hur utvecklingen påverkar och ska få påverka vårt gemensamma samhälle. Detta arbete pågår redan idag på olika sätt, inte minst genom våra riksdagsledamöter samt kommun- och regionpolitiker som i sina respektive församlingar och organisationer bevakar och agerar i frågan.

Partiet har även nationellt engagerat sig i AI-frågor. Två exempel på detta är att den dåvarande socialdemokratiska regeringen 2018 tog fram en nationell AI-inriktning och i juni 2021 gav Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, och Skatteverket i uppdrag att främja offentlig förvaltnings förmåga att använda AI i syfte att stärka Sveriges välfärd och konkurrenskraft.

1180 Även genom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bedriver socialdemokratiska politiker ett gediget arbete i de frågor motionärerna lyfter. För att möta behovet av att vidareutveckla samarbete mellan kommunerna inom AI har en kommungemensam arbetsgrupp inom SKR etablerats under våren 2023. Gruppen fungerar också som ett AI-råd för Sveriges kommuner inom ramen för Kraftsamling AI. Projektet som Vinnova och AI Sweden genomför, tillsammans med SKR, Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) och Myndigheterna för ungdoms- och civilsamhällefrågor (MUCF) är en fyraårig kraftsamling där kommuner och civilsamhälle får skraddarsydd hjälp att förstå hur AI kan användas och möjlighet att söka finansiering till konkreta projekt.

I sammanhanget vill distriktsstyrelsens också lyfta fram att det vårt län finns Socialdemokratiskt styrda kommuner som infört lokala AI-råd.

1190 Vi socialdemokrater har också länge drivit frågan om tydligare EU-regler för att sätta ramar för AI. Sett i det sammanhanget kan nämnas att det så sent som i december 2023 togs viktiga steg närmare en EU-gemensam reglering av AI. Detta då ministerrådet, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen kom överens om viktiga frågor i förhandlingen om EUs kommande AI-förordning. Förordningens fokus är att reglera användningsområden för AI-system som antingen ska anses som förbjudna områden eller anses utgöra högrisk. Förbjudna områden inkluderar exempelvis medveten manipulation av barn och andra känsliga grupper och som högriskområde kan nämnas AI-användning för livsavgörande beslut så som för studier och anställning.

1200 Vad gäller att främja utbildning om AI i samhälls- och skolmiljöer så har Skolverket tagit flera initiativ i frågan för att stärka huvudmännens förmåga och uppdaterar sina råd till skolor allt eftersom kunskapsläget växer. Myndigheten har också meddelat att det från hösten 2024 kommer gymnasieskolor och utbildningsanordnare inom komvux kunna erbjuda det nya ämnet artificiell intelligens. Ämnet kommer främst fokusera på AI-utvecklingen ur ett samhällsperspektiv.

Med ovan sagt - det motionärerna yrkar på att Stockholms läns partidistrikt ska verka för menar distriktsstyrelsen att vi redan idag verkar för på flera olika sätt och nivåer. Det arbetet kommer fortsätta framöver.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Demokrati 5 - Jämlik fritid för alla barn och ungdomar i Stockholms län - Lidingö

1210 Att delta i föreningsliv, att idrotta eller spela teater, skriva eller spela ett instrument är att utvecklas. Att vara aktiv i Stockholms föreningsliv är en motkraft till kriminalitet och gängvård och kan förhindra rekrytering till gäng. Många barn och unga deltar i Stockholms läns rika och mångfacetterade föreningsliv men en del får aldrig chansen. För många är redan medlemsavgiften ett hinder medan de olika aktiviteternas dyra utrustning blir ytterligare ett hinder. Det är också viktigt att det finns aktiviteter i barn och ungas närområde, aktivitet ska inte vara beroende av föräldrars möjlighet till skjuts eller följa med till aktiviteter.

Lidingö Arbetarekommun yrkar:

1220 Att partidistriktskongressen uppdrar åt Stockholms läns partidistriktsstyrelse att utreda hur samverkan med och inom föreningslivet kan ske och stärkas vilket kan möjliggöra fler goda exempel som möjliggör för barn och ungdomar i familjer med svaga ekonomiska resurser att ges möjlighet att delta i olika föreningar och andra fritidsaktiviteter i sitt närområde

Ewa Lantz

Lidingö Arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Carl Kangas - carl.kangas@varmdo.se

1230 Distriktsstyrelsen delar motionärens syn på vikten av en jämlik tillgång till ett rikt föreningsliv och dess betydelse för både individens möjligheter att utvecklas och nå sin fulla potential men också utifrån ett samhälls- och folkhälsoperspektiv.

Distriktsstyrelsen är av uppfattningen att distriktsårskongressen redan genom att anta Det regionala handlingsprogrammet inför mandatperioden 2022 –2026 pekat ut en tydlig inriktning för politiken. Där lyfts föreningslivets betydelse fram men också andra viktiga faktorer i att bygga ett starkt och tryggt samhälle där vi minskar segregationen och knäcker gängen. I handlingsprogrammet slås fast att ” Alla barn har rätt att växa upp i trygghet, framtidstro och gemenskap. Det effektivaste sättet att hindra unga människor att välja kriminalitet är en bra utbildning, en meningsfull fritid, ett första jobb, möjlighet att flytta hemifrån. De sociala insatserna, genom till exempel fältarbetare, måste öka. Föräldrar som har arbete och inkomst som de kan försörja sig på är viktiga förebilder. Föreningsliv och civilsamhälle gör viktiga insatser varje dag och deras förutsättningar måste värnas och utvecklas. Samhällsservice ska vara tillgänglig för alla länets invånare i såväl förort som landsbygd.

1240

Vidare menar distriktsstyrelsen att det redan idag finns ett tydligt reglerade möjligheter för hur samverkan mellan offentlig och idéburen sektor kan ske för att uppnå allmännyttiga och samhällseliga mål, exempelvis genom Idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Distriktsstyrelsen vill därutöver framhålla att det kommunala självstyret finns befast i Regeringsformen och kommunallagen. Det finns ett stort värde i att medborgarna har nära till

besluten och stor möjlighet att påverka och utkräva ansvar. Distriktsstyrelsen menar att det är rimligt att kommunerna själva utifrån lokala förutsättningar och behov får styra i vilken omfattning de med offentliga medel finansierar tillgången till fritidsaktiviteter.

- 1250 Med stöd av ovanstående anser distriktsstyrelsen det inte motiverat att styrelsen ska genomföra en sådan egen utredning som motionären föreslår även om vi är eniga i föreningslivets betydelse för samhället i stort. Distriktsstyrelsen och partidistriktets kansli har begränsade resurser, vi menar att just denna föreslagna utredning inte skulle vara en väl avvägd prioritering.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen.

Demokrati 6 - Hur tar vi successivt över? - SEKO

- 1260 Under andra hälften av 1900-talet vädrade arbetarrörelsen i Sverige morgonluft. Det fanns en levande diskussion i det socialdemokratiska arbetarepartiet liksom i fackföreningsrörelsen om hur man på riktigt skulle kunna göra praktik av våra idéer om det rättvisa, jämlika och demokratiska samhället. I arbetarrörelsen nöjer vi inte oss med den politiska demokratin. Vår demokrati är inte fulländad förrän den är både social och ekonomisk.

För att få bukt med problemet som skapades av den solidariska lönepolitiken tog LO-ekonomen Rudolf Meidner fram ett löntagarfondsförslag. Han menade kort att problemet med den solidariska lönepolitiken var att när industrin höll tillbaka sin löneutveckling så kunde kapitalisterna i Sverige bygga på sina rikedomar eftersom det löneutrymme avstods av löntagarna. Löntagarfondernas syfte var att kompensera för det värde som arbetarna i Sverige skapade som man inte tog ut i lön, men som då istället gick rakt ner i ägarnas fickor. Medan

- 1270 lönerna var jämlika mellan olika arbetare kunde det svenska kapitalisterna hoppa sina vinster.

Idag har vi inga löntagarfonder, men heller inget som kompenserar för de klassklyftor som idag växer sig allt större i Sverige. En svensk VD tjänar idag mer än 90 gånger mer än en industriarbetare. Sedan Meidners förslag har alltså klassklyftorna ökat än mer i Sverige. Därför bör Socialdemokraterna skyndsamt arbeta fram politiska förslag som i linje med löntagarfondernas mening dels börjar flytta den ekonomiska makten till de som arbetar för att öka den ekonomiska demokratin, dels ta fram ett förslag som kompenserar de stora ekonomiska värden som arbetarkollektivet idag skapar men också avstår i löneutrymme.

Med anledning av ovan yrkas:

- 1280 **Att** Stockholms läns partidistrikt skyndsamt tar fram politiska förslag för att förflytta den ekonomiska maktpositionen till arbetarkollektivets fördel.

Att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti senast till nästkommande kongress tagit fram politiska förslag för att kompensera det löneutrymme arbetarkollektivet idag avstår.

Att Stockholms läns partidistrikt tar fram en plan för att utöka den ekonomiska demokratin, som sedan kan framläggas för beslut till närmast möjliga SAP-kongress.

SEKO

Distriktsstyrelsens föredragande: Serkan Köse - serkan.kose@riksdagen.se

1290

Distriktsstyrelsen understryker att lönebildningen i Sverige hanteras av arbetsmarknadens parter, en central princip i den svenska modellen som ger parterna stort ansvar och inflytande. Politisk inblandning i detta system, som föreslås i motionen, kan leda till störningar och oönskade effekter. Medan målet att minska klassklyftor är viktigt, bör det hanteras med reformer som beaktar ekonomins struktur och långsiktiga konsekvenser. Rapporten från Socialdemokraternas arbetsgrupp 2019 ”fördelningspolitik för jämlikhet och rättvisa” framhävde viktiga områden som tryggare arbetsmarknad, rättvisare skattepolitik och förbättrad välfärd.

Distriktsstyrelsen föreslår:

1300 **Att avslå motionen**

Demokrati 7 - Stärk ungas röst i Stockholms län - Huddinge

År 2022 betalade Region Stockholm ut nästan 20 miljoner kronor i stöd till ungdomsorganisationers distriktsorganisationer.

Syftet med stödet är att stödja barn och ungas självständiga organisering och delaktighet i föreningslivet, främja ungas kunskap och förmåga att agera enligt demokratins principer och främja utvecklingen av kultur- och fritidsaktiviteter för barn och unga i regionen. Bland de organisationer som beviljats stöd hittar vi Sveriges Elevkårer, Unga Örnar, Scouterna, Sverok och många fler.

1310

Kraven på att få bidrag är i princip att man ska följa demokratiska principer, ha minst 400 medlemmar i åldrarna 6–25 år och ha minst fem lokalföreningar.

Politiska ungdomsförbund är dock undantagna det här stödet. Stöd till politiska ungdomsförbund är någonting som finns i bland andra Västra götlandsregionen, Region Örebro län, Region Halland, Region Dalarna, Region Uppsala, Region Östergötland, Region Gävleborg, Region Värmland, Region Sörmland, med mera. De är utformade på lite olika sätt men de finns och med syfte att stärka ungas röst i länet. Region Stockholm är alltså relativt unika i att inte ha något stöd till ungdomsförbundet, varken mandatbaserat eller generellt. Det borde därför införas ett sådant stöd.

1320

Därmed yrkar vi

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för att det i Region Stockholm införs ett särskilt bidrag till de politiska ungdomsförbundens distriktsorganisationer.

Maja Vikmång, Henning Larsson, SSU Huddinge

Huddinge Arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Carl Kangas - carl.kangas@varmdo.se

1330 Distriktsstyrelsen vill inledningsvis instämma i att det är av stor vikt att SSU och andra politiska ungdomsförbund har goda förutsättningar för sin helt centrala uppgift i svensk demokrati – och inom vårt parti.

Historiskt har det funnits olika stöd från dåvarande Stockholms läns landsting till partipolitiska ungdomsförbund. Det senaste uttryckliga stödet var en öronmärkning av ungefär 10% av det dåvarande partistödet fram till och med 2006. Efterföljande mandatperiod avskaffades denna öronmärkning, men samtidigt var alla partier överens om att en del av syftet med partistödet från landstinget var att också kunna finansiera respektive partis ungdomsförbund. Det skulle dock vara upp till de olika partierna att själva avgöra exakt hur stor del av partistödet som skulle gå till detta.

1340 I Stockholms län har det sedan lång tid också funnits överenskommelser mellan arbetarekommunerna och SSU-distriktet om att delar av de kommunala mandatstöden till partiet ska gå till SSU, i syfte att SSU ska kunna finnas i hela länet. Den solidariska principen där arbetarekommunerna gemensamt tar ansvar för att skola framtida generationer och en tillväxt till partiet är viktig.

1350 Regionen är just nu liksom övriga regioner i Sverige i en mycket tuff ekonomisk situation – välfärden är inne i den värsta ekonomiska krisen sedan 90-talet. Grundorsaken är inflationen, men det förvärras av att regeringen inte vill ta sitt ansvar utan låter regionerna och den svenska sjukvården hamna i en växande nationell sjukvårdskris. Region Stockholm har tvingats till en kombination av besparingar, taxehöjningar och en skattechöjning för att kunna värna sjukvården från dramatiska besparingar och varsel. Politiken har också tagit sin del genom att arvodena för förtroendevalda för ett andra år på mandatperioden kommer att vara fryst och inte räknas upp. Att i detta läge öka de samlade politiska kostnaderna i regionen vore svårt att försvara.

Om man i stället tittar på regionens ordinarie föreningsbidrag är läget ansträngt även där. Eftersom sjukvården prioriteras i linje med det av distriktskongressen fastställda regionala handlingsprogrammet för mandatperioden 2022 – 2026 har uppräkningsen av dessa bidrag varit låg. I ett läge där regeringen kraftigt minskar stödet till folkbildningen är det angeläget att regionen värnar sitt stöd till densamma. Det är svårt att se hur det skulle vara möjligt att införa ett nytt stöd utan att tydligt prioritera ned andra angelägna frågor.

1360 Sammantaget bedömer distriktsstyrelsen att det inte är lämpligt att Socialdemokraterna i Stockholms län i detta läge verkar för ett nytt stöd till de politiska ungdomsförbunden, trots att ändamålet är angeläget.

Distriktsstyrelsen föreslår:

att avslå motionen

Demokrati 8 - Alla unga ska förstå begreppet "demokrati"! - Sundbyberg

1370 Allt färre väljer att engagera sig politiskt, någonting som hotar vår framtida demokratiska utveckling. En viktig anledning till detta är att dagens politiker syns för lite – få har koll på sina representanter och vet vad de står för, ibland till och med att de finns. Att börja vid grunden, ungdomarna, är ett naturligt steg då det är de som kommer att driva samhällsutvecklingen framåt, vilket måste ske på ett demokratiskt tillvägagångssätt. Att ungdomsförbund därav ska få visa upp sig i grund- och gymnasieskolor är uppenbart. Idag får enskilda rektorer bestämma om förbunden ska få komma eller inte, vilket skapar en ojämlik kunskap om vårt land. I områden som redan har lågt valdeltagande riskerar även detta att det blir ännu lägre, vilket fördelar makten än mer ojämnt än hur den är idag.

1380 Emellertid räcker det inte att ta del av politik enbart under valår – en gång vart fjärde år – utan det måste ske kontinuerligt för att säkerställa elevernas kunskap. Uttrycket "repetition är lärdomens moder" gäller inte bara för studier, utan också för samhällsinformation. Som ett komplement till det här borde eleverna få praktiskt öva på sina kunskaper genom skolval, vid såväl val till riksdagen som Europaparlamentet. Då får de även en chans att analysera själva och förbereda sig för det som komma skall. Idag sker det inte skolval på varje skola, vilket leder till en ojämlik utlärnin. För att lösa det här bör det bli obligatoriskt på grund- och gymnasieskola. Det här inkluderar alla årskurser från årskurs 1 till 9 i grundskolan, vilket jag inte ser som ett problem. Fastän de inte må komma med de mest genomtänkta besluten och förstå allting helt ordentligt är det viktigt att medborgare redan från en ung ålder blir introducerade till vårt demokratiska samhälle.

Därför yrkar jag:

1390 **Att** Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att alla politiska ungdomsförbund representerade i kommunen, regionen eller riksdagen ska ha rätt till att besöka varje grund- och gymnasieskola åtminstone en gång per år.

Motionär: Hugo Ridal

Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Azadeh Rojhan - azadeh.rojhan@riksdagen.se

1400 Skolan är det första forumet och därmed kanske också det viktigaste för att få kunskap om demokratin. I en allt mer polariserad värld där missinformation är ett vanligt förekommande i bl.a. sociala medier blir verkliga möten mellan politiskt engagerade personer samt medborgarna, då inte minst unga, allt viktigare.

Det var av den övertygelsen som den dåvarande S-ledda regeringen beslutade om en ny bestämmelse i skollagen, som trädde i kraft 1 januari 2018, som ger skolan beslutsmandat att avgöra politiska partiers tillgång till skolan. Förutsättningen är att skolan gör ett objektiva urval. Det fastställs också att partier som inte har bjudits in, men som har anmält sitt intresse för att besöka skolan, inte behöver ges den möjligheten. Det var en vällovlig ändring i lagstiftningen för att ge rektorer ett utökat mandat att bestämma över skolornas verksamhet.

Dock har denna bestämmelse inte förenklade de politiska ungdomsförbundens tillgång till skolor, vilket motionären belyser i denna motion.

1410 Motionären belyser också hur väljarnas bakgrund och förutsättningar för att förstå det politiska systemet är avgörande för valdeltagandet och hur skolan kan verka förebyggande för dessa olikheter.

Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens frustration över att rektorer och skolor missar fördelarna med att komplettera den traditionella undervisningen med att skapa naturliga möten mellan elever och politiken. Ungdomsförbundens närvaro i skolan bör av skolorna ses som en naturlig del i skolans demokratiska ansvar.

Vårt parti har på lokal nivå i våra kommuner, och på nationell nivå tagit flertal beslut för att förmå skolorna och rektorer att släppa in de politiska ungdomsförbunden. I flertal kommuner har vi drivit på, genom olika nämnder för att visa vikten av politikens närvaro i skolorna.

1420 Detta har dock inte alltid haft önskad effekt och än idag har ungdomsförbunden svårigheter med tillgång många skolor.

Distriktsstyrelsen ser dock inte hur vi idag kan driva på mer för att få till en förändring utan att inskränka rektorernas mandat och riskera att urholka förtroendet för deras avvägningar och beslut i stort. Däremot måste vi fortsätta verka, på lokal och nationell nivå, för att öka acceptansens för politiska ungdomsförbund i skolorna. Under den allmänna motionstiden 2023 lämnade riksdagsledamöterna Alexandra Völker och Azadeh Rojhan in en motion som också berör dessa frågor. Den motionen föreslår behovet av insatser för att öka valdeltagandet, att skollagen ska ses för att öka möjligheten för politiska ungdomsförbund att besöka skolor samt vikten av att myndigheter arbetar med att skapa tillit bland ungdomar och tillkännager detta för regeringen.

1430

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Demokrati 9 - Ungdomsprogram inför valet 2026 – Täby

Vårt parti ligger väldigt bra till i opinionsmätningarna med upp till 36–37 procent av väljarkåren. Det ska vi naturligtvis glädja oss över, men måste ses i relation till Tidöpartierna – ”de fyras gäng”, som har gjort märkliga utspel/ageranden och ställningstaganden. De har dessutom varit opålitliga och inte kunnat uppfylla sina vallöften.

1440 Det finns dock orostecken. Den yngre generationen tenderar att vända oss ryggen. Inför framtida val, det första 2026, blir det därför angeläget att fånga intresset hos de unga väljarna, Generation

Z, och visa att vi socialdemokrater tar de ungas frågor på allvar och att vi är det bästa politiska alternativet.

Undersökningar har visat att den generation som vuxit upp efter millennieskiftet saknar kunskap om och känner inte till arbetarrörelsens framväxt och vad det betytt för utvecklingen av Sverige och folkhemmet. Solidaritet är inte heller ett levande begrepp för dem.

1450 I det officiella skolvalet, som arrangeras av Myndigheten för ungdoms- och samhällsfrågor, fick M 22, SD och S 16 procent. Enligt Ungdomsbarometern upplever för första gången en majoritet, 55 procent av unga mellan 15–24 år, att samhällsutvecklingen är på väg åt fel håll. Nästan hälften av denna åldersgrupp ser framtiden som mycket mörk och över hälften tror att deras generation kommer att få det sämre än den tidigare generationen. Problemen berör den ekonomiska situationen, miljö- och klimat, rasism, oro för kommande pandemier, ökad kriminalitet, en accelererande ojämlikhet där klyftorna ökar samt krig och oro i världen. De unga konstaterar att Socialdemokraterna ej i tillräcklig omfattning driver frågor som är viktiga för dem.

Redan i valet 2018 blev trenden tydlig. Moderaterna blev störst bland förstagångsväljarna. 2022 ökade stödet även för SD, som blev näst största parti bland de unga.

Enligt en rapport som Ungdomsbarometern gjorde 2021 så oroar sig var tredje ung mellan 15-24 år för sin framtid samt att bara 39 procent upplever att de kan påverka sin framtid.

1460 Det är hög tid att vi tar den unga generationens oro på yttersta allvar. Socialdemokraterna ska vara det parti de vill rösta på för att vi driver deras frågor och skapar framtidstro. Eftersom de unga ska föra vår nya politik vidare ska den skapas tillsammans med ungdomarna och inte för dem.

Summering och förslag

1470 Tendensen är tydlig att unga väljer bort Socialdemokraterna i allt större utsträckning. Unga ser med stor oro på det som händer i världen och i Sverige och anser inte att S i tillräcklig hög grad lyssnar på de ungas intressen och oro och inte på ett tydligt sätt talar om vad som behöver göras. Vi måste engagera oss i de ungas frågor, levnadssätt och problem och ta fram en politik som ger hopp och framtidstro. Vi måste mötas och arbeta över generationsgränserna. Tillsammans kan vi utarbeta ett konkret framåtsyftande program i ungdomsfrågor, som förankras och fortplantas inom partiet genom en kampanj i hela Stockholmsområdet. Det är bråttom nu. Arbetet måste ske snabbt så att det nya Ungdomsprogrammet kan börja användas i god tid före valet 2026. Ett väl genomarbetat Ungdomsprogram kommer att påverka hela vårt parti. De unga är vår framtid och vi är ju Framtidspartiet.

Med stöd av ovanstående föreslår jag

Att distriktskongressen beslutar att distriktsstyrelsen ger länsriksdagsgruppen i uppdrag att i samarbete med SSU-distriktet börja utarbeta ett Ungdomsprogram under år 2024 så att ett bättre valresultat bland de unga kan uppnås i valet 2026.

Janne Boman

1480 Täby arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Azadeh Rojhan - azadeh.rojhan@riksdagen.se

Vi lever i en alltmer polariserad värld som lett till att människor, i synnerhet unga, tappar förtroende och tillit till samhället och gemensamma lösningar. Det är en oroväckande utveckling som försvagar demokratin och banar väg för auktoritära ideologier att få starkare fotfäste.

Denna utveckling innebär att färre kommer att rösta på Socialdemokraterna och färre förstår våra lösningar på samhällsutmaningar.

Motionären efterlyser svar på hur vi kan vända denna negativa utveckling och menar att vi behöver agera skyndsamt.

1490 Socialdemokraterna tappar över tid bland förstagångsväljarna. I skolvalet 2022 samlade Socialdemokraterna ett stöd på 16,13%, vilket är nästan hälften av resultatet i riksdagsvalet. Därigenom blir Socialdemokraterna i skolvalet tredje största parti efter

Sverigedemokraterna och Moderaterna. Även om unga väljares val kan komma och ändras över tid så visar undersökningar på att förstagångsväljare oftast röstar som de gjorde i skolvalet.

Vi socialdemokrater har anledning att ta dessa siffror på allvar.

Distriktsstyrelsen delar motionärens oro och ser behovet av en tydligare strategi för att nå unga väljare i vår region, en region med flest antal unga väljare. Här är dialogen och samarbetet med vår ungdomsorganisation SSU av största vikt. SSUs arbetet med att möta och engagera unga är avgörande för att fler unga ska nås av vår politik. Distriktsstyrelsen ser inte behovet av ett ungdomsprogram men ämnar att tillsammans med SSU se över hur vi når fler unga i region.

1500

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

Demokrati 10 - Sitt inte med munnarna stängda! -

Sundbyberg

Sveriges demokrati är skör – det har inte minst bevisats med vår nuvarande regering. Valdeltagandet blir allt lägre, färre engagerar sig politiskt och vårt klimat blir mer och mer polariserat. Detta bidrar tillsammans till att minska vanliga människors inflytande över vårt samhälles utveckling, någonting som är väldigt farligt i en demokratisk stat. En stor anledning till detta är att politik är för främmande för människor, de tror att de inte har möjligheten att påverka. För att lösa det här måste politikerna komma ned på jorden igen för att bryta tystnadsnormen, vanliga invånare måste kunna få reda på vad som pågår i samhället och vad deras valda beslutsfattare gör.

1510

I detta arbete måste regionen rikta sig till alla samhällsgrupper – inga ska bli lämnade bakom. Därför kommer såväl mass- som sociala medier bli nödvändiga i informationskampanjer, samt att skapa en personlig kontakt genom torgmöten. Det borde inte bara vara partipolitiskt, utan också som representanter för regionfullmäktige. Således kan även vår polarisering och splittring

1520 minskas. I övrigt behöver vi säkerställa att väljare kan göra informerade val när de inte bara ska välja riksdagsparti, utan också regionparti. Genom att hålla regionala partiledardebatter kan den demokratiska processen bli bättre och fler kommer att kunna rösta på de partier som de verkligen gillar.

Därför yrkar jag:

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att regionens beslutsfattare varje vecka talar med medborgare om behandlade och framtida förslag.

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att politiker i Region Stockholm frekvent informerar om deras beslut i mass- och sociala medier, där resonemanget och innebörden tydligt framgår för alla regionens samhällsgrupper.

1530 **Att** Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att Region Stockholm anordnar regionala debatter mellan regionfullmäktiges partiföreträdare inför regionvalen.

Motionär: Hugo Ridal.

Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Khashayar Farmanbar - khashayar@farmanbar.com

1540 Engagemang, samtal och inflytande är grundläggande hörnstenar för ett välfungerande demokrati som inkluderar alla. Detta beskrivs väl i denna viktiga motion. Distriktsstyrelsen delar motionens intentioner. Därtill vill distriktets styrelse ge särskilt beröm för att motionären även lyfter fram vikten av att använda sociala medier och digitala plattformar i arbetet att nå invånarna i regionen.

Informationskampanjer, torgmöten, dörrknackning, studiecirkel, samtal via digitala plattformar och andra kampanjaktiviteter bidrar till ökad personlig kontakt, vilket kan ge minskad polarisering och ökad förtroende för att politik är lösningarnas arena. Våra förtroendevalda deltar idag i hög grad i de kampanjaktiviteter som anordnas runtom i vårt län. Därtill är just ”påverkan” och utåtriktade aktiviteter en av de prioriterade punkterna i partidistriktets verksamhetsplan. Inför regionval kommer naturligtvis dessa aktiviteter att tillta än mer.

Eftersom distriktsstyrelsen delar motionens intentioner samt att våra företrädare försöker delta i utåtriktade arbetet, samt att partidistriktet också ständigt ökar sina insatser i påverkansarbetet.

Så föreslår distriktsstyrelsen:

1550 **Att** anse motionen besvarad.

INTERNATIONELLT

Internationellt 1 - Γρωσι, Dalasi, مال, Lacag, makes the world go round (remitteringar) - Huddinge

1560 Remittances är ett ekonomiskt begrepp för pengar eller andra ekonomiska resurser som skickas av individer som arbetar i ett annat land till sina familjer eller nära och kära i sitt hemland. Dessa överföringar sker oftast i form av penningöverföringar, men de kan också inkludera varor eller andra ekonomiska resurser som skickas tillbaka till hemlandet. Remittances är en viktig del av internationell ekonomi. I många utvecklingsländer utgör remittances en mycket stor del av BNP och är en helt oumbärlig inkomstkälla och väg ur fattigdom och svält. Några exempel är Gambia med 27% av hela deras BNP som utgörs av remittances, Palestina och Somalia med 21%, eller Ukraina på 10%.

Remittances används vanligtvis av mottagarna för att täcka vardagliga utgifter, inklusive mat, boende, hälsovård och utbildning. Dessa överföringar är ofta en direktverkande hjälp som träffar mer precist än generella biståndsinsatser till ett land. Överföringarna går direkt till folket i stället för krigsherrar och korrupta politiker och utgör därför ett mer säkert och konkret sätt att minska fattigdom och ojämlikhet.

1570 Möjligheten att överföra en del av sin inkomst till familjemedlemmar i sitt hemland är inte bara en viktig ur ett solidaritetsperspektiv, utan utgör även en stark drivkraft för arbete och ekonomisk aktivitet. Till exempel skulle ett skatteavdrag för remittances göra att arbetskraftsinvandring skulle motiveras i högre grad att hålla sig inom lagens ramar. Om möjligheterna att skicka hem pengar till familjen kan göras bättre vitt, så skulle det vara svårt att motivera att göra det svart. En solklar win win.

Vi socialdemokrater använder skattesystemet som ett verktyg för att skapa solidaritet och rättvisa, både inom och mellan länder. En utredning av underlättande av remittances ligger väldigt väl i linje med detta. Det är också möjligt att göra detta kostnadsneutralt genom att kvitta kostnaden för eventuella reformer mot den övriga biståndsbudgeten

1580 **Därför föreslår jag:**

Att Socialdemokraterna i Stockholms län verkar för att göra det lättare och mer fördelaktigt att använda sig av så kallade remittances i Sverige.

Emil Svedberg

Huddinge arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Mathias Tegnér -mathias.tegner@riksdagen.se

1590 Ekonomiska remitteringar är precis som motionären skriver en form av penningöverföring där individer skickar pengar över internationella gränser. Oftast till familjemedlemmar eller vänner i sitt hemland. Denna form av penningöverföring spelar en viktig roll i ekonomierna i många länder, särskilt i utvecklingsländer. Remitteringar utgör en betydande del av BNP i många

utvecklingsländer. Summorna som skickas kan vara enorma, ofta överstigande direkta utländska investeringar eller bistånd.

Remitteringar kan ha en stor inverkan på mottagarlandets ekonomi. De bidrar till att minska fattigdom, förbättra levnadsstandarden och öka konsumtionen. I vissa fall kan de även bidra till ekonomisk utveckling genom att finansiera småföretag och utbildning.

En av de största utmaningarna med remitteringar är de ofta höga kostnaderna för att skicka pengar internationellt. Dessa kostnader kan inkludera transaktionsavgifter och ogynnsamma växelkurser.

1600 Samtidigt finns ett uppenbart behov av att kontrollera de aktörer som genomför remitteringar för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Sammanfattningsvis är det bra att staten försöker öka konkurrensen på denna marknad och därmed minska kostnaderna för remitteringar. Däremot är distriktsstyrelsen negativ till en skattesubvention för att skicka pengar ut landet och tror inte att en sådan skulle göra svarta inkomster vita.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

1610 Internationellt 2 - Höjande av bidrag till flyktingar från Ukraina från 71 kr/dag till 191 kr/dag - Danderyd

Bakgrund: Rysslands angreppskrig mot Ukraina har nu pågått i mer än ett och ett halvt år. Sverige har tagit emot c:a 50,000 flyktingar enligt massflyktsdirektivet och ger följande bidrag:

71 kr/dag för vuxna ensamstående

61 kr/dag och person för vuxna som delar hushållskostnader

37 kr/dag för barn 0–3 år

43 kr/dag för barn 4–10 år

50 kr/dag för barn 11–17 år

1620 Bidragsnivån enligt massflyktsdirektivet har inte höjts på många år. Det är inte möjligt att leva på 71 kr/dag (2130 kr/månad) i Sverige idag. Ukrainska flyktingar är alltså hänvisade till välgörenhet, att ta jobb med otrygga arbetsförhållanden som även har lett till fall av människohandel, eller att flytta till annat land, eller återvända till ett land i krig. Såvida de inte har funnit arbete. Frågan om dagersättning har väckts många gånger, t ex av Frida Tånghag (V) i skriftlig fråga till ansvarig minister (Riksdagen 2022/23:320).

Yrkande

Vi yrkar

1630 **Att** partidistriktet verkar för att dagersättningen enligt massflyktsdirektivet höjs till Migrationsverkets gällande försörjningskrav vilket är 5 717 kronor för en ensamstående vuxen, eller 191 kr/dag.

Erik Aurell

Danderyd arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Azadeh Rojhan - azadeh.rojhan@riksdagen.se

Rysslands brutala krig mot Ukraina fortsätter alltjämt. Ett krig som drabbat det ukrainska folket hårt och fortsatt hundratusentals människor på flykt.

Sverige har sedan krigets början tydligt tagit ställning för Ukraina och det ukrainska folkets rätt till självbestämmande och mot Rysslands krig.

1640 I ett led i detta ställningstagande har Sverige tagit emot, som motionären också belyser, ca 50.000 flyktingar från Ukraina.

Den dåvarande socialdemokratiska regeringen ämnade att förenkla för dessa flyktingar att snabbt komma i arbete och på så sätt skaffa egen försörjning och ett socialt sammanhang.

Därför gavs Arbetsförmedlingen och Migrationsverket i uppdrag att ta fram och sprida information om den svenska arbetsmarknaden och om att söka jobb i Sverige. Vidare beslutade regeringen om förordningsändringar som innebar att Migrationsverket kan begära ett samordningsnummer för de personer som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i Sverige. Detta underlättar ytterligare för de ukrainska flyktingarna att komma i arbete.

1650 Motionären lyfter i motionen att dagersättningen för ukrainska flyktingar bör justeras upp från nuvarande nivå.

Distriktsstyrelsen förstår motionärens intention med motionen men är av åsikten att vi kan skapa bättre förutsättningar för flyktingar, från alla länder, om vi ser till att dessa tidigt kommer i arbete, får tillgång till ett hem och blir en del av samhället.

Vi socialdemokrater värnar den reglerade invandringen. Vi anser, att precis som i Sverige där fler kommuner måste vara med och bära ansvaret för mottagandet av flyktingar, måste även fler länder i Europa ta sitt ansvar.

1660 Motionären lyfter de tuffa ekonomiska förutsättningar som råder under asylprocessen. En rättssäker asylprocess som sker skyndsamt är avgörande för en bra start i det svenska samhället för dem som fått uppehållstillstånd. Att asylprocessen inte drar ut på tiden är i sig den viktigaste faktorn för att få till en bra integration. Distriktsstyrelsen anser därför att om man ska prioritera så skall resurser framför allt läggas på det som gör att asylprocessen kan kortas. För det är först när man har fått sitt uppehållstillstånd som du har möjlighet att läsa svenska, börja arbeta och bosätta dig permanent i en kommun. Vidare vore det oklokt om Sveriges ersättningsnivå avviker i alltför utsträckning från övriga europeiska länder. Distriktsårskongressen 2023 behandlade en motion med samma intention där kongressen beslutade att avslå motionen och distriktsstyrelsen anser det beslutet fortfarande håller.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

1670

Internationellt 3 - Motion angående Förenta nationernas konvention om kärnvapenförbud - Haninge

Risken för att kärnvapen används är större än på länge.

Kärnvapen är inte ett skydd, utan ett hot mot såväl svensk som global säkerhet och överlevnad. Användande av kärnvapen skulle innebära en humanitär katastrof. Ett enda kärnvapen kan på ett ögonblick döda hundratusentals människor och ödelägga hela städer. Användning av andra massförstörelsevapen är förbjudna.

Sverige är ett kärnvapenfritt land och ska så förbli oavsett om Sverige ingår i en militär allians eller inte.

1680

Yrkande

Att Distriktsårskongressen uttalar sitt stöd för en svensk anslutning till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen TPNW (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons) och att Sverige ska förbli ett land fritt från kärnvapen.

Thomas Lindh

Haninge arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Mathias Tegnér - mathias.tegner@riksdagen.se

1690

Sveriges första försvarslinje är diplomati, dialog och samarbete. Vår utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och samarbete på bred front: i Norden och Östersjöområdet, inom FN och OSSE, samt med Nato.

Kärnvapenhotet är en fråga om liv och död. Kärnvapenmakterna måste ta gemensamt ansvar och göra konkreta nedrustningsåtaganden. Ingångna avtal om nedrustning, icke-spridning och återhållsamhet måste hållas och förnyas när de är på väg att löpa ut. Sverige och länder som delar vår övertygelse om en kärnvapenfri värld måste outtröttligt fortsätta föra fram konkreta förslag för nedrustning och icke-spridning. I arbetet för kärnvapennedrustning ska Sverige ha en ledande roll.

1700

En lång tradition av ned- och avrustning, fred och frihet har alltid varit en hörnsten inom svensk socialdemokrati och arbetarrörelse.

Vi socialdemokrater vill ha ett globalt kärnvapenförbud. Den inställningen är också distriktsstyrelsens. Det avgörande arbetet för en kärnvapenfri värld går genom att stärka icke-spridningsfördraget och att öka kärnvapenmakternas vilja till nedrustning.

Vi menar att den rimliga vägen framåt är att Sverige som observatör till FN:s konvention, gällande förbud mot kärnvapen (TPNW), ska arbeta aktivt med att konventionen utvecklas, så att Sverige kan ansluta sig i framtiden. Utöver detta bör Sverige inte tillåta utländska kärnvapenstridsspetsar på svensk mark.

1710 **Distriktsstyrelsen föreslår:**

Att avslå motionen

samt föreslår två tilläggsattsatser:

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för att TPNW förändras så att Sverige kan ansluta sig till konventionen.

Att Stockholms läns partidistrikt ställer sig bakom att kärnvapen inte ska tillåtas på svensk mark.

Internationellt 4 - Avskaffa/ reformera vetorätten – Järfälla

1720 Vetorätten fastställdes för de permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd när FN bildades den 24 oktober 1945. De fem permanenta medlemmarna med vetorätt är USA, Storbritannien, Kina, Ryssland och Frankrike även känd som P5. Vetorätten innebär att en av dessa länder kan förhindra att ett förslag godkänns, även om majoriteten av medlemsländerna stöder det.

FN är tandlös med vetorätten. Den har lett till handlingsförlamning och ineffektivitet inom FN. För att stärka organisationens effektivitet och säkerställa en bättre förmåga att agera och lösa globala problem kan det vara lämpligt att genomföra reformer som begränsar vetorätten.

1730 Det har funnits fall där vetoanvändningen av P5-länderna har hindrat FN från att agera i vissa konflikter eller frågor. Ett exempel är konflikten i Syrien, där Ryssland, en av de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet, vid flera tillfällen har använt sitt veto för att blockera resolutioner som skulle ha fördömt den syriska regeringens agerande. Detta har lett till att FN har haft svårt att agera och ta fram en enad front för att lösa konflikten.

Det finns flera argument för att reformera FN och deras påverkan på vetorätten bland annat ökad demokrati och representation, minskad handlingsförlamning, ökad trovärdighet och legitimitet, behov av globalt ledarskap och stärkt multilateralism.

FN är en global organisation där alla medlemsstater, oavsett storlek och ekonomisk makt, har samma vetorätt inom säkerhetsrådet. Detta underminerar principen om demokrati och jämlikhet. En reform av vetorätten skulle kunna ge mer representation åt nya och framväxande makter och spegla den förändrade geopolitiska balansen i världen.

Minskad handlingsförlamning: Vetoförmågan har lett till handlingsförlamning inom FN, där viktiga beslut kan blockeras av en enda medlemsstat. Detta har hindrat organisationen från att

- 1740 agera snabbt och effektivt vid krissituationer och globala utmaningar. Genom att begränsa vetorätten kan man förhindra situationer där medlemsstater missbrukar sitt veto och därmed förlänger och förvärrar kriser.
- Ökade trovärdighet och legitimitet: Genom att reformera vetorätten kan FN öka sin trovärdighet och legitimitet. Det skulle signalera att organisationen inte längre tillåter att enskilda länder blockerar viktiga resolutioner och beslut på bekostnad av det globala väståndet.
- Behov av globalt ledarskap: I en tid av globala utmaningar som klimatförändringar, terrorism och pandemier behöver världen ett starkt och handlingskraftigt FN. Genom att reformera vetorätten kan man skapa förutsättningar för att globalt ledarskap och samarbete kan blomstra. Det skulle ge möjligheter för fler länder att bidra med sina resurser och expertis för att adressera dessa
- 1750 utmaningar på ett mer effektivt sätt.
- Stärkt multilateralism: En reform av FN:s vetorätt skulle stärka multilateralismen och betona betydelsen av samarbete och dialog mellan medlemsstaterna. Det skulle sända en stark signal om att världens nationer är redo att samarbeta och agera gemensamt för att lösa globala problem. Detta skulle i sin tur bidra till att minska misstro och konflikter mellan länder och främja en fredligare värld.
- För att ge större handlingskraft åt FN skulle vetoanvändningen kunna reformeras på följande sätt:
- Begränsa vetorätten: En annan reform skulle kunna vara att begränsa vetorätten till vissa frågor, som till exempel militära interventioner eller hot om folkmord. På det sättet skulle vetorätten
- 1760 fortfarande finnas kvar, men skulle inte kunna missbrukas i fall där det är nödvändigt att agera snabbt.
- Införa majoritetsbeslut: I stället för att enbart ett veto kan blockera beslut, skulle man kunna införa en regel att ett visst antal ja-röster krävs för att ett beslut ska vara giltigt. Till exempel skulle man kräva två tredjedelars majoritet, i stället för enhällighet, för att fatta beslut.
- Förstärka övriga beslutsorgan: Genom att stärka rollen och befogenheterna för FN:s generalförsamling och säkerhetsrådets icke-permanenta medlemmar, skulle vetorätten få mindre betydelse. Det skulle tillåta fler medlemsländer att delta i beslutsprocessen och ge mer representativitet och demokrati till FN.
- Skapa sanktioner vid missbruk: Det skulle kunna införas sanktioner eller konsekvenser för länder
- 1770 som missbrukar vetorätten genom att blockera nödvändiga beslut. Detta skulle sätta press på länder att använda vetorätten på ett ansvarsfullt sätt och främja samarbete och kompromisslösningar.
- Det är viktigt att notera att alla dessa förslag skulle kräva en ändring av FN:s stadga, vilket i sig är en komplicerad och politisk process. För att kunna ändra FN:s stadga i frågan om vetorätten krävs det ett majoritetsbeslut i FN:s generalförsamling och säkerhetsråd. Generalförsamlingen är ett organ där alla FN-medlemsländer möts och har en röst var. För att kunna ändra FN:s stadga behövs vanligtvis en tvåtredjedelsmajoritet av närvarande medlemsländer som röstar för ändringen. Det innebär att minst 128 av de 193 medlemsländerna måste rösta för förändringen.
- Säkerhetsrådet består av 15 medlemsländer, varav fem har vetorätt. Säkerhetsrådets beslut måste
- 1780 vara enhälliga, vilket innebär att ingen av dessa fem permanenta medlemmar får använda sin vetorätt för att blockera en ändring av vetorätten. För att ändra vetorätten i FN:s stadga skulle

alltså kräva en överenskommelse och enhällighet inom säkerhetsrådet samt en tvåtredjedelarsmajoritet i generalförsamlingen. Det är viktigt att notera att vetorättens ändring är ett mycket kontroversiellt ämne och att de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet, speciellt de med vetorätten, har varit motståndare till att ändra detta privilegium.

Med bakgrund i ovanstående föreslår Järfälla Arbetarekommun partidistriktskongressen besluta:

1790 **Att** Socialdemokraterna i Stockholms län tar ställning för att reformera vetorätten i FN:s säkerhetsråd.

Shahla Alavi

Järfälla arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Mathias Tegnér . mathias.tegner@riksdagen.se

Föreanta Nationerna (FN) skapades i ruinerna efter Andra världskriget och i ruinerna av Nationernas förbund (NF), som alltså var FN:s föregångare. NF skapades i ruinerna efter Första världskriget, 1918. Efter drygt fyra års krigande rådde vapenstillestånd i Europa, i ett industriellt krig som skördat dödsoffer i en utsträckning som mänskligheten aldrig tidigare skådat.

1800 Året efter undertecknades Versaillesfreden och en punkt i fredsavtalet var bildandet av en organisation med syftet att förhindra krig och främja internationellt samarbete. Året efter, 1920, grundades således NF. Organisationen hade stora likheter med FN men också skillnader. Det krävdes till exempel enhällighet i beslut om sakfrågor. Ingen vetorätt existerade. NF:s huvudsakliga organ var: församlingen, rådet och ett sekretariat, samt olika kommissioner och byråer för att hantera specifika frågor som hälsorelaterade frågor, flyktingar och nedrustning. Som mest hade NF 60 medlemsländer, där Sverige var en av dem.

1810 Just NF:s struktur skapade en oförmåga att lösa konflikter. Som alla vet misslyckades organisationen med att förhindra aggression från medlemsstater och hade begränsad framgång med att lösa större internationella konflikter. Dess misslyckande med att hantera aggressionen från axelmakterna under 1930-talet var en betydande faktor som ledde till andra världskriget. Därför ersattes NF med FN efter Andra världskrigets slut.

FN har genom sin historia spelat en viktig roll i internationella relationer, men har också kritiserats för brister i effektivitet, byråkrati och ibland misslyckanden med att förhindra konflikter och kränkningar av mänskliga rättigheter. Organisationens framtida roll och effektivitet är ett ämne för pågående diskussion och utveckling.

Det är naturligt att verka för att reformera FN:s säkerhetsråd för att bättre återspegla dagens värld

1820 Begränsa och på sikt avskaffa vetorätten. Vidare behöver FN bli mer öppet och transparent, där ansvar kan utkrävas när felaktigheter sker. Dessutom har den feministiska utrikespolitiken visat på behovet av att kvinnor får en mer framträdande roll i det förebyggande, fredsskapande och fredsbevarande arbetet.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Internationellt 5 - Bojkotta Israel - SEKO

1830 Under hösten 2023 inledde Israel efter terrororganisationen Hamas brutala terroråd i landet den 7 oktober där 1200 israeler dog, de flesta civila, ett massivt och brutalt bombardemang av Gaza. Bombandet har dödat palestinier urskillningslöst och de absoluta flertalet dödsfall kan idag med råge antas vara civila palestinier. I skrivande stund är antalet döda 12 300 palestinier och var dödstalen kommer att sluta innan årsskiftet är svårt att säga. Av dessa döda palestinier tros över 5000 vara barn. Israel bryter notoriskt mot krigets lagar och internationell lag, det har man gjort länge även innan Hamas terroråd. Sverige har tidigare erkänt Palestina som självständig stat, men fortfarande hindrar Israel Palestina från realistiska möjligheter till en statsbildning. På Västbanken som hamnat i skymundan av det nya Gazakriget har brutaliteten ökat mot den palestinska befolkningen och fördrivningen av palestinier från deras hem har ökat. Omvärlden måste agera. Därför bör Sverige delta i det internationella uppropet för bojkott, desinvestering och sanktioner (BDS) mot Israel.

1840 Vi yrkar:

Att Sverige ska verka för bojkott, desinvestering och sanktioner mot Israel.

Att Stockholms läns partidistrikt i möjligaste grad verkar för BDS-rörelsens anda i sin verksamhet.

SEKO

Distriktsstyrelsens föredragande: Mathias Tegnér - mathias.tegner@riksdagen.se

1850 Distriktsstyrelsen delar huvudsakligen lägesbeskrivningen i denna motion. Hamas terroristattacker mot Israel den 7 oktober förra året, med ett obeskrivligt våld riktat mot israeler, inklusive sexuellt våld och gisslantagning, är helt oförsvarligt.

Distriktsstyrelsen välkomnar att Socialdemokraterna som parti fortsatt kräver att alla i gisslan släpps omedelbart och villkorslöst. Israel har en rätt att utöva självförsvar utifrån den attack som skedde, men detta måste göras i enlighet med folkrätten. Israel måste säkerställa skyddet av civila. Det stora antalet dödade civila som vi ser i detta krig, inte minst barn och unga, är djupt tragiskt. Det finns skäl att kritisera Israel för detta. Vi menar att det är oerhört viktigt att den Internationella domstolen i Haag (ICC) objektivt och faktabaserat kan utreda om krigsbrott har begåtts och begås i Gaza och under attackerna den 7 oktober. Mycket tyder dock på att så är fallet.

1860 En central spelare i all politik i Mellanöstern är Benjamin Netanyahu, Israels premiärminister sedan 2009, vars säkerhetsstrategi har gått ut på att frysa alla fredssamtal och argumentera för att

säkerhet kan skapas av Israel i Israel genom hur landet och dess regeringen agerar. För detta har Netanyahu sökt stöd av extrema höger- och bosättningspartier, som i praktiken accepterat en kraftig utbyggnad av bosättningar med ökade spänningar mellan israeler och palestinier som följd. Strategin har sedan dag ett varit omoralisk, men idag måste strategin också anses förfelad.

I skuggan av kriget eskalerar bosättningsvåldet på Västbanken. Israel har ett ansvar att ta kontroll över de militanta bosättarna som trakasserar, fördrivar och dödar palestinier på Västbanken. Situationen är egentligen inte ny utan har förvärrats under lång tid.

1870 Mycket tyder på att Benjamin Netanyahu inte vill att kriget i Gaza ska ta slut i närtid, då det oundvikligen kommer innebära att hans ansvar för både attackerna den 7:e oktober och kriget kommer prövas. Därför känns det igen viktigare än någonsin att verka för ett omedelbart eldupphör och fred i Gaza, samt att Benjamin Netanyahu ställs till svars för sina handlingar. Socialdemokraterna i Stockholms län känner tilltro till den process som kommer att ha sin gång i den Internationella domstolen i Haag.

Den svenska regeringen har i sina reaktioner på Israels övergrepp varit alltför återhållsamma. Vi socialdemokrater har i Sverige riksdag bland annat krävt att regeringen tydligare kräver en humanitär vapenvila och ett eldupphör.

1880 FN-medarbetare har beskrivit läget i Gaza som apokalyptiskt och att hjälparbetare på grund av rådande läge har berövats möjligheten att ge adekvat hjälp till Gazas nödställda invånare. FN:s generalsekreterare António Guterres har åberopat artikel 99 i FN:s stadgar, vilket inte har skett sedan 1989. Generalsekreteraren har uppmanat säkerhetsrådet att agera för att avvärja en humanitär katastrof för palestinerna och krävt ett eldupphör och en humanitär vapenvila. Dessa ställningstaganden delar vi socialdemokrater i Stockholms län naturligtvis.

Historiskt har bojkotter sällan varit fruktbara, även om bojkotten mot Sydafrika fick effekt. På 80-talet tog flera länder, däribland Sverige, beslut om att bojkotta sydafrikanska varor. 1987 utlyste FN oljesanktioner. Socialdemokraterna i Stockholms län har inga principiella invändningar mot bojkotter, om de bedöms leda till önskad effekt. Historiskt kan få andra bojkotter anses ha lett till det avsedda målet.

1890 Sverige har en otroligt viktig roll genom sitt utvecklingsbistånd till de krafter i Palestina som står för allt det som Hamas inte står för. Det är dessa krafter som vi behöver stärka i detta skede på den palestinska sidan. Regeringens frysning av biståndsmedel till Palestina måste skrotas och biståndet från Sverige till Palestina måste återupptas. SIDA har kommit fram till att inte en enda skattekrona har gått till Hamas.

Just nu behöver således krafter som verkar för fred understödjas på båda sidor. Mycket tyder på att en bojkott mot Israel inte skulle vara den mest effektiva vägen till ett omedelbart eldupphör eller en tvåstatslösning. Som politiskt parti bör vi förstärka våra insatser för att fördjupa våra relationer med våra systerpartier Arbetarpartiet och Meretz på den israeliska sidan. En effektiv opposition i Israel skulle vara ett viktigt steg mot en tvåstatslösning.

Distriktsstyrelsen föreslår:

1900 **Att avslå motionen**

Internationellt 6 - Irans och Afghanistans kvinnors sak är vår – Sollentuna

Omvärlden har bevittnat talibanernas återtag i Afghanistan och den islamiska republikens intensifierade förföljelse av kvinnor under de senaste åren. Lagstiftning som kräver religiös klädsel i offentlighet, familjerättsliga regler som kränker kvinnors rättigheter och risken för fängelse, kroppslig bestraffning såsom piskstraff och i värsta fall avrättning är institutionaliserat i dessa länder. I fängelse förekommer även tortyr och sexuella övergrepp, vilket nobelpristagaren Narges Mohammadi har dokumenterat i sin bok Vit Tortyr.

- 1910 Redan i nuvarande utlänningslag finns möjligheten att ge kvinnor skydd undan förföljelse, som flyktingar eller alternativt skyddsbehövande. Det här har diskuterats i Sverige, i SOU 2004:31 och i motionen av 019/20:1268 av Aylin Fazelian (S). Migrationsverket bedömer sedan december 2022 att livet som kvinna i Afghanistan nu har blivit så svårt att det räknas som förföljelse på grund av kön. Därför ska afghanska kvinnor och flickor som söker skydd i Sverige få uppehållstillstånd som flyktingar. Någon liknande bedömning har inte gjorts avseende iranska kvinnor, trots att tillgänglig landinformation visar att kvinnor i hög grad riskerar att utsättas för våld, både av staten och privatpersoner. Namn som Mahsas Amini, Nika Shakerami och nu senast Armita NNN är toppen på ett isberg av systematisk förföljelse av kvinnor och flickor. Som en ny rapport från Asylrättscentrum visar, används inte lagstiftningen till skydd för kvinnor i praktiken. Med hänvisning till avsaknaden av individuella omständigheter eller belägg för att kvinnor faktiskt riskerar kroppsstraff, avslås ansökningar. Ett manligt nätverk tas för grund för att kvinnor är säkra.
- 1920

Här är det viktigt att påminna om den godtycklighet och avsaknad av rättsprinciper som präglar myndigheterna i Iran. Mahsa Jina Amini var en helt vanlig tjej som bar den obligatoriska slöjan och den långa kappan som iransk lagstiftning kräver. Hon stoppades av en polis som ansåg att hennes kläder var olämpliga. Hon utsattes för misshandel i arresten och avled till följd av skadorna. Hon var ingen politisk aktivist och hade inga individuella asylskäl. Hon var bara en av miljoner kvinnor som dagligen riskerar livet bara genom att gå ut genom dörren.

- 1930 Kvinnor som flytt Iran och sökt asyl undan obligatorisk hijab hänvisas till den islamiska republikens suveränitet, att varje land kan stifta sina egna lagar. Fram till nyligen sändes kvinnor som flytt Afghanistan tillbaka till så kallat säkra regioner och i beskydd av manliga släktingar. Det görs sällan en sammantagen bedömning där man tittar på det kumulativa i flera former av utsatthet. Konvertiter och homosexuella som riskerar dödsstraff utsätts för trovärdighetsprövningar som enligt forskning är både godtyckliga och riskerar att misstro personer på felaktiga grunder. Det saknas systematiska arbetssätt och juridisk vägledning för att kvinnor ska få det skydd vi alla vet att de behöver. En generell bedömning för kvinnor från Iran, liksom deras systrar från Afghanistan, vore ett steg i rätt riktning.

- 1940 Det saknas dessutom lagliga vägar till Sverige för personer som söker asyl. Enligt en rapport från FN kostar det mellan 1000 och 25 000 dollar att ta sig med hjälp av smugglare från Afghanistan till Europa. Dessa vägar är farliga och många dör. Samma rapport visar att de flesta asylsökande från Iran och Afghanistan är män. Lägg därtill att det enligt lagstiftning i exempelvis Iran krävs att manliga familjeöverhuvud som make eller pappa ger tillåtelse för kvinnor att resa utomlands.

De lagliga vägar som finns för utresa är för studier, arbete och anhöriginvandring. För en kandidatutbildning i Sverige behöver utländska studenter betala mellan 100 000 och 300 000 kronor. Det innebär mellan 3 och 8 årslöner för en iransk medelinkomsttagare. För turistvisum krävs ett uppvisande av medel på bankkonto, att ha bostad i sitt eget namn och annan anknytning till landet i form av arbete, familj och helst små barn som inte ska följa med på resan. Många svenskiranier har offentligt vittnat om att det blivit allt svårare för deras anhöriga att få visum att besöka dem här i Sverige. För afghanska medborgare är möjligheten än mer begränsad eftersom omständigheterna i landet gör att det antas att den sökande kommer vilja stanna kvar.

Det är alltså ett moment 22 där svenska myndigheter å ena sidan menar att situationen i dessa länder är så illa att de flesta invånare kan antas vilja emigrera, men där dessa omständigheter på andra sidan inte erkänns som grund för asyl när det gäller de iranska kvinnorna. Sammantaget kan det konstateras att det är mycket svårt för kvinnor från Afghanistan och Iran att ta sig till Sverige, som asylsökande eller för andra typer av migration eller tillfälliga vistelser. De allra mest utsatta, som drabbats av fattigdom och rättslöshet på grund av marginalisering av hela provinser, diskriminering av etniska och religiösa minoriteter samt illegalisering av sexuella minoriteter, är de som har det svårast att ta sig därifrån.

1960 I Sverige bor idag cirka 100 000 iranier och 70 000 personer med ursprung i Afghanistan. De utgör en väsentlig del av vår befolkning och deras sak är därmed vår. Det är därför högst relevant för partiet att verka i linje med förslagen nedan:

Därför yrkar jag:

Att Socialdemokraterna ska verka för att inkludera obligatorisk religiös klädsel och diskriminerande familjerätt som grund för kvinnors asylskäl.

Att Socialdemokraterna ska skapa förutsättningar för kvinnor från Iran och Afghanistan att komma till Sverige på studentvisum genom att öronmärkta stipendium skapas.

1970 **Att** Socialdemokraterna ska driva frågan om turistvisum och söka lösningar på de restriktioner som just nu drabbar svenskiranier och svenskafghaner.

Att Socialdemokraterna ska vara drivande för att frågan om säkra lagliga vägar för kvinnor att söka asyl i Europa lyfts till den politiska dagordningen.

Att Distriktskongressen bifaller motionen i sin helhet och överlämnar den till riksdagsgruppen.

Atefeh Lind

Sollentuna arbetarekommun

S-kvinnor Stockholms län

Distriktsstyrelsens föredragande: Azadeh Rojhan - azadeh.rojhan@riksdagen.se

1980 Kvinnors rättigheter är mänskliga rättigheter. En övertygelse som beklagligt nog är långt ifrån självklar i många delar av världen.

Inte minst i länderna Iran och Afghanistan som denna motion berör. I dessa länder råder det som endast kan beskrivas som en könsapartheid.

Motionären beskriver hur den nuvarande svenska asyllagen inte tar hänsyn till dessa kvinnors utsatthet och efterlyser en förändrad asyllagstiftning.

Vidare lyfter motionären hur det politiska läget i Iran och Afghanistan och därmed den spända relationen till omvärlden lett till att bl.a. Sverige gjort det svårare för iranier och afghaner att få besöksvisum till Sverige. Detta har skapat ytterligare avstånd mellan familjemedlemmar och orsakat sorg och frustration hos dessa diasporagrupper.

1990 Distriktsstyrelsen delar motionärens beskrivning av situationen för kvinnor i Iran och Afghanistan. Socialdemokraterna och vårt partidistrikt har, inte minst sedan ”Kvinna, Liv, Frihet” - revolutionen i Iran, varit en aktiv röst för det iranska folket och tydligt verkat för att ändra Sveriges Iran-politik. Vi har bl.a. drivit på det tillkännagivande som ska förmå regeringen att verka för att terrorlista ”Revolutionsgardet” i Iran.

Distriktsstyrelsen anser dock att ändringar i flyktinglagen inte är rätt väg framåt. Vi måste fortsätta föra en politik mot odemokratiska länder, som Iran och Afghanistan, som angriper orsakerna till att människor tvingas till flykt. Vi måste fortsätta föra en politik för att främja fred, demokrati, klimatomställning och utveckling. Vi måste fortsätta fördöma förtryck och kränkningar av mänskliga rättigheter. Vi måste fortsätta använda de verktyg och internationella forum som finns för att ställa dessa länder till svars.

2000

Sverige ska tydligt stå upp för asylrätten och aktivt verka för att andra länder gör detsamma. Vi socialdemokrater anser att fler länder måste ta ett större solidariskt ansvar för flyktingmottagande. Då kan fler människor med asylskäl få skydd och fördelningen mellan de mottagande länderna kan bli jämnare. Gemensamma överenskommelser och ansvarstagande är därför en högsta prioritet.

Socialdemokratisk migration- och asylpolitik måste vara generell och inte diskriminerande, där viss kön eller nationaliteter särbehandlas.

Iran och Afghanistans kvinnor förtjänar att leva i frihet i sina egna länder. Det är för den rätten vi ska kämpa.

2010

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

KLIMAT/MILJÖ

Klimat/miljö 1 - Solceller på parkeringsytor - Huddinge

Sveriges strävan efter att bli ett fossilfritt land kommer att kräva innovativa lösningar och ökat utnyttjande av tillgängliga resurser. En sådan ofta förbisedd resurs är de stora ytor som används

2020 för parkering. Dessa hårdgjorda ytor kunde med fördel utnyttjas för elproduktion genom att täckas med solpaneler. Ett exempel är IKEA Barkarbys parkering som de flesta av oss besökt någon gång, som med sina 43 000 kvadratmeter, om den vore täckt av solceller, skulle ha en märkeffekt på 8600 kilowattimmar.

Frankrike är ett bra exempel som har stiftat en liknande lag som den vi borde införa här. I Frankrike måste alla parkeringar med fler än 80 bilplatser vara täckta av solpaneler. Sådana initiativ kan bidra till att säkra Sveriges energiförsörjning samt stödja övergången till en grönare energimix. Dessutom bidrar de till att förbättra livskvaliteten för bilägare genom att erbjuda skydd från sol under sommaren och eliminera behovet av snöröjning under vintern.

2030 Utöver att bidra till att minska Sveriges klimatpåverkan skulle införande av solceller på parkeringar skapa nya gröna jobb och främja teknisk innovation. Detta skulle stärka Sveriges position som ledare inom hållbar utveckling och klimatinitiativ.

Det finns därför anledning att utreda möjligheten att införa en lag om att alla parkeringsplatser i Sverige med en viss bilkapacitet ska utrustas med solpaneler.

Därför föreslår vi

Att Socialdemokraterna i Stockholms län och riksdagsgruppen verkar för en utredning om möjligheterna för att stifta en lag som syftar till att täcka alla större parkeringar i Sverige med solpaneler

2040 Emil Svedberg, Patrik Håkansson

Huddinge arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Kukka-Salam - sara.kukka-salam@politik.solna.se

Partidistriktsstyrelsen vill tacka motionärerna för en välskriven och högaktuell motion som tydligt belyser vikten av den gröna omställningen. Motionärerna föreslår att Sverige utreder införandet av en lag som, likt den i Frankrike, gör det obligatoriskt att uppföra solceller på parkeringsytor av en viss storlek. I Frankrike är det obligatoriskt att uppföra solceller på parkeringsplatser med ett 80-tal platser.

2050 EU-kommissionen har på senare år föreslagit bindande utbyggnad av solceller. Från 31 december 2026 ska alla nya offentliga och kommersiella byggnader i EU, med takyta över 250m kvadratmeter, ha solceller. Från 31 december 2027 blir det krav på alla existerande offentliga och kommersiella byggnader med takyta över 250m kvadratmeter ska ha solceller. Från 31 december 2029 gäller kravet på krav på alla nya bostäder.

Solceller är ett klimatsmart, miljövänligt och kostnadseffektivt sätt att producera el på. I nuvarande el- och energikris skulle installerade solcellspaneler på parkeringsplatser gynna den gröna omställningen. Den el som då produceras skulle kunna användas för att ladda de bilar som står parkerade. Det vore också ett effektivt sätt att i stadsmiljö ta vara på den hårdgjorda yta som finns.

2060 Distriktsstyrelsen är positiva till att solceller installeras på parkeringsplatser och vill gärna se att antalet solceller i vår region ökar. Men styrelsen anser inte att detta skall regleras lagstiftningsmässigt utan vi vill i stället att andra incitament ska gynna markägare att installera solceller på sin mark. Styrelsen vill särskilt i detta fall lyfta problematiken med att dagens skattelagstiftning reglerar att el som produceras i en eller flera solcellsanläggningar och som tillsammans överskrider en viss effektgräns åläggs att betala skatt för den el som denne använder. Konsekvensen av detta är att de ekonomiska fördelarna med att bygga ut solceller på större ytor begränsas. Denna regel har bidragit till att bromsa in utbyggnaden av solceller och behöver ses över för att underlätta utbyggnaden av solceller.

Vidare är en del större parkeringsplatser i vår region i nuläget exploateringsfastigheter vilket innebär att de ska användas för framtida bostadsbyggnation.

2070

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

Klimat/miljö 2 - Solceller på parkeringsytor - Norrtälje

2080 Sveriges strävan efter att bli ett fossilfritt land kommer att kräva innovativa lösningar och ökat utnyttjande av tillgängliga resurser. En sådan ofta förbisedd resurs är de stora ytor som används för parkering. Dessa hårdgjorda ytor kunde med fördel utnyttjas för elproduktion genom att täckas med solpaneler. Ett exempel är IKEA Barkarbys parkering som de flesta av oss besökt någon gång, som med sina 43 000 kvadratmeter, om den vore täckt av solceller, skulle ha en märkeffekt på 8600 kilowattimmar.

Frankrike är ett bra exempel som har stiftat en liknande lag som den vi borde införa här. I Frankrike måste alla parkeringar med fler än 80 bilplatser vara täckta av solpaneler. Sådana initiativ kan bidra till att säkra Sveriges energiförsörjning samt stödja övergången till en grönare energimix. Dessutom bidrar de till att förbättra livskvaliteten för bilägare genom att erbjuda skydd från sol under sommaren och eliminera behovet av snöröjning under vintern.

Utöver att bidra till att minska Sveriges klimatpåverkan skulle införande av solceller på parkeringar skapa nya gröna jobb och främja teknisk innovation. Detta skulle stärka Sveriges position som ledare inom hållbar utveckling och klimatinitiativ.

2090 Det finns därför anledning att utreda möjligheten att införa en lag om att alla parkeringsplatser i Sverige med en viss bilkapacitet ska utrustas med solpaneler.

Därför föreslår vi,

Att Socialdemokraterna i Stockholms län och riksdagsgruppen verkar för en utredning om möjligheterna för att stifta en lag som syftar till att täcka alla större parkeringar i Sverige med solpaneler

Patrik Håkansson

Emil Svedberg

Norrtälje arbetarekommun

2100

Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Kukka-Salam - sara.kukka-salam@politik.solna.se

Partidistriktsstyrelsen vill tacka motionärerna för en välskrivna och högaktuell motion som tydligt belyser vikten av den gröna omställningen. Motionärerna föreslår att Sverige utreder införandet av en lag som, likt den i Frankrike, gör det obligatoriskt att uppföra solceller på parkeringsytor av en viss storlek. I Frankrike är det obligatoriskt att uppföra solceller på parkeringsplatser med ett 80-tal platser.

2110 EU-kommissionen har på senare år föreslagit bindande utbyggnad av solceller. Från 31 december 2026 ska alla nya offentliga och kommersiella byggnader i EU, med takyta över 250m kvadratmeter, ha solceller. Från 31 december 2027 blir det krav på alla existerande offentliga och kommersiella byggnader med takyta över 250m kvadratmeter ska ha solceller. Från 31 december 2029 gäller kravet på krav på alla nya bostäder.

Solceller är ett klimatsmart, miljövänligt och kostnadseffektivt sätt att producera el på. I nuvarande el- och energikris skulle installerade solcellspaneler på parkeringsplatser gynna den gröna omställningen. Den el som då produceras skulle kunna användas för att ladda de bilar som står parkerade. Det vore också ett effektivt sätt att i stadsmiljö ta vara på den hårdgjorda yta som finns.

2120 Distriktsstyrelsen är positiva till att solceller installeras på parkeringsplatser och vill gärna se att antalet solceller i vår region ökar. Men styrelsen anser inte att detta skall regleras lagstiftningsmässigt utan vi vill i stället att andra incitament ska gynna markägare att installera solceller på sin mark. Styrelsen vill särskilt i detta fall lyfta problematiken med att dagens skattelagstiftning reglerar att el som produceras i en eller flera solcellsanläggningar och som tillsammans överskrider en viss effektgräns åläggs att betala skatt för den el som denne använder. Konsekvensen av detta är att de ekonomiska fördelarna med att bygga ut solceller på större ytor begränsas. Denna regel har bidragit till att bromsa in utbyggnaden av solceller och behöver ses över för att underlätta utbyggnaden av solceller.

Vidare är en del större parkeringsplatser i vår region i nuläget exploateringsfastigheter vilket innebär att de ska användas för framtida bostadsbyggnation.

Distriktsstyrelsen föreslår:

2130 **Att avslå motionen**

Klimat/miljö 3 - Solceller på våra gemensamma tak - Sundbyberg

Klimathotet är gemensamt; det är ett problem som vi alla står inför, och därför också ett som vi alla behöver lösa tillsammans. I detta arbete ska Sveriges offentliga sektor ligga i framkant – de ska visa den teknologi som finns och vara ett föredöme. Det inkluderar även Region Stockholm.

2140 År 2021 rapporterade Eurostat, den Europeiska unionens generaldirektorat med ansvar för statistikinsamling, att Sveriges energibehov täcks till 62 procent av förnybara energikällor. Den resterande delen kommer i stora drag från kärnkraften, en källa som är omiljövänlig och icke-förnybar. I den resterande unionen är ännu lägre, vilket ökar vikten av att vi tar på oss ett ansvar och hjälper EU att nå sina energimål.

Förutom den procentuella andelen har den europeiska elmarknaden även problem med att den totala produktionsnivån är för låg, elpriserna blir för dyra och vanligt folk har inte råd. För att undvika skövling av skog och upptagandet av mark är en viktig åtgärd att installera solceller på byggnaders tak. Detta är viktigt för att inte sätta andra klimat- och miljöåtgärder på spel när vi elektrifierar. Genom att installera solpaneler på Region Stockholms tak åstadkommer vi således flera saker: vi visar att det är möjligt, ökar elproduktionen och får mer intäkter till det gemensamma.

2150 **Därför yrkar jag:**

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att Region Stockholm, och av regionen ägda företag, införskaffar solpaneler på byggnader i dess ägo där det anses möjligt.

Motionär: Hugo Ridal.

Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Kukka-Salam - sara.kukka-salam@politik.solna.se

2160 Motionären lyfter en viktig fråga, att den offentliga sektorn skall ligga i framkant av omställningen till förnyelsebar energi. Motionären föreslår i enlighet med detta ett verka för att fler ytor används för solpaneler i Region Stockholm.

Distriktsstyrelsen delar motionärens vilja till att fortsätta utbyggnaden av solceller. Vidare menar distriktsstyrelsen att det är viktigt att utbyggnaden av förnyelsebara energislag snabbas på såväl inom regionen som samhället i stort. Klimatkrisen ställer krav på att samhället nyttjar den teknologiska utvecklingen för att minska utsläppen av koldioxid i atmosfären. Detta för att nå målen inom ramen för Parisavtalet.

Vidare skapar höjda elpriser och utökade krav på redundans och robusthet för samhällsviktiga byggnader behov av att tillskapa lokal energiproduktion.

2170 Under förra årets DÅK så biföll distriktsstyrelsen en motion med liknande andemening och tog således tydligt ställning för att vi skall bygga solceller på regionens fastigheter. Med inspiration från motionen, har de socialdemokratiska regionpolitikerna sedan dess arbetet med att utöka antalet solceller på Region Stockholms fastigheter.

Idag har Regionens fastighetsbolag Locum tillskapat solceller på ca 8000 m². Efter detta pausades dock utbyggnaden. Detta eftersom el som produceras i en eller flera solcellsanläggningar och som tillsammans överskrider en viss effektgräns åläggs att betala skatt för den el som denne använder. Konsekvensen av detta är att de ekonomiska fördelarna begränsas. Denna regel har bidragit till

att bromsa in utbyggnaden av solceller inom regionala och kommunala bolag och behöver ses över för att underlätta utbyggnaden.

2180 En annan anledning är byggnadsteknisk, ”Den robusta sjukhusbyggnaden - 2020” (MSB) uppger att solceller på sjukhusbyggnader medför ett ökat behov av brandskydd på sjukhusområdet och placering av anläggning bör väljas noga och undvikas på byggnader med kritisk verksamhet. Vissa tak kan också behöva takförstärkning för att klara lastnormer. Något som kan bidra med ökade kostnader.

Sammantaget överväger dock fördelarna nackdelarna och Locum och Trafikförvaltningen inom Region Stockholm har fått i uppdrag att ta fram en strategi för utbyggnad av solceller – i enlighet med motionens avsikt. Vidare skall möjligheten för att bli en registrerad elproducent ses över.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

2190 **Klimat/miljö 4 - Minska utsläpp av koldioxid genom att använda solvärme - Järfälla**

Att producera värme är idag kostsamt, att använda solens värme är därför mycket intressant inte minst av ekonomiska skäl. Solenergin är dessutom gratis.

Regeringen idag verkar inte vara så intresserade av att genom lagar och förordningar styra mot ett samhälle med mindre koldioxidutsläpp, i stället väljer man att köpa utsläppsrättigheter från EU med pengar som borde gå till mindre klimatavtryck i Sverige. Det är koldioxid som gör att värmen stiger på jorden vilket leder till stora oöverskådliga negativa effekter.

2200 Eftersom Socialdemokraterna inte innehar regeringsmakten idag bör man i stället inrikta sig på regionala och kommunala verksamhetsområden där man genom investeringar kan påvisa minskade koldioxidutsläpp och också visa vilka ekonomiska vinster som detta leder till. Den, över tiden ekonomiska vinsten, borde kunna accepteras av alla riksdagspartier.

Den globala energiproduktionen är 50% för värme, elproduktion är 20% och transporter 30%. Värme produceras idag till största delen genom att elda kol, olja eller sopor. Genom att använda solvärme minskas koldioxidutsläpp och Sverige skulle också få högre egen försörjningsgrad och mindre import av energi.

2210 Ett konkret exempel är att med hjälp av solfångare producera hetvatten som sedan matas direkt in i ett fjärrvärmenät. Genom att bygga ett säsongslager i marken (en isolerad grop), kan man spara hetvatten till den kallare delen av året, vilket ger tillgång till värme året runt. En installation av många solfångare kan göras så att önskad effektnivå nås. Det kan vara som ett komplement till en befintlig anläggning eller att helt försörja ett samhälle/stad med värme. Idag finns teknik som producerar hetvatten på 160 grader genom energi från solen.

Med bakgrund i ovanstående föreslår Järfälla Arbetarekommun partidistriktskongressen besluta:

1. **Att** Socialdemokraterna i Stockholms län ska verka för en högre användning av solvärme för produktion av värme i syfte att få ner utsläppen av koldioxid.
2. **Att** Socialdemokraterna i Stockholms län ska verka för att använda mer solvärme i fjärrvärmenät i syfte att få ner utsläppen av koldioxid.
- 2220 3. **Att** Socialdemokraterna i Stockholms län ska verka för att utreda produktionen av hetvatten som kan användas i olika tillämpningar i Sverige, såsom till fjärrvärmenät.

Ingvar Hallgren

Järfälla arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Kukka-Salam - sara.kukka-salam@politik.solna.se

Motionären lyfter det mycket angelägna ämnet om att samhället behöver utnyttja solvärme i ökad grad för värmeproduktion. Detta skulle minska koldioxidutsläppen. Motionären föreslår specifikt att solvärmens skall utnyttjas i fjärrvärmens produktion.

- 2230 Energimyndigheten i Sverige har forskat på möjligheten att använda storskalig solvärme i svenska fjärrvärmenät. Myndighetens studier visa att solvärme är en av många tekniker som kan bli aktuella för att göra den svenska fjärrvärmens mindre beroende av förbränning. Tillsammans med värmelager kan solvärme bidra med billig värme även utanför sommarmånaderna och vara positivt ur ett systemperspektiv.

Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikt om att solvärme i ökad grad skall användas i vår värmeproduktion. Det skulle medföra en minskning av utsläppen och bidra till att vi klarar Sveriges klimatmål.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

2240

Klimat/miljö 5 - RÄDDA ÅLEN SOM ART - Vallentuna

Det finns i historien många exempel på hur människans rovdrift och exploatering av naturen har utrotat både djur- och växtarter. Av detta verkar människan ha lärt lite. Än idag utplånas arter runt om i världen och Sverige är högst delaktig i detta.

I Sverige är ålen en av de mest akut hotade arterna och inom ett par decennier kan den europeiska ålen mycket väl vara fullständigt utrotad. Ålens drastiska tillbakagång verkar framförallt kunna härledas till tre företeelser; det storskaliga fisket av ål, utbyggnaden av vattenkraftverk i Europas floder samt miljögifter som skadar ålens förmåga att fortplanta sig.

- 2250 År efter år har de europeiska länderna fiskat tusentals ton ål för konsumtion utan att bekymra sig över den europeiska ålens möjligheter att överleva som art. Samtidigt har det byggts

vattenkraftverk i stora delar av Europas floder. Floderna, som är ålens naturliga vandringsvägar, stängs därmed av för ålen.

Efter att ha levt tio till tjugo år i sjöar och andra sötvattendrag uppnår ålen könsmogen ålder och börjar sin vandring nedströms för att fortplanta sig i Sargassohavet. Men istället för att nå havet möter nu ofta ålen döden i vattenkraftverkens turbiner.

2260 Även det senaste århundradets vårdslösa hantering av gifter och kemikalier har drabbat ålen hårt. Forskare har kommit fram till att ål som exponerats mycket för miljögifter som dioxin och dioxinliknande PCB:er, vilket ålen gör i svenska vatten, allvarligt skadar dess förmåga till reproduktion. Resultaten av fisket, kraftverken och miljögifterna har inte låtit vänta på sig. Idag är antalet ålyngel som når Europas kuster endast några få procent av vad de var för 30-50 år sedan. Faktum är att det krävs kraftfulla åtgärder om den europeiska ålen överhuvudtaget ska ha en chans att överleva som art. Att som Sverige i detta läge tillåta yrkesfiske av ål är både ohållbart och oansvarigt. Till dess att ålbeståndet har återhämtat sig krävs därför ett totalt ålfiskestopp.

Sverige behöver också sätta ordentlig press på elbolagen så att vattenkraftverken anpassas så att ålens vandring återigen görs möjlig. Det är även viktigt att Sverige arbetar för ett ålfiskestopp på EU-nivå samt att vattenkraftverk i samtliga EU-länder tvingas konstruera fiskvandningsleder.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta:

2270 - **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för att det blir obligatoriskt för vattenkraftverk i Sverige att konstruera fiskvandningsleder som möjliggör ålens vandring.

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för att Sverige inför ett totalt ålfiskestopp till dess att ålen som art har återhämtat sig.

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för att det blir obligatoriskt för vattenkraftverk i samtliga EU-länder att konstruera fiskvandningsleder som möjliggör ålens vandring.

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för ett införande av ett totalt ålfiskestopp som gäller samtliga EU-länder till dess att ålen som art har återhämtat sig.

Sandra Rudeberg

2280 Vallentuna Arbetarekommun

Distriktsstyrelsen föredragande: Markus Selin - markus.selin@riksdagen.se

Socialdemokraterna utgår ifrån att fiskebestånden inte känner några nationsgränser, förvaltningsåtgärder inte kan vara uppdelade på 27 medlemsländer och att fiskeripolitik är en EU-kompetens. Detta innebär att förändringar genomförs tillsammans med andra medlemsstater i EU.

EU-lagstiftning kräver åtgärder för anpassning av vattenkraften för miljökrav och Socialdemokraterna har genom åren och i regeringsställning även nogsamt arbetat för detta. Den 1 januari 2019 började en ny lag om miljöanpassning av Sveriges vattenkraft gälla. I och med

2290 detta ska alla vattenkraftsrelaterade verksamheter miljöprövas och miljökraven ska moderniseras för svensk vattenkraft. Den redan utbyggda vattenkraftens betydelse för det svenska energisystemet är fundamental samtidigt som Socialdemokraterna både nationellt och i EU målmedvetet arbetar för ett hållbart fiske, biologisk mångfald, för långsiktigt livskraftiga fiskebestånd och friska vattenmiljöer.

Beståndet av den europeiska ålen är på en kritiskt låg nivå och arten bedöms som akut hotad bland annat på grund av vattenkraftens påverkan, i kombination med för hårt fiske samt miljögifter. Vattenkraften leder till döda ålar då lekvandrande ål ofta har svårt att överleva passagen genom de roterande vattenturbinerna under sin tillbakavandring från sötvatten till Sargassohavet. Då det även ofta är flera vattenkraftverk i ett vattensystem kan den totala åldöden av samtliga kraftverk som ålen behöver passera bli hög.

2300 Enligt Internationella havsforskningsrådet bör all mänsklig påverkan på den europeiska ålen minskas till, eller hållas så nära noll som möjligt. Varje medlemsstat inom EU ska upprätta nationella planer för förvaltningen av ålbeståndet, regelbundet utvärdera vidtagna åtgärder samt rapportera till EU-kommissionen. Socialdemokraterna vet och verkar för att det behövs kraftfulla och omedelbara åtgärder för att ålbeståndet ska kunna återhämta sig. Om det hotade europeiska ålbeståndet ska kunna återhämta sig krävs skyndsamma fiskestopp, ökad miljöövervakning och färre vandringshinder.

2310 Sedan 2007 är fritidsfiske av ål förbjudet, 2012 stängdes allt fiske på västkusten medan fiskare på ostkusten fick dispens och särskilda tillstånd. Sedan 2015 utdelas inga nya licenser och beräkningen är att när de som idag har licenser inte fiskar längre upphör ålfisket. I Sverige finns alltså ett begränsat antal tillstånd kvar för ålfiske och bara de som tidigare har haft tillstånd kan komma ifråga igen. Antalet personer som får fiska ål i Sverige har därför stadigt sjunkit. Under 2023 var det totalt 148 personer som tilläts fiska ål i Sverige, varav 99 fiskade ål i havet och 49 i sötvattensområden. Enligt planen ska inga nya licenser utfärdas innan en rejäl återhämtning av ålbeståndet kan ses, och det tar troligen lång tid. Vissa bedömare säger 80 år.

2320 Parallellt och gällande vattenkraftens påverkan har nio svenska energibolag gått samman för att finansiera miljöåtgärder i vattenkraftsproduktionen. Vattenkraftens miljöfond samlar 10 miljarder kronor för satsningar på den svenska vattenmiljön och verksamhetsutövare har möjlighet att ansöka om ersättning från fonden för miljöanpassningsarbetet. När vattenkraften anpassas till moderna miljövillkor hjälper fonden ekonomiskt vattenkraftverksägare att utreda och anpassa sina flöden och vattenkraftverk. Detta kan leda till och till exempel skynda på utrivning av dammar och olönsamma kraftverk, samt förbättra vandringsvägar både upp- och nedströms i den befintliga vattenkraften. Det kan till exempel handla om intagsgaller, vandringstrappor eller faunapassager.

Initiativ har tagits för att få än bättre kunskapsunderlag om vattenkraftverkens ekologiska betydelse, än bättre kunskap om passagelösningar samt fler åtgärder i fråga om vattenkraftverkens påverkan på hotade arter. Nationellt och inom EU har Socialdemokraterna verkat och vill fortsätta verka för brådskad och minimerat fiske av ål samt underlätta ålens vandring förbi vattenkraftverk.

2330

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Klimat/miljö 6 - Skydda Tärnanområdet - sista vildmarken i Stockholms län. - Österåker

2340 Tärnan är ett stort skogsområde med många sjöar och artrika hagmarker som ligger ca tre mil norr om Stockholm. Det är det största sammanhängande skogsområdet i länet och finns i tre kommuner, Norrtälje, Vallentuna och Österåker. Där växer gammelskog med trehundra år gamla tallar och inom området finns ovanligt många nyckelbiotoper med arter som signalerar höga naturvärden. Förekomsten av vilda djur såsom tjäder, lodjur och järv är värdefullt så pass nära ett storstadsområde.

Antalet anmälningar om avverkning inom Tärnanområdet ökar starkt. Varför?

Miljökonsulenten Magnus Nilsson skriver i sin senaste ESO-rapport på DN-debatt den 20 november 2023, om något som många skogsägare fruktar, nämligen EU:s nya miljölagstiftning. ”För att till 2030 öka nettoinlagringen av koldioxid i landskapet och träprodukter i linje med EU-lagstiftningen, måste uttagen ur den svenska skogen troligen minska”. Det kan vara bråttom att ta ut vad man kan.

2350 Nya Tärnangruppen bildades 2021. Då var fyra procent av Tärnanområdet antingen naturreservat eller Natura 2000 områden. De skyddade områdena är emellertid små och spridda över stora ytor. Gruppen arbetar bl.a. med att inventera ekologiskt intressanta områden, men kommer ibland försent för att stoppa avverkning i värdefulla områden. Allt arbete gruppen gör sker på fritiden och ideellt.

Genom denna motion vill undertecknad att socialdemokrater i länet, med gemensamma ansträngningar, ska få Tärnanområdet att överleva som det viktiga skyddsobjekt det är - ett riksintresse för fritidslivet!

Därför yrkar jag:

Att Socialdemokraterna ska verka för att en mycket större andel av Tärnanområdet blir ett sammanhållet naturreservat eller Natura 2000 område.

2360

Anna-Lena Stenberg Carlson

Österåker arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Markus Selin - markus.selin@riksdagen.se

I alla landets kommuner finns någon typ av skyddad natur i form av nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde eller biotopskydd. I kommunerna Salem och Vaxholm i Stockholms län, samt Sorsele i Västerbottens län, är mer än hälften av kommunens hela landareal skyddad. På Sveriges tio-i-topp-lista finns även kommunerna i Stockholms län med Tyresö 44 %, Huddinge 38 %, Sollentuna 33 % samt Järfälla 29 %.

2370 Ett naturreservat är ett område som skyddas med stöd av miljöbalken i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftsliv. I Stockholms län finns 341 naturreservat. Naturreservat bildas av länsstyrelsen eller direkt av kommunen. Om länsstyrelsen bildar naturreservatet är normalförfarande att individer, kommunen, eller föreningar skickar en propå till länsstyrelsen om att bilda naturreservat. Denna propå rymmer beskrivningar om till exempel var och varför ett område borde bli just ett naturreservat. Länsstyrelsen behandlar inkomna önsknings, tar fram ett förslag till beslut om naturreservat med syfte, skäl, föreskrifter, skötselplan och samråder med kommun och markägare. Många skyddsvärda områden är också kända sedan länge genom de inventeringar som länsstyrelser, Skogsstyrelsen, kommuner och ideella organisationer genomför.

2380 Även en kommun har möjlighet att direkt bilda naturreservat och kan för ändamålet söka statligt bidrag från Naturvårdsverket för inköp, intrångsersättning samt för bildandet. Intresset för att bilda naturreservat varierar mycket mellan olika kommuner och beror bland annat på politiskt intresse och vilka möjligheter kommunen har att upprätthålla nödvändig naturvårdskompetens. Dock finns tendenser kring att kommuner ofta gör det med friluftsliv som motiv. Naturvårdsverket ansvarar för de statliga anslagen för bildande av naturreservat respektive för förvaltning av befintliga reservat.

I Sverige finns drygt 4 000 olika Natura 2000-områden på en sammanlagd yta av mer än sju miljoner hektar. En del av dem är också naturreservat eller nationalpark. Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest skyddsvärda naturområden. För Natura 2000-områden avses naturområden och arter som är särskilt representativa för just Sverige och särskilt skyddsvärda i ett europeiskt perspektiv. Natura 2000 ska bevara värdefull natur, men innebär inte något generellt stopp för pågående markanvändning eller utveckling av samhället. Det måste avgöras i varje enskilt fall vilka åtgärder som kan fortsätta och vilka som inte kan tillåtas.

Det är länsstyrelserna som ansvarar för att ta fram förslag på nya Natura 2000-områden. Naturvårdsverket samordnar arbetet med Natura 2000 i Sverige, ger ut vägledningar, granskar urvalet och föreslår möjliga nya områden till regeringen. Regeringen beslutar om att till EU-kommissionen föreslå att området ska upptas som Natura 2000-område. Viktiga aktörer i processen är också kommun, Skogsstyrelsen, markägare, jordbrukare och andra myndigheter. Tillsyn gällande skogliga åtgärder svarar Skogsstyrelsen för medan kommunerna ansvarar för sina reservat. För varje Natura 2000-område tar den aktuella länsstyrelsen fram en bevarandeplan efter samråd med markägare, kommuner och andra berörda.

Kommunen har planmonopol. Det innebär att kommunen själv bestämmer hur mark och vatten inom kommunens geografiska område ska användas. Kommunen har ansvar för att arbeta för en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för kommuninvånarna genom infrastruktur, byggelse och säkerställande av ekosystemtjänster. Vid den fysiska planeringen har kommunen alltså goda möjligheter till ett ökat fokus på miljö och klimat. Ett beslut om bildande eller ändring av naturreservat får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser annat än genom små avvikelser. Det innebär att så länge syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas kan kommunen genom sitt planmonopol säkerställa önskvärd utveckling eller bevarande av skyddsvärd natur. I många ärenden som rör pågående likväl som ändrad markanvändning behöver dock en avvägning göras mellan allmänna och enskilda intressen innan ett beslut fattas.

Ömsesidigt kunskapsutbyte och dialog mellan kommunen, markägare och myndigheter är en viktig del i hur naturvärdena bevaras och utvecklas på bästa sätt. Individer, kommunen, eller föreningar kan skicka önskemål om naturreservat och Natura 2000 till länsstyrelsen. Då eventuell

nyetablering av skyddad natur med skogsområdet i fråga finns i uppemot tre kommuner genom Norrtälje, Vallentuna och Österåker så kan alltså en kommunal rådighet genom till exempel detaljplaner påverka. Om vilja och möjligheten finns uppmuntras idéer om naturreservat och Natura 2000-område att skickas till kommunen eller Länsstyrelsen Stockholm.

2420 **Distriktsstyrelsens föreslår:**

Att avslå motionen

Klimat/miljö 7 - En modern socialdemokratisk skogspolitik - Solna

Svenskt skogsbruk har under hela 1900-talet genererat både välfärd och arbetstillfällen till vårt land. Men likt många andra industrier som nu lär av tidigare misstag och ställer om så behöver skogsbrukets metoder omprövas. Låt oss säga som det är - det nuvarande svenska skogsbruket och den skogspolitik som Socialdemokraterna driver är inte hållbar.

2430 Klimatkrisen och krisen för den biologiska mångfalden är nu så långtgående att de hotar vår vällevnad också på kort sikt. I Sverige är det nödvändigt med en omläggning av skogsbruket för att nå klimatmålen och öka den biologiska mångfalden. Men också för att skapa ett mer ekonomiskt hållbart skogsbruk som skapar bättre förutsättningar för skogsägare.

69 procent av Sveriges yta är skogsmark. Hur vi brukar och tar hand om den svenska skogen är avgörande för vår klimatomställning, vårt välstånd och vår livsmiljö. Naturens inklusive skogens resurser berör alla, och är av universellt intresse. Det är socialdemokratisk ideologi att det gemensamma samhällets intressen ska styra utvecklingen. På grund av klok socialdemokratisk industripolitik som använt sig av både lagstiftning och budgetsatsningar genomgår nu andra industrier därför en genomgripande omställning.

2440 Det mesta av den svenska skogen ägs av skogsbolag och enskilda skogsägare. Det finns mer än 300 000 privata skogsägare i Sverige idag. Att äga skog och mark innebär både en möjlighet till inkomst men också ett privilegium att få förvalta vår gemensamma natur. I skogspolitiken har länge principen om frihet under ansvar gällt, och markägare har getts stor frihet att bruka skogen utan större statlig inblandning. För många skogsägare är skogen deras hem och käraste plats på jorden som de vill förvalta väl för kommande generationer. Men läget i de svenska skogarna visar på en ohållbar utveckling som måste förändras - både på grund av klimatförändringarna och mer extremt väder, de ökade avverkningsnivåerna, och den allt sämre motståndskraft som den minskade biologiska mångfalden för med sig. I inga andra näringsgrenar har man samma tolerans för ansvarslost naturbruk och naturförstörelse som inom skogssektorn. Detta måste förändras.

2450 Mellan 2017 och 2021 minskade den svenska skogens tillväxt med mer än 80%. Utvecklingen liknar den i Finland där ökad avverkning och sjunkande tillväxt lett till att den finska skogen är på väg att bli en kolkälla i stället för en kolsänka. Den minskade tillväxten beror främst på mer torka och bränder, men också på granbarkborreangrepp. Under samma femårsperiod har avverkningarna ökat med 19%. Den svenska skogen pressas därmed hårt.

[1] I Götaland och Svealand är avverkningen och den naturliga avgången nu större än tillväxten i skogen. Virkesförrådet i skogen minskar därigenom nu i Götaland och Svealand.

2460 Samtidigt har EU:s skärpta klimatlagstiftning Fit for 55 ökat kraven på kolinlagring i Sverige för att uppnå EU:s klimatmål. Enligt den reviderade LULUCF-förordningen, som reglerar kolinlagring i skog och mark, ska nettoupptaget i svensk skog och mark öka med 10 procent till år 2030 jämfört med genomsnittsnivån 2016–2018. Det innebär en total sänka på cirka 47,3 miljoner ton per år 2030. Efter 2030 kommer kolsänkan därtill att behöva öka ytterligare för att nå både Sveriges och EU:s långsiktiga klimatmål 2050.[2]

Det är tydligt att vi löper risk att hamna långt från Sveriges nya åtaganden för kolinlagring i skog enligt EUs klimatlag. Att inte leva upp till åtagandet är förutom att Sverige inte drar sitt strå till stacken för EU:s klimatomställning förenat både med böter och kostnader för köp av dyra utsläppsrätter från andra länder. Detta är en ohållbar klimatpolitisk utveckling som vi som parti måste bemöta med öppna ögon.

2470 Eftersom det finns få sätt att på kort sikt öka kolsänkan vore det mest effektiva verktyget vara att låta mer skog stå och tillåta lägre avverkningsnivåer under en längre period. Skogsstyrelsen publicerade 2023 siffror som visar att en minskad avverkning till 90% av dagens skulle kunna leda till en ökad kolsänka om 9,6 miljoner ton koldioxidekvivalenter per år, och att Sverige på så sätt skulle nå målen i EU:s klimatlag till 2030. En avverkning på 90% av dagens nivå motsvarar nivån på avverkning i den svenska skogen för cirka 10 år sedan. Även en höjning av lägsta avverkningsålder skulle leda till att Sverige uppfyller klimatmålen.

2480 Lägre avverkningsnivåer skulle också bidra till bättre förutsättningar för skogens livsavgörande biologiska mångfald att återhämta sig. Trots att Sveriges riksdag upprepade gånger ställt sig bakom miljömålet Levande skogar så nås inte målet. Istället har miljömålen ställt skogsägare inför ekonomisk konflikt eftersom ingen ersättning utgår för att ta större naturhänsyn. Certifiering förbjuder avverkning av skyddsvärd skog, men utan ersättning. Detta har skapat incitament att fuska. Resultatet av den förda politiken har blivit att 999 arter i skogen idag är rödlistade. Skogsstyrelsen har därför föreslagit en ny ersättningsmodell där skogsägare ersätts för skydd av biologisk mångfald. En åtgärd som kan gå hand i hand med en ökad kolsänka.

Det finns också stora möjligheter att skapa fler arbetstillfällen med en omlagd skogspolitik. Den svenska skogs- och pappersindustrins tunga fokus på att producera massa för papper har under lång tid befunnit sig i behov av omställning på grund av digitaliseringen som minskar användningen av papper. Detta tog sig bland annat uttryck i nedläggningen av pappersbruket Kvarnsveden i Borlänge år 2020. Omställningen till större fokus på att producera högvärdiga träprodukter av äldre och kraftigare träd som fått växa längre, exempelvis för byggande i trä, kommer att kunna generera både högre virkespriser och produkter med högre förädlingsvärde och skapa nya mer långsiktigt varaktiga arbetstillfällen och företag.

2490 Faktum är att de cirka 300 000 svenska skogsägarna inte gynnats ekonomiskt av skogsindustrins affärsmodell. Sverige har Europas lägsta virkespriser. Lönsamheten i det svenska skogsbruket har minskat successivt sedan 1990-talet och antalet arbetstillfällen har minskat med runt 10 procent mellan 2010 och 2020. En stor andel av arbetstillfällena utgörs idag av migrantarbetare som enbart kommer till Sverige för att arbeta över sommaren med röjning och plantering enligt hyggesbrukets metoder, med låg facklig organisering och stor utsatthet.

En modern ekonomiskt, socialt, klimatmässigt och biologiskt hållbar skogspolitik är inget mindre än en hörnsten i Sveriges välfärds- och klimatpolitik. Därför krävs en skyndsam omläggning av Socialdemokraternas nuvarande skogspolitik.

- 2500 Vi föreslår därför att ersättning ska utgå till skogsägare för den inlagring av kol som sker i deras skogar, som en följd av ändrade skogsbruksmetoder. Ersättning ska också utgå för en kolsänka som skapas genom frivilligt avsättande och skydd av skog (låt oss kalla det klimatreservat). Detta gör skydd av skog till en inkomstkälla och stöder såväl Sveriges klimatmål som miljömål. Med mer skonsamma skogsbruksmetoder såsom till exempel hyggesfritt skogsbruk och högre avverkningsålder kan klimat och biologisk mångfald gynnas samtidigt som ett aktivt skogsbruk upprätthålls. Dessa metoder tillåter avverkning av grövre timmer och därigenom ökas skogsägarnas inkomster, särskilt om stöd för kolinlagring också ges. Uttag av större träd och ett fokus på sågtimmer möjliggör förädling till byggelement och andra mer långlivade och högförädlade produkter, vilket stöder både den svenska kolsänkan, industrins konkurrenskraft, och exportintäkter.
- 2510 Socialdemokratin ska stå för en vetenskapligt baserad politik och verka för att den svenska skogen på riktigt får en central och långsiktigt hållbar roll i den svenska klimatomställningen.

Vi yrkar därför:

Att Socialdemokraterna i Stockholms län verkar för att skogsägare som genom ändrade skogsbruksmetoder eller genom att sätta av mark i klimatreservat ska uppbära en ersättning baserad på den mängd kol som lagras in i deras marker.

Att Socialdemokraterna i Stockholms län verkar för att Sveaskog går före i omställningsarbetet genom att avkastningskravet sänks och Sveaskog tar större hänsyn till biologisk mångfald och ökar kolsänkan i den svenska skogen.

- 2520 **Att** Socialdemokraterna i Stockholms län verkar för en ny skogsvårdslag som på ett bättre sätt än idag balanserar ett aktivt skogsbruk, skogens roll som kolsänka och miljömålen för biologisk mångfald.

Att Socialdemokraterna i Stockholms län ställer sig bakom motionen och antar den som sin egen.

Att Socialdemokraterna i Stockholms län skickar motionen till länsriksdagsbanken och uppmanar länets representanter i riksdagen att verka i dess anda.

Att Solna Arbetarekommun antar motionen som sin egen.

Att Solna Arbetarekommun skickar motion till Socialdemokraternas i Stockholms län distriktsårskongress 2024.

- 2530 Källor:

Naturvårdsverket (2023). Underlag till regeringens kommande klimathandlingsplan och klimatredovisning.

<https://www.naturvardsverket.se/4974df/contentassets/4c414b0778e9409fb2836fc4d3dc6259/underlag-till-regeringens-kommande-klimathandlingsplan-och-klimatredovisning-2023-04-13.pdf>

Statens Lantbruksuniversitet (2023). Skogsdata 2023 [Riksskogstaxeringens databas].

Skogsstyrelsen (2023). Effektanalys av några skogliga åtgärders påverkan på kolsänkan. Rapport 2023/10.

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-2023/rapport-2023-10-effektanalys-av-nagra-skogliga-atgarders-paverkan-pa-kolsankan.pdf>

2540 Skogsstyrelsen (2022). Levande skogar Fördjupad utvärdering 2023. Rapport 2022/12.

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-20222021202020192018/rapport-2022-12-levande-skogar---fordjupad-utvardering-2023.pdf>

Europeiska Unionens Officiella Tidning (2023). Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2018/841 [LULUCF] den 19 april 2023, bilaga 3.

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-75-2022-INIT/sv/pdf>

Motionärer: Patrik Lundquist

Solna arbetarekommun

2550 **Distriktsstyrelsens föredragande: Markus Selin - markus.selin@riksdagen.se**

Den svenska skogspolitiken vilar på två jämställda mål: miljö och brukande. Socialdemokraterna är den politiska kraft som garanterat balansen mellan dessa två mål. Medan andra partier viktat för hårt åt det ena eller det andra hållet, ser vi inte de två målen som motpoler utan som förutsättningar för varandra: Odelbara för att uppnå en långsiktigt hållbar skogspolitik. Vi behöver ett aktivt brukande av skogen, för att kunna ställa om samhället och skapa jobb i hela Sverige. Vi behöver samtidigt bevara skyddsvärd skog, för att kunna säkerställa viktiga miljövärden. Detta går att göra samtidigt. Skogen ska kunna rymma alla värden med skogsnäringen, den biologiska mångfalden, rekreationen och naturintresset. Socialdemokraterna står för en skogspolitik med hög legitimitet och trovärdighet bland alla aktörer som finns på det skogliga området. I det sammanhanget är det viktigt att skogspolitiken präglas av långsiktighet och förutsägbarhet.

2560

Utifrån Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 och den socialdemokratiskt ledda regeringens proposition 2021/22:58, även kallad Skogspropositionen, som antogs av riksdagen 2022 har Sveaskog och Naturvårdsverket ingått en överenskommelse i början av 2023. Inom ramen för Skogsutredningen redovisades en inventering av värdefulla skogar på statens innehav, gjord av länsstyrelserna i de aktuella länen. Riksdagen tillstyrkte Skogspropositionens inriktning att staten bör vara en föregångare och att dessa statliga skogar skulle få ett formellt skydd. Genom överenskommelsen ger Sveaskog och Naturvårdsverket nu bland annat 100 000 hektar fjällnaturskogar ett långsiktigt skydd.

2570 Sveaskog arbetar också idag utifrån sitt program för hållbart skogsbruk. Med programmet har Sveaskog ambitionen att gå i spetsen för den EU-gemensamma strategin för biologisk mångfald i Sverige. I ett första skede, fram till 2026, har och kommer Sveaskog att genomföra åtgärder inom tre olika delar av skogslandskapet med de brukade skogarna, vattnet i skogen och

naturvårdsskogarna. På det här sättet vill Sveaskog på ett kraftfullt sätt bidra till att nå de svenska miljömålen, Parisavtalet liksom EU:s biodiversitetsmål.

I september 2023 presenterade också branschorganisationen Skogsindustrierna tillsammans med sina 220 medlemsföretag sin framtidsagenda med löften om ökad klimatnytta, ökad cirkularitet och mer livskraftiga skogar. Deras utgångspunkt är att skogen ska brukas på ett sätt som gör att både tillväxten och den biologiska mångfalden ökar.

2580 Sänkta avkastningskrav för Sveaskog liksom ekonomiska incitament till privata skogsägare kan kosta mycket stora belopp ur statskassan. Äganderätten i skogen är grunden för att i ökad utsträckning kunna ta tillvara skogens potential för ekonomi, klimat och miljö. Frivillighet ska vara grunden vid skydd av skog, med nya och utvecklade skydds- och ersättningsformer och det är av stor vikt att staten säkerställer ersättning till de skogsägare som har rätt till det. Ökade krav på Sveaskog i och med att skydda mer av sin skog kan även ge konsekvenser som är än mer långtgående med sänkta leveransvolymerna av skogsråvara, som i sin tur kan ersätta fossila drivmedel och fossila material, vilket i sin tur även kommer att påverka arbetstillfällena runt om i Sverige.

2590 Skogen, som täcker 70 % av Sveriges landyta, har varit betydelsefull genom hela vår historia och kan i framtiden bli en avgörande dyrk i klimatomställningen. Skogen spelar en viktig roll genom att fungera som en kolsänka för att minska koldioxidutsläppen. Med skogens hjälp kan förnybara biobränslen och träprodukter framställas som kan ersätta fossila och härigenom bidra till en cirkulär och biobaserad ekonomi. Skogsnäringen utgör 9 till 12 % av den svenska industrins totala sysselsättning, export, omsättning och förädlingsvärde och sysselsätter kring 120 000 personer över hela landet vilket motsvarar drygt två procent av det totala antalet sysselsatta i svensk ekonomi. Det går inte att underskatta betydelsen eller potentialen kring det svenska skogsbruket, för Sverige eller våra regionala ekonomier. För, grunden i vår socialdemokratiska skogspolitik har varit att den svenska skogen är vårt gröna guld som skapar jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Den svenska skogen har också unika naturvärden och ska därför förvaltas i balans mellan naturvård och skogsbruk.

2600 Socialdemokraterna har använt kunskap kring skogsbruket som ledstång och miljöhänsyn kan löpande utvecklas genom myndigheternas information, rådgivning och föreskrifter. För Socialdemokraterna har det varit viktigt att detaljreglering av brukandemetoder och annat beslutas med gedigna vetenskapliga underlag och inom ramen för en helhet.

2610 Det kan vara riskfyllt och olämpligt att sätta skarpa krav, siffermål eller till exempel detaljstyra enskilda produktionsmetoder då förutsättningar, gynnsam avverkning, lämpliga mål, etcetera kan skilja sig mycket mellan trädslag, mellan enskilda skogar, klimatzoner, inom landets 290 kommuner, 21 regioner och inom Sverige som till ytan är EU:s tredje största land. Bedömningar behöver göras för varje enskilt område, fall till fall och markägarens målsättning med sitt skogsbruk. Värden som inte går att ekonomisera, till exempel biodiversitet, sociala värden och hälsoaspekter, kräver ett visst synsätt på skogen. Avverkningsmetoder för maximal biomassa och kolsänka kräver ett annat beroende på tidshorisont.

Kontinuitetsskogsbruk, ofta kallat hyggesfritt skogsbruk, är ett skogsbrukssätt som fångat stort intresse trots att de praktiska erfarenheterna är mycket små. Tanken är att virkesuttag sker genom återkommande gallringar och att marken inte lämnas helt kal. För många av de hyggesfria metoderna saknas kunskap om hur de fungerar för svenska förhållanden och kunskapen om lämpliga skogsskötselmetoder för kontinuitetsskogar är begränsad. Forskningen om hyggesfritt

2620 skogsbruk är inte entydig och är till stor del beroende på specifika förutsättningar. Skogsstyrelsen har sedan 2005 haft uppdrag från regeringar att öka kunskapen om hyggesfritt skogsbruk. På en del av skogsmarken tillämpar Sveaskog hyggesfritt skogsbruk redan idag. Sveaskog har dock ambitionen att öka arealen hyggesfritt brukande för att öka kunskapen om dessa metoder.

Innan nuvarande skogsvårdsdag instiftades 1993 detaljstyrdes skogsbruket av myndigheterna. Skogsvårdsdagen uttrycker vilka krav samhället har på dig som skogsägare. I lagen anges att skogen är en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning. Samtidigt ska skogsägaren ta hänsyn till naturen, kulturmiljön, rennäringen och andra intressen. Vid sidan av skogsvårdsdagen är Skogsstyrelsen också tillsynsmyndighet för delar av miljöbalken.

Distriktsstyrelsens föreslår:

Att avslå motionen

2630

Klimat/miljö 8 - Klimatmässigt modern och hållbar skogspolitik i Stockholms län - Värmdö

Vi befinner oss vid en kritisk brytpunkt. Klimatförändringarna blir alltmer påtagliga. Hur vi agerar nu och under det närmaste decenniet avgör om vi lyckas begränsa jordens uppvärmning till 1,5-2 grader. Det räcker inte längre med begränsade justeringar av rådande politik. Det som krävs är genomgripande reformer för ett klimatvänligt samhälle.

2640 Skogsbrukets roll för ett klimatvänligt samhälle är avgörande. Utvecklingen av mängden kolsänka och biologisk mångfald i den svenska skogen är fortfarande negativ. Vårt partis politik har inte varit tillräcklig. Därför krävs en ny politik. För att kunna leda Sverige till klimatmålen måste Socialdemokraterna ompröva sin syn på modern svensk skogspolitik.

Mellan 2017 och 2021 minskade den svenska skogens tillväxt med mer än 80%. Under samma femårsperiod har avverkningarna ökat med 19%. Den svenska skogen pressas hårt, och kolsänkan och den biologiska mångfalden minskar. Samtidigt har EU:s skärpta klimatlagstiftning Fit for 55 sedan år 2023 ökat kraven på kolinlagring i Sverige för att uppnå EU:s klimatmål. Den rådande svenska skogspolitiken med utgångspunkt i frihet under ansvar har nått vägs ände, och den kommer inte att vara tillräcklig för att nå Sveriges eller EU:s klimatmål.

En ny moderniserad svensk skogspolitik

2650 Länsstyrelsen i Stockholm skriver i sin Skogsstrategi från 2022 att skogarna i Stockholms län bör brukas på ett hållbart sätt för att gynna den biologiska mångfalden, ökad kolsänka och bibehållna rekreativvärden. 50 procent av Stockholms län består av skog så hur skogsbruket sköts har stor betydelse.

Det krävs en ny moderniserad skogspolitik där det offentliga tar ett större ansvar för att i närtid öka kolsänkan och stärka den biologiska mångfalden. Detta har man förstått och tagit konsekvenserna av i allt fler kommuner. Falun, Göteborg och Linköping har sedan ett antal år övergått helt till kontinuitetsbruk. Under 2023 har bland annat Borgholm, Trollhättan, Luleå och Nordanstig av dessa skäl övergått till kontinuitetsbruk i de kommunalt ägda skogarna. Ett par kommuner i Stockholms län har påbörjat översyn över sitt skogsbruk.

Jag yrkar därför:

2660 **Att** Socialdemokraterna i Stockholms läns partidistrikt får i uppdrag att verka för att målen om aktivt skogsbruk, stärkt biologisk mångfald, ökad kolsänka och bibehållna rekreativvärden ska nås genom kontinuitetsskogsbruk i kommunalt ägda skogar

Att länsbänken får i uppdrag att verka för att målen om aktivt skogsbruk, stärkt biologisk mångfald, ökad kolsänka och bibehållna rekreativvärden ska nås genom kontinuitetsskogsbruk i svenska skogar

Kitty Sahlen

Värmdö arbetarekommun

2670 **Distriktsstyrelsens föredragande: Markus Selin - markus.selin@riksdagen.se**

Grunden i vår socialdemokratiska skogspolitik har varit att den svenska skogen är vårt gröna guld som skapar jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Den svenska skogen har också unika naturvärden och ska därför förvaltas i balans mellan naturvård och skogsbruk. Skogen, som täcker 70 % av Sveriges landyta, har varit betydelsefull genom hela vår historia och kan i framtiden bli en avgörande dyrk i omställningen till ett fossilfritt samhälle. Skogen har en viktig roll att spela genom att fungera som en kolsänka för att minska koldioxidutsläppen.

Med skogens hjälp kan förnybara biobränslen och träprodukter framställas som kan ersätta fossila och därigenom bidra till en cirkulär och biobaserad ekonomi. Skogsnäringen utgör 9 till 12 % av den svenska industrins totala sysselsättning, export, omsättning och förädlingsvärde och sysselsätter kring 120 000 personer över hela landet. Detta motsvarar drygt två procent av det totala antalet sysselsatta i svensk ekonomi. Det går inte att underskatta betydelsen eller potentialen kring det svenska skogsbruket, för Sverige eller våra regionala ekonomier.

2680 Den svenska skogspolitiken vilar på två jämställda mål: miljö och brukande. Socialdemokraterna är den politiska kraft som garanterat balansen mellan dessa två mål. Medan andra partier viktat för hårt åt det ena eller det andra hållet, ser vi inte de två målen som motpoler utan som förutsättningar för varandra: Odelbara för att uppnå en långsiktigt hållbar skogspolitik. Vi behöver ett aktivt brukande av skogen, för att kunna ställa om samhället och skapa jobb i hela Sverige. Vi behöver samtidigt bevara skyddsvärd skog, för att kunna säkerställa viktiga miljövärden. Detta går att göra samtidigt.

2690 Skogen ska kunna rymma alla värden med skogsnäringen, den biologiska mångfalden, rekreationen och naturintresset. Socialdemokraterna står för en skogspolitik med hög legitimitet och trovärdighet bland alla aktörer som finns på det skogliga området. I det sammanhanget är det viktigt att skogspolitiken präglas av långsiktighet och förutsägbarhet.

Socialdemokraterna har använt kunskap kring skogsbruket som ledstång och miljöhänsyn kan löpande utvecklas genom myndigheternas information, rådgivning och föreskrifter. För Socialdemokraterna har det varit viktigt att detaljreglering av brukandemetoder och annat beslutas med gedigna vetenskapliga underlag och inom ramen för en helhet. Det kan vara riskfyllt

och olämpligt att sätta skarpa krav, siffermål eller till exempel detaljstyra enskilda produktionsmetoder då förutsättningar, gynnsam avverkning, lämpliga mål, etcetera kan skilja sig mycket mellan trädslag, mellan enskilda skogar, klimatzoner, inom landets 290 kommuner, 21 regioner och inom Sverige som till ytan är EU:s tredje största land. Bedömningar behöver göras för varje enskilt område, fall till fall och markägarens målsättning med sitt skogsbruk. Värderna som inte går att ekonomisera, till exempel biodiversitet, sociala värden och hälsoaspekter, kräver ett visst synsätt på skogen. Avverkningsmetoder för maximal biomassa och kolsänka kräver ett annat beroende på tidshorisont.

Kontinuitetsskogsbruk, ofta kallat hyggesfritt skogsbruk, är ett skogsbrukssätt som rönt stort intresse trots att de praktiska erfarenheterna är mycket små. Tanken är att virkesuttag sker genom återkommande gallringar och att marken inte lämnas helt kal. För många av de hyggesfria metoderna saknas kunskap om hur de fungerar för svenska förhållanden och kunskapen om lämpliga skogsskötselmetoder för kontinuitetsskogar är begränsad. Forskningen om hyggesfritt skogsbruk är inte entydig och är till stor del beroende på specifika förutsättningar. Skogsstyrelsen har sedan 2005 haft uppdrag från regeringar att öka kunskapen om hyggesfritt skogsbruk.

Distriktsstyrelsens föreslår:

Att avslå motionen

Klimat/miljö 9 - För ett hållbart skogsbruk i Stockholms län - Solna

Stockholms län täcks till 50 procent av skog. I den skogsstrategi som nyligen presenterades av Länsstyrelsen i Stockholms län poängteras de olika nyttor som den svenska skogen och det stora värdet för rekreation skogen har i storstadsregionerna. I strategin slås fast att skogarna i Stockholms län bör brukas på ett hållbart sätt för att understödja målen om biologisk mångfald, ökad kolsänka i landskapet och bibehållna rekreativvärden. Det har på senare år blivit allt mer klart att ett intensivt skogsbruk hotar den biologiska mångfalden i skogen och att nya lösningar måste till för att motverka problemen. I EU:s nya klimatlag "Fit for 55" ställs högre krav på kolsänkan i landskapet i EU:s medlemsländer.

Som tur är kan målen för en bevarad biologisk mångfald, ett aktivt skogsbruk och bevarade rekreativvärden i skogen kombineras genom så kallat kontinuitetsskogsbruk. Här ersätts kalhyggesbruk med hyggesfria metoder där fullväxta träd löpande skördas vilket leder till att den biologiska mångfalden bevaras samtidigt som kolsänkan i skogen ökar och den varierade skogen som uppstår lämpar sig väl för rekreation. Ekonomiskt är metoderna också lönsamma då uttag av fullväxt timmer ger bättre ersättning än massaved samtidigt som kostnader för markberedning kan minskas. Det statliga finska skogsbolaget har nyligen ställt om 25 procent av sina skogar till hyggesfritt bruk och beräkningar tyder på att en liknande omställning i Sverige skulle öka lönsamheten i skogsbruket med cirka 10 procent.

Kontinuitetsskogsbruk bedöms också av Skogsstyrelsen var likvärdigt eller kanske något sämre ur klimatsynpunkt än traditionellt trakthyggesbruk. Vad gäller kolsänkan i skog och mark är den överlägsen vid kontinuitetsskogsbruk, vilket också rimmar väl med det ökade beting för kolinlagring i landskapet Sverige har ålagts med EU:s nya klimatlag. Skogsstyrelsen bedömer dock

2740 att det något minskade uttaget ur skogen med kontinuitetsskogsbruk kan leda till likvärdiga eller något sämre substitutionseffekter än traditionellt skogsbruk. Substitutionseffekten är dock helt beroende av vad som produceras av det skördade virket. Produceras pappersmassa blir substitutionseffekten liten i och med att inga fossila produkter ersätts. Om större virke istället prioriteras för produktion av långlivade produkter såsom till exempel byggelement, vilket föreslås i denna motion, blir istället substitutionseffekterna mycket större.

Kontinuitetsskogsbruk och hyggesfritt skogsbruk ligger i tiden. Runt om i landet har socialdemokratiskt styrda kommuner som till exempel Linköping, Göteborg och Borlänge övergått till kontinuitetsskogsbruk i sina kommunalt ägda skogar. Under 2023 har bland annat Luleå och Nordanstig, två socialdemokratiskt styrda Norrlandskommuner övergått till hyggesfritt skogsbruk i de kommunalt ägda skogarna. Det är hög tid för kommunerna i region Stockholm att gå samman väg.

I Stockholms län ägs mycket skogsmark av det offentliga. Som en socialdemokratiskt styrd region bör vi gå före och visa på fördelarna med en ambitiös miljö- och klimatpolitik, även inom skogsbruket.

Vi yrkar därför:

Att Socialdemokraterna i Stockholms län ska verka för att offentligt ägda skogar i region Stockholm brukas med kontinuitetsskogsbruk för att kombinera mål om ett aktivt skogsbruk, stärkt biologisk mångfald och ökade rekreativmöjligheter i regionens skogar.

2760 **Att** Socialdemokraterna i Stockholms län ställer sig bakom motionen och antar den som sin egen.

Att Solna Arbetarekommun antar motionen som sin egen.

Att Solna Arbetarekommun skickar motion till Socialdemokraternas i Stockholms län distriktsårskongress 2024.

Motionärer: Patrik Lundquist, Cecilia Lundqvist

Solna arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Markus Selin - markus.selin@riksdagen.se

2770 Grunden i vår socialdemokratiska skogspolitik har varit att den svenska skogen är vårt gröna guld som skapar jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Den svenska skogen har också unika naturvärden och ska därför förvaltas i balans mellan naturvård och skogsbruk. Skogen, som täcker 70 % av Sveriges landyta, har varit betydelsefull genom hela vår historia och kan i framtiden bli en avgörande dyrk i omställningen till ett fossilfritt samhälle. Skogen har en viktig roll att spela genom att fungera som en kolsänka för att minska koldioxidutsläppen.

Med skogens hjälp kan förnybara biobränslen och träprodukter framställas som kan ersätta fossila och därigenom bidra till en cirkulär och biobaserad ekonomi. Skogsnäringen utgör 9 till 12 % av den svenska industrins totala sysselsättning, export, omsättning och förädlingsvärde och sysselsätter kring 120 000 personer över hela landet. Detta motsvarar drygt två procent av det

2780 totala antalet sysselsatta i svensk ekonomi. Det går inte att underskatta betydelsen eller potentialen kring det svenska skogsbruket, för Sverige eller våra regionala ekonomier.

Den svenska skogspolitiken vilar på två jämställda mål: miljö och brukande. Socialdemokraterna är den politiska kraft som garanterar balansen mellan dessa två mål. Medan andra partier viktat för hårt åt det ena eller det andra hållet, ser vi inte de två målen som motpoler utan som förutsättningar för varandra: Odelbara för att uppnå en långsiktigt hållbar skogspolitik. Vi behöver ett aktivt brukande av skogen, för att kunna ställa om samhället och skapa jobb i hela Sverige. Vi behöver samtidigt bevara skyddsvärd skog, för att kunna säkerställa viktiga miljövärden. Detta går att göra samtidigt.

2790 Skogen ska kunna rymma alla värden med skogsnäringen, den biologiska mångfalden, rekreationen och naturintresset. Socialdemokraterna står för en skogspolitik med hög legitimitet och trovärdighet bland alla aktörer som finns på det skogliga området. I det sammanhanget är det viktigt att skogspolitiken präglas av långsiktighet och förutsägbarhet.

2800 Socialdemokraterna har använt kunskap kring skogsbruket som ledstång och miljöhänsyn kan löpande utvecklas genom myndigheternas information, rådgivning och föreskrifter. För Socialdemokraterna har det varit viktigt att detaljreglering av brukandemetoder och annat beslutas med gedigna vetenskapliga underlag och inom ramen för en helhet. Det kan vara riskfyllt och olämpligt att sätta skarpa krav, siffermål eller till exempel detaljstyra enskilda produktionsmetoder då förutsättningar, gynnsam avverkning, lämpliga mål, etcetera kan skilja sig mycket mellan trädslag, mellan enskilda skogar, klimatzoner, inom landets 290 kommuner, 21 regioner och inom Sverige som till ytan är EU:s tredje största land. Bedömningar behöver göras för varje enskilt område, fall till fall och markägarens målsättning med sitt skogsbruk. Värden som inte går att ekonomisera, till exempel biodiversitet, sociala värden och hälsoaspekter, kräver ett visst synsätt på skogen. Avverkningsmetoder för maximal biomassa och kolsänka kräver ett annat beroende på tidshorisont.

2810 Kontinuitetsskogsbruk, ofta kallat hyggesfritt skogsbruk, är ett skogsbrukssätt som rönt stort intresse trots att de praktiska erfarenheterna är mycket små. Tanken är att virkesuttag sker genom återkommande gallringar och att marken inte lämnas helt kal. För många av de hyggesfria metoderna saknas kunskap om hur de fungerar för svenska förhållanden och kunskapen om lämpliga skogsskötselmetoder för kontinuitetsskogar är begränsad. Forskningen om hyggesfritt skogsbruk är inte entydig och är till stor del beroende på specifika förutsättningar. Skogsstyrelsen har sedan 2005 haft uppdrag från regeringar att öka kunskapen om hyggesfritt skogsbruk.

Distriktsstyrelsens förslår:

Att avslå motioner Klimat/miljö 8 - Klimat/miljö 9 (sambesvaras)

Klimat/miljö 10 - Var tapper och stå emot slöseriet av papper - Sundbyberg

För att klara klimatutmaningen kommer världens skogar vara en avgörande faktor. Detta är tack vare deras fantastiska förmåga att binda koldioxid. Därför är det ett problem när för mycket skog hyvlas för att kunna tillfredsställa människors konsumtionsbehov. I många fall är trädprodukter

2820 nödvändiga – de släpper ut mindre koldioxid än vad deras fossila motsvarigheter gör – men i vissa fall är de helt obefogade. Ett sådant exempel är alla fysiska instruktionsmanualer som trycks vid köp av de flesta elektroniska produkterna. Genom att övergå till digitala manualer för produkter skapade i EU, kan våra pappersbehov minska avsevärt.

Därför yrkar jag:

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att pappersanvändningen för instruktionsmanualer inom den Europeiska unionen minskar.

Motionär: Hugo Ridal.

2830 Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Kukka-Salam - sara.kukka-salam@politik.solna.se

Motionären lyfter upp det mycket aktuella ämnet om att ändra våra konsumtionsmönster för att främja en grön omställning. Motionären föreslår att företag och organisationer ska överge fysiska instruktionsmanualer till förmån för digitala sådana i syfte att värna skogen.

Skogsområden bidrar till att begränsa klimatförändringarna genom att suga upp koldioxid ur atmosfären. Skogsområden och äldre träd besitter höga biologiska värden och är viktiga livsmiljöer för många olika typer av arter. Skogar är således viktiga att värna.

2840 Socialdemokraternas vision är ett samhälle där människors konsumtion sker på ett hållbart sätt med respekt för vår miljö och för klimatet. Vi vill ställa om EU till en digital cirkulär ekonomi där vi återanvänder, reparerar och återvinner produkter.

Papper är en återvinningsbar produkt. När det gäller papper och pappersförpackningar är det skogsfibern som är basen. Denna kan cirkuleras – återanvändas – enligt ny forskning upp till 25 gånger innan den blivit oanvändbar för att skapa nytt papper och istället kan energiåtervinnas. I Sverige har organiserad pappersåtervinning förekommit sedan 1970-talet men sedan år 1994 har vi också en lag om producentansvar. Lagen reglerar den skyldighet som bland annat producenter av papper har att samla in och återvinna papper som levereras ut på den svenska marknaden. Syftet med lagen är att minska mängden avfall och öka graden av återvinning.

2850 Av de pappersförpackningar som används i Sverige samlas 81 procent in och återvinns. Av konsumerat tidningspapper samlas 91 procent in och återvinns. Kontorspappersinsamling ligger dock på en lägre nivå, 56 procent. Här behöver andelen öka. Varje återvunnet papper bidrar till bevarandet av skog.

I dagens samhälle så pågår en digitalisering i rask takt och allt fler dokument digitaliseras. Distriktsstyrelsen är positiva till att användningen av digitala dokument ökar. Vi ser också en sådan trend i allt fler produkter. Vi vill även se det inom instruktionsmanualers användning.

Socialdemokraterna fortsätter inom EU att verka för att övergången till en digital cirkulär ekonomi påskyndas.

Distriktsstyrelsen föreslår:

2860 Att anse motionen besvarad

ORGANISATION

Organisation 1 - En modern folkrörelse i ständig utveckling - Ekerö

2870 För någon distriktskongress sedan togs möjligheten bort att lämna in enskilda motioner som inte fått stöd från medlemsmöten inom arbetarkommunen. Det var en positiv förändring eftersom det minskande antalet motioner. Vi anser att färre motioner ger en bättre debatt och större möjligheter till en djupare diskussion om politiska vägval. Genom förändringen kunde mer tid ägnas åt de kvarvarande motionerna.

En förändring för att ytterligare minska ner antalet motioner skulle möjligtvis kunna vara att motioner enbart kan läggas utifrån frågor som kongressen faktiskt kan besluta om.

En annan förändring för att minska antalet motioner skulle kunna vara att begränsa möjligheten att skicka samma motioner år efter år.

En arbetsform skulle kunna vara att arbeta med bikupediskussion eller åsiktstorg för att få en djupare genomlysning och förankring av politiken.

Ett annat förslag skulle kunna vara att arbeta kring olika aktuella teman för distriktskongressen. Här kan en omvärldsbevakning vara aktuell och titta på hur andra folkrörelser arbetar med att utveckla sina demokratiska mötesformer för kongresser. Exempelvis fackliga organisationer.

2880

Yrkande:

Att distriktsstyrelsen ser över arbetsformerna för distriktskongressen för att göra mötet ännu bättre och skapa utrymme för mer dialog.

Per Sjödin

Ekerö arbetarkommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Sara Heelge Vikmång - sara.heelge-vikmang@huddinge.se

2890 Distriktsstyrelsen delar motionens intentioner att ständigt förbättra och utveckla partiets mötesformer för ökad delaktighet, god förankring och en bra debatt och diskussion om våra politiska vägval. Distriktskongresserna ska ha arbetsformer som skapar utrymme för bra dialog samtidigt som medlemmarnas rättigheter att ställa förslag värnas.

I partiets stadgar antagna på partikongressen 2021 gjordes en förändring där endast motioner som är antagna som egen av arbetarekommunerna får skickas vidare till distriktskongressen. Distriktsstyrelsen noterar att antalet motioner varierar mellan distriktskongresserna och att det kan vara lite tidigt att dra alltför snabba slutsatser av förändringen, men att trenden ser ut att innebära färre motioner än innan stadgeändringen.

2900 Det en viktig rättighet för medlemmar att kunna ställa förslag vid möten till arbetarekommunens årsmöten/representantskap, partidistriktets årsmöte/kongress och partiets kongresser samt delta i partiets rådslag.

Inför valet beslutade distriktskongressen om ett regionalt handlingsprogram för första gången på ett antal år. Detta för att bredda och fördjupa det politiska samtalet i vårt partidistrikt och fördjupa dialogen om våra politiska vägval.

Distriktsstyrelsen tycker att motionen tar upp intressanta förslag på hur arbetsformerna för distriktskongressen kan utvecklas och tittar löpande på hur andra folkrörelser och partidistrikt arbetar.

Distriktsstyrelsen föreslår:

2910 **Att** anse motionen besvarad

Organisation 2 - "Vad får jag för pengarna" - Danderyd

2920 Ovanstående yttrande väckte viss uppmärksamhet när en känd verkställande direktör inom svensk verkstadsindustri ställde denna raka och konkreta fråga i en intervju i TV. Frågan kan tolkas på två sätt. En positiv tolkning är att frågeställaren har otillräcklig kunskap om vad hen får för skatten, eller att frågeställaren inte är nöjd med vad hen får för skatten. I vilket fall som helst är det viktig fråga som både kräver ett svar och ger en möjlighet till ett svar. Ett enkelt informationsmaterial skulle ge svar på VD:s fråga och dels kunna användas vid dörrknackning, torgmöten och andra tillfällen. Separat material för regioner respektive kommuner.

Några exempel på innehåll i en informationsfolder.

Vad kostar ett besök på en vårdcentral?

Vad kostar ett besök hos en specialist?

Vad kostar en förlossning?

Vad kostar en höftledsoperation?

Vad kostar ett dygn på sjukhus?

Vad kostar ett dygn på en intensivvårdsavdelning?

Vad kostar läkemedelssubventionerna?

2930 Vad kostar ett år i förskolan, grundskolan, högstadiet?

Vad kostar ett år i olika former av särskilt boende?

Seniorutskottet menar att en ökad kunskap hos medborgarna om ”vad man får för pengarna” skulle bidra till att ett bättre möte mellan politiker och väljare.

Yrkande

Vi föreslår distriktskongressen besluta

Att ett informationsmaterial om vad man får för skatten utarbetas

Att distriktsstyrelsen får i uppdrag att producera ett sådant material

2940 Anette Jellve

Danderyds arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Khashayar Farmanbar - khashayar@farmanbar.com

Motionen syftar till att lyfta en ideologisk och kompetensmässigt viktig fråga.

Vårt samhälle byggs gemensamt.

För att en företagsledare ska kunna lyckas krävs tillgång till fungerande infrastruktur för försörjning av transporter, kommunikation, energi, en fungerande och tillsedd finansmarknad, ett juridiskt system som efterlevs, ett utbildningssystem som bidrar till personalförsörjning, ett sjukvårdssystem som bidrar till god hälsa och mycket mycket mer som finansieras bäst gemensamt via skatten.

2950

Det nämnda uttalandet av ”Vad f-n får jag för pengarna” syftar till att en enda person eller företagsledare i detta fall har åstadkommit alla framgångar med i sammanhanget omärkbart stöd från det gemensamma skattesystemet. Det är en särdeles obegåvat uttalande.

Vårt parti tar ständigt fram massor med olika kommunikationsmaterial om allt från vård, omsorg, skolor, trygghet, klimat, utrikesfrågor, skattefrågor och mer. Därtill tas dessa material fram i olika format som exempelvis flygblad, broschyrer, delningsbilder för sociala medier och mycket annat. Kommunikationsmaterial tas också fram av en rad olika instanser i vårt parti, allt från S-föreningar till partistyrelsen.

2960

Motionärens förslag om informationsmaterial för att belysa just detta uttalande är i sig en god idé. Dock är det högst tveksamt att distriktskongressen som ska fatta så pass långt gångna detaljbeslut om hur specifika flygblad ska utformas. Därutöver finns alla möjligheter för exempelvis motionärens arbetarekommun som har ställt sig bakom motionen att själva ta fram ett sådant material och även inspirera fler att göra så.

Distriktsstyrelsen tacka för en bra motion och möjligheten att belysa detta abderitiska uttalande, men anser att beslut om enskilda informationsmaterial fattas bäst närmare verksamheten än på distriktskongress.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

2970

Organisation 3 - Socialdemokrati ska vara tillgängligt för alla! – Upplands Väsby

Idag går läsförståelsen ner och många som går ut skolan idag har svårt att läsa eller förstå vad de läser. Många har lärt sig läsa mekaniskt, man vet hur man gör när man läser att man ljuder ihop bokstäverna till ord. Men att sen förstå vad ordet/meningen betyder är en helt annan sak.

Att ha en intellektuell funktionsnedsättning eller en förvärvad hjärnskada kan ställa till mycket problem när man skall läsa och förstå vad som skrivs överallt. Även personer med NPF kan ha svårt att förstå.

2980

Även personer med svenska som andraspråk kan ha svårt att läsa svenska och speciellt skriven svenska på ett ”byråkratiskt” sätt. Många gånger använder vi i våra broschyrer ett avancerat språk där nyanser är viktiga, och har man då svårt att förstå vad man läser så är det näst intill omöjligt att förstå undermeningar.

Alla bör få samma information när det delas ut broschyrer, flyers mm. Har man svårt för att läsa eller att förstå det man läser så ska det finnas lättläst information, vilket det till viss del finns idag. Men det behöver även finnas information med bildstöd, så att ALLA kan förstå.

Många som röstar, behöver få hjälp med att förstå vad som sägs och skrivs, det finns ett program som heter Widget, när man skriver löpande text så blir det en bild över, på nästan, varje ord för att lättare kunna förstå det man läser.

2990

Kan vi socialdemokrater fixa en skrift som alla förstår så kommer vi att kunna nå ut till fler, då vi blir det enda partiet som tänker på alla.

Vi föreslår därför:

- **Att** kampanjmaterial som tas fram av partidistriktet även ska produceras i lättläst format med bildstöd

Barbro Brolin, Fredrik Örn

Upplands Väsby arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Khashayar Farmanbar - khashayar@farmanbar.com

3000

Delaktighet bidrar till samförstånd och ansvarstagande. Det bäddar för det goda samhället. Att kunna förstå varandra är därför väldigt viktigt.

När partiet – på alla nivåer – enskilda förtroendevalda, arbetarekommun, distrikt, nationellt eller annat jobbar med kommunikation finns naturligtvis i åtanke att kommunikationen ska kunna nå fram till målgrupperna. Därför utformas en del material specifikt för Tiktok, eller Youtube. En del kommunikationsmaterial anpassas för flygblad. En del blir förslag på manus som kan lyftas fram i diskussioner på forum på sociala medier, eller vid dörrknackning.

3010 Distriktsstyrelsen känner sympati för intentionen att all vårt kommunikationsmaterial ska vara tillgänglig även på lätt svenska. Och idag eftersträvas att all vårt material ska vara lätt att ta till sig, inget material tas ju fram för att vara svårt att förstå. Dock anser distriktsstyrelsen att ett beslut om att vårt kampanjmaterial ska även produceras på ett specifikt sätt, exempelvis på lätt svenska och med bildstöd, medför ett väl så kategoriskt beslut att fatta på en distriktskongress. Den typen av utformning och anpassning sker bäst när materialet tas fram i verksamheten.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

Organisation 4 - LÅT MEDLEMMARNA FÅ UTBILDNING I KLIMATPOLITIK - Vallentuna

3020 Mänskligheten står inför en utmaning av sällan skådat slag. Den pågående uppvärmningen av vår planet riskerar att utplåna förutsättningarna för livet på jorden så som vi känner det. För att få ordning på detta behövs inte minst minskade utsläpp av växthusgaser.

I Parisavtalet har 194 av världens länder kommit överens om fullkomligt nödvändiga åtgärder för att bromsa utsläppen. Detta avtal, i kombination med teknisk utveckling och omställning, kommer att spela en avgörande roll i att klara av krisen. Men bortom de breda penseldragen behöver medvetenheten i klimatfrågan höjas över hela brädet. Insatser behövs för att öka engagemanget för miljö och klimat inom partiet som behöver finnas med på alla politiska nivåer. Det handlar inte bara om att ta klimatansvar. Att ställa om innebär också en möjlighet till att skapa många nya gröna jobb.

3030 Stockholmsregionen ska vara ledande i klimatomställningen. Därför borde alla medlemmar i Stockholms län erbjudas utbildning i klimatpolitik. Tankesmedjan Tiden och AiP tillsammans med Arbetarrörelsens folkhögskola i Göteborg och Viskadalen anordnar en distanskurs om klimatpolitik. Kursen syftar till att ge ökad förståelse för hur klimatförändringarna sker, hur dessa förändringar påverkar människan samt vilka politiska processer och verktyg som kan användas för att motverka en uppvärmning av jorden. Så att vi kan bygga en verklighetsförankrad klimatpolitik som är rättvis och där alla kan vara med och bidra till omställningen. Kursen spänner brett över klimatpolitiken och skulle kunna vara inspiration till att ta fram en egen medlemsutbildning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta:

3040 - **Att** ge Stockholms läns partidistrikt i uppdrag att ta fram en medlemsutbildning inom Klimatpolitik för medlemmar i Stockholms län.

Sandra Rudeberg och Roland Ahl

Vallentuna Arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Markus Selin - markus.selin@riksdagen.se

3050 Hanteringen av växthuseffekten och klimatomställningen till ett fossilfritt samhälle är vår tids ödesfråga. Det handlar ytterst om att ha en beboelig planet. Kunskap ger makt till förändring och vår rörelse har alltid fortskridit genom att samla, skola och påverka. Vår studieverksamhet inom Socialdemokraterna ska finnas på bredden och djupet, ska vara nyfiken, alltid i takt med tiden och framåtinriktad.

Med studier växer och inspireras både deltagare och handledare. Studier leder till dialog, kunskapsutbyte och mellanmänniska möten om hur vi tillsammans kan vässa vår politik och härmed forma ett bättre samhälle. Genom att få ökade kunskaper, nya idéer och chansen att resonera kring vår politik och våra värderingar, stärks förhoppningsvis vårt engagemang och vi får nya värdefulla insikter som leder till en politikutveckling. Socialdemokraternas studier ska rikta sig till alla medlemmar som är intresserade, både nya och de som har varit med en tid, medlemmar med eller utan förtroendeuppdrag och på alla nivåer. Bland våra medlemmar hittas ofta även våra handledare och bland våra medlemmar skapas ofta studiematerial.

3060 Våra politiska ämnesutbildningar skapas löpande och genomförs tillsammans med ABF, med olika målgrupper bland medlemmar och olika handledare. Studier upprättas och sker löpande i alla av partiets organisatoriska nivåer med arbetarekommuner, partidistrikt och partistyrelsenivå. Studieansvariga ska finnas på alla organisatoriska nivåer. Generellt så har inte enskilda politiska ämnesutbildningar bedrivits från partidistriktsnivå. Då klimatet är en stor fråga så ser vi att det kan finnas flera tänkbara lösningar och former exempelvis seminarier i studiecirkelform, där partidistriktet kan bidra med att forma studierna tillsammans med engagerade medlemmar och i samverkan med ABF.

Distriktsstyrelsen har nu uppmärksamats och välkomnar att detta intresse finns för fortsatt arbete.

3070

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

SAMHÄLLSBYGGET

Samhällsbygget 1 - Motion angående enkel och billig kollektivtrafik. - Haninge

3080 Världen står mitt i en klimatkris. Den gångna sommaren med sitt extrema väder tillsammans med forskarnas otvetydiga rapporter gör det tydligt att klimattutmaningen inte handlar om, om den kommer, ej eller när den kommer. Den är här och nu. Vi måste göra det enkelt att leva klimatsmart. En sådan komponent är att tillhanda göra klimatsmarta transporter, inklusive kollektivtrafik.

Prisutvecklingen sedan år 2000 visar en annan verklighet. Kostnaden för kollektivtrafiken skenar, se nedanstående graf.

Källa: Biljetter i lokaltrafiken har stigit mer i pris än bensin under 2000-talet (scb.se)

3090 Enligt SCB har den allmänna prisutvecklingen varit drygt 30% sedan år 2000. Bensin har ökat med 70% och diesel har blivit dubbelt så dyrt. Biljetter i lokaltrafiken har ökat med 140%. Det är inte rimligt att kostnaden skenar iväg för det miljövänliga alternativet. Kostnad kollektivtrafik i Sverige sticker ut även vid en jämförelse med länder inom EU. Kollektivtrafiken i Sverige behöver helt enkelt bli billigare.

Det finns flera länder som gör den lokala och regionala kollektivtrafiken billigare och mer attraktiv genom att göra den både billigare och mer tillgänglig. Tyskland, Portugal och Luxemburg är exempel på sådana länder. Tyskland har till exempel infört ett gemensamt system: Tysklandsbiljetten, Deutschlandticket, som 49-eurobiljetten har döpts till gäller på all lokal och regional kollektivtrafik i Tyskland, alltså inte bara i den region där den köpts. Däremot inte i interregional trafik. Biljetten förnyas automatiskt varje månad om inte resenären säger upp den.

3100 Samtidigt införs en ”jobb-biljett” som arbetsgivare kan erbjuda sina anställda. Arbetsgivaren köper Tysklandsbiljetten med fem procents rabatt. Förutsättningen är att biljetten säljs vidare till de anställda, och då ska rabatten vara minst 25 procent. Det innebär att den som köper sin 49-eurobiljett av arbetsgivaren får den 30 procent billigare än om hen hade köpt den direkt från sitt lokal- eller regionaltrafikbolag.

I Sverige har ett gemensamt biljettsystem utretts på initiativ av regeringen 2020: Ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik (SOU 2020:25). Det är en omfattande utredning som ger oss som resenärer bättre förutsättningar när vi rör oss i olika delar av landet utifrån ett gemensamt biljettsystem som förenklar för den enskilde och har avräkningsmodell mellan olika aktörer inom lokal och regional kollektivtrafik.

Med anledning av ovanstående yrkar vi

3110 **Att** riksdagsgruppen får i uppdrag att verka för ett enhetligt biljettsystem för lokal och regional kollektivtrafik i Sverige med utredning SOU 2020:25 som inspiration.

Att riksdagsgruppen får i uppdrag att verka för en reform av kollektivtrafiken i linje med Tysklandsbiljetten.

Göran Eriksson

Distriktsstyrelsens föredragande: Jens Sjöström - jens.sjostrom@socialdemokraterna.se

3120 Det finns i kollektivtrafiksverige ett flertal olika samarbeten för att möjliggöra resande över länsgränser, det som är mest känt i Stockholmsområdet är förmodligen Movingo som möjliggör resande på Mälartågen i hela Mälardalen samt UL/SL biljetterna som möjliggör för resande inom Stockholm och Uppsala.

Under förra mandatperioden tillsatte den socialdemokratiskt ledda regeringen en utredning (SOU 2020:25) av vad som krävs för att införa ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige, samt lämna förslag till hur ett sådant biljettsystem bör utformas, byggas upp, drivas och finansieras.

3130 Efter att utredningen presenterat sina förslag så gav den dåvarande S-ledda regeringen Trafikverket i uppdrag att analysera och föreslå en utformning av ett ekonomiskt stöd för att utveckla och anpassa regionala biljettsystem för ökad nationell tillgång till kollektivtrafikens biljetter. Trafikverket identifierade fyra områden: förenklad biljettstruktur avseende regelverk och villkor, förenklade köp av biljetter, nationella biljettsamarbeten samt återförsäljning för att nå nya kunder och sammanhang. Det som ligger närmast till hand är samordning av bärare – alltså det kort eller den app som du har din biljett på.

Det här är något som distriktsstyrelsen ser positivt på att man fortsätter att arbeta med men under nuvarande regeringsstyre har inte mycket mer hänt på området.

I Region Stockholm utreder vi just nu biljettsortimentet för att se över hur vi gör det än mer attraktivt. Vi har redan infört ett sommarlovskort permanent och under 2024 blir även lovkortet permanent efter budgetbeslut 2022. I den utredningen tittar vi även på möjligheten att få fler företag att erbjuda SL-kortet som förmån.

3140 Kollektivtrafiken i Sverige ser väldigt olika ut och ett system liknande Tysklandsmodellen skulle kunna slå väldigt olika beroende på i vilken del av landet man befinner sig då utbudet och priserna varierar kraftigt. Vi ser hellre en nationell politik som bidrar till riktade statsbidrag till kollektivtrafiken som varje regional kollektivtrafikmyndighet därefter själv kan bestämma om den vill använda stödet till att utöka utbudet eller sänka priserna osv utifrån den lokala kontexten.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att bifalla att-sats 1

Att avslå att-sats 2

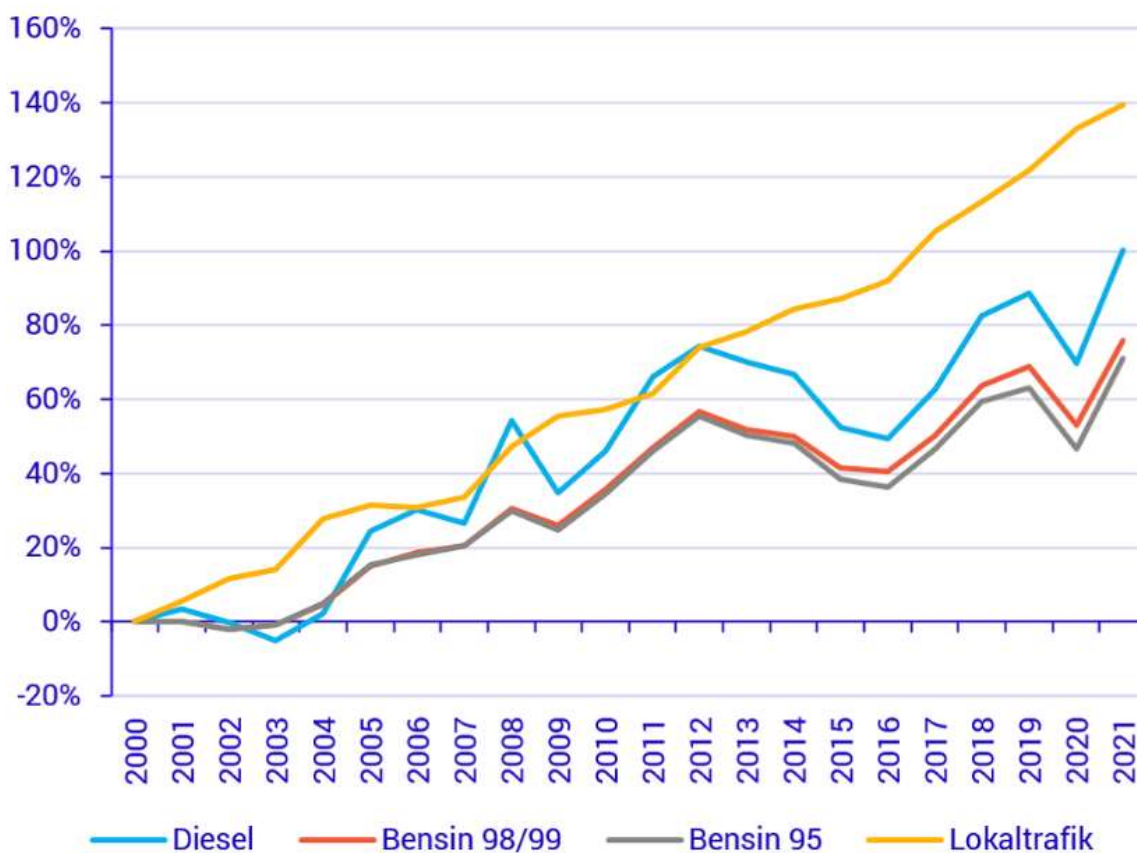
3150 **Samhällsbygget 2 - Motion angående kollektivtrafik i Haninge - Haninge**

Haninge kommun är en växande kommun. År 2024 beräknas Haninge nå 100 000 invånare och 2032 når Haninge, enligt kommunens prognos, 116 200 invånare. Det är 18 500 fler än vid

utgången av 2022. Haninge har en arbetskraft som är rörlig. 66 % av den arbetsföra befolkningen pendlar till Stockholm. Siffrorna för år 2021 är:

Inpendlare Utpendlare Bor och arbetar i kommunen

Källa: [Biljetter i lokaltrafiken har stigit mer i pris än bensin under 2000-talet \(scb.se\)](#)

3160 Haninge översiktsplan utgår från detta faktum och anger att den huvudsakliga befolkningstillväxten förutses ske längs med Nynäsbanan och andra kollektivtrafikstarka stråk. Behovet av att förflytta sig begränsas inte enbart till den arbetsföra befolkningen. Barn och ungdomar reser till skolor och fritidsaktiviteter. Äldre reser för olika ärenden. Alla och envar för att söka upp offentlig service. För Haninge är kollektivtrafiken av största betydelse. Det är därför viktigt att trafikplanering inkluderande kollektivtrafikbehov tas med i ett tidigt skede i framtagande av olika planer, inkluderande översiktsplaner och detaljplaner.

3170 Kollektivtrafiken består av busslinjer och pendeltågslinjer. Pendeltågstrafiken drivs av MTR och stannar vid Hemfosa, Tungelsta, Krigslida, Västerhaninge, Jordbro, Handen och Vega. Pendelstågstrafiken består av två typer av linjer, de som stannar vid varje station och de som väljer bort stationer såsom Jordbro, Vega, Skogås och Trångsund. Pendeltågstrafiken betjänar ett 50-tal stationer och 252 000 påstigande en vinterdag 2021. Det är en siffra som är helt klart påverkad av pandemin. År 2019 var motsvarande siffra 410 000. Pendeltågstrafiken har under det gångna året lidit av uppenbara kvalitetsbrister. Som resande har vi mött skyltar om inställda tåg, personalbrist, försenade tåg och uppmaningar att välja alternativa färdvägar. Det är inte en för djärv slutsats att konstatera att pendeltågstrafiken lider av tekniska bekymmer, bristande personalpolitik och bristande förmåga att ge relevant information.

Tungelsta växer befolkningsmässigt. Det sker särskilt i närheten av pendeltågsstationen helt i enlighet med översiktsplanen för Haninge. Nynäsbanan har dubbelspår till Hemfosa. Det är rimligt att utnyttja de investeringar som är gjorda och låter pendeltågstrafiken vända i Tungelsta.

3180 Med hänsyn till ovanstående yrkar vi på att s-gruppen i regionfullmäktige får i uppdrag att verka för:

Att Tungelsta blir slutstation för pendeltåget i stället för Västerhaninge.

Att Region Stockholm skyndsamt tillsätter en kriskommission för pendeltrafiken tillsammans med övriga parter syftandes till att återupprätta trovärdigheten för pendeltåget.

Att Region Stockholm i framtida upphandlingar ställer krav på en ambitiös personalpolitik och en god förmåga till kompetensförsörjning.

Göran Eriksson

Haninge arbetarekommun

3190 Distriktsstyrelsens föredragande: Jens Sjöström - jens.sjostrom@socialdemokraterna.se

Ingen har undgått den allvarliga situation som pendeltågstrafiken befunnit sig i det senaste året. MTR har inte levt upp till de krav som ställts av Region Stockholm på leverans. Distriktsstyrelsen delar resenärerna i Stockholmsregionens upprördhet.

SL och MTR är nu överens om att avsluta uppdragsavtalet i förtid och från början av mars kommer SJ att ta över ansvaret för driften av pendeltågstrafiken i Stockholms län. Det råder fortfarande lokförarbrist i hela Sverige men planen och förhoppningen är att detta på sikt ska leda till en stabilare trafik som levererar det resenärerna har rätt att förvänta sig. En kriskommission i det här läget skulle inte bidra till en bättre kollektivtrafik.

3200 Exakt trafikplanering av vilka stationer eller hållplatser som ska trafikeras med vilken regularitet är inte distriktskongressens beslutsnivå. Det kan dock upplysas kongressen att det saknas vändspår i Tungelsta varför det inte går att göra effektiva vändningar där vilket krävs för att detta ska kunna vara en slutstation som föreslås i att-satsen. Det finns en kryssväxel norr om stationen så det är teoretiskt möjligt att vända tåg där. Det påverkar dock tidtabellen väldigt negativt i och med att stationen då blir ”enkelspårig” under tiden det står ett tåg inne för att vändas.

I Trafikverkets studier för framtiden föreslås en utredning om vändspår på Nynäsbanan vid Tungelsta station för att möjliggöra tätare pendeltågstrafik till Tungelsta längre in i framtiden.

3210 Arbetsmiljön inom kollektivtrafikens alla olika yrken är av yttersta vikt. Många av dem är bristyrken och dålig arbetsmiljö lockar inte nya medarbetare och riskerar att leda till att befintliga slutar. Därför har vi i budgeten för 2024 beslutat att tillsätta ett samverkansforum mellan fackliga representanter, upphandlade entreprenörer, politiken och trafikförvaltningen. Det här forumet ska ha fokus på arbetsmiljöfrågor. Att rätt krav ställs i upphandlingarna är helt rätt och ett arbete som vi drivit från dag ett vi tog över makten. Just nu pågår en uppdatering av inköspolicyn för att stadfästa dessa förändringar.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå att-sats 1 och 2

Att anse att-sats 3 besvarad

3220 Samhällsbygget 3 - Kollektivtrafik för ett sammankopplat samhälle - Sundbyberg

I Ursvik har befolkningmängden utökats med tusentals invånare under de senaste åren. Det har lett till ett ökat behov av transport, såväl genom bil som kollektivtrafik. Emellertid har antalet bussar och busslinjer inte utökats på något vis, vilket lett till fulla fordon och ett ökat bilanvändande. Det har i sin tur skapat fler köer och sämre trafiksäkerhet.

Byggandet av bostäder och en ökad befolkningmängd i kommunen utan en medföljande kollektivtrafik minskar dessutom attraktiviteten för bostadsområdet, vilket påverkar både de inflyttande och de redan boende. Dessutom kopplas Stockholms kommuner och stadsdelar allt närmare, men utan möjlighet att transportera sig kollektivt mellan dem. Det är av yttersta vikt att bostadsbyggande och kollektivtrafik går hand i hand; det är dags att färdigställa tvärbanan och sätta in fler bussfiler!

Därför yrkar jag:

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för ett påskyndande av tvärbanebygget mellan Norra Ulvsunda och Helenelund.

Motionär: Hugo Ridal.

Sundbybergs arbetarekommun

3240 Distriktsstyrelsens föredragande: Jens Sjöström - jens.sjostrom@socialdemokraterna.se

Motionären tar upp ett viktigt ämne nämligen att kollektivtrafikens utbyggnad måste gå i takt med bostadsutvecklingen.

Tvärbanans utbyggnation till Helenelund via Ursvik och Kista är ett viktigt projekt. Region Stockholms trafiknämnd fattade i januari 2023 beslutet att ta över ansvaret för styrningen av projektet från den upphandlade entreprenören då denna hade fått problem med kostnadsutvecklingen och projektets framskridande. Denna entreprenör var även involverad i Västlänken i Göteborg och liknande problem hade uppstått där.

Genom att direkt ta kontroll över projektorganisationen ville trafiknämnden öka kontrollen och säkerställa projektets fortsatta framdrift utan att skapa ytterligare förseningar.

3250 Regionens investeringsbudget står inför stora utmaningar i och med den inflation och kostnadsutveckling på bygg och entreprenadsidan som pandemin och Rysslands invasion av Ukraina medfört. Därutöver finns det juridiska hinder från att markant ändra upplägg i en beslutad upphandling.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Samhällsbygget 4 - Utbyggnad av nya stambanor - Haninge

3260 Järnvägstrafiken har ökat på senare år och trängseln på banorna är stor. Mer trafik behöver föras över från väg till järnväg. Det gäller både gods och persontrafik, fjärrtrafik och regional- och lokaltåg, som kan ge större möjlighet till arbetspendling. Det är idag ”slagsmål” om att få tidtabellslägen för tågen. Godståg skall samsas med snabba fjärrtågpersontåg som har få uppehåll och med regional- och lokaltåg som har tätare uppehåll. Samtidigt är underhållsbristerna stora och trängseln på spåren gör det svårt att komma åt att göra behövligt underhåll.

En plan för nybyggnad av stambanelinjer Stockholm – Göteborg och Stockholm – Malmö, Sverigeförhandlingen, presenterades i politisk enighet för några år sedan, men sedan hoppade de borgerliga partierna av. Man hävdar nu att utbyggnader bara skall ske med inriktning på gods och arbetspendling och att sträckorna Linköping – Jönköping – Borås och Jönköping – Värnamo –

3270 Hässleholm inte behövs. Ett omtag i den här frågan är nödvändigt.

De nuvarande stambanorna är i stort behov av kapacitetshöjningar för att kunna öka både gods och persontrafik, fjärrtåg såväl som regional och lokaltåg. Det behöver byggas fler spår. Västra och Södra stambanorna som i dag är dubbelspåriga behöver bli fyrspåriga. Det är bara frågan om var de nya spåren skall byggas. Skall man bygga dem vid sidan om de gamla, eller skall man skall göra nya linjedragningar, nya stambanor. Det blir också svårare att öka hastigheterna om man väljer att bygga de nya spåren bredvid de nuvarande. Det är ett skäl till att välja att bygga nya stambanor.

3280 Då nuvarande Västra stambanan Stockholm – Göteborg och Södra stambanan Stockholm – Malmö byggdes kom några viktiga orter att hamna vid sidan om, vilket är ett annat skäl till att bygga nya stambanor.

På sträckan Stockholm – Göteborg gäller det Norrköping, Linköping, Jönköping och Borås . Resande från Norrköping och Linköping mot Göteborg måste åka till Katrineholm för att byta, alternativt via Mjölby - Hallsberg eller Nässjö – Falköping. Från Jönköping måste man upp till Falköping. Boråsresenärer mot Stockholm måste upp till Herrljunga alternativt via Göteborg eller buss till Alingsås.

På sträckan Stockholm – Malmö ligger Jönköping vid sidan om. Resande därifrån måste byta tåg i Nässjö.

Man behöver också korta restiderna för att göra persontrafiken attraktivare. I Sverigeförhandlingen om nya stambanor (eller höghastighetsbanor), talades om att bygga för 320

3290 km/t. Idag körs X2000-tågen, som har korglutning i 200 km/t på banor som är byggda för 160 km/t. Om man bygger banor för 250 km/t, är det möjligt att man med korglutning kan komma upp ytterligare en bit i hastighet. Det är också mycket dyrare att bygga för 320 km/t än för 250. Det också osäkert hur stor del av sträckningarna man i verkligheten kommer att kunna bygga för den högre hastigheten.

Genom att bygga nya stambanesträckningar frigörs utrymme på de nuvarande banorna för regionalståg och inte minst utökad godstrafik. Samtidigt ger de nya sträckningarna möjlighet att bygga för högre hastigheter och få direktförbindelser till nya orter.

Två linjer är aktuella för nya stambanor:

3300 Stockholm – Göteborg, via Norrköping, Linköping, Jönköping och Borås, samt Stockholm – Malmö, via Norrköping, Linköping, Jönköping, Värnamo och Hässleholm. Gemensam sträckning Stockholm – Linköping.

Eftersom detta är en stor och dyr långsiktig investering, är det bra och troligen nödvändigt att bygga i etapper, särskilt som det också finns andra angelägna projekt. Men man måste hela tiden ha slutmålet klart för sig.

3310 Ostlänken Järna – Norrköping – Linköping, som det redan finns stöd för att bygga och som man redan planerar för, måste ses som en sådan etapp. Den ger en snabbare förbindelse för både fjärrtåg och snabba regionalståg ner till Östgötastäderna utan att köra omvägen via Katrineholm. Därmed förkortas också restiden på sträckan Stockholm – Nässjö - Malmö. Det frigör också utrymme för mer regional persontrafik och godstrafik mellan Järna och Katrineholm. Om den befintliga banan Järna – Nyköping – Åby behålls kan den användas för gods och för mer lokalinriktad regionaltrafik till mellanliggande orter.

Göteborg – Borås har den borgerliga regeringen också gått med på att bygga, men bara för att främja regionaltrafik. Sträckan kommer att bli en del av en ny stambana mot Jönköping och Stockholm och måste anpassas för att också fungera för detta ändamål.

För att fullborda linjen Stockholm – Göteborg återstår sedan etappen Linköping – Jönköping - Borås. Här behöver man överväga om linjen skall dras så att man också kan lägga en station vid Ulricehamn. Att ha regionala trafikuppgifter Göteborg – Borås – Jönköping är inte konstigare än att ha det Stockholm – Norrköping – Linköping och Ulricehamn är i det sammanhanget, liksom Nyköping, en viktig ort.

3320 I Skåne finns en annan delsträcka som utmärker sig när det kapacitetsbrist, Lund – Hässleholm. Där skall lokaltåg (Pågatågen), samsas med fjärrtåg, tät regionalstågstrafik mot Kalmar och Kristianstad – Karlskrona samt godstrafik. För den här sträckan finns det också stöd från den borgerliga regeringen. Den måste dock utformas som en etapp av den nya stambanan mot Jönköping och Stockholm och anpassas för detta ändamål. De hastighetsökningar som görs här förkortar också restiden Stockholm – Malmö.

Sedan återstår sträckan Hässleholm – Jönköping, som är tänkt att bli en ny bana via Värnamo. Den skulle frigöra nuvarande bana för regionalståg och godstrafik.

3330 Dagens linje från Linköping till Hässleholm (södra stambanan) har söder om Nässjö hög standard där X2000-tågen kan ha hastigheten 200 km/t utom på några enstaka ställen, exempelvis genom stationen i Alvesta, där tågen ändå stannar (anslutningar mot Växjö, Kalmar, Värnamo). Det gör att man kan använda sig av den linjen under en längre tid. Genom att använda nuvarande

södra stambanan från den punkt där linjen mot Jönköping och Göteborg viker av får man ändå en betydande tidsvinst Stockholm - Malmö. En nackdel är att Jönköping fortsatt får Nässjö som anslutningspunkt för resor mot Malmö. En annan är att man inte frigör utrymme för utökad gods- och regionaltrafik. Möjligen behöver man ändå bygga fler spår eller förbigångsspår (där godståg kan ställas på sidan så att snabbare tåg kan passera) på några stationer mellan Hässleholm och Alvesta.

3340 En stor del av de som kommer att resa med tågen på de nya stambanorna kommer att börja och/eller sluta resan på andra orter än de som tågen direkt betjänar, och skall därför göra byten längs vägen, komma eller resa vidare med andra ”vanliga tåg” eller bussar. Därför är det en fördel och också en besparing om man kan behålla nuvarande stationslägen.

Genom att bygga för hastigheten 250 km/t och använda befintliga stationslägen kan man minska kostnaderna, vilket kan göra utbyggnaden mer ”aptitlig”. Det finns ju ett antal andra projekt som är angelägna i andra delar av landet, bara för att ta några sådana exempel som diskuteras ute i landet, utan att gradera:

Norrbottniabanan Umeå - Skellefteå – Piteå - Luleå

Dubbelspår på Malmbanan Luleå – Boden och vidare mot Gällivare och Kiruna

Dubbelspår Kristinehamn – Karlstad – Kil

3350 Ny bana från Värmland över till Norge för att slippa omvägen över Kongsvinger. (Samarbete mellan länderna, som en del av sträckan Stockholm – Oslo.)

Fyra spår Göteborg – Alingsås. Behövs för lokaltåg, regionaltåg samt godstrafik.

Fyra spår hela vägen Stockholm – Uppsala

Utökad spårkapacitet till Norviks hamn.

Dubbelspår Borlänge – Falun

Med hänvisning till ovanstående föreslås att riksdagsgruppen får i uppdrag att verka för:

Att frågan om utbyggnad av nya stambanor utreds i enlighet med motionens anda

Anders Lindberg

3360 Haninge arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Jens Sjöström - jens.sjostrom@socialdemokraterna.se

Den 22 december 2022 avslutade regeringen planeringen av ett hoplänkat system av nya stambanor och bröt mot den tidigvarande och viktiga principen om lagt kort ligger inom infrastrukturprojekt.

Svensk järnväg är eftersatt på många olika sätt. Det antingen saknas redan kapacitet eller riskerar att bli kapacitetsbrist inom kort på flera viktiga sträckor för både gods och människor,

underhållet är på många ställen eftersatt och kommer med den nuvarande SD-stödda regeringens politik att fortsätta vara så under överskådlig tid.

- 3370 Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att kapacitetsbristen på järnvägen kommer bli ett ännu större problem. Styrelsen vill betona att den inte ämnar slå undan benen för att eventuellt kunna återvända till de höghastighetsbanor som M/SD regeringen tog bort eller att alla tidigare utredningar inte längre är aktuella. Snarare ser distriktsstyrelsen detta som ett brett uppdrag där man kan ta med sig det bästa av det arbetet som tidigare gjorts, uppdatera och aktualitetspröva där det behövs och därefter kommer eventuella utbyggnadsplaner precis som alla andra infrastrukturprojekt behöva vägas mot varandra i prioriteringsprocessen inom den nationella planprocessen.

Distriktsstyrelsen föreslår:

- 3380 Att bifalla motionen

Samhällsbygget 5 - Förstatliga järnvägen och järnvägsunderhållet - SEKO

Konkurrensutsättningen av järnvägen och kollektivtrafiken har lett till att servicen kraftigt försämras på svensk järnväg, resenärerna litar inte längre på att trafiken skall gå i tid. Vid trafikstörningar och trafikhändelser uppstår friktion mellan de olika aktörerna när alla vill att just deras tåg skall gå i tid. Detta har även lett till att säkerheten blivit mindre prioriterad eftersom vinsten alltid ska gå först. Personal mår sämre och arbetsplatsolyckorna ökar. Vi lever under ständig stress på grund av den dåliga personaltätheten. Underhållet är också under all kritik eftersom ingen vet vem som skall göra vad då det finns allt för många leverantörer. Trots ett vallöfte från Socialdemokraterna har fortfarande inte järnvägsunderhållet blivit förstatligat och istället så har flera varsel kommit i en bransch som sägs vara prioriterad. Detta leder såklart till att personalen mår dåligt.

3390

Vi ser att den enda vägen framåt är ett förstatligande av järnvägen och då inte i ett statligt företag utan i två statliga verk, ett för trafiken och ett för underhållet. Detta skulle ha flera positiva effekter för både resenärer och personal. Resenärer skulle givetvis uppleva en bättre service i och med att personalen mår bättre och känner sig tryggare. Självklart skulle de också uppleva en bättre tidhållning i och med att när underhållet fungerar som det ska kommer tågen ha lättare att gå i tid. För personalen är fördelarna ännu större. När man jobbar på ett större företag med fler arbetsuppgifter så finns det alltid en annan arbetsuppgift eftersom det finns fler yrkesgrupper inom ett stort statligt verk. Detta leder till att även om du blir för sjuk för att t.ex. kunna köra tåg finns det alltid ett jobb för dig på det statliga verket. När säkerheten ökar så minskar givetvis arbetsplatsolyckorna också vilket även det leder till tryggare personal. Arbetsmiljön blir såklart också bättre när man jobbar på en icke konkurrensutsatt myndighet utan vinstintresse.

3400

Samverkan mellan dessa två myndigheter kommer bli betydligt lättare än dagens situation med ett stort antal aktörer. En myndighet har även möjlighet att ha ett lager med reservdelar vilket leder till bättre fordonsunderhåll när man inte behöver beställa saker från Kina.

Självklart skall de privata företag som staten köper in i det statliga verket även ta med sig personalen och gällande villkor.

3410

Därför yrkar vi på

Att Socialdemokraterna verkar för att samla järnvägar och banunderhåll, fordonsunderhåll samt trafik under statlig regi.

Att motionen skickas till länsbanken.

SEKO

Distriktsstyrelsens föredragande: Ulrika Falk - ulrika.falk@norrtalje.se

3420 Motionen tar upp en viktig fråga. Järnvägsunderhållet har varit eftersatt under allt för lång tid. Det här drabbar även pendeltågstrafiken i Region Stockholm där tågen körs på Trafikverkets spår och det är Trafikverket som bestämmer tåglägen och lägger underhållsplaner. Mycket av de problem som varit i pendeltågstrafiken senaste åren går att härleda till lokförarbrist som finns i hela Sverige men som förvärrats av MTRs undermåliga arbetsmiljöpolitik. Samtidigt har det bristfälliga underhållet av spåren lett till flera problem med växlar och kontaktledningar under året av vilka många hade kunnat undvikas om underhållet var bättre.

Den S-ledda regeringen drev frågan om att ta över flera av underhållskontrakten i egen regi under förra mandatperioden vilket blockerades i riksdagen av bland annat SD. Tanken var att den kunskap som man får som utförare också skulle göra Trafikverket till en bättre beställare.

3430 Distriktsstyrelsen ser dock att det största problemet med underhållet av järnvägen är resurserna som avsätts och inte organisationsformen. 750 miljoner kronor flyttades av den SD-stödda regeringen från järnvägsunderhåll till vägunderhåll 2023. Det här är pengar som behövts och som hade kunnat göra nytta. Därutöver ser distriktsstyrelsen att det är viktigare att ställa skarpa och hårda krav på god arbetsmiljö och lagerhållning av reservdelar i hela Sverige för att snabbt öka attraktiviteten i yrket än att sjösätta stora omorganisationer. Dessa är dels otestade men riskerar även att leda till stora, mångåriga konvulsioner och långa rättsliga processer om staten ska tvångsförstatliga privata företag vilket inte gynnar medarbetarna eller resenärerna.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

3440

Samhällsbygget 6 - Reformera resultatutjämningsreserven - Järfälla

Många kommuner och regioner har en så kallad resultatutjämningsreserv, RUR. Denna har tillkommit för att tjänstgöra som en buffert, så att snabba nedgångar i ekonomin inte tvingar fram

drastiska kortsiktiga nedskärningar. Under goda tider bygger dessa kommuner och regioner upp reserver inom ramen för det egna kapitalet.

3450 I praktiken har det visat sig att RUR inte fungerar som tänkt. Den regleras så att ansamlade medel inte kan användas vid plötsliga intäktsbortfall, eftersom nyttjandet av medlen styrs av beräkningsmodeller som inte tar hänsyn till hur intäkterna förändras utan i stället avser att beräkna kommunens ekonomiska förutsättningar i något slags absolut bemärkelse. Men en kommun bygger över tid upp sin ekonomi efter rådande förutsättningar, som skiljer sig från kommun till kommun, och kan inte i ett slag drastiskt förändra ekonomin efter någon allmän modell.

3460 I 11 kap 1§ Kommunallagen fastslås: "Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer." Denna princip hanteras i praktiken genom de rekommendationer som fastställs av Rådet för kommunal redovisning, RKR. Detta är en ideell förening vars medlemmar utgörs av staten och Sveriges kommuner och regioner. De kommunala revisorerna förhåller sig till RKR:s rekommendationer och kommunerna måste därför också följa dem för att undvika anmärkningar i revisionen.

När exempelvis en kommun inte kan använda RUR för att undvika neddragningar i skolan, trots att kommunen har pengar sparade, kan det inte kallas för god ekonomisk hushållning.

Med bakgrund i ovanstående föreslår Järfälla Arbetarekommun partidistriktskongressen besluta:

Att Socialdemokraterna som parti ska verka för att förändra RUR så att den kan fungera som en buffert när intäkter per capita från kommunalskatt eller statliga anslag minskar.

Att Socialdemokraterna i Stockholm ska verka för detta genom regionfullmäktige och regionens medlemskap i RKR, samt genom SKR.

3470 **Att** Socialdemokraterna i regeringsställning ska verka för detta genom statens medlemskap i RKR.

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt ställer sig bakom motionen, antar den som sin egen samt skickar motionen vidare till partikongressen.

Johan Rönnblom

Järfälla arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Aida Hadzialic - aida.hadzialic@regionstockholm.se

3480 Distriktsstyrelsen vill inleda med att tacka för en bra och angelägen motion. Vi befinner oss i en nationell sjukvårdskris och landets regioner och kommuner befinner sig den värsta ekonomiska krisen på 30 år. Inflationen har grävt ett hål i regionernas ekonomi motsvarande nästan 30 miljarder kronor, samtidigt som regeringen enbart tillskjutit 3 miljarder kronor. Skattesänkningar har prioriterats över välfärden. Varje dag annonsers en ny nedskärning i vård och skola runt om i

landet. Sådana nedskärningar, och desperata hänvisningar till RUR, hade inte blivit aktuell under en S-ledd regering.

Motionärerna hänvisar mycket riktigt att lagstiftning gällande Resultatutjämningsreserven (RUR) är bristfällig. I praktiken är RUR ingen plånbok, utan ett kreditkort. Det finns inga möjligheter att i traditionell bemärkelse spara pengar, utan RUR ger enbart rätt att låna mer pengar genom att göra ett större underskott. Därutöver är möjligheterna att använda RUR på grund av höga reala kostnadsutvecklingar mycket begränsade.

3490

Samtidigt bör uppmärksammas den nya lagstiftningen om god ekonomisk hushållning i kommuner och regioner, där RUR fasas ut under en tioårsperiod och byts ut med den så kallade resultatreserven (RER), vilket innebär visa positiva revideringar. Problematiken runt balanskravets kortsiktighet kvarstår visserligen - men 2024 är första året då nya regler gäller. Vi behöver se hur de nya reglerna faller ut innan vi säkert kan veta hur de eventuellt kan behöva revideras.

Frågan om regioner och kommuner förmåga att utjämna intäkter över en konjunkturcykel och säkra en långsiktig hållbar ekonomi behöver fortsätta bevakas framöver.

3500 **Distriktsstyrelsen föreslår:**

Att avslå motionen

Samhällsbygget 7 - En rättvis skattepolitik - Sundbyberg

Ett välfungerande skattesystem ska klara att bära en allt mer ambitiös och jämlik välfärd. För att uppnå det ändamålet måste det nuvarande skattesystemet effektiviseras och reformeras.

En ny skattereform måste genomsyras av både effektivitet och progressivitet. För att välfärden även i framtiden ska kunna utvecklas och möta befolkningens behov behöver en ny skattereform öka det totala skatteuttaget markant. I en tid då klyftorna ökar och tryggheten minskar för de som inte har resurser är det orimligt att ha ett skattesystem som inte kräver mer av de som har allra mest.

3510

De senaste decennierna har det skett en rad försvagningar i kapitalbeskattningen. Eftersom kapitalinkomsterna dominerar bland de med absolut högst inkomster har detta bidragit till att öka ojämlikheten i Sverige.

I 1991-års skattereform var ambitionen att olika typer av kapitalinkomster och förmögenheter skulle beskattas enhetligt och likformigt. Sedan dess har dock ambitionen om likformighet helt kommit av sig. En harmonisering av kapitalskatterna vid 30 procent är rimligt för att öka jämlikheten i samhället och finansiera de reformer som behövs för att skapa ett rättvist och hållbart Sverige. Eftersom kapitalskatteinkomsterna är så ojämnt fördelade skulle en enhetlig skattesats få ett mycket progressivt utfall.

3520 Nationalekonomen Thomas Piketty har visat att ökad förmögenhetskonzentration tenderar att bli självförstärkande och därmed leder till växande ekonomiska klyftor. Som lösning föreslår Piketty bland annat ökad förmögenhetsbeskattning. Förmögenhetsskatten har varit avskaffad i Sverige sedan den 1 januari 2007. Beslutet motiverades bland annat av att skatten ansågs hämma

tillgången till riskkapital i landet, då förmögna personer förväntades föra sina pengar utomlands. År 2005 genererade förmögenhetsskatten nästan 5 miljarder kronor i intäkter till statskassan, och 2006 ökade det till nästan 6 miljarder kronor. I ljuset av de ökande ekonomiska klyftorna i Sverige, särskilt på grund av en ökande ojämlik fördelning av ägande och kraftiga sänkningar av inkomstskatten för dem med höga förvärvsinkomster, är det motiverat att överväga reformer för att öka progressiviteten i skattesystemet. En välavvägd förmögenhetsskatt kan vara en sådan reform. Förmögenhetsskatter finns redan i ett antal europeiska länder och har dessutom seglat upp som ett hett ämne i den globala ekonomiska debatten.

Vidare har Sverige saknat arvsskatt i över ett decennium. Arvsskatten är svår att undvika genom skatteplanering, och argumentet att den komplicerar generationsskiften i familjeföretag är inte övervägande, särskilt eftersom undantagsbestämmelser kan införas för näringsstillgångar. Återinförandet av arvsskatt kan eventuellt kompletteras med återinförande av gåvoskatt för att förhindra stora överföringar av förmögenhet inom familjen av skatteplaneringsskäl. Arvsskatt togs ut i Sverige fram till den 1 januari 2005 (mellan makar avskaffades redan i januari 2004) på tillgångar som ärvdes, togs emot genom testamente eller gåva från en avliden person. Skatten beräknades på mottagarens arvslotter och var progressiv på två sätt: högre skattesatser på större arvslotter och hårdare beskattning för mindre närstående arvingar. Gåvoskatt togs också ut på egendom som överläts. Det är inte försvarbart ur ett fördelningspolitiskt perspektiv att avstå från skatt på stora förmögenheter som per definition har skapats av andra, medan förvärvsinkomster och avkastning på eget kapital beskattas. Dessutom är skatt efter bärkraft en viktig princip, där det är rimligt att de som är ekonomiskt bättre ställda bidrar mer till det gemensamma än de som har sämre ekonomi.

Genom en rättvis skattepolitik möjliggör vi en offensiv utbyggnad av en allt mer mager välfärd. Genom en rättvis skatteväxling kan vi således skapa förutsättningar för att motverka samhällets ökade klyftor.

3550 **Därför föreslår jag:**

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för en enhetlig kapitalbeskattning på minst 30 procent,

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för att en arvs- och gåvoskatt införs,

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för att en förmögenhetsskatt införs,

Motionär: Peter Schilling

Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Mathias Tegnér - mathias.tegner@riksdagen.se

3560 Distriktsstyrelsen delar motionärens utgångspunkt. Genom en rättvis skattepolitik möjliggör vi en offensiv utbyggnad av välfärden och motverkar ökande klyftor. Klyftorna har ökat mer i Sverige än i jämförbara länder.

Eller annorlunda uttryckt från en av de elva politikutvecklingsgrupperna på detta tema:

3570 "En central förklaring till den växande ojämlikheten är bristen på fördelningspolitik. Den tilltagande skillnaden i beskattning mellan arbete och kapital är ett resultat av flera politiska beslut. Flera faktorer, såsom generösa 3:12-regler, avskaffandet av förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatten, omvandlingen av fastighetsskatten till en kommunal avgift och jobbskatteavdragen från 2007 och framåt har gynnat dem med kapitaltillgångar och kapitalinkomster. Därtill kommer den minskade omfördelningen i socialförsäkringarna, inklusive arbetslöshetsförsäkringen. Över tid har dessa försvagats genom bland annat strängare kvalificeringsregler och sänkta tak samt ersättningsnivåer. Detta har lett till framväxten av privata avtalsförsäkringar, vilket har ökat ojämlikheten i inkomstskyddet. De ojämlika pensionerna utgör också ett problem som är direkt kopplat till de sociala trygghetssystemen. Den ekonomiska utvecklingen under de senaste decennierna har lett till stora klyftor bland pensionärer. Andelen så kallade relativt fattiga över 65 år har ökat till ungefär 15 procent."

Trots att delar av förklaringen till den ökande ojämlikheten är borttagandet av arvs-, gåvo- och förmögenhetsskatt, så är det inte uppenbart att vägen mot ett rättvisare samhälle går genom reformer från 1900-talet. Det norska försöket att införa en kraftfullare förmögenhetsskatt förefaller inte leda till högre skatteintäkter, utan till utflyttning av kapital.

3580 Precis som vår partikongress 2021 konstaterade ska skattesystemet utformas för att främja tillväxt, investeringar och konkurrenskraft, samtidigt som det bidrar till att öka jämlikheten. Skattesystemets överordnade syfte är att finansiera välfärden. Dessa mål stärker varandra – jämlikhet är både mer rättvist och gynnar utveckling. Skatt ska betalas efter bärkraft och beskattningen av kapital bör därför öka.[1]

Distriktsstyrelsen delar både motionärens och partikongressens ambition att beskattningen av kapital ska öka. Detta görs dock med fördel genom att mer kraftfullt stänga skatteparadis mitt i Europa, införande av en exitskatt och justering av 3:12-reglerna. På sikt bör också övervägas om, i linje med ambitionerna i denna motion, om gemensamma miniminivåer inom EU eller OECD kan införas gällande arvs-, gåvo- och förmögenhetsskatt, såsom nu skett inom bolagsskattens område.

3590

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

[1] Politiska riktlinjer 2021. S. 4.

Samhällsbygget 8 – Energimotion - Transportarbetarna

"Själ är bästa dräng", lyder ordspråket. Gammal visdom som visar sig vara sann gång på gång. Det är naturligt att den svenska infrastrukturen styrs av samhället, som vägar, järnvägar, byggproduktion och så vidare.

3600 Svenska staten måste ta ansvaret och se till att svensk energiförsörjning lever upp till det som svenska medborgare och företag kräver. Marknadsekonomi i all ära. Det är en bra form för att fördela de resurser som finns tillgängliga. MEN den klarar inte alltid av att förse oss med de resurser som krävs, eller vara miljövänlig.

Det är en självklarhet att infrastrukturen skall vara samhällsligt styrd. Dock upplever vi just nu att så inte är fallet när det gäller energiproduktion och överföring. Sverige har som en av sina konkurrensfördelar visavi omvärlden en billig energiproduktion. Huvudsakligen har denna produktion och distribution bestått av elkraft. Under de senaste åren har denna fördel allt mer urholkats. Därför behövs ett samhällsligt och i denna fråga en statlig överbyggd organisation.

3610 Svenska Kraftnät måste få ett utvidgat uppdrag till att ansvara för det svenska samhällets energiproduktion och distribution. Liksom Vägverket/Transportstyrelsen och Banverket ansvarar för respektive del av infrastrukturen. Jag kan se att sedan Televerket sålts ut, har det uppstått brister i tele-täckningen i vårt land. Svenska Kraftnät ska ansvara för att tillräcklig energiproduktion sker i vårt land oavsett energislag. Svenska Kraftnät skall ansvara att upphandla distribution och produktion av elkraft. Vattenfall skall vara den huvudsakliga distributören och av produktionen. Detta för att bygga upp och behålla kompetens för detta område. Kompetens krävs att genom egen erfarenhet kunna upphandla distribution och produktion av andra aktörer.

Därför kräver vi att:

- 3620
- Svenska Kraftnät skall ansvara för att tillräcklig energiproduktion och distribution skall utföras i vårt land i varje ögonblick
  - Svenska Kraftnät skall upprätta planer för hållbar produktion och distribution av elektrisk kraft i varje ögonblick.

Transportarbetarna

Distriktsstyrelsens föredragande: Khashayar Farmanbar - khashayar@farmanbar.com

3630 Svenska kraftnät (SvK) är ett statligt affärsverk som är systemansvarig myndighet för kraftsystemet i Sverige och som förvaltar och utvecklar Sveriges transmissionsnät för el. Svenska kraftnät är också elberedskapsmyndighet och tillsynsvägladande myndighet i frågor om dammsäkerhet. SvK är idag en aktör som upphandlar el på marknaden. Detta sker för att upprätthålla balans i nätet, inte i egenskap av totalansvarig för all elproduktion och -distribution som är det som motionen avser. Affärsverket ansvarar för att kraftsystemet är hållbart, säkert och kostnadseffektivt – idag och i framtiden. I rollen som systemansvarig myndighet ansvarar SvK för kraftsystemets driftsäkerhet och att det i varje ögonblick är balans mellan den el som produceras och den el som förbrukas. Därför sker arbete dygnet runt i SvKs kontrollrum, så att det alltid produceras lika mycket el som det förbrukas. Som Systemansvarig ska SvK bland annat säkerställa tillgång till nödvändiga verktyg för att säkra systemdriften. Det handlar exempelvis om att anskaffa olika stödtjänster och avhjälpande åtgärder. Det kan handla om att upphandla reservkraft som kan användas ifall ett kärnkraftverk drabbas av snabbstopp eller behöver

3640 underhåll som inte varit planerat.

Således har SvK redan delar av det uppdrag som motionen föreslår. Dock har SvK inte ansvar över den strategiska elproduktionsutvecklingen, dvs beslutar eller initierar inte affärsverket huruvida det ska byggas nya kraftverk. Det strategiska arbetet har många aspekter och sådana beslut ska föregås av arbete i många myndigheter och slutligen beslutas av regeringen. Distriktsstyrelsen anser att det långsiktiga strategiska arbetet bör hanteras av regering och riksdag.

3650 Många producenter kan leda till ökad robusthet och även en konkurrens som håller nere priset för konsumenterna, samt öppnar upp för fler innovationer att snabbare göra nytta för elkunderna. Därför är det positivt att många producenter finns i systemet. Samtidigt finns det risker att beakta, exempelvis det utländska ägandet i strategiskt viktig infrastruktur som behöver hanteras och vid behov begränsas.

Att se över en ökad reglering av elmarknaden vore välkommet. Däremot är motionens förslag om att skapa en jättemyndighet med ansvar för både produktion och distribution inte en väg som distriktsstyrelsen ser leda till förbättring för elkonsumenterna.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

Samhällsbygget 9 - Motion om kärnkraft - Tyresö

3660 Folkomröstningen om kärnkraft 1980 förutsatte avveckling.

Alla tre alternativen i folkomröstningen om kärnkraft 1980 förutsatte att kärnkraften skulle avvecklas. Frågan gällde hur länge det skulle få dröja, innan kärnkraften avvecklades.

De två första alternativen var att avveckling av kärnkraften skulle vänta, tills förnybara energikällor fanns tillgängliga, och under tiden skulle inte någon utbyggnad göras. Det tredje alternativet var att avveckling av kärnkraft skulle göras inom tio år. För att kunna rösta nej till kärnkraften, kunde man välja alternativ tre, som fick 38 procent av rösterna. Som medlem i Socialdemokraterna kunde man dock lita på att kärnkraften kommer att avvecklas, även om det tar mer tid.

Haverier i kärnkraftverk

3670 Under åren som gått, har det inträffat ett antal haverier i kärnkraftverk i olika delar av planeten. Orsakerna till haverierna har inte kunnat förutses, t ex mänskliga missar eller naturkatastrofer, dock inte något medvetet sabotage. Följderna av haverierna har inte kunnat förutses, och de har påverkat även länder som inte har deltagit i att besluta om bygget. Det krävs åtgärder under mycket lång tid framåt, av människor som kanske inte var födda, när beslutet togs om bygget.

Händelser i samband med slutförvaring av avfallet

Säkerheten kring hanteringen av avfallet och hur det ska slutförvaras verkar inte vara tillräckligt utforskad, och det är glest med nyheter om det. Möjliga orsaker och följder av naturhändelser eller mänskliga aktiviteter är okända för de flesta. De som kan påverkas av problem är kanske inte födda ännu.

3680 Frågan om kärnkraft är lika stor som frågan om utsläpp

Liksom när det gäller åtgärder med anledning av klimatförändringen, så är frågan om kärnkraft något som angår hela planeten, inte bara enskilda länder. En skillnad är att ansvaret för kärnkraften inte kan läggas på enskilda människor, så som under lång tid gjorts med ansvaret för fossila utsläpp.

Jag önskar att Socialdemokraterna ska göra två saker:

- arbeta för att få fram starkare internationella överenskommelser, både om ansvaret för kärnkraftshaverier och om det framtida ansvaret för slutförvaring,
- i politiskt beslutsfattande tydligt prioritera och stimulera förnyelsebar energi framför utökning av kärnkraft i Sverige.

3690

Ulla Luin, november 2023

Tyresö AK

Distriktsstyrelsens föredragande: Khashayar Farmanbar - khashayar@farmanbar.com

Utifrån klimatperspektivet är akut och avgörande att minska koldioxidutsläpp. Den mest avgörande delen av det strukturella klimatarbetet är elektrifiering, där fossila bränslen fasas ut för att ersättas med grön elektricitet, företrädesvis från förnybara källor, eller elektrifierade bränslen, som vätgas eller grön metanol.

3700 Därför kommer ökad användning av elektricitet att vara en oerhört viktig del av den gröna omställningen. I det arbetet kommer kärnkraft troligtvis att spela en viktig roll i vårt energisystem under lång tid framöver.

Riskerna med kärnkraft lyfts fram väl i motionen.

Distriktsstyrelsen vill ändå förtydliga att i valet mellan att försena den ökade elektrifieringen eller låta kärnkraften vara del av den gröna omställningen, är det rimligare att minska det fossila utsläppet och öka taken i elektrifiering även med kärnkraft.

Vi är en framtidsoptimistisk rörelse. Det pågår idag en inspirerande och snabb teknikutveckling.

3710 Solkraften som producerar el framförallt under sommaren har på kort tid sett en ENORM utveckling. Nya paneler är billigare, ger mer el och kan fortsätta leverera el längre tid på året. Även vindkraften har sett en enorm teknikutveckling. De nya vindkraftsverken har en effekt på mer än 700% jämfört med de verk som sattes upp för ca 20 år sedan.

Idag finns redan en del uttjänt kärnbränsle som förbereds för slutförvar. Även här sker spännande teknikutveckling, inte minst det som kallas fjärde generationens kärnkraft. Dvs kärnkraftssystem som inte ska lämna efter sig långlivat avfall. Samt att det befintliga avfallet ska kunna upparbetas kemiskt så att det klyvbara material som finns kvar i det använda bränslet kan återföras till ny bränsletillverkning.

3720 Kärnkraften är en dyr lösning. Både för produktion och slutförvar. Dagens SD-kontrollerade regering har en fundamentalistisk tro om kärnkraften. Den modell som regeringen jobbar efter är att garanterat låsa elkonsumenter vid dyr el för överskådlig framtid. Den bygger nämligen på att antingen är elen dyr och alla betalar dyrt för den, och när det blir billigt ska alla fortsätta betala dyrt för den elen, men då genom att betala mellanskillnaden via skatten.

Den modell som Socialdemokraterna borde jobba med är att premiera de fossilfria alternativ som ger elkonsumenterna mycket el, snabbt och billigt. Distriktsstyrelsens mening utgår ifrån funktionen att producera mycket fossilfri el, snabbt och billigt istället för att premiera eller missgynna enskilda energislag som kärn- eller vindkraft. Kärnkraften är och kommer att spela en viktig roll under överskådlig framtid. I realiteten är det de förnybara energikällorna som vatten-, sol- och vindkraft som bäst uppfyller kraven av mycket, snabbt och billigt. Viktigt dock att påpeka att alla fossilfria energislag behövs för att vi ska kunna klara av den gröna omställningen

3730 **Distriktsstyrelsen föreslår:**

Att anse motionen besvarad

Samhällsbygget 10 - INFÖR STATLIGT STÖD FÖR HÅLLBARA FASTIGHETSRENOVERINGAR – Handels Avd 20

3740 I Sverige bor omkring 3 miljoner människor i hyresrätt. Många av dessa bor i fastigheter som nyligen har, eller inom kort ska, renoveras. I dagsläget kan en ny hyra efter renovering vara upp till 60% högre – eller ännu mer – än den tidigare hyran. Det blir i många fall då omöjligt för hyresgästen att bo kvar. Det brukar kallas ”renovräkning”, när hyran efter renovering blivit så hög att det i det närmsta blir en vräkning. Det är en utveckling som måste stoppas! På LO-kongressen 2016 bifölls en motion som syftade till att få ett lagstadgat hyresgästinflytande vid upprustning för att på så sätt låta hyresgästerna själva kunna påverka t ex materialval så att den nya hyran kan hållas nere.

Samtidigt behöver Sverige påskynda omställningen till ett mer hållbart samhälle. Hållbarhet måste vägas in i allt som görs - byggande, renoveringar, när man inför energibesparande åtgärder, i produktion av byggmaterial och i förvaltningen av våra bostäder. Att t ex bibehålla befintlig köksinredning i stället för att riva ut den gamla och installera en nyproducerad, är en viktig del i det arbetet.

3750 Hur vi klarar av att göra vårt samhälle mer hållbart hänger i ihop med om vi kan göra det utan att försvåra och fördyra för vanligt folk. Det är självklart att det inte bara är hyresgästerna som ska bära kostnaderna för modernisering och energieffektivisering av det befintliga bostadsbeståndet, utan samhället gemensamt. Ett statligt stöd för hållbara renoveringar som sänker fastighetens energiförbrukning samtidigt som hyran kan hållas nere vid stora renoveringar vore därför på sin plats.

En annan viktig del för att påverka hållbarheten är att det behövs införas en ny förvärvslag, där alla försäljningar av bostadsfastigheter ska prövas av Länsstyrelsen. Detta utifrån kriterier om social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet för att förhindra kortsiktiga och spekulativa aktörer köper hyresfastigheter och lyxrenoverar vilket höjer bruksvärdet markant och därmed hyran. Sen säljer man fastigheten vidare. Det är inte acceptabelt.

3760 Ett stöd vid omfattande renovering behöver införas. Stödet skall syfta till att underlätta renovering och infasning av ny hyra. Stödet gynnar långsiktiga ägare med en försiktig

renoveringsstrategi och tillgängliggör fler lägenheter för den kommunala kön eller för fördelning av sociala skäl.

Bostadspolitiken är viktig för alla Sveriges invånare. Den som inte själv bor i hyresrätt, har kanske bott eller kommer kanske att bo i hyresrätt och har släkt och vänner i hyresrätt. Hyresrätten med dess möjligheter är en viktig del i den svenska välfärden. Genom dessa förslag kan vi gemensamt se till att vanligt folk har möjlighet kunna bo i denna utmärkta boendeform.

Vi föreslår kongressen besluta

3770 Att verka för att ny reglering införs, med krav på att hus och fastigheter ska bibehålla ett brukbart skick

Att verka för att det skall bli enklare att få igenom åtgärdsföreläggande mot fastighetsägare som inte sköter sina åtaganden

Att verka för att en ny förvärvslag införs

Att verka för att staten ser över regelverk och/eller ekonomiska incitament som motverkar att fastighetsägare väljer utbyte av t ex köksinredning framför renovering

Att verka för införandet av ett renoveringsstöd som gynnar långsiktiga ägare

Att Distriktkongressen skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

3780 Katarina Helling

Handels avdelning 20

Distriktstyrelsens föredragande: Ulrika Falk – ulrika.falk@norrtafje.se

En av vår tids stora utmaningar är att utveckla en hållbar social bostadspolitik. Det handlar i grunden om tre övergripande uppgifter: att bygga fler och hållbara bostäder, att motverka den sociala segregationen och att göra det möjligt för ekonomiskt svaga grupper att lösa sitt bostadsbehov.

Stärk hyresgästernas ställning

3790 Distriktstyrelsen delar motionärens mening att hyresrätten är en viktig boendeform, och att det behövs reformer för att stärka hyresgästernas möjlighet till inflytande över sitt boende. Den tidigare socialdemokratiskt ledda regeringen har också gjort mycket för att stärka skyddet för hyresgäster. Det handlar om åtgärder mot svarthandel med hyreskontrakt, otillåten andrahandsuthyrning och uttag av överhyror av andrahandshyresgäster. Vi har också infört en möjlighet att ingripa mot brister i förvaltningen av hyresfastigheter på ett tidigt stadium, genom att hyresnämnden kan vitesförelägga fastighetsägare att åtgärda bristerna

Hösten 2021 gick den socialdemokratiska regeringen fram med propositionen "Stärkt skydd för hyresgäster" som innehöll fyra konkreta förslag; besittningsskydd vid förstörd lägenhet, förstärkta möjligheter till vitesföreläggande mot oseriösa fastighetsägare, en långsammare och längre infasningsperiod för hyreshöjningar vid renovering och stärkt besittningsskydd vid uthyrning av

3800 privatbostäder. De två första förslagen vann riksdagens gehör. Men de två övriga förslagen avvisades av riksdagens högermajoritet. Förlorarna är Sveriges hyresgäster. För oss socialdemokrater är det viktigt att stärka hyresgästernas inflytande vid renoveringar. Förekomsten av lyxrenoveringar i syfte att byta hyresgäster i det befintliga hyresbeståndet måste stoppas. Vi menar att de två förslagen som högermajoriteten i Riksdagen röstade ned är väl avvägda, och de har nu lagts fram igen i en riksdagsmotion hösten 2023.

Bland omständigheterna som urholkat hyresgästernas trygghet finns att hyresgäster i regel förlorar överklaganden i hyresnämnden gällande renoveringar. En av anledningarna är att domstolarna använder sig av begreppet "inte är oskäligt" för att bedöma det rimliga i en renoveringsåtgärd. Denna obalans i samband med hyresförändringar vid renoveringar är orimlig och måste jämnas ut. Vi socialdemokrater anser därför att den nya bedömningsgrunden "skäligt" införs omgående, vilket utredningar pekat på skulle komma tillrätta med rådande obalans.

3810 En modern förköpslag

Förvärvslagen från 1976 avskaffades av den tidigare Alliansregeringen 2010. Den 30 juni 2022 gav den S-ledda regeringen en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att åter skärpa kontrollen vid överlåtelse av fastigheter. Syftet med uppdraget var att skydda bostadshyresgäster mot oseriösa överlåtelse av hyresfastigheter och hindra att den svenska fastighetsmarknaden utnyttjas för brottslighet. Det fanns vissa problem med den tidigare förvärvslagen, vilka minskade dess effektivitet och medförde att den ansågs svår att tillämpa i vissa fall, och utredaren fick i uppdrag att ta fram en modern förvärvslagstiftning som är anpassad till hur fastighetsmarknaden ser ut i dag och därmed på ett effektivt sätt kan hindra olämpliga hyresvärdar från att förvärva hyresfastigheter. Utredningen har lagt fram ett förslag som innebär att det ska vara en allmän kontroll innan man får lov att köpa en hyresfastighet. Enligt förslaget ska den som vill köpa en hyresfastighet få sitt köp godkänt av kommunen innan det går igenom. Tyvärr har nuvarande högerregering förlängt utredningstiden, med nya direktiv. Vi socialdemokrater anser fortsatt att det skyndsamt behövs en modern förköpslag på plats. En lag som ger möjligheter – för kommunerna, för regionerna och för staten – att agera för vårt gemensamma bästa.

3820 Statligt stöd till renovering och energieffektivisering

Det tidigare stödet för renovering och energieffektivisering avvecklades efter högermajoritetens beslut om statens budget för 2019. Stödet infördes av den socialdemokratiskt ledda regeringen hösten 2016 och totalt beviljades drygt 350 miljoner kronor i stöd till bostadsbolag i 33 kommuner för upprustning av sammanlagt knappt 4 000 bostäder. Behovet av ett riktat stöd för hållbara renoveringar och energieffektivisering är minst lika aktuellt som tidigare. Det är nödvändigt att förbättra befintliga byggnaders prestanda genom att främja kostnadseffektiva åtgärder vid genomförandet av renoveringar. För att öka takten i det arbetet har Socialdemokraterna därför föreslagit att anslaget för energieffektivisering av flerbostadshus återinförs, vilket även återfinns i Socialdemokraternas budgetmotion. Det bör vara byggnadens skick som är avgörande för både vilka renoveringsåtgärder som behöver göras samt om stöd ska erhållas, medan vi har andra verktyg för att komma till bukt med oseriösa fastighetsägare som anförs ovan.

3840 Sammantaget lyfter motionen ett mycket viktigt politikområde för Socialdemokraterna i Stockholmsregionen. I vårt regionalpolitiska handlingsprogram har vi slagit fast att bostadspolitiken för Stockholmsregionen ska utjämna klyftor, och att varje kommun ska ta sitt ansvar för att det ska finnas bostäder att efterfråga för alla inkomstgrupper, bland annat genom

att varje kommun ska ha ett allmännyttigt bostadsbolag. Det är även distriktsstyrelsens mening att den omfattande kommittémotion som vår partigrupp har lagt i riksdagen för en ny bostadspolitik innehåller en rad genomförbara förslag som kommer tillrätta med de problem vi ser på bostadsmarknaden.

Distriktsstyrelsen föreslår:

3850 **Att** avslå att-sats 1, 4, 5, och 6

Att besvara att-sats 2 och 3

Samhällsbygget 11 - Bostadspolitik i kris. - Täby

I Sverige har vi idag att se fram emot ett historiskt lågt tal för igångsatta lägenheter på vår bostadsmarknad. En siffra som sas på en nyhetsändning var att Boverket rapporterat att det var kring 25-26 tusen men behovet sas ligga kring 65-70 tusen per år.

Varför har det blivit så? En förklaring av många är att marknaden har tagit över och marknaden vill tjäna pengar. Bostäderna har ökat i pris och det ger bra ekonomiskt utfall för de som bygger, men nu har marknaden börjat mättats så nu bygger man bostäder efter hur många som man kan teckna upp.

3860

Bostadsproduktionen kan inte bara inriktas till de som har kapital utan även sämre bemedlade måste få rätt och möjlighet till en bostad som borde vara en social rättighet.

Åter igen ser vi att vi aldrig kan lita till marknaden där är man ute efter att tjäna pengar.

Exempel på detta är vårt en gång stabila skolsystem som nu är sönderslaget men där kapitalet stjal var skattepengar till den egna fickan.

Nu måste samhället ta ansvar för bostadsbyggandet genom såväl staten som kommunerna. För att ta fram kapital skall vi inrätta en statlig bostadsbyggnadsbank och återupprätta kommunala bostadsbolag eller allmännytta för att producera d.v.s. bygga bostäderna med prioritet på hyresrätter.

3870 **Att** få igång bostadsbyggandet gör också att vi kan motverka att det uppstår arbetslöshet då varje byggjobb ger en effekt på 5 jobb inom kompletterande arbetsområden som exempel transport trä-och snickeri, sågverk m.fl.

Med hänvisning till ovanstående föreslås:

- **Att** vi socialdemokrater kräver att staten tar ansvaret för att bostadspolitiken i sin helhet

- **Att** vi som ett led i detta kräver att en bostadsbyggnadsbank för finansieringen inrättas

- **Att** motionen antas och översändes till länets riksdagsgrupp för åtgärd

Jan Aspefjord

Distriktsstyrelsens föredragande: Ulrika Falk - ulrika.falk@norrtaalje.se

Under den SD-styrda regeringens första år har vårt land gått från ett rekordhögst bostadsbyggande till en tvärnit i nyproduktionen av bostäder. Något som, utöver uppenbara problem för bostadssökande, kommer att få en starkt negativ påverkan på jobb och tillväxt. Det finns förvisso omvärldsfaktorer som påverkat, men regeringens passivitet och förda politik är anmärkningsvärd. Tydliga exempel på begångna misstag är exempelvis avvecklandet av investeringsstödet och de avbrutna Sverigeförhandlingarna.

3890 Bra och trygga bostäder för alla är målsättningen för oss socialdemokrater. Det förutsätter en nationell bostadspolitik som fokuserar på goda bostäder åt alla – inte en marknad som fungerar för några få. Socialdemokraterna har därför lagt en omfattande motion om en ny bostadspolitik i Sveriges riksdag som utgår från att staten tydligare måste ta ledningen och hantera bostadsförsörjningen. Bland annat föreslås att en nationell handlingsplan ska tas fram och en ny samlad bostadsförsörjningslag antas, att kommunerna ska kunna åläggas planering och byggande så att invånarna har tillgång till bra och hållbara bostäder, att en statlig byggstimulans och statliga byggkrediter ska införas samt att ett statligt startlån för förstagångsköpare ska införas. Vidare föreslås ett statligt bostadsbolag samt en utredning kring hur staten kan bidra med fler aktiva åtgärder och att samla bransch, parter och politik i en bostadskommission för att på ett konstruktivt sätt gemensamt möta utmaningarna på såväl kort som lång sikt.

3900 Det är distriktsstyrelsens mening att dessa och övriga förslag som Socialdemokraterna redan lagt fram för Sveriges riksdag skulle göra skillnad för svensk bostadsmarknad och människors möjligheter till goda bostäder. De ligger också helt i linje med det motionären föreslår.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse att-sats 1 och 2 besvarad

Att avslå att-sats 3

Samhällsbygget 12 - Stärkt försvar måste också

3910 **innebära stärkt kompetensförsörjning! - Sundbyberg**

Under de senaste åren har det på grund av omvärldsläget och behov av upprustning och modernisering skett en kraftigt ökad tilldelning av ekonomiska medel till Försvarsmakten.

Budgeten har på kort tid ökat väsentligt och inom något år kommer den totala försvarsbudgeten att uppgå till över 100 miljarder kronor. När 2% av Sveriges bruttonationalprodukt läggs på Försvarsmakten är det av yttersta vikt att inte glömma bort ett viktigt perspektiv: kompetensförsörjning. De kompetenser och förmågor som människor tillskansar sig inom Försvarsmakten måste också vara gångbara och efterfrågade i civila livet och då såväl i staden som på landsbygden. Detta gäller samtliga som är verksamma inom Försvarsmakten, men är av

3920 mycket stor vikt för de tusentals människor som årligen genomför värnplikten. Att kompetensförsörjningen tryggas är också viktigt för att attrahera unga människor vars önskan är att genomföra värnplikten. Där det är möjligt bör gångbara och eftersträvandevärda kvalifikationer som gymnasiepoäng, yrkesbehörighet och certifikat ingå vid värnplikt.

Ett av syftena med värnplikten är att stärka rikets försvarsförmåga och motståndskraft. Till yttermera visso är Försvarsmaktens uppgift att bevara Sveriges frihet och skydda vår rätt att själva välja hur vi vill leva våra liv. Värnplikten kan göras både med och utan vapen i hand, och i båda fallen bör även kompetenser stärkas och formaliseras så att de är av nytta även i det civila samhället. Detta gäller oavsett bransch: bevakning, vård, transport och så vidare. SeQF (Sveriges referensram för kvalifikationer) är ett minimum, många fler befattningar behöver nivåplaceras.

3930 Många människor, och då inte minst unga, vill komma vidare från sitt nuvarande uppväxtn- och bostadsområde och pröva sina vingar med en ny tillvaro och med nya sysselsättningar. Därför måste möjligheten att fullgöra värnplikt på annan ort än hemorten stärkas. De värnpliktiga ska kunna bo på sin utbildningsort, liksom studerande på folkhögskolor ibland kan bo på internatboende.

En värnplikt som ger civila och militära kompetenser, som medför utbildningsbevis i olika former och som medför dagsersättning och utbildningspremier borgar för välmotiverade värnpliktiga som bidrar till rikets kompetensförsörjning även efter genomförd utbildning. I förlängningen innebär detta också att de bidrar till rikets civilförsvar.

Utifrån ovanstående yrkar jag:

3940 **Att** de socialdemokratiska riksdagsledamöterna på Stockholms länsbänk verkar för att värnpliktiga får fler möjliga boendeformer som möjliggör permanent boende på utbildningsorten under värnplikten.

Att de socialdemokratiska riksdagsledamöterna på Stockholms länsbänk där det är möjligt verkar för att formalisera de kompetenser som tillgodogörs inom värnplikten så att dessa kan användas inom civilsamhället.

Motionär: Patrik Tengberg

Sundbybergs arbetarekommun

3950 **Distriktsstyrelsens föredragande: Markus Selin - markus.selin@riksdagen.se**

När vi socialdemokrater lämnade in vår riksdagsmotion kring Sveriges försvar under hösten 2023 så vill vi gå till fortsatt handling, Sveriges försvarsbudget ökar med 27 miljarder. Anslagen till det militära försvaret utgör nu över 119 miljarder kronor och når Natos 2-procentmål av BNP för försvarsutgifter. Våra förslag täcker 33 sidor och rymmer 61 olika yrkanden om stärkt militärt och civilt försvar.

För vi utgår i grunden ifrån ett mer allvarligt världsläge. Ryssland bedriver ett orättfärdigt krig mot Ukraina och vi kommer att dimensionera vårt försvar efter Rysslands förmåga för lång tid

framöver. Sverige är en kunskapsnation och vi socialdemokrater bejakar ett starkare försvar, fler värnpliktiga, stärkt kompetensförsörjning, en teknisk utveckling och fler jobb i hela landet.

3960 Under våra senaste åtta år i regeringsställning gjorde vi socialdemokrater kraftiga omställningar av Sveriges totalförsvar: en lång tids nedskärningar bröts, försvarsanslagen ökade med mer än 85 procent, betydande samarbetsavtal ingicks med andra länder och mängder av satsningar gjordes för folkligt förankrat totalförsvar. Vi började återställa försvaret för försvar av Sverige.

Det militära och civila försvaret är beroende av att ett antal viktiga samhällsfunktioner fungerar för att kunna genomföra sina uppgifter. I Sverige genomför tusentals individer militär grundutbildning omfattande 6 till 15 månader. Individer får en kostsam och kvalitativ utbildning. Kompetens är färskvara och Försvarsmakten liksom Sverige har även nytta av om den värnpliktige upprätthåller sin kompetens efter avslutad tjänstgöring.

3970 Försvarsmakten arbetar med och utvecklar värnpliktens grundutbildning och kompetenser för att bli mer översättnings- och användbara i det civila livet. Civilt meritvärde är här ett begrepp och avser kompetenser som enskilde värvat och vunnit. Dessa kommer i sin tur ur förbandsträning, utbildningssystemet i förbandsträningen samt antagningskraven. Civilt meritvärde delas i huvudsak in tre områden med generella kompetenser, yrkeskompetenser samt ledarskapskompetenser.

Det kostar samhället mer än bara de direkt synliga kostnaderna att ha värnpliktiga.

Alternativkostnaderna skulle även kunna mätas i till exempel produktionsbortfall, negativ marknadsföring och bortfall från ett års universitetsutbildning. Försvarsmakten har ett särskilt ansvar för att de medborgare som avsätter tiden får något konkret tillbaka. Ett erkänt meritvärde är ett steg i den riktningen. Försvarsviljan hos befolkningen ska stärkas och totalförsvaret är en angelägenhet för hela befolkningen. Ett väl fungerande samarbete kring personalförsörjning, karriärer och civilt meritvärde bidrar till ett folkförankrat totalförsvar.

3980 SeQF står för Sveriges nationella referensramverk för kvalifikationer. Ett kvalifikationsbevis är ett formellt erkännande för en yrkesroll och kan fås efter en ansökningsprocess hos Myndigheten för yrkeshögskolan. En kvalifikation kan även sägas utgöra en kravspecifikation för vad som ska kunna utföras i en yrkesroll. Militär undersköterska är den första befattningen i Försvarsmakten att nivåplaceras enligt SeQF. Det gör att våra militära undersköterskors kompetens lättare kan förstås i civilsamhället.

3990 Värnpliktens grundutbildning är kostnadsfri och inkluderar flera förmåner. Bland förmånerna kan nämnas gratis boende, gratis mat, dagersättning under tjänstgöringsdagar och extra ersättning till mat under ledighet, gratis sjukvård och akut tandvård, gratis resor till och från hemmet vid ledighet, in- och uttryckning, kläder, försäkringar, familjebidrag, utrustning samt betalda högskoleprov. Efter avslutad och godkänd utbildning fås även en utbildningspremie som en klumpsumma.

4000 Gällande boendefrågan, vid sidan av möjligheten till vistelse hemma under ledigheter; under den militära grundutbildningen sover värnpliktiga i regel i ett logement, det vill säga sovsalar och tillsammans med andra värnpliktiga. Badrum och toalett är gemensamma utrymmen, liksom dusch med duschdraperi som standard. Standarden på boendet kan variera mellan olika förband men sällskapsrum, TV och sysselsättning finns i regel liksom soldathem. Soldathem i Sverige brukar ligga på gångavstånd från soldaternas logement och det finns för närvarande 23 soldathem runt om i Sverige. Verksamheten arrangeras av Svenska Soldathemsförbundet och skiftar

beroende av behov och efterfrågan men gemensamt för alla soldathem är att de är en naturlig samlings- och träffpunkt för värnpliktiga.

Då värnpliktens syfte och karaktär ytterst handlar om att kunna klara krigets yttersta krav och förhållanden så bor värnpliktiga ofta även fältmässigt under utbildningstiden, till exempel i tält, under de många övningarna som förekommer under utbildningstiden. Under grundutbildningen förekommer även tjänstgöring på helger liksom på kvällar.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå att-sats-1

4010 **Att** bifalla att-sats 2

UTBILDNING

Utbildning 1 - NPF-säkra svenska skolor - Österåker

4020 Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), exempelvis ADHD, autismspektrumtillstånd, Aspergers syndrom, Tourettes syndrom är mycket vanliga och medför en livslång funktionsnedsättning. Det leder inte allt för sällan till annan problematik såsom depressions- och ångestsjukdomar, ätstörningar, självskadebeteenden, missbruk, dyslexi samt somatiska sjukdomar. Ofta upptäcks detta i skolåldern, då ökade krav på koncentration, eget ansvar, socialt samspel och impuls kontroll gör det svårt för elever med NPF-problematik.

För att klara skolgången krävs ofta anpassningar eller stöd i undervisningen och skolmiljön annars löper eleverna med NPF stor risk att försämras i sin psykiska hälsa och bli hemmasittare. Uppskattningsvis har 75 % av alla elever med problematisk skolfrånvaro någon form av NPF-problematik. Skolan utgör den främsta miljön som barn och unga vistas i och är den största skyddsfaktorn utanför familjen.

4030 Riksförbundet Attention har gjort en skolenkät som visar att 65 % av eleverna med NPF och 75 % av vårdnadshavarna till barn med NPF upplever stor eller ganska stor oro inför skolstart. Skolan har ett tydligt uppdrag och skyldighet att ge extra stöd och/eller anpassningar till den elev som behöver det – oavsett om det finns en diagnos på pappret eller ej. Skollagen säger att: "I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt."

Trots skollagens krav och vetskapen om hur viktigt stöd och anpassningar är visar en enkät från Attention att 73 % av vårdnadshavarna inte anser att barnen inte får det stöd och de anpassningar som de behöver i skolan. Alla ska ha samma förutsättningar att klara skolgången och genom att NPF-säkra svenska skolor kan vi komma långt. En NPF-säkrad skola har en anpassad miljö och undervisning för att kunna möta upp elever med NPF men skolan måste få rätt förutsättningar för att kunna införa NPF-säkrade skolor för att möta behoven.

Skolan är förvisso kommunernas ansvar men många kommuner i landet klarar inte att bära de kostnader som krävs. Det krävs riktade statsbidrag och utbildade lärare för att kunna tillgodose

4040 alla elevers behov genom att exempelvis NPF-certifiera Sveriges skolor. En NPF-certifierad skola kan fungera som en förebild med stöd och vägledning i respektive kommun.

Därför föreslår vi:

- **Att** partidistriktet verkar för en jämlik skolgång för alla barn, så även barn med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

- **Att** partidistriktet verkar för att det skyndsamt tillsätt en utredning hur Sveriges skolor bättre ska kunna bemöta och uppnå de krav skollagen beskriver med extra hänsyn till barn med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken

4050 Stockholms län.

- **Att** partidistriktet verkar för att det skyndsamt tillsätts en utredning om hur kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bättre ska kunna implementeras som en del i utbildningen för att bli lärare och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

- **Att** distriktskongressen skickar motionen till kommunala gruppen för att de ska verka för att motionens intentioner implementeras i grundskolorna och gymnasieskolorna i Stockholms län.

Mats Lundström

Österåker arbetarekommun

4060 **Distriktsstyrelsens föredragande: Åsa Westlund - asa.westlund@riksdagen.se**

Distriktsstyrelsen välkomnar motionerna och de förslag som motionärerna lyfter fram.

Under lång tid har Skolverket hävdat att det inte är möjligt (för statliga myndigheter att följa upp hur det går för barn med NPF i svensk skola). Föräldranätverket Rätten till utbildning har nu gjort det jobbet på egen hand och de siffror som presenteras är skrämmande, men inte särskilt överraskande för dem som följt den här frågan.

I Sverige (årkurs 9) fanns det läsåret 20/21 13 648 elever med någon diagnosticerad neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, utan intellektuell funktionsnedsättning, av totalt 119 876 elever. Elever med NPF utgjorde alltså 11,4% av eleverna i årkursen.

4070 Tyvärr får inte eleverna i grundskolan det stöd som behövs för att överkomma de funktionsnedsättningar som följer av diagnoserna. För att komma in på en gymnasielinje behöver eleven ha tillräckliga meritpoäng jämfört med andra sökanden. Den genomsnittliga meritpoängen för npf-elever 159p, att jämföra med meritpoängen för elever utan npf som är 235p.

Kunskapskraven i dagens läroplaner ställer höga krav på exekutiva förmågor även för den lägsta godkända gränsen, något som det finns forskare som har kritiserat under flera år.

För att ha behörighet till gymnasiet krävs godkända betyg i kärnämnen svenska, engelska och matematik. En betydligt högre andel npf-elever får betyget F i kärnämnen jämfört med elever utan npf. I svenska är det 16 procent av eleverna med NPF som får underkänt, jämfört med 2

procent av elever utan NPF. I matematik är motsvarande siffror 24 respektive 8 procent, och i engelska 13 respektive 5 procent.

4080 Redan i unga år resulterar samhällets svek i psykisk ohälsa bland barn med NPF. Många gånger handlar det om depressioner, ibland går det så långt så att elever försöker ta sitt liv. Av elever med npf i nionde klass är det 3,3 procent som har försökt ta sitt liv. Fler än tre av hundra npf-elever har alltså försökt ta sitt liv. I nian. Motsvarande siffra för elever utan NPF är 0,5 procent. Det är alltså mer än sex gånger så vanligt att en elev med npf försöker ta sitt eget liv än att en elev utan NPF försöker detsamma.

Man kan notera att elever med autism hade fram till 2011 rätt till särskola. Det var förstås fel att låta personer med autism automatiskt följa en läroplan för intellektuellt funktionsnedsatta, samtidigt var det alltså tydligt att elevgruppen fram till detta datum hade automatiskt rätt till mycket omfattande stöd från samhället. Idag kan vi konstatera att det stöd som istället skulle ges
4090 dessa och andra barn med NPF i den ordinarie skolan inte har fungerat. Ingen regelrätt uppföljning har heller skett av hur det gått för den här elevgruppen efter beslutet om att så drastiskt ändra förutsättningarna för deras skolgång.

Att elever med NPF sviks av svensk skola får stora konsekvenser. Vi vet att de som går ut skolan utan godkända betyg i dessa ämnen löper en kraftigt ökad risk för att drabbas av psykisk ohälsa, bli beroende av samhället för sin försörjning och/eller hamna i kriminalitet. När elever inte får det stöd de behöver i skolan får det alltså enorma konsekvenser för deras individuella framtid men också för samhället i stort.

Riksdagsbanken har sedan tidigare uppmärksammat den här frågan under den socialdemokratiska regeringen, men ingen kan vara nöjd med hur situationen består eller med vad som hittills gjorts.

4100 Specialpedagogiska myndigheten möter en stor efterfrågan från skolor både vad gäller ekonomiskt stöd och pedagogiskt sådant för att möta elevgruppen bättre.

De resursskolor som finns i riket och landet är mycket översökta. Många socialdemokratiskt styrda kommuner i vårt partidistrikt har gjort insatser för att stärka stödet till elevgruppen. Till exempel har fler resursskolor och fler mindre undervisningsgrupper med högre personaltäthet inrättats.

Den nuvarande regeringen har tillsatt en utredning som bland annat ska se över kriterierna för betyget E med utgångspunkt i den kritik som kommit från forskarhåll om att kraven på kognitiva förmågor är för högt ställda för att alla elever ska kunna nå godkänt-gränsen. Utredningen ska också se över kunskapskriterierna med inriktningen att de ska fokusera mer på faktakunskaper än
4110 på kognitiva förmågor för de lägre betygen. Detta välkomnar distriktsstyrelsen som ett viktigt steg på vägen för en bättre skola för alla.

Men det räcker inte. Tyvärr visar forskning också att det stöd som trots allt sätts in för den här elevgruppen tyvärr ofta är av undermålig kvalitet. En trolig orsak till detta är enligt forskningen att det ofta är utbildade pedagoger som får ansvar för att sköta undervisningen för de elever som behöver mer särskilt stöd i mindre undervisningsgrupper eller som elevassistenter.

Det är därför inte bara viktigt att den här elevgruppen får mer stöd, utan också rätt stöd. Hur detta ska se ut och organiseras såväl praktiskt som lagstiftningsmässigt bör som motionärerna föreslå utredas. Men dagens elever kan förstås inte invänta en sådan utredning, utan också här och nu måste socialdemokratiska förtroendevalda göra betydligt mer för att skolan verkligen ska
4120 bli en skola för alla.

Distriktsstyrelsen följer efter kongresserna upp motionerna och skickar dem till t ex kommunala gruppen, S-gruppen i regionen eller länsriksdagsgruppen för att de ska agera utifrån de beslut kongressen fattat. Distriktsstyrelsen anser att att-sats 4 är alltför begränsande och föreslår därför att den avslås.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse att-sats 1 besvarad

4130 **Att** bifalla att-satserna 2 och 3

Att avslå att-sats 4

Utbildning 2 - NPF-säkra svenska skolor – Handels Avd 20

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), exempelvis ADHD, autismspektrumtillstånd, Aspergers syndrom, Tourettes syndrom är mycket vanliga och medför en livslång funktionsnedsättning. Det leder inte allt för sällan till annan problematik såsom depressions- och ångestsjukdomar, ätstörningar, självskadebeteenden, missbruk, dyslexi samt somatiska sjukdomar. Ofta upptäcks detta i skolåldern, då ökade krav på koncentration, eget ansvar, socialt samspel och impuls kontroll gör det svårt för elever med NPF-problematik.

4140

För att klara skolgången krävs ofta anpassningar eller stöd i undervisningen och skolmiljön annars löper eleverna med NPF stor risk att försämrans i sin psykiska hälsa och bli hemmasittare. Uppskattningsvis har 75 % av alla elever med problematisk skolfrånvaro någon form av NPF-problematik. Skolan utgör den främsta miljön som barn och unga vistas i och är den största skyddsfaktorn utanför familjen.

Riksförbundet Attention har gjort en skolenkät som visar att 65 % av eleverna med NPF och 75 % av vårdnadshavarna till barn med NPF upplever stor eller ganska stor oro inför skolstart.

4150

Skolan har ett tydligt uppdrag och skyldighet att ge extra stöd och/eller anpassningar till den elev som behöver det – oavsett om det finns en diagnos på pappret eller ej. Skollagen säger att: "I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt."

Trots skollagens krav och vetskapen om hur viktigt stöd och anpassningar är visar en enkät från Attention att 73 % av vårdnadshavarna anser att barnen inte får det stöd och de anpassningar som de behöver i skolan.

Alla ska ha samma förutsättningar att klara skolgången och genom att NPF-säkra svenska skolor kan vi komma långt. En NPF-säkrad skola har en anpassad miljö och undervisning för att kunna

möta upp elever med NPF men skolan måste få rätt förutsättningar för att kunna införa NPF-säkrade skolor för att möta behoven.

- 4160 Skolan är förvisso kommunernas ansvar men många kommuner i landet klarar inte att bära de kostnader som krävs. Det krävs riktade statsbidrag och utbildade lärare för att kunna tillgodose alla elevers behov genom att exempelvis NPF-certifiera Sveriges skolor. En NPF-certifierad skola kan fungera som en förebild med stöd och vägledning i respektive kommun.

Därför föreslår vi:

-**Att** partidistriktet verkar för en jämlik skolgång för alla barn, så även barn med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

- 4170 -**Att** partidistriktet verkar för att det skyndsamt tillsätts en utredning om hur Sveriges skolor bättre ska kunna bemöta och uppnå de krav skollagen beskriver med extra hänsyn till barn med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

-**Att** partidistriktet verkar för att det skyndsamt tillsätts en utredning om hur kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bättre ska kunna implementeras som en del i utbildningen för att bli lärare och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

- **Att** distriktskongressen skickar motionen till kommunala gruppen för att de ska verka för att motionens intentioner implementeras i grundskolorna och gymnasieskolorna i Stockholms län.

Katarina Helling

- 4180 Handels avdelning 20

Distriktsstyrelsens föredragande: Åsa Westlund - asa.westlund@riksdagen.se

Distriktsstyrelsen välkomnar motionerna och de förslag som motionärerna lyfter fram.

Under lång tid har Skolverket hävdat att det inte är möjligt (för statliga myndigheter att följa upp hur det går för barn med NPF i svensk skola). Föräldranätverket Rätten till utbildning har nu gjort det jobbet på egen hand och de siffror som presenteras är skrämmande, men inte särskilt överraskande för dem som följt den här frågan.

- 4190 I Sverige (årkurs 9) fanns det läsåret 20/21 13 648 elever med någon diagnosticerad neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, utan intellektuell funktionsnedsättning, av totalt 119 876 elever. Elever med NPF utgjorde alltså 11,4% av eleverna i årkursen.

Tyvärr får inte eleverna i grundskolan det stöd som behövs för att överkomma de funktionsnedsättningar som följer av diagnoserna. För att komma in på en gymnasielinje behöver eleven har tillräckliga meritpoäng jämfört med andra sökanden. Den genomsnittliga meritpoängen för npf-elever 159p, att jämföra med meritpoängen för elever utan npf som är 235p.

Kunskapskraven i dagens läroplaner ställer höga krav på exekutiva förmågor även för den lägsta godkända gränsen, något som det finns forskare som har kritiserat under flera år.

4200 För att ha behörighet till gymnasiet krävs godkända betyg i kärnämnen svenska, engelska och matematik. En betydligt högre andel npf-elever får betyget F i kärnämnen jämfört med elever utan npf. I svenska är det 16 procent av eleverna med NPF som får underkänt, jämfört med 2 procent av elever utan NPF. I matematik är motsvarande siffror 24 respektive 8 procent, och i engelska 13 respektive 5 procent.

Redan i unga år resulterar samhällets svek i psykisk ohälsa bland barn med NPF. Många gånger handlar det om depressioner, ibland går det så långt så att elever försöker ta sitt liv. Av elever med npf i nionde klass är det 3,3 procent som har försökt ta sitt liv. Fler än tre av hundra npf-elever har alltså försökt ta sitt liv. I nian. Motsvarande siffra för elever utan NPF är 0,5 procent. Det är alltså mer än sex gånger så vanligt att en elev med npf försöker ta sitt eget liv än att en elev utan NPF försöker detsamma.

4210 Man kan notera att elever med autism hade fram till 2011 rätt till särskola. Det var förstås fel att låta personer med autism automatiskt följa en läroplan för intellektuellt funktionsnedsatta, samtidigt var det alltså tydligt att elevgruppen fram till detta datum hade automatiskt rätt till mycket omfattande stöd från samhället. Idag kan vi konstatera att det stöd som istället skulle ges dessa och andra barn med NPF i den ordinarie skolan inte har fungerat. Ingen regelrätt uppföljning har heller skett av hur det gått för den här elevgruppen efter beslutet om att så drastiskt ändra förutsättningarna för deras skolgång.

4220 Att elever med NPF sviks av svensk skola får stora konsekvenser. Vi vet att de som går ut skolan utan godkända betyg i dessa ämnen löper en kraftigt ökad risk för att drabbas av psykisk ohälsa, bli beroende av samhället för sin försörjning och/eller hamna i kriminalitet. När elever inte får det stöd de behöver i skolan får det alltså enorma konsekvenser för deras individuella framtid men också för samhället i stort.

Riksdagsbanken har sedan tidigare uppmärksammat den här frågan under den socialdemokratiska regeringen, men ingen kan vara nöjd med hur situationen består eller med vad som hittills gjorts.

Specialpedagogiska myndigheten möter en stor efterfrågan från skolor både vad gäller ekonomiskt stöd och pedagogiskt sådant för att möta elevgruppen bättre.

De resursskolor som finns i riket och landet är mycket översökta. Många socialdemokratiskt styrda kommuner i vårt partidistrikt har gjort insatser för att stärka stödet till elevgruppen. Till exempel har fler resursskolor och fler mindre undervisningsgrupper med högre personaltäthet inrättats.

4230 Den nuvarande regeringen har tillsatt en utredning som bland annat ska se över kriterierna för betyget E med utgångspunkt i den kritik som kommit från forskarhåll om att kraven på kognitiva förmågor är för högt ställda för att alla elever ska kunna nå godkänt-gränsen. Utredningen ska också se över kunskapskriterierna med inriktningen att de ska fokusera mer på faktakunskaper än på kognitiva förmågor för de lägre betygen. Detta välkomnar distriktsstyrelsen som ett viktigt steg på vägen för en bättre skola för alla.

Men det räcker inte. Tyvärr visar forskning också att det stöd som trots allt sätts in för den här elevgruppen tyvärr ofta är av undermålig kvalitet. En trolig orsak till detta är enligt forskningen att det ofta är utbildade pedagoger som får ansvar för att sköta undervisningen för de elever som behöver mer särskilt stöd i mindre undervisningsgrupper eller som elevassistenter.

4240 Det är därför inte bara viktigt att den här elevgruppen får mer stöd, utan också rätt stöd. Hur detta ska se ut och organiseras såväl praktiskt som lagstiftningsmässigt bör som motionärerna föreslå utredas. Men dagens elever kan förstås inte invänta en sådan utredning, utan också här och nu måste socialdemokratiska förtroendevalda göra betydligt mer för att skolan verkligen ska bli en skola för alla.

Distriktsstyrelsen följer efter kongresserna upp motionerna och skickar dem till t ex kommunala gruppen, S-gruppen i regionen eller länsriksdagsgruppen för att de ska agera utifrån de beslut kongressen fattat. Distriktsstyrelsen anser att att-sats 4 är alltför begränsande och föreslår därför att den avslås.

Distriktsstyrelsen föreslår:

4250 **Att** anse att-sats 1 besvarad

Att bifalla att-satserna 2 och 3

Att avslå att-sats 4

Utbildning 3 - NPF-säkra svenska skolor - Tyresö

4260 Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), exempelvis ADHD, autismspektrumtillstånd, Aspergers syndrom, Tourettes syndrom är mycket vanliga och medför en livslång funktionsnedsättning. Det leder inte allt för sällan till annan problematik såsom depressions- och ångestsjukdomar, ätstörningar, självskadebeteenden, missbruk, dyslexi samt somatiska sjukdomar. Ofta upptäcks detta i skolåldern, då ökade krav på koncentration, eget ansvar, socialt samspel och impulskontroll gör det svårt för elever med NPF-problematik.

För att klara skolgången krävs ofta anpassningar eller stöd i undervisningen och skolmiljön annars löper eleverna med NPF stor risk att försämrats i sin psykiska hälsa och bli hemmasittare. Uppskattningsvis har 75 % av alla elever med problematisk skolfrånvaro någon form av NPF-problematik. Skolan utgör den främsta miljön som barn och unga vistas i och är den största skyddsfaktorn utanför familjen.

Riksförbundet Attention har gjort en skolenkät som visar att 65 % av eleverna med NPF och 75 % av vårdnadshavarna till barn med NPF upplever stor eller ganska stor oro inför skolstart.

4270 Skolan har ett tydligt uppdrag och skyldighet att ge extra stöd och/eller anpassningar till den elev som behöver det – oavsett om det finns en diagnos på pappret eller ej. Skollagen säger att: "I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt."

Trots skollagens krav och vetskapen om hur viktigt stöd och anpassningar är visar en enkät från Attention att 73 % av vårdnadshavarna inte anser barnen inte får det stöd och de anpassningar som hen behöver i skolan, specifikt i kommunala skolor.

Alla ska ha samma förutsättningar att klara skolgången och genom att NPF-säkra svenska skolor kan vi komma långt. En NPF-säkrad skola har en anpassad miljö och undervisning för att kunna

möta upp elever med NPF men kommunerna måste få rätt förutsättningar för att kunna införa NPF-säkrade skolor för att möta behoven.

4280 Skolan är förvisso kommunernas ansvar men många kommuner i landet klarar inte att bära de kostnader som krävs. Det krävs riktade statsbidrag och utbildade lärare för att kunna tillgodose alla elevers behov genom att exempelvis NPF-certifiera Sveriges skolor. En NPF-certifierad skola kan fungera som en förebild med stöd och vägledning i respektive kommun.

Därför föreslår jag

-**Att** partidistriktet verkar för en jämlik skolgång för alla barn, så även barn med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och skickar uppdraget vidare till riksdagsbänken Stockholms län.

4290 -**Att** partidistriktet verkar för att det skyndsamt tillsätt en utredning hur Sveriges skolor bättre ska kunna bemöta och uppnå de krav skollagen beskriver med extra hänsyn till barn med Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och skickar uppdraget vidare till riksdagsbänken Stockholms län.

-**Att** partidistriktet verkar för att det skyndsamt tillsätts en utredning om hur kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar bättre ska kunna implementeras som en del i utbildningen för att bli lärare och skickar uppdraget vidare till riksdagsbänken Stockholms län.

-**Att** distriktskongressen skickar motionen till kommunala gruppen för att de ska verka för att motionens intentioner implementeras i grundskolorna och gymnasieskolorna i Stockholms län.

Annelie Letterlöv

Tyresö arbetarekommun

4300

Distriktsstyrelsens föredragande: Åsa Westlund - asa.westlund@riksdagen.se

Distriktsstyrelsen välkomnar motionerna och de förslag som motionärerna lyfter fram.

Under lång tid har Skolverket hävdat att det inte är möjligt (för statliga myndigheter att följa upp hur det går för barn med NPF i svensk skola). Föräldranätverket Rätten till utbildning har nu gjort det jobbet på egen hand och de siffror som presenteras är skrämmande, men inte särskilt överraskande för dem som följt den här frågan.

I Sverige (årkurs 9) fanns det läsåret 20/21 13 648 elever med någon diagnosticerad neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, utan intellektuell funktionsnedsättning, av totalt 119 876 elever. Elever med NPF utgjorde alltså 11,4% av eleverna i årkursen.

4310 Tyvärr får inte eleverna i grundskolan det stöd som behövs för att överkomma de funktionsnedsättningar som följer av diagnoserna. För att komma in på en gymnasielinje behöver eleven har tillräckliga meritpoäng jämfört med andra sökanden. Den genomsnittliga meritpoängen för npf-elever 159p, att jämföra med meritpoängen för elever utan npf som är 235p.

Kunskapskraven i dagens läroplaner ställer höga krav på exekutiva förmågor även för den lägsta godkända gränsen, något som det finns forskare som har kritiserat under flera år.

4320 För att ha behörighet till gymnasiet krävs godkända betyg i kärnämnen svenska, engelska och matematik. En betydligt högre andel npf-elever får betyget F i kärnämnen jämfört med elever utan npf. I svenska är det 16 procent av eleverna med NPF som får underkänt, jämfört med 2 procent av elever utan NPF. I matematik är motsvarande siffror 24 respektive 8 procent, och i engelska 13 respektive 5 procent.

Redan i unga år resulterar samhällets svek i psykisk ohälsa bland barn med NPF. Många gånger handlar det om depressioner, ibland går det så långt så att elever försöker ta sitt liv. Av elever med npf i nionde klass är det 3,3 procent som har försökt ta sitt liv. Fler än tre av hundra npf-elever har alltså försökt ta sitt liv. I nian. Motsvarande siffra för elever utan NPF är 0,5 procent. Det är alltså mer än sex gånger så vanligt att en elev med npf försöker ta sitt eget liv än att en elev utan NPF försöker detsamma.

4330 Man kan notera att elever med autism hade fram till 2011 rätt till särskola. Det var förstås fel att låta personer med autism automatiskt följa en läroplan för intellektuellt funktionsnedsatta, samtidigt var det alltså tydligt att elevgruppen fram till detta datum hade automatiskt rätt till mycket omfattande stöd från samhället. Idag kan vi konstatera att det stöd som istället skulle ges dessa och andra barn med NPF i den ordinarie skolan inte har fungerat. Ingen regelrätt uppföljning har heller skett av hur det gått för den här elevgruppen efter beslutet om att så drastiskt ändra förutsättningarna för deras skolgång.

Att elever med NPF sviks av svensk skola får stora konsekvenser. Vi vet att de som går ut skolan utan godkända betyg i dessa ämnen löper en kraftigt ökad risk för att drabbas av psykisk ohälsa, bli beroende av samhället för sin försörjning och/eller hamna i kriminalitet. När elever inte får det stöd de behöver i skolan får det alltså enorma konsekvenser för deras individuella framtid men också för samhället i stort.

4340 Riksdagsbanken har sedan tidigare uppmärksammat den här frågan under den socialdemokratiska regeringen, men ingen kan vara nöjd med hur situationen består eller med vad som hittills gjorts.

Specialpedagogiska myndigheten möter en stor efterfrågan från skolor både vad gäller ekonomiskt stöd och pedagogiskt sådant för att möta elevgruppen bättre.

De resursskolor som finns i riket och landet är mycket översökta. Många socialdemokratiskt styrda kommuner i vårt partidistrikt har gjort insatser för att stärka stödet till elevgruppen. Till exempel har fler resursskolor och fler mindre undervisningsgrupper med högre personaltäthet inrättats.

4350 Den nuvarande regeringen har tillsatt en utredning som bland annat ska se över kriterierna för betyget E med utgångspunkt i den kritik som kommit från forskarhåll om att kraven på kognitiva förmågor är för högt ställda för att alla elever ska kunna nå godkänt-gränsen. Utredningen ska också se över kunskapskriterierna med inriktningen att de ska fokusera mer på faktakunskaper än på kognitiva förmågor för de lägre betygen. Detta välkomnar distriktsstyrelsen som ett viktigt steg på vägen för en bättre skola för alla.

Men det räcker inte. Tyvärr visar forskning också att det stöd som trots allt sätts in för den här elevgruppen tyvärr ofta är av undermålig kvalitet. En trolig orsak till detta är enligt forskningen att det ofta är utbildade pedagoger som får ansvar för att sköta undervisningen för de elever som behöver mer särskilt stöd i mindre undervisningsgrupper eller som elevassistenter.

4360 Det är därför inte bara viktigt att den här elevgruppen får mer stöd, utan också rätt stöd. Hur detta ska se ut och organiseras såväl praktiskt som lagstiftningsmässigt bör som motionärerna föreslå utredas. Men dagens elever kan förstås inte invänta en sådan utredning, utan också här och nu måste socialdemokratiska förtroendevalda göra betydligt mer för att skolan verkligen ska bli en skola för alla.

Distriktsstyrelsen följer efter kongresserna upp motionerna och skickar dem till t ex kommunala gruppen, S-gruppen i regionen eller länsriksdagsgruppen för att de ska agera utifrån de beslut kongressen fattat. Distriktsstyrelsen anser att att-sats 4 är alltför begränsande och föreslår därför att den avslås.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse att-sats 1 besvarad

4370 **Att** bifalla att-satserna 2 och 3

Att avslå att-sats 4

Utbildning 4 - Inför regelverk med jämbördiga kvalitetskrav för friskolor och kommunala skolor - Lidingö

Det finns en del kvalitetskrav som bör vara tillgodosedda för att en skola ska anses vara en bra skola: utbildade lärare, tillräckligt med undervisningstimmar, ändamålsenliga lokaler, läroböcker, bra balans mellan intellektets, känslans, kroppens och handens utveckling och kunskap, matsal, gymnasal, bibliotek, kurator, psykolog, bibliotekarie, skolsköterska med mera.

4380 För att vi ska kunna tala om ett jämlikt skolsystem bör kvalitetskraven vara i stort sett de samma i olika delar av landet och i olika delar av en kommun. Dessutom är det nu tydligt att kvalitetskraven behöver ses över och skärpas.

De vitesförelägganden som nu används för att komma till rätta med brister, är alltför tandlösa och bör ändras till böter.

När det gäller skolor som är vinstdrivande är det rimligt att de kvalitetskrav som finns med i regelverket ska vara uppfyllda för att ett skolföretag ska få göra vinstutdelning.

Lidingö Arbetarekommun yrkar:

4390 Att partidistriktskongressen uppdrar åt länsriksdagsgruppen att verka för att regler ses över så att det framgår vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett skolföretag ska få göra vinstutdelning

Kerstin Billinger

Lidingö Arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Åsa Westlund - asa.westlund@riksdagen.se

4400 Distriktsstyrelsen tackar för att motionären tar upp några av de problem som marknadsskolan leder till. I distriktets regionalpolitiska handlingsprogram lyfts frågan om återtar den demokratiska kontrollen över skolan fram som centralt för att kunna garantera alla barns möjlighet att lyckas i skolan. Också principen om att varje skattekrona som avsätts till skola och utbildning ska gå till just detta finns med i programmet.

Problemen med det marknadssystem som vi idag har för skolan uppmärksammas numera av många aktörer. Lärare, rektorer, fackförbund och elevorganisationer har pekat på hur marknadsstyrningen av skolan snarare leder till vinstjakt, sämre lärartäthet och glädjebetyg än mer kunskap. Forskning har gång på gång visat hur friskolors orättvisa kösystem bidrar till ökade klyftor och segregation. Offentliga utredningar har klargjort hur skolpengens felkonstruktion leder till att friskolor överkompenseras för kostnader de inte har samtidigt som de kommunala skolornas ekonomi dräneras.

4410 Även om kunskapsresultaten i svensk skola ökar så ser vi att marknadsmekanismerna skoningslöst ökar klyftorna och segregationen i svensk skola. Sverige har idag en skolmarknad som saknar motstycke i världen:

Obegränsade vinstuttag tillåts i svensk skola, trots att den är offentligt finansierad. Detta leder till vinstjakt på skattemedel. Satsningar som skulle gått till fler lärare, mindre klasser och särskilt stöd plockas nu i stället ut som vinst. Inget annat land i världen tillåter vinstjakt i offentligt finansierad skola på det här sättet.

Skolpengen överkompenserar friskolekoncerner för kostnader och ansvar som de inte har. Det är kommunerna som har ansvaret för att alla skolpliktiga elever erbjuds skola och detta medför kostnader och ständig beredskap för att ta emot nya elever. Friskolor däremot behöver inte ta emot fler elever än att de fyller klassrummen och får med dagens skolpeng därmed betalt för ett ansvar som bara kommunerna har.

4420 Friskolor kan skapa egna orättvisa kösystem som sorterar ut elever och spår på segregationen.

Samhällets insyn och kontroll över friskolor och deras etablering är låg. Kommuner saknar inflytande över friskolors etableringar vilket gör att friskolor kan välja att etablera sig i lägen med mindre resurskrävande elevunderlag.

Genom åren har det uppdagats en rad olämpliga och odemokratiska ägare som driver skola. Religiösa friskolor har drivits av extremister som ägnat sig åt religiös indoktrinering av eleverna.

Offentlighetsprincipen gäller idag inte fristående skolor, trots att den är en central del i den svenska demokratin och rättsordningen. Det är orimligt att en stor del av svensk skola omgärdas av affärshemligheter snarare än transparens.

4430 Om vi ska kunna bryta skolsegregationen och öka jämlikheten i skolan måste samhället ta tillbaka kontrollen över skolan från marknaden. Svensk skola ska återigen bli en av världens bästa och mest jämlika, men då måste våra barn och ungas rätt till en god utbildning gå före vinstjakt.

Friskolorna har visat en helt skrupelfri innovationskraft vad gäller att minska på kostnaderna för att kunna öka lönsamheten. Naturbruksgymnasium utan djur. Skolor utan skolgård, skolbibliotek, labbsalar, tillgång till idrottshall är bara några tydliga exempel. Också den viktigaste faktorn i

svensk skola – lärarna – är man beredd att spara på, vilket tydligt visas genom att andelen behöriga lärare är lägre på friskolor än kommunala skolor.

Distriktsstyrelsen tror därför inte att det går att reglera bort alla avarter med vinstjakten i skolan. Så fort lagstiftaren har lagstiftat om ett krav, t ex bemannade skolbibliotek, kommer skolorna hitta nya sätt att istället dra ned på kostnaderna. Allt för att uppnå den vinst som i

4440

aktiebolagsdrivna skolor är det överordnade intresset. Friskoleaktörerna och SD-regeringen har på senare tid också lyft frågan om att införa kvalitetskrav i form av förädlingsvärde för att kunna motivera fortsatta vinstuttag ur skolan. Distriktsstyrelsen är rädd att sådana regleringar kommer öka den administrativa bördan ytterligare för lärare och öka provfokuset än mer i undervisningen. Dessutom kommer mätningarna aldrig ge en rättvis bild av skolans insats, eftersom orättvisa urval, segregation och privat läxhjälp också kommer påverka resultatet.

Distriktsstyrelsen vill alltså inte legitimera vinstuttag genom att införa ”tillräckliga” kvalitetskrav som ska vara uppfyllda för att vinst ska få tas ut. Istället vill distriktsstyrelsen fortsätta stå bakom partiets linje om förbud mot vinstuttag ur skolan.

4450

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

Utbildning 5 - Eleverna förtjänar rätt vägledning - Sundbyberg

Sverige är ett land där frihet och valmöjlighet är uppenbarheter. Det är någonting fantastiskt – att vi ska få välja hur vi vill fortsätta utveckla våra liv och leva dem på bästa sätt. Däremot ställer det även oss inför många viktiga vägval, vägval som inte alltid är helt enkla. Redan från en ung ålder måste vi välja vilka ämnen vi vill studera i skolan, om vi vill studera vidare, vilken linje vi ska studera och om det är dags att söka jobb. För att kunna välja rätt behövs det mycket kunskap, vilket inte erhålls av de flesta elever. Därför är det mycket viktigt att ha stark studie- och yrkesvägledning på svenska skolor.

4460

Idag finns det krav på att alla skolformer förutom förskola ska ha minst en studie- och yrkesvägledare (SYV). Emellertid kan skolan bestå av allt från hundra till över tusen elever, utan krav på fler vägledare. Att den nuvarande lagstiftningen inte fungerar visas tydligt i att endast 5% av tillfrågade föräldrar tycker att gymnasieskolan är bra (källa: Lärarnas riksförbund).

Därför yrkar jag:

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för tillsättandet av en utredning gällande hur många elever en enskild studie- och yrkesvägledare ska få ansvara för.

4470

Motionär: Hugo Ridal.

Distriktsstyrelsens föredragande: Patrik Isestad - patrik.isestad@nynashamn.se

Distriktsstyrelsen tackar Hugo Ridal, från Sundbyberg för motion angående en utredning kring ansvarsfördelningen för studie- och yrkesvägledare i förhållande till antalet elever. Efter en grundlig diskussion inom distriktsstyrelsen måste vi för närvarande avslå motionen, och vi önskar att utveckla vårt ställningstagande ytterligare.

- 4480 En central anledning till vår avvikande uppfattning ligger i det faktum att varken Skollagen eller något av de centrala styrdokumenterna fastställer en specificerad gräns för det antal elever, en lärare eller studie- och yrkesvägledare bör ansvara för. Denna avsaknad av en konkret gräns är en spegel av den mångfald och dynamiska natur av skolor och deras lokala förhållanden i hela regionen och Sverige som helhet.

Skollagen ger huvudmännen det övergripande ansvaret att organisera skolverksamheten så att den möter elevernas behov och främjar individuell utveckling, och detta inkluderar också fördelningen av ansvar för studie- och yrkesvägledare. Genom att inte fastställa ett strikt antal elever per vägledare möjliggörs en flexibilitet som tillåter lokala förhållanden och resurser att beaktas.

- 4490 Det är vår övertygelse att denna flexibilitet är avgörande för att säkerställa att studie- och yrkesvägledningen är anpassad till skolornas unika behov och att den lokala kontexten beaktas. Att fastställa ett enhetligt antal elever per vägledare nationellt skulle inte ta hänsyn till de varierande förutsättningarna och behoven som skolorna står inför i olika delar av landet.

Vi anser likt motionären att studie- och yrkesvägledning spelar en avgörande roll i elevernas skolupplevelse och framtida vägval. Vår avslagsrekommendation grundas snarare på övertygelsen att en ökad flexibilitet på lokal nivå är nödvändig för att möta skolornas mångfaldiga behov och förhållanden, och detta är något som redan vilar inom ramen för skollagen.

Distriktsstyrelsen föreslår:

- 4500 **Att avslå motionen**

Utbildning 6 - Det svenska språket har fallerat - Sundbyberg

För ungefär fyrtyotusen år sedan började människor använda språk. Sedan dess har det varit ytterst viktigt för hela världens utveckling – det har inte bara varit en grundförutsättning för socialt umgänge utan också för filosofi och vetenskaplig evolution. Än idag fortsätter det vara det viktigaste verktyget vi människor har för att leva våra liv, vilket vi måste ta vara på.

Dessvärre har svenska språkkunskaper på senare tid minskat avsevärt och enkla grammatiska koncept såsom skillnaden mellan ”han” och ”honom” är bortom även vuxnas kunskapsnivåer.

4510 En avsevärd konsekvens av detta är att elevers skolresultat blivit sämre, uppger ett forskarteam på Lunds universitet som genomfört en studie på uppdrag av Skolverket. Fastän andra faktorer, exempelvis digitala skärmar och decentralisering, också har bidragit till problemet är det elevernas språk som har fått störst effekt. För att säkerställa att Sverige är en stark kunskapsnation som utbildar framtidens ledare och uppfinnare behöver vi komma till bukt med problemet – en genomgående analys av hur svenska språkkunskaper kan förbättras är nödvändigt.

Det vi redan vet är att frekvent läsande är bra för ens svenska. Således är det beklagligt att över en tredjedel av Sveriges befolkning inte hade läst en enda bok på ett helt år (SCB). Blir man aldrig exponerad till språkets korrekta form kommer det inte heller gå att lära sig det, oavsätt om man har gått i svensk skola och bott här i hela sitt liv. Därför är det dags att anta en nationell plan för att öka läsandet!

4520

Därför yrkar jag:

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för tillsättandet av en utredning gällande hur svenska språkkunskaper kan öka.

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att en nationell plan för att öka läsandet antas.

Motionär: Hugo Ridal

Sundbybergs arbetarekommun

4530

Distriktsstyrelsens föredragande: Åsa Westlund - asa.westlund@riksdagen.se

Motionären lyfter frågan om svenska språket och dess ställning. Sverige har nog inte alltid varit så bra på att hävda svenska språkets ställning, till exempel används engelska i många olika sammanhang i Sverige idag. Grundskolor tillåts t ex i stor utsträckning undervisa på engelska, trots att vårt modersmål är svenska.

Samtidigt kan man inte se språk som något statiskt, språket utvecklas hela tiden. Så att hävda svenska språkets ställning får inte bli liktydigt med att bevara det svenska språket exakt som det är idag.

4540

Att elever idag läser sämre än tidigare har flera orsaker, men det viktigaste är att tiden för elever att lästräna med en pedagog i skolan generellt har förkortats väsentligt på senare år. Vi vet också att elever som bedöms behöva extra stöd för att klara kraven på läsning ändå inte får detta stöd. Samtidigt vet vi att det viktigaste vi kan göra för att höja skolresultaten är tidiga insatser för att stärka elevernas läsning, skrivning och räkning. Ändå är den generella bilden tyvärr att extra stöd sätts in först i senare årskurser i svensk skola, om det sätts in alls.

Det finns alltså goda skäl att stärka fokuset på tidiga insatser för att höja elevers förmåga att läsa, skriva och räkna.

I distriktets regionalpolitiska handlingsprogram betonas t ex hur viktigt det är med fokus på språkutveckling i förskolan och att pedagogerna har god kunskap i svenska språket.

4550 Distriktsstyrelsen delar inte riktigt motionärens förslag om att det behövs en utredning om hur kunskaperna i svenska språket kan öka. Distriktsstyrelsen tror att kunskapen om hur detta kan göras är stor, men att åtgärder måste till.

Distriktsstyrelsen ställer sig däremot positiv till förslaget om att ta fram en nationell plan för ökad läsning. En sådan plan skulle kunna spänna över en lång rad olika områden och inkludera såväl barn som vuxna.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå att-sats 1

Att bifalla att-sats 2

4560 Utbildning 7 - Att skriva för hand – ett minne från förr? - Sundbyberg

I dagens skolor sitter allt för många elever framför sina datorskärmar hela dagarna. Detta ger dem kunskap om hur teknologi kan användas och en inblick i hur arbetet kommer att se ut i framtiden. Däremot är det inte bara guld och gröna skogar, det finns stora problem med att helt begränsa undervisningen till digitala metoder. Att skriva för hand och använda läroböcker behöver finnas i en god balans gentemot det digitala för att ge Sveriges elever en sådan bra utbildning som möjligt.

4570 Att skriva för hand utvecklar många av ens egna förmågor, allra främst stavningen. På grund av att bokstävernas formas med hjälp av fysiska rörelser är det enklare att minnas hur orden ska stavas. Stavningen hjälps också av att det inte finns en möjlighet att helt hoppa över det egna tänkandet – det finns ingen rättstavningskontroll. Kunskapen om hur ord ska skrivas och kunna författa texter utan utomstående hjälp är ovärderlig, inte minst för att det ökar självförtroendet.

De precisionsrörelser och greppfunktioner som utförs i samband med det fysiska skrivandet är också viktiga för att utveckla ens egna finmotorik – att kunna kontrollera kroppens beståndsdelar på ett bättre sätt. Det här, tillsammans med den förbättrade reflektionsförmågan (från att man får mer tid att formulera sig och fundera), bevisar att inte bara de akademiska kunskaperna påverkas positivt av att skriva för hand.

4580 Allra viktigast är däremot att kunskapsinläringen går bättre. Vid anteckning för hand sällar och redigerar eleverna den information som läraren ger dem, vilket förbättrar ens möjligheter att utveckla metoder för att lagra information. Alla dessa positiva konsekvenser från att skriva för hand kan ihop med de digitala verktygens enorma informationslager och förberedelser inför framtiden, bidra till att våra elever får en bättre skolgång, så länge allting genomförs i rätt proportion.

Därför yrkar jag:

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att svensk skolundervisning ska utgå från både digitala och fysiska verktyg.

4590 **Att** Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för tillsättandet av en utredning som tar reda på hur stor del av skolundervisningen som bör ske för hand och digitalt för bäst inlärningsförmåga.

Motionär: Hugo Ridal

Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Åsa Westlund - asa.westlund@riksdagen.se

Distriktsstyrelsen välkomnar att motionären lyfter en idag mycket omdiskuterad fråga.

4600 Att frågan idag får stor uppmärksamhet beror till stor del på att Liberalerna gjort en U-sväng i frågan om digitalisering av skolan. Från att tidigare kraftigt ha drivit på för ökad digitalisering inom undervisningen är partiet nu något slags skärm-motståndare. Denna omsvängning gäller också skolministern personligen då hon som skolborgarråd i Stockholm gjorde stort nummer av att köpa in ipads till förskolor, men nu påtalar att små barn inte ska använda sig av skärmar.

Distriktsstyrelsen har en mer stabil uppfattning i sakfrågan än skolministern. Nämligen den att professionen bör ha ett avgörande inflytande över de undervisningsmetoder och de läromedel som används i svensk skola. Och att undervisningens upplägg ska grunda sig på forskning och beprövad erfarenhet. Det innebär att distriktsstyrelsen ser positivt på att SD-regeringen nu städar undan en del av de digitaliseringskrav som Liberalerna tidigare tvingat fram.

Forskningen visar att svaret på frågan om vilka lärverktyg som är bäst är ”det beror på”. För vissa uppgifter kan rätt utformade digitala lärverktyg ha fördelar. För andra uppgifter lämpar sig digitala lärverktyg sämre än t ex papper och penna.

4610 Distriktsstyrelsen och partiet är alltså redan av uppfattningen att både digitala och andra lärverktyg ska användas i skolan, men att uppgiften ska styra vilket lärverktyg som används.

Distriktsstyrelsen välkomnar också fortsatt forskning på området. Dock tror distriktsstyrelsen inte att det kommer att gå eller ens är önskvärt att fastställa exakt andel för digitala respektive monologa lärverktyg som är ”bäst” i skolan.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse att-sats 1 besvarad

Att avslå att-sats 2

4620 **Utbildning 8 - Sverige ska vara beredd, inte rädd -
Sundbyberg**

Vårt land befinner sig i en kris. Vi har fått hot från militära stormakter riktade mot oss och lever i en världsdal där krig är i full rullning. I det här läget går det inte att blunda mot de reella farorna – chansen att Sverige blir utsatta för militära eller teknologiska angrepp.

Samtidigt finns det ökade påfrestningar i takt med att klimatkrisen fortsätter. Dessa situationer får katastrofala följder på hela civilsamhället och det går inte att enkelt lösa problemen efter att de kommit. Därför behöver vi tillsammans rusta upp Sveriges krisberedskap, såväl det offentliga som det civila.

4630 Först och främst behöver vi hela tiden tänka långsiktigt, att även fast det kanske inte finns ett närstående hot behöver planera för att det kan komma i framtiden. Som resultat av detta bör alla kommuner inkludera krisberedskap som en väsentlig del i vår stadsplanering – tillgänglighet till skyddsrum, sårbarhet av infrastruktur och skydd mot extremväder ska, tillsammans med andra viktiga aspekter, utgöra grunden.

På det individuella planet behöver varje invånare bli mer kunniga inom området, vilket bäst kan läras ut om i våra skolor. Detta, tillsammans med ett utskick av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps broschyr "Om krisen eller kriget kommer", säkerställer att invånarna vet om de faror som kan komma, vet hur man ska hantera dem och hur det går att förbereda sig i hemmet.

Därför yrkar jag:

4640 **Att** Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för att krisberedskap blir en del av den svenska läroplanen.

Motionär: Hugo Ridal

Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsen föredragande: Patrik Isestad - patrik.isestad@nynashamn.se

Distriktsstyrelsen tackar Hugo Ridal för engagemang i motion "Sverige ska vara beredd, inte rädd". Vi uppskattar önskan att stärka krisberedskapen och delar din syn på behovet av att förbereda vårt samhälle för olika nödsituationer.

4650 Distriktsstyrelsen instämmer i att motionen reflekterar vårt gemensamma mål att skapa ett tryggt och säkert samhälle för alla. Att utbilda och förbereda våra medborgare, särskilt de unga, för att agera ansvarsfullt och effektivt under kriser är en strategisk investering i vår nations framtid.

Distriktsstyrelsen ställer sig bakom motionen att främja integrationen av krisberedskap i den svenska läroplanen och är överens om att kunskap är en nyckelkomponent för att stärka samhällets resiliens. Genom att inkludera krisberedskap i läroplanen kan vi säkerställa att våra elever får de nödvändiga verktygen för att möta och hantera olika utmaningar stärker civilförsvaret.

4660 Samtidigt förstår vi att frågan är komplex och involverar olika perspektiv. När vi överväger detta i motionen ser vi på följande aspekter: Krisberedskap är avgörande för ett hållbart och säkert samhälle. Genom att integrera ämnet i läroplanen kan skolan spela en central roll i att förbereda eleverna för verkliga situationer och främja en kultur av beredskap.

Läroplanen sätter riktlinjer för utbildningens övergripande mål. Krisberedskap involverar olika ämnesområden, vilket kräver en tvärsektoriell undervisningsinsats för att täcka olika aspekter av

ämnet. Inkluderingen av krisberedskap i läroplanen kan också bidra till elevernas psykologiska välbefinnande genom att utrusta dem med verktyg för att hantera oro och osäkerhet i kriser. Det är viktigt att överväga om det finns tillräckligt med utrymme och resurser i läroplanen för att integrera krisberedskap utan att kompromissa med andra viktiga ämnen och färdigheter.

Distriktsstyrelsen föreslår:

4670 Att bifalla motionen

Utbildning 9 - BARNGRUPPERNAS STORLEK OCH PERSONALTÄTHET I FÖRSKOLAN - Vallentuna

4680 Enligt Skolverkets riktlinjer bör barngrupperna i förskolan bestå av max 12 barn i åldersgruppen 1-3 år. För äldre barn är rekommendationen max 15 barn per grupp. Under 2022 var 55 procent av alla åldersindelade grupper större än rekommenderat. Det motsvarar nästan 10 000 barngrupper. Året innan var motsvarande siffra 48 procent. Det är med andra ord en kraftigt växande andel av alla barngrupper som är för stora. Samtidigt har också snittet för antalet barn per grupp ökat. Enligt Sveriges lärares senaste undersökning var i genomsnitt gruppstorleken 15 i grupper med yngre barn och 21 i äldre barngrupper. I blandade grupper ligger genomsnittet på 20 barn.

Det är oerhört allvarligt att utvecklingen går åt helt fel håll och med kommunernas allt mer ansträngda ekonomier riskerar barngrupperna att bli större och bemanningen mindre. Det finns också stora geografiska skillnader. I Tibro kommun är alla barngrupper för stora, medan det i Hällefors kommun inte är några barngrupper som är för stora.

Stora barngrupper leder till en rad negativa konsekvenser, som exempelvis dålig arbets- och ljudmiljö, att alla barns behov inte kan tillgodoses och att de heller inte får det som de har rätt till enligt läroplanen.

4690 Det är i förskolan som grunden läggs för ett livslångt lärande. Arbetet med att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn att klara skolan börjar redan i förskolan. Forskning visar nämligen att barn som gått i en förskola av hög kvalitet lyckas bättre i skolan. Förskolan måste därför vara en rolig, trygg och lärorik plats för barnen. Oavsett vilken förskola som föräldrar väljer åt sina barn ska de känna sig trygga med att barnen har det bra i förskolan när de lämnar sitt barn för att gå till arbetet.

Kommunerna har misslyckats med att ge en likvärdig förskola till alla barn. För att få en förskola med god och likvärdig kvalitet över hela landet krävs nationell lagstiftning för att reglera kvalitetsfaktorer som barngruppernas storlek och personaltäthet. Norge införde 2018 en lag som reglerar barngruppernas storlek som snabbt gav effekt. Redan efter några månader uppfyllde 94 procent av de norska förskolorna kraven.

4700

Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta:

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för att nationell lagstiftning införs för barngruppernas storlek i förskolan i linje med Skolverkets riktmärke.

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för att nationell lagstiftning införs för personaltäthet i förskolan. Max 4-5 barn per pedagog i varje barngrupp.

Sandra Rudeberg

Vallentuna Arbetarekommun

4710 Distriktsstyrelsens föredragande: Ulrika Falk – ulrika.falk@norrtalje.se

Förskolan är en central del av vårt skolsystem, där grunden läggs för det livslånga lärandet. Genom en jämlik förskola kan alla barn få en bra start i livet och på sitt lärande, oavsett bakgrund och uppväxtvillkor. Därför är det viktigt att alla barn ska få gå i en förskola av hög kvalitet, där behörig och kunnig personal har tid att se var och en. Socialdemokraterna har under många år arbetat för att minska elevgruppernas storlek, bland annat införde den tidigare S-ledda regeringen nationella riktmärken för elevgruppernas storlek och satsade en miljard årligen i riktade statsbidrag för detta. Samtidigt upplevde många kommuner i behov av resurserna att det var svårt att uppfylla kraven, och att det var administrativt tungrovt. Det går inte heller att förbättra förskolan om det inte går att klara kompetensförsörjningen, det behövs helt enkelt mer personal.

4720 Därför har Socialdemokraterna även byggt ut förskolläraryrket och satsat på kompetensutveckling och fortbildning för barnskötare och förskollärare.

Distriktsstyrelsen delar motionärens mening att både personaltäthet och barngruppernas storlek har betydelse för kvaliteten i förskolan. Samtidigt är det viktigt att se till helheten av flera olika kvalitetsfaktorer. Skolverket har i de allmänna råden om måluppfyllelse i förskolan beskrivit hur huvudmän och rektorer i förskolan kan se till att barngruppernas storlek är lämpliga. För att en barngrupp ska kunna anses ha en lämplig storlek behöver man ta hänsyn till flera faktorer; personalens utbildning och kompetens, personaltätheten, barngruppens sammansättning och den fysiska miljön. För antal barn i en barngrupp rekommenderar Skolverket 6–12 för barn i åldern 1–3 år respektive 9–15 för barn i åldern 4–5 år. Det kan alltså vara både färre eller fler barn i en lagom stor barngrupp än vad riktmärket anger, beroende på hur väl de tidigare nämnda faktorerna fungerar tillsammans. Därav är riktmärken inte statiskt, utan ger huvudmän och rektorer möjligheten att beakta helheten och göra lämpliga anpassningar för måluppfyllelse. Kunskapen om och ansvaret för detta bör inte fräntas dem som finns närmast barnen; personal, rektorer och lokalt förtroendevalda.

4730 Även om en rad insatser och investeringar har gjorts de senaste mandatperioderna ser distriktsstyrelsen att mer behöver göras för att stärka kvaliteten och likvärdigheten i svensk förskola. En rad omvärldsförändringar har skett som kräver att ett helhetsgrepp för framtidens förskola behöver tas. Socialdemokraterna i Utbildningsutskottet har föreslagit att en förskolekommission med representanter från profession och forskning ska tillsättas. De fackliga organisationerna är självklara parter att ingå i kommissionen. Syftet är att göra en grundlig nulägesanalys av förskolan, samt att föreslå reformer för att stärka kvaliteten och förbättra likvärdigheten i förskolan.

Även om distriktsstyrelsen inte utesluter eventuella förändringar i lagstiftning, behöver det nog övervägas vad och hur en sådan reglering skulle se ut, följas upp, och vilka sanktioner som skulle införas när reglerna inte efterlevs. Det är därför distriktsstyrelsens mening att avvakta den föreslagna förskolekommissionens analys och reformförslag.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

4750

Utbildning 10 - Stärk studieförbunden - folkbildningen är en omistlig del av Sverige - Lidingö

Folkbildningen och i synnerhet studieförbunden har sedan starten vid förra sekelskiftet spelat en viktig roll för demokratin. I arbetarrörelsens bildningstradition ingår att var och en själv ges möjlighet att formulera sina behov, att tillsammans med andra utveckla sig, bilda sig en uppfattning eller helt enkelt lära något nytt.

I studieförbunden finns hela civilsamhället samlat, från politiska föreningar, ungdomsföreningar, fackliga organisationer, föreningar för personer med funktionsnedsättning, etniska föreningar, pensionärsföreningar och i stort sett hela musikrörelsen i Sverige.

4760 Studieförbundens verksamhet är viktigare än någonsin, samhället polariseras och människor dras isär, klyftorna ökar och rädslan tar över. Folkbildningen ska ses som ett komplement och kompensatorisk brygga till det formella utbildningssystemet och när människor långt bortom skola och universitet. Inte minst de senaste årens verksamheten för asylsökande och för Ukrainska flyktingar visar på studieförbundens möjligheter till snabba och flexibla lösningar.

Nu slår högerregeringen med stöd av SD undan benen för studieförbunden genom att skära bort en tredjedel av statsanslaget. Var tredje studiecirkel måste bort. Nu är det dags för oss socialdemokrater att i handling visa vårt stöd för studieförbunden.

Lidingö Arbetarekommun yrkar:

4770 **Att** partidistriktskongressen i Stockholms län uppdrar åt förtroendevalda S-politiker i Region Stockholm att slå vakt om det regionala stödet till studieförbunden

Att partidistriktskongressen uppmanar förtroendevalda S-politiker i länets kommuner att återinföra folkbildningsanslaget där det är borttaget samt säkerställa/öka där det fortfarande finns

Att partidistriktskongressen uppdrar åt länets riksdagsledamöter att verka för att folkbildningsanslaget inte minskas samt verka för att tydliggöra folkbildningens viktiga roll i Sverige

Ewa Lantz

Lidingö arbetarekommun

4780

Distriktsstyrelsens föredragande: Patrik Isestad - patrik.isestad@nynashamn.se

Distriktsstyrelsen har med stort engagemang tagit del av er motion angående det regionala och lokala stödet till studieförbunden. Vi delar er oro och uppfattning om vikten av att säkerställa och stärka folkbildningen, som utgör en grundpelare i den svenska demokratin.

4790 Motionen från Lidingö Arbetarekommun belyser den oroande minskningen av anslagen till studieförbunden i SD-regeringens budget för kommande år. Att minska anslagen med 250 miljoner för innevarande år, 350 miljoner för 2025 och 500 miljoner för 2026 är en åtgärd som riskerar att undergräva den svenska demokratiska kulturpolitiken och äventyra en viktig del av vårt civilsamhälle. Folkbildningen och studieförbundens verksamhet är central för kunskapsspridning, bildning och samhällsförändring. Vi är överens med er och är oroade för att nedskärningarna riskerar att erodera en pelare i den svenska demokratiska kulturpolitiken. Det är viktigt i sammanhanget att också poängtera Region Stockholm prioriterar folkbildning. Den socialdemokratiskt ledda regionen prioriterade nio miljoner i extra stöd till studieförbunden i Stockholms län. Detta görs för att stärka studieförbunden i ett ekonomiskt ansträngt läge när den SD-ledda regeringen drar in stöd till studieförbunden.

Det är glädjande att notera att vi redan arbetar i linje med motionens intentioner. I november 2021 skrev Socialdemokraterna och ABF en Nationell överenskommelse. Syftet med den är att stärka folkrörelsen med folkbildningen som metod, samt ge stöd till Socialdemokrater utifrån deras behov i arbetet att förändra samhället.

4800 Målet är att, med överenskommelsen som grund, så kan regionala och lokala överenskommelser träffas mellan ABF och Socialdemokraterna, där arbetet konkretiseras. Vi ser fram emot att fortsätta detta viktiga arbete tillsammans och kommer att göra vårt yttersta för att stärka folkbildningen och studieförbunden både kommunalt, regionalt och nationellt.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Utbildning 11 - Stöd till ABF från Socialdemokraterna för att säkra folkbildningen - Transportarbetarna

4810 Bakgrund:

Folkbildningen är en viktig del av vårt samhälle, där människor ges möjlighet att lära sig och utvecklas oavsett bakgrund eller socioekonomisk status. ABF (Arbetarnas Bildningsförbund) har spelat en avgörande roll i att främja folkbildningen och erbjuda utbildning och kulturella aktiviteter för alla medborgare. Tyvärr hotas folkbildningen av ekonomiska utmaningar och minskade resurser. För att säkra fortsatt tillgång till folkbildning och stärka ABF:s verksamhet är det nödvändigt att Socialdemokraterna gör en insats tillsammans med sina föreningar.

Jag föreslår aktivt att föreningarna och Partiet stöder ABF genom att:

1. Ekonomiskt stödja ABF: Partiet bör avsätta medel för att stödja ABF:s verksamhet och förbund att de har tillräckligt med resurser för att fortsätta erbjuda högkvalitativ folkbildning.
- 4820 Detta kan ske genom att tillhandahålla ekonomiska bidrag eller genom samarbetsavtal för att säkerställa finansiering.
2. Främja samarbete och utbyte: Partiet bör påverka sina föreningar att aktivt samarbeta med ABF för att främja utbildning och kompetensutveckling för sina medlemmar. Genom att erbjuda kurser och seminarier inom olika ämnesområden kan ABF och föreningarna tillsammans stärka medlemmarnas kunskaper och färdigheter.
3. Synliggöra vikten av folkbildning: Partiet bör påverka sina föreningar för att aktivt kommunicera och informera sina medlemmar om vikten av folkbildning och ABF:s roll i samhället. Genom att lyfta fram exempel och berätta om de positiva effekterna av folkbildningen kan medvetenheten och stödet för ABF öka.
- 4830 4. Påverka politiska beslut: Partiet bör påverka sina Medlemsförbund att agera som förespråkare för folkbildning och ABF i politiska sammanhang. Genom att påverka politiska beslut och föra fram vikten av folkbildningen kan föreningarna bidra till att säkra ABF:s framtid och stärka folkbildningen som helhet.

Slutsats:

Socialdemokraterna samt föreningarna har en viktig roll att spela i att säkra folkbildningen och stödja ABF. Genom att aktivt stödja ABF ekonomiskt, främja samarbete och utbyte, synliggöra vikten av folkbildning och påverka politiska beslut kan partiet samt föreningarna bidra till att möjligheten för folkbildning fortsätter att vara tillgänglig för alla medborgare.

4840 **Där yrkar motionären på**

Att Partiet antar denna motion och agerar för att stärka folkbildningen och stärka samarbetet med ABF:s verksamhet.

Transportarbetarna

Distriktsstyrelsens föredragande: Patrik Isestad - patrik.isestad@nynashamn.se

- 4850 Distriktsstyrelsen tackar för motionen och det engagemang den visar för folkbildningen och ABF:s verksamhet. Distriktsstyrelsen har tagit del av förslagen med stor uppmärksamhet och delar i hög grad oron för de nedskärningar som den nuvarande SD-ledda regeringen föreslår för studieförbunden och ABF.

Vi vill framhålla att Socialdemokraterna redan är aktivt engagerade i att säkerställa och stärka folkbildningen. En Nationell överenskommelse mellan Socialdemokraterna och ABF skrevs under i november 2021. Syftet med denna överenskommelse är att stärka folkrörelsen genom folkbildningen.

Det är viktigt att notera att den nuvarande SD-ledda regeringens föreslagna nedskärningar utgör en allvarlig risk för folkbildningen och dess grundpelare, såsom studieförbunden och ABF.

Socialdemokraterna i opposition arbetar aktivt för att motverka dessa neddragningar och bevara folkbildningens vitala roll i den svenska demokratin.

4860 Den Nationella överenskommelsen fungerar som en grund, och vi arbetar nu för att konkretisera och implementera dess intentioner genom regionala och lokala överenskommelser mellan ABF och Socialdemokraterna. Genom detta arbete kommer vi att stärka folkbildningen både på lokal, regional och nationell nivå.

Distriktsstyrelsen delar motionens intentioner att stärka folkbildningen och samarbetet med ABF:s verksamhet. Partiet ser fram emot att fortsätta detta viktiga arbete tillsammans och är övertygade om att genom våra gemensamma insatser kommer vi att kunna stärka folkbildningen och dess roll i den svenska demokratin.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

4870

VÄLFÄRD

Välfärd 1 - Låt tänderna få bli en del av kroppen – Handels Avd 20

Dålig tandstatus hos befolkningen är en av måttstockarna på välfärden och jämlikheten i ett land. I många länder går människor öppet med gluggar i tandraden, det är helt enkelt för dyrt att åtgärda. Det var tidigare en märklig tanke att vi i Sverige skulle möta vänner och bekanta med stora gluggar på våra arbetsplatser och på torg och gata. Men det har skett en förändring.

4880 Vi får ett visst ekonomiskt stöd för tandvård i Sverige, men inte på samma sätt som resten av kroppen. 1974 infördes en allmän tandvårdsförsäkring som innebar att alla skulle ha rätt till vård på lika villkor med fasta priser. Kostnaden för staten blev med tiden hög och egenavgifterna för oss patienter har höjts upprepade gånger från 1980 och framåt. 1999 infördes en reform som innebar att tandläkarna själva fick sätta priserna.

2024 genomför regeringen tillsammans med SD ytterligare försämringar särskilt för unga vuxna. Försämringarna kommer att träda i kraft redan den 15 januari 2024. Bland annat innebär den att åldersgränsen för kostnadsfri tandvård för unga sänks från 23 år till 19 år. Det dubbla tandvårdsbidraget för personer mellan 24 år och 29 år som finns i dag kommer även det att tas bort. Det går alltså åt helt fel håll.

4890 Det är av grundläggande vikt att vi säkerställer en god tandhälsa i Sverige. Det handlar både om utseende, funktion och allmän hälsa. Ingen ska behöva mötas på våra arbetsplatser och på torg och gata, med stora gluggar i tandraden, för att de ekonomiska möjligheterna att åtgärda sina tänder inte räcker till. Tänder skapar ojämlikhet och behovet av en jämlik tandvård börjar redan i unga åldrar. Vi kan aldrig tolerera att tänder ska få fortsätta att vara en klassmarkör och att jämlikhetsklyftan ska få fortsätta och växa.

Vi är redan överens om att det är vårt gemensamma intresse att alla skall ha samma möjligheter till en god tandvård och att den borde ingå i sjukförsäkringen men arbetet måste prioriteras upp ytterligare på agendan och fortgå utan avbrott.

Därför föreslår:

4900 -**Att** partidistriktet intensifierar arbetet för att tandvård skall bli en del av sjukförsäkringen och få vara en del av kroppen och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

-**Att** partidistriktet verkar för att en utredning tillsätts som påvisar såväl konkreta effekter som förväntade effekter av de förändrade förutsättningarna för unga vuxnas tandvård och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

-**Att** partidistriktet verkar för att återinföra kostnadsfri tandvård för unga upp till 23 år och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

Katarina Helling

Handels avdelning 20

4910

Distriktsstyrelsens föredragande: Daniel Larson - daniel.larson.1968@gmail.com

Distriktsstyrelsen vill tacka motionären för motionen.

Vid distriktskongressen 2023 behandlades två motioner med förslag på att Socialdemokraterna i region Stockholm respektive Stockholms läns partidistrikt skulle intensifiera arbetet för att tandvård skall bli en del av sjukförsäkringen och tänderna skall få vara en del av kroppen. Distriktskongressen 2023 beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag att anse motionerna vara besvarade.

4920 Distriktsstyrelsen konstaterade då med distriktskongressens instämmande att partiet hade att arbeta vidare med verkställande av det beslut som antogs vid partikongressen i november 2021 då beslut fattades om politiska riktlinjer, bland annat när det gäller Hälso- och sjukvård, att vård ska ges efter behov. Efter debatt med stort engagemang från utsedda ombud från Stockholmsregionens båda partidistrikt, beslutade partikongressen att ”det ska tas ytterligare steg för en jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga. De ekonomiska trösklarna till tandvården ska sänkas. På längre sikt bör tandvården omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens. Tandvårdens resurser måste gå till det de är avsedda för”.

I regeringsställning fördubblade vi 2018 tandvårdsbidraget från 300 kronor per år till 600 kronor per år för alla mellan 22 och 29 år och alla som är 65 år eller äldre. För dem mellan 30 och 64 år fördubblades tandvårdsbidraget från 150 kronor till 300 kronor per år.

4930 2019 fick 23-åringar fri tandvård. Det var det sista steget i en gradvis utbyggnad under åren 2017–19 då åldersgränsen för fri tandvård höjdes från 20 år till 23 år.

Vi har i regeringsställning även utrett tandvården. Våren 2021 överlämnades efter tre års arbete tandvårdsutredningen ”När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa” med förslag till en tandvårdsreform för ett framtida tandvårdssystem. Utredningen föreslog bland

annat sänkt åldersgräns för avgiftsfri barn- och ungdomstandvård och att en individuell riskbedömning ska göras för att patienter med störst risk för tandsjukdomar ska få mest ekonomiskt stöd. Utredningen innehöll även beräkningar för vad ett statligt högkostnadsskydd i nivå med övrig hälso- och sjukvård skulle kosta och utredningen kan, tillsammans med remissynpunkterna, ligga till grund för det fortsatta arbetet med att förbättra det allmänna tandvårdsstödet.

4940 Försäkringskassan och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har dessutom fått i uppdrag att arbeta för stärkt kontroll, uppföljning och tillsyn av tandvårdsaktörer som åläggs med återbetalningskrav kopplat till det statliga tandvårdsstödet.

Efter valet 2022 bildades en högerkonservativ regering, med Moderaternas Ulf Kristersson som statsminister. Regeringens högerradikala politik stipuleras till stora delar av Sverigedemokraterna. I Tidöavtalet kunde vi under hösten 2022 utläsa att SD-regeringen avsåg att anpassa högkostnadsskyddet inom tandvården efter det som gäller för övrig vård, att äldre personer med sämst munhälsa ska prioriteras och att speciella regler för asylsökande och personer utan uppehållstillstånd skulle tas bort.

4950 Under våren 2023 fick Socialstyrelsen i uppdrag att bedöma förutsättningarna för att införa en nationell modell för riskbedömning inom tandvården och i regeringens budgetproposition, som presenterades i september 2023, framgår att regeringen vill sänka åldersgränsen för fri tandvård till 19 år från och med år 2025.

Vad gäller i dag?

Alla som är försäkrade i Sverige har i dag kostnadsfri tandvård till och med det år de fyller 23 år. Det år du fyller 24 år och ska betala tandvården själv kan du få statligt tandvårdsstöd. Om du har särskilda behov av tandvård, kan du även ha rätt till tandvårdsstöd från din region. För den tandvården får du inte statligt tandvårdsstöd.

Barn eller en ungdom under 18 år som söker asyl får gratis tandvård, detsamma gäller papperslösa barn och nästan alla undersökningar och behandlingar ingår.

4960 Vuxna asylsökande liksom papperslösa betalar för akut tandvård hos tandläkaren eller tandhygienisten till en avgift på 50 kronor för varje besök. Kan man inte betala för behandling direkt har asylsökande och papperslösa ändå rätt att få akut tandvård.

Regeringen kommer att slopa gratis tandvård för 20 – 23 åringar 2025.

Regeringen har tillsammans med Sverigedemokraterna aviserat att de vill se över tandvårdens högkostnadsskydd och utforma det för att mer efterlikna det som finns i den övriga vården. För att finansiera de ökade utgifterna som reformen innebär avser regeringen under 2025 sänka åldersgränsen för fri tandvård från dagens 23 år till 19 år. Detta beräknas innebära minskade kostnader för staten på cirka 450 miljoner kronor per år, efter införandet 2025. Besparingen kommer slå direkt mot tandhälsan för ungefär 400 000 personer.

4970 De ekonomiska särreglerna gällande asylsökande och papperslösa ska tas bort, utan att påverka dessa grupper rätt till tandvård. Att regeringen uttrycker sig värna papperslösas rätt till tandvård framstår inte som trovärdigt i ljuset av regeringens uttryckliga vilja att anställda i regioner, kommuner och myndigheter efter införandet av ny lagstiftning ska vara skyldiga att undersöka personers lagliga rätt att vistas i landet och ange papperslösa till Polisen och Migrationsverket.

Vidare införs ett dubbelt årligt tandvårdsbidrag från och med det år patienten fyller 20 år till och med det år hen fyller 23, samtidigt som det dubbla tandvårdsbidraget för personer mellan 24 och 29 som finns i dag tas bort. Även den åtgärden ska införas år 2025 och beräknas innebära en besparing på cirka 100 miljoner kronor per år.

4980 Den totala kostnaden för tandvårdsförmåner beräknas öka från dagens 7,5 miljarder kronor per år till 8 miljarder 2024 och 8,4 miljarder kronor per år 2026. I regeringens budget för 2024 framgår att anslaget för arbetet med kontroll av det statliga tandvårdsstödet minskar kraftigt. 2024 avsätts 8 miljoner kronor, vilket är en minskning med en tredjedel från tidigare 12 miljoner kronor. Från och med 2025 beräknas anslaget minska med ytterligare 4 miljoner kronor, till totalt 4 miljoner kronor.

Vid partikongressen 2025 kan beslut fattas för att inför valet 2026 presentera reformer för en jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga, hur ekonomiska trösklar till tandvård kan sänkas, hur tandvårdens resurser ska gå till det de är avsedda för. Vid partikongressen kan även frågan om att tandvården ska omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens behandlas.

4990

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Välfärd 2 - Låt tänderna få bli en del av kroppen - Tyresö

Dålig tandstatus hos befolkningen är en av måttstockarna på välfärden och jämlikheten i ett land. I många länder går människor öppet med gluggar i tandraden, det är helt enkelt för dyrt att åtgärda. Det var tidigare en märklig tanke att vi i Sverige skulle möta vänner och bekanta med stora gluggar på våra arbetsplatser och på torg och gata. Men det har skett en förändring.

5000 Vi får ett visst ekonomiskt stöd för tandvård i Sverige, men inte på samma sätt som resten av kroppen. 1974 infördes en allmän tandvårdsförsäkring som innebar att alla skulle ha rätt till vård på lika villkor med fasta priser. Kostnaden för staten blev med tiden hög och egenavgifterna för oss patienter har höjts upprepade gånger från 1980 och framåt. 1999 infördes en reform som innebar att tandläkarna själva fick sätta priserna.

2024 genomför regeringen tillsammans med SD ytterligare försämringar särskilt för unga vuxna. Försämringarna kommer att träda i kraft redan den 15 januari 2024. Bland annat innebär den att åldersgränsen för kostnadsfri tandvård för unga sänks från 23 år till 19 år. Det dubbla tandvårdsbidraget för personer mellan 24 år och 29 år som finns i dag kommer även det att tas bort. Det går alltså åt helt fel håll.

5010 Det är av grundläggande vikt att vi säkerställer en god tandhälsa i Sverige. Det handlar både om utseende, funktion och allmän hälsa. Ingen ska behöva mötas på våra arbetsplatser och på torg och gata, med stora gluggar i tandraden, för att de ekonomiska möjligheterna att åtgärda sina tänder inte räcker till. Tänder skapar ojämlikhet och behovet av en jämlik tandvård börjar redan i

unga åldrar. Vi kan aldrig tolerera att tänder ska få fortsätta att vara en klassmarkör och att jämlikhetsklyftan ska få fortsätta och växa.

Vi är redan överens om att det är vårt gemensamma intresse att alla skall ha samma möjligheter till en god tandvård och att den borde ingå i sjukförsäkringen men arbetet måste prioriteras upp ytterligare på agendan och fortgå utan avbrott.

5020 Därför föreslår jag:

-**Att** partidistriktet intensifierar arbetet för att tandvård skall bli en del av sjukförsäkringen och få vara en del av kroppen och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

-**Att** partidistriktet verkar för att en utredning tillsätts som påvisar såväl konkreta effekter som förväntade effekter av de förändrade förutsättningarna för unga vuxnas tandvård och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

-**Att** partidistriktet verkar för att återinföra kostnadsfri tandvård för unga upp till 23 år och skickar uppdraget vidare till riksdagsbanken Stockholms län.

Katarina Helling

5030 Tyresö arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Daniel Larson - daniel.larson.1968@gmail.com

Distriktsstyrelsen vill tacka motionären för motionen.

Vid distriktskongressen 2023 behandlades två motioner med förslag på att Socialdemokraterna i region Stockholm respektive Stockholms läns partidistrikt skulle intensifiera arbetet för att tandvård skall bli en del av sjukförsäkringen och tänderna skall få vara en del av kroppen. Distriktskongressen 2023 beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag att anse motionerna vara besvarade.

5040 Distriktsstyrelsen konstaterade då med distriktskongressens instämmande att partiet hade att arbeta vidare med verkställande av det beslut som antogs vid partikongressen i november 2021 då beslut fattades om politiska riktlinjer, bland annat när det gäller Hälso- och sjukvård, att vård ska ges efter behov. Efter debatt med stort engagemang från utsedda ombud från Stockholmsregionens båda partidistrikt, beslutade partikongressen att ”det ska tas ytterligare steg för en jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga. De ekonomiska trösklarna till tandvården ska sänkas. På längre sikt bör tandvården omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens. Tandvårdens resurser måste gå till det de är avsedda för”.

I regeringsställning fördubblade vi 2018 tandvårdsbidraget från 300 kronor per år till 600 kronor per år för alla mellan 22 och 29 år och alla som är 65 år eller äldre. För dem mellan 30 och 64 år fördubblades tandvårdsbidraget från 150 kronor till 300 kronor per år.

5050 2019 fick 23-åringar fri tandvård. Det var det sista steget i en gradvis utbyggnad under åren 2017–19 då åldersgränsen för fri tandvård höjdes från 20 år till 23 år.

Vi har i regeringsställning även utrett tandvården. Våren 2021 överlämnades efter tre års arbete tandvårdsutredningen ”När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa” med förslag till en tandvårdsreform för ett framtida tandvårdssystem. Utredningen föreslog bland annat sänkt åldersgräns för avgiftsfri barn- och ungdomstandvård och att en individuell riskbedömning ska göras för att patienter med störst risk för tandsjukdomar ska få mest ekonomiskt stöd. Utredningen innehöll även beräkningar för vad ett statligt högkostnadsskydd i nivå med övrig hälso- och sjukvård skulle kosta och utredningen kan, tillsammans med remissynpunkterna, ligga till grund för det fortsatta arbetet med att förbättra det allmänna tandvårdsstödet.

5060

Försäkringskassan och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har dessutom fått i uppdrag att arbeta för stärkt kontroll, uppföljning och tillsyn av tandvårdsaktörer som åläggs med återbetalningskrav kopplat till det statliga tandvårdsstödet.

Efter valet 2022 bildades en högerkonservativ regering, med Moderaternas Ulf Kristersson som statsminister. Regeringens högerradikala politik stipuleras till stora delar av Sverigedemokraterna. I Tidöavtalet kunde vi under hösten 2022 utläsa att SD-regeringen avsåg att anpassa högkostnadsskyddet inom tandvården efter det som gäller för övrig vård, att äldre personer med sämst munhälsa ska prioriteras och att speciella regler för asylsökande och personer utan uppehållstillstånd skulle tas bort.

5070

Under våren 2023 fick Socialstyrelsen i uppdrag att bedöma förutsättningarna för att införa en nationell modell för riskbedömning inom tandvården och i regeringens budgetproposition, som presenterades i september 2023, framgår att regeringen vill sänka åldersgränsen för fri tandvård till 19 år från och med år 2025.

Vad gäller i dag?

Alla som är försäkrade i Sverige har i dag kostnadsfri tandvård till och med det år de fyller 23 år. Det år du fyller 24 år och ska betala tandvården själv kan du få statligt tandvårdsstöd. Om du har särskilda behov av tandvård, kan du även ha rätt till tandvårdsstöd från din region. För den tandvården får du inte statligt tandvårdsstöd.

5080

Barn eller en ungdom under 18 år som söker asyl får gratis tandvård, detsamma gäller papperslösa barn och nästan alla undersökningar och behandlingar ingår.

Vuxna asylsökande liksom papperslösa betalar för akut tandvård hos tandläkaren eller tandhygienisten till en avgift på 50 kronor för varje besök. Kan man inte betala för behandling direkt har asylsökande och papperslösa ändå rätt att få akut tandvård.

Regeringen kommer att slopa gratis tandvård för 20 – 23 åringar 2025.

Regeringen har tillsammans med Sverigedemokraterna aviserat att de vill se över tandvårdens högkostnadsskydd och utforma det för att mer efterlikna det som finns i den övriga vården. För att finansiera de ökade utgifterna som reformen innebär avser regeringen under 2025 sänka åldersgränsen för fri tandvård från dagens 23 år till 19 år. Detta beräknas innebära minskade kostnader för staten på cirka 450 miljoner kronor per år, efter införandet 2025. Besparingen kommer slå direkt mot tandhälsan för ungefär 400 000 personer.

5090

De ekonomiska särreglerna gällande asylsökande och papperslösa ska tas bort, utan att påverka dessa gruppers rätt till tandvård. Att regeringen uttrycker sig värna papperslösas rätt till tandvård framstår inte som trovärdigt i ljuset av regeringens uttryckliga vilja att anställda i regioner,

kommuner och myndigheter efter införandet av ny lagstiftning ska vara skyldiga att undersöka personers lagliga rätt att vistas i landet och ange papperslösa till Polisen och Migrationsverket.

Vidare införs ett dubbelt årligt tandvårdsbidrag från och med det år patienten fyller 20 år till och med det år hen fyller 23, samtidigt som det dubbla tandvårdsbidraget för personer mellan 24 och 29 som finns i dag tas bort. Även den åtgärden ska införas år 2025 och beräknas innebära en besparing på cirka 100 miljoner kronor per år.

5100 Den totala kostnaden för tandvårdsförmåner beräknas öka från dagens 7,5 miljarder kronor per år till 8 miljarder 2024 och 8,4 miljarder kronor per år 2026. I regeringens budget för 2024 framgår att anslaget för arbetet med kontroll av det statliga tandvårdsstödet minskar kraftigt. 2024 avsätts 8 miljoner kronor, vilket är en minskning med en tredjedel från tidigare 12 miljoner kronor. Från och med 2025 beräknas anslaget minska med ytterligare 4 miljoner kronor, till totalt 4 miljoner kronor.

Vid partikongressen 2025 kan beslut fattas för att inför valet 2026 presentera reformer för en jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga, hur ekonomiska trösklar till tandvård kan sänkas, hur tandvårdens resurser ska gå till det de är avsedda för. Vid partikongressen kan även frågan om att tandvården ska omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens behandlas.

5110

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Välfärd 3 - Tandhälsan ska likställas med övrig hälso- och sjukvård - Haninge

Tandhälsan är en del av den allmänna hälsan men tänderna likställs inte med övrig sjukvård. Vi anser att tänderna är en del av kroppen så därför bör regelverket vara detsamma som för skador och sjukdomar i andra delar av kroppen. Tandvården borde helt enkelt vara en del av den vanliga sjukvården och kostnaderna borde vara samma som vid all annan läkarvård.

5120

I och för sig är det en mycket stor och kostsam reform. Men det är ett rimligt mål och borde vara inriktningen för oss socialdemokrater. Med oro ser vi att högerpartierna visar sig mer intresserad av frågan än vi. Därför är det viktigt att vi är offensiva. Tandhälsan är en del av den allmänna hälsan men tänderna likställs inte med övrig sjukvård. och gör frågan om tandhälsan till en prioriterad fråga under mandatperioden och som en valfråga 2026. En tandvårdsreform har vi väntat på allt för länge. Som Göran Persson, en gång ska ha sagt: -"Det ska inte synas att du är fattig när du öppnar käften."

Vi föreslår

5130 **Att** tandhälsan ska var en del av den allmänna hälsan och att tänderna likställs med övrig sjukvård.

Att motionen överlämnas till Stockholm läns Socialdemokratiska riksdagsgrupp för vidare hantering.

Kent Johansson

Haninge arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Daniel Larson - daniel.larson.1968@gmail.com

Distriktsstyrelsen vill tacka motionären för motionen.

5140 Vid distriktskongressen 2023 behandlades två motioner med förslag på att Socialdemokraterna i region Stockholm respektive Stockholms läns partidistrikt skulle intensifiera arbetet för att tandvård skall bli en del av sjukförsäkringen och tänderna skall få vara en del av kroppen. Distriktskongressen 2023 beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag att anse motionerna vara besvarade.

5150 Distriktsstyrelsen konstaterade då med distriktskongressens instämmande att partiet hade att arbeta vidare med verkställande av det beslut som antogs vid partikongressen i november 2021 då beslut fattades om politiska riktlinjer, bland annat när det gäller Hälso- och sjukvård, att vård ska ges efter behov. Efter debatt med stort engagemang från utsedda ombud från Stockholmsregionens båda partidistrikt, beslutade partikongressen att ”det ska tas ytterligare steg för en jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga. De ekonomiska trösklarna till tandvården ska sänkas. På längre sikt bör tandvården omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens. Tandvårdens resurser måste gå till det de är avsedda för”.

5160 Vi har i regeringsställning utrett tandvården. Våren 2021 överlämnades efter tre års arbete tandvårdsutredningen ”När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa” med förslag till en tandvårdsreform för ett framtida tandvårdssystem. Utredningen föreslog bland annat sänkt åldersgräns för avgiftsfri barn- och ungdomstandvård och att en individuell riskbedömning ska göras för att patienter med störst risk för tandsjukdomar ska få mest ekonomiskt stöd. Utredningen innehöll även beräkningar för vad ett statligt högkostnadsskydd i nivå med övrig hälso- och sjukvård skulle kosta och utredningen kan, tillsammans med remissynpunkterna, ligga till grund för det fortsatta arbetet med att förbättra det allmänna tandvårdsstödet.

Vid partikongressen 2025 kan beslut fattas för att inför valet 2026 presentera reformer för en jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga, hur ekonomiska trösklar till tandvård kan sänkas, hur tandvårdens resurser ska gå till det de är avsedda för och när och hur tandvården ska omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

5170 **Välfärd 4 - Tydlig information för viktiga val inom vård, skola och omsorg - Lidingö**

För många människor är det en viktig valfrihetsfråga att kunna välja associationsform (aktiebolag, stiftelse, kommunal eller regional drift, annan form), när det gäller skola, vårdcentral eller annan välfärdsinrättning. Företagsformen styr ju om ev. vinst/överskott går till den avsedda verksamheten eller om den helt eller delvis går till aktieägare eller företagsägare. Det är därför viktigt att informationen om företagsform och ev. vinstutdelning de senaste fem åren, ges på ett lätt åtkomligt och begripligt sätt. Eftersom denna information inte primärt är reklam utan samhällsinformation, ska den också ges av kommun/region, som även bör ha ansvar för att informationen är jämförbar, rättvis och stämmer med verkligheten.

5180

Lidingö Arbetarekommun yrkar:

Att partidistriktskongressen i Stockholms län uppdrar åt regionen att säkerställa att de välfärdsutförare som tar emot skattemedel för sin verksamhet är tydliga och relevanta i sin information vad gäller i vilken associationsform verksamheten bedrivs. Detta bör gälla både utförarnas egna hemsidor och på regionens hemsida

Att partidistriktskongressen uppmanar förtroendevalda S-politiker i partidistriktets kommuner att verka för att kommunens information, muntlig, digital eller liknande, innefattar information om i vilken associationsform skolor och andra välfärdsinrättningar i kommunen bedrivs

5190 Kerstin Billinger

Lidingö Arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Aida Hadzialic - aida.hadzialic@regionstockholm.se

Distriktsstyrelsen vill inleda med att tacka motionären för att ha lyft den angelägna frågan om hur medborgare ska kunna göra välinformerade val inom vården, skolan, och omsorgen. Tillgång till sådan information har under många år stoppats av moderatstyrda regioner och kommuner, trots att det är en avgörande reform för att välfärden ska gynna medborgare och inte privata utförare.

5200

Efter 16 år av moderatstyre i Region Stockholm har Socialdemokraterna, tillsammans med koalitionspartierna MP och C, tagit fram en plattform för mandatperioden som har just en sådan ambition inom sjukvården – det ska tas fram en jämförartjänst där medborgarna ska kunna få information om vårdmottagningar. En möjlighet är att den infon också innehåller associationsform.

Liknande reformer pågår bland många av länets kommuner och det är ett arbete som, likt i regionen, behöver fortgå under mandatperioden. I grunden handlar det om att säkra en behovsstyrd välfärd.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

5210 Valfärd 5 - Vård som handelsvara? - Täby

I Region Stockholms budget för 2024 utlovas en mer behovsstyrd och jämlik hälso- och sjukvård. Äntligen, säger vi, framväxten av den privata – och djupt orättvisa – vårdindustrin slår idag hårt mot den offentliga vården. Samtidigt är det en budget med rubriken Ansvar i kris, vilket innebär att vi idag har ett allvarligt ekonomiskt läge. Av regionen krävs både besparingar och åtgärder som ökar intäkterna.

Att då föreslå kostnadskrävande åtgärder för den svenska vården är inte vår avsikt. Vi fokuserar mer på sjukvårdens organisering. Vi måste tillsammans vända debatten vad gäller de privata sjukvårdsförsäkringarna, vi får inte låta oss förföras av vårdindustrins lobbyister och vi ska på allvar återskapa förtroendet för den offentliga vård som vi tidigare har varit så stolta över.

5220 Inför valrörelsen 2022 tyckte majoriteten av väljarna (63 procent enligt Novus) att sjukvården var den viktigaste frågan. Ändå tog brott och straff tog över och vårdfrågorna förminskades i valdebatterna. En vanlig slutsats blev att våra väljare inte vet att sjukvården styrs av regionerna. En annan slutsats kan vara många samhällsgrupper, däribland fackliga organisationer, redan har tecknat privata sjukvårdsförsäkringar och därför inte behöver oroa sig för vad som sker i den offentliga vården. ”De ser inte ens problemen”, säger John Lapidus, doktor i ekonomisk historia och forskare i välfärdsstatlig förändring. Han menar att de röststarka medborgare som annars skulle ha satt press på politikerna för förbättringar i den offentliga vården, inte bryr sig längre.

5230 Ett ofta använt argument från privata försäkringsförespråkare är att den privata svenska vården avlastar den offentliga. Det stämmer inte, den vård som ges via privata försäkringar snyltar på den offentliga. Denna snabbt framväxta försäkringsbransch urholkar stödet för offentligt finansierad vård. Den framhåller det offentliga systemets brister i jämförelse med de egna produkterna, den minskar tillgången till offentligt utbildad vårdpersonal, den ges tillträde till offentligt finansierade kliniker genom en sammanblandning av avtal i regionerna och den minskar budgeten för det gemensamt offentliga.

Försäkringsbranschen skapar också en konkurrenssituation mellan de arbetsgivare, inkluderat de fackliga organisationerna TCO och Saco, som lockar sina kunder och medlemmar med att teckna privata sjukvårdsförsäkringar. Facken ger i sin tur legitimitet åt en ojämlig organisation där det är underförstått att den enskilde försäkringstagaren får snabbare vård än andra medborgare med samma behov.

5240

Yrkande

Vi föreslår distriktskongressen besluta

Att partidistriktets styrelse ger länsriksdagsgruppen i uppdrag att verka för en jämlik sjukvård genom att aktivt informera om och motverka en försäkringsbaserad sjukvård.

Eva Lindau, Agneta Lundahl Dahlström

Täby arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Aida Hadzialic - aida.hadzialic@regionstockholm.se

5250

Distriktsstyrelsen vill inleda med att tacka för en bra och angelägen motion. Det är av stor vikt att vi värnar och stärker allmänhetens förtroende för den offentligt finansierade gemensamma hälso- och sjukvården. Vi ser en oroande utveckling där allt fler svenskar tecknat en privat sjukvårdsförsäkring och på så sätt kan få förtur till offentligt finansierad vård. Det är en utveckling som hotar grundprincipen för svensk sjukvård: att vård alltid ska ges efter behov – inte utifrån plånbok.

5260

Precis som motionärerna framhåller befinner sig svensk hälso- och sjukvård i ett mycket allvarligt läge. Välfärden går igenom den svåraste ekonomiska krisen sedan 90-talet och regeringens handlingsförlamning och ovilja att skjuta till de resurser som behövs har lett till att en sjukvårds-kris nu sveper över landet. I Region Stockholm har det socialdemokratiskt ledda styret gjort det vi kan för att i allra möjligaste mån skydda hälso- och sjukvården från massvarsel och nedskärningar. I ett sådant läge är det extra viktigt att våra gemensamma resurser används på bästa sätt och går dit de ska.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen tog under förra mandatperioden flera viktiga initiativ för att motverka framväxten av privata sjukvårdsförsäkringar. Under våren 2022 lämnades en proposition till riksdagen med förslag som syftade till att begränsa privata sjukvårdsförsäkringar, men dessvärre röstade högermajoriteten i riksdagen nej till förslagen.

5270

Också i Region Stockholm har vi socialdemokrater tagit viktiga steg för att motverka framväxten av privata sjukvårdsförsäkringar. Vi har skärpt kraven på att privata vårdgivare inte ska låta personer som betalar ur egen ficka få gå före i vården. När regionen skriver nya avtal med privata vårdgivare är målet att principen om vård efter behov ska efterföljas. Det här är ett arbete som kommer att fortsätta.

Det är viktigt att vi som parti fortsätter göra det vi kan för att ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden och säkerställer att vård alltid ges efter behov. Patienter med privata

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

Välfärd 6 - Angående val av vårdcentral - Nynäshamn

5280

Under Filippa Reinfeldts privatiseringsvåg stängdes den då landstingsägda vårdcentralen i Nynäshamns kommun. Så skedde också på andra håll i länet. Istället fick vi tre privata företag att välja bland. Nu skulle vårdcentralerna bli bättre, bättre tillgänglighet och bättre valfrihet. Därav ”bidde” det inte mycket. Självt följde jag min läkare vilket tyvärr visade sig vara ett felval. Vårdcentralen stängde igen på grund av olönsamhet och patienterna fick lista om sig. Något val av läkare var det inte tal om. Istället för de utlovade förbättringarna försvann alla specialistmottagningsstider förutom geriatrikens. Där var det folkliga motståndet för stort. När jourtjänsterna efter klockan 17 och på helgerna var olönsamma stängdes de. Blir man sjuk under

5290 dessa tider får man bege sig till Haninge eller SÖS i Stockholm utan att veta om resekostnaderna ersätts. Och den prisade valfriheten ger jag inte mycket för. Jag som inte vill resa flera mil till nära regionstyrd vårdcentral. Jag menar att det borde finnas valfrihet mellan de privata och samhällsstyrt alternativ i alla kommuner i länet.

Med anledning av ovanstående text hemställer jag

Att distriktsstyrelsen ger regiongruppen i uppdrag: att undersöka möjligheten, samt verka för att driva en regionstyrd vårdcentral i varje primärkommun i länet.

Stephanie Listerdal

Nynäshamns arbetarekommun

5300 **Distriktsstyrelsens föredragande: Aida Hadzialic - aida.hadzialic@regionstockholm.se**

Distriktsstyrelsen vill inleda med att tacka motionären för att lyfta den väsentliga roll som den egenägda vården har i regionens primärvårdssystem. Under 16 år av moderatstyre i Region Stockholm öppnades inte en enda vårdcentral i egen regi, istället stängdes flera. I slutändan var det patienterna som betalade för denna misskötsel genom mindre tillgänglig och behovsstyrd vård.

5310 Sedan maktskiftet har Socialdemokraterna, tillsammans med koalitionspartierna MP och C, tagit fram en plattform för mandatperioden vars tydliga ambition är att stärka primärvårdens tillgänglighet och geografiska jämlikhet. Primärvården i helhet och vårdcentraler i synnerhet har fått ett historiskt stort tillskott för att kunna bygga ut den goda och nära vården. Detta arbete ska präglas av att minska hälsoklyftorna inom Region Stockholm. Under årets gång tas därför förslag på åtgärder fram för att särskilt stödja vårdcentraler i socioekonomiskt utsatta områden och i geografisk periferi i hela länet. Den egenägda vården ska spela en avgörande roll i detta arbete.

Precis som motionären beskriver har regionen också saknat reella möjligheter att säkra vårdutbudet när en vårdgivare inom ett vårdval avslutar ett vårdavtal. I Budget 2024 har därför hälso- och sjukvårdsnämnden uppdragits att i samband med att en vårdgivare avslutar avtal inom ett vårdval bedöma om det krävs åtgärder för att säkra vårdutbudet.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad

5320 **Välfärd 7 - Gynmottagning i Järfälla - Järfälla**

Under prognosperioden 2021–2036 kommer folkmängden i Järfälla kommun att öka med 25 143 invånare, från 83 170 till 108 313 personer. Antal invånare år 2023 är 87 302 individer (49,1 % är kvinnor), år 2030 är vi 101 263 invånare.

Trots att Järfälla är en snabbväxande kommun saknas en gynmottagning för Järfällas kvinnor. Den närmaste gynekologiska mottagningen finns i Kista. Vi ser samma problem i flera delar av länet. Nynäshamnsbornas långa resor för att komma till en gynmottagning har vi som parti exempelvis drivit opinion kring i valrörelsen.

Alla Stockholmsregionens invånares närhet till en gynekologisk mottagning är viktig av flera skäl:

5330 Tillgänglighet för invånarna: Genom att ha en gynekologisk mottagning i kommunen kan invånarna få enkel tillgång till gynekologiska tjänster utan att behöva resa långa avstånd, vilket underlättar för dem att få den vård de behöver.

Preventiv hälsovård: En gynekologisk mottagning kan erbjuda preventiva tjänster så som gynekologiska undersökningar, cellprovtagning, och rådgivning om preventivmedel. Detta hjälper till att upptäcka eventuella hälsoproblem i tid och främja en god kvinnlig hälsa.

Graviditetsvård: En gynekologisk mottagning kan ge vård till gravida kvinnor genom att erbjuda mödravård, ultraljud, och annan specialistvård under graviditeten. Detta säkerställer att gravida kvinnor får adekvat övervakning och stöd för att främja en sund graviditet och födelse.

5340 Hantering av gynekologiska problem: En gynekologisk mottagning kan hjälpa till att diagnosticera och behandla en rad gynekologiska problem såsom infektioner, klimakteriebesvär, könssjukdomar, polycystiska äggstockssyndrom, provtagning för cellförändringar, endometrios och andra reproduktiva sjukdomar. Detta är avgörande för att förbättra kvinnors hälsa och välbefinnande.

Det kan finnas olika anledningar till en gynekologisk undersökning. Till exempel om kvinnan är gravid, eller har besvär från underlivet bland annat klåda, besvär med menstruation eller mellanblödningar, klimakteriebesvär, könssjukdomar, behov av preventivmedel, eller om hon ska lämna prov för HPV och cellförändringar.

Med bakgrund i ovanstående föreslår Järfälla Arbetarekommun partidistriktskongressen besluta:

5350 **Att** verka för etablering av fler gynmottagningar i alla delar av länet där de idag saknas.

Shahla Alavi

Järfälla arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Tove Sander - tove.sander@telia.com

Moderaternas marknadsmodell för den gynekologiska vården i Region Stockholm har skapat en stor ojämlikhet. Vårdval som modell bygger på att vårdgivare som uppfyller de krav regionen ställer får etablera verksamhet var de vill inom regionen och att regionen därmed har frånhänt sig möjligheten att styra var vårdgivare kan eller ska etablera sig.

5360 Vårdval gynekologi har lett till att den absoluta majoriteten av regionens 40-tal mottagningar idag ligger i Stockholms innerstad innanför tullarna. En del av länet med friskast befolkning.

De senaste året har gynekologiska mottagningar försvunnit från bland annat Järfälla, Botkyrka och Haninge för att nämna några. Den överetablering som råder i innerstaden leder till att det är svårt att rekrytera personal till länskommunerna, samtidigt som kvinnor tvingas till långa resvägar för att besöka en gynekolog.

5370 Efter 16-års moderatsstyre tar det tid att vända tillbaka denna utveckling. Sedan maktskiftet i Region Stockholm har den socialdemokratiskt ledda Mittenkoalitionen påbörjat en omställning mot en mer behovsstyrd vård. Det ska vara patienternas behov av vård och vårdpersonalens kunskap som styr utvecklingen, inte deras lönsamhet. Det handlar om att ta tillbaka den demokratiska kontrollen över sjukvården.

I budget 2023 för Region Stockholm fick hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden i uppdrag att införa tydliga geografiska principer för hälso- och sjukvården i syfte att säkerställa en jämlik etablering av vård samt en ökad geografisk kontroll. Nämnderna har också antagit en omställningsplan för vårdvalen och just nu pågår ett arbete med att se över vårdval gynekologi samtidigt som en dialog förs med våra sjukhus kring möjlighet att etablera filialer i områden där det idag saknas gynekologiska mottagningar.

Distriktsstyrelsen förslår:

Att anse motionen besvarad

5380

Välfärd 8 - Avveckla hyrespersonal inom vården inför vikariepooler - Haninge

Bemanningsföretagen och systemet med hyrpersonal dränerar sjukvården på miljarder kronor som försvinner i vinster till privata företag. Det är positivt att den socialdemokratiskt ledda regionledningen pausat inbokningen av extern personal i alla vårdverksamheter i egen regi efter den sista februari 2024. Det är ett första steg det andra är att alla kontrakt med bemanningsföretag skall avslutas och ingen hyrpersonal skall anlitas i regionens egen bedrivna sjukvård framöver. Uppbyggnad av egna vikariepooler är alternativet för att täcka upp tillfälliga brister av personal inom vården. Huvudprincipen är att all anställning skall var fast och att heltid ska vara norm.

5390

Vi föreslår

Att Regionen avvecklar systemet med hyrpersonal inom sjukvården och ersätter den med vikariepooler i egen regi.

Att motionen överlämnas till Region Stockholms Socialdemokratiska regionfullmäktige grupp för vidare hantering.

Kent Johansson

Haninge arbetarekommun

5400

Distriktsstyrelsens föredragande: Aida Hadzialic - aida.hadzialic@regionstockholm.se

5410 Distriktsstyrelsen instämmer i att den utveckling vi har sett där hälso- och sjukvården under lång tid blivit allt mer beroende av bemanningsföretag och hyrpersonal är djupt problematisk. Det finns flera aspekter på detta. En central sådan är givetvis ekonomin, som motionärerna lyfter. Det handlar om stora merkostnader när bemanningsföretag tas in jämfört med egenanställd personal. En annan aspekt som också är extremt viktig är den brist på kontinuitet detta skapar. Patienter möter ständigt nya läkare och sjuksköterskor och får inte någon fast kontakt i vården som lär känna de egna behoven och problemen. Kollegorna får ständigt nya vikariekollegor och det blir betydligt svårare att bygga effektiva team i vården där man lär känna varandra och arbetar bra ihop, vilket är viktigt för bland annat patientsäkerheten. Hyrpersonal deltar därtill inte i utvecklingsarbete.

Distriktsstyrelsen instämmer också helt i att normen ska vara fasta anställningar på heltid.

Av dessa skäl beslutade den socialdemokratiskt ledda regionledningen tidigt om en mycket stor restriktivitet vad gäller att ta in hyrpersonal i Region Stockholms hälso- och sjukvård. Detta har gett effekt – användandet av hyrpersonal har minskat och antalet egenanställda sjuksköterskor har ökat på regionens sjukhus. Regionen har tecknat ett samlat avtal med bemanningsföretagen vilket gör att vi nu tagit kontroll över både kostnader och beställningar.

5420 På respektive sjukhus inom Region Stockholm finns idag en intern bemanningspool där vårdpersonal roterar mellan olika avdelningar efter behov. Samtidigt har medarbetaren sin tillsvidareanställning på sjukhuset. Det är bra arbetssätt som gör att regionen kan erbjuda flexibilitet för sina medarbetare utan att äventyra kontinuiteten varken för patienter eller ordinarie medarbetare.

Samtidigt är ett totalstopp på inhyrning inte möjligt som läget ser ut idag. Det råder brist på flera sorters sjukvårdspersonal, inte minst sjuksköterskor. Inom flera specialiteter råder också ännu tydligare brister på specialisläkare och specialistsjuksköterskor, där det i många fall måste tas in någon för att inte riskera patientsäkerheten. I brist på personer att anställa är då bemanningsföretag ibland den enda lösningen. I vissa lägen kan också hyrpersonal vara ett komplement till den egna personalen, exempelvis vid arbetstoppar och ledigheter.

5430 Långsiktigt måste vi arbeta för att bryta det tydliga beroendet av hyrpersonal i hela vården. Distriktsstyrelsen menar att en mängd åtgärder kommer att behövas. Det handlar om den nationella utbildningspolitiken. Det handlar om sjukvårdens anställningsvillkor och arbetsmiljö så att fler vill arbeta inom vården. Det handlar också om att regeringen behöver se över de så kallade 3:12 reglerna så att det inte blir mer skattemässigt lönsamt att ta jobb genom ett eget aktiebolag och hyra ut sin arbetskraft än att utföra samma jobb som anställd.

Sammantaget delar distriktsstyrelsen motionens inriktning, men menar att så mycket som är praktiskt möjligt av förslagen redan arbetas med idag.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse motionen besvarad.

5440

Välfärd 9 - HYRPERSONAL SJUKVÅRDEN - Vallentuna

Kostnaden för hyrpersonal, speciellt på akutsjukhusen, ökar och är en stor onödig kostnad. Dock kommer det alltid behövas någon form av vikarier/extrapersonal för att täcka upp vid exempelvis sjukdom, semester, ökat behov av personal vid vissa tillfällen etc.

Därför vill jag att distriktskongressen beslutar:

- **Att** föreslå Socialdemokraterna i Regionen att arbeta för att skapa en egen bemanningspool, när man ändrat strukturen av akutsjukhusen från att vara egna aktiebolag, med undersköterskor, sjuksköterskor, och läkare för att kunna täcka upp vid behov.

5450 - **Att** föreslå Socialdemokraterna i Regionen att arbeta för att en egen bemanningspool som därmed även får möjlighet att själva styra över kostnaderna för extrapersonal.

- **Att** föreslå Socialdemokraterna i Regionen att i och med skapandet av en egen bemanningspool även tar tillbaka kontrollen över sjukvården och då Region Stockholms egna akutsjukhus. Vilka som man anställer bl.a.

- **Att** föreslå Socialdemokraterna i Regionen att arbeta för att i och med en egen bemanningspool även kan styra och kontrollera kvaliteten hos personalen.

Cathrine Friberg

Vallentuna Arbetarekommun

5460

Distriktsstyrelsens föredragande: Aida Hadzialic - aida.hadzialic@regionstockholm.se

Distriktsstyrelsen instämmer i att den utveckling vi har sett där hälso- och sjukvården under lång tid blivit allt mer beroende av bemanningsföretag och hyrpersonal är djupt problematisk. Det finns flera aspekter på detta. En central sådan är givetvis ekonomin, som motionären lyfter. Det handlar om stora merkostnader när bemanningsföretag tas in jämfört med egenanställd personal. En annan aspekt som också är extremt viktig är den brist på kontinuitet detta skapar. Patienter möter ständigt nya läkare och sjuksköterskor och får inte någon fast kontakt i vården som lär känna de egna behoven och problemen. Kollegorna får ständigt nya vikariekollegor och det blir betydligt svårare att bygga effektiva team i vården där man lär känna varandra och arbetar bra ihop, vilket är viktigt för bland annat patientsäkerheten. Hyrpersonal deltar därtill inte i utvecklingsarbete. Av dessa skäl beslutade den socialdemokratiskt ledda regionledningen tidigt om en mycket stor restriktivitet vad gäller att ta in hyrpersonal i Region Stockholms hälso- och sjukvård. Detta har gett effekt – användandet av hyrpersonal har minskat och antalet egenanställda sjuksköterskor har ökat på regionens sjukhus. Regionen har tecknat ett samlat avtal med bemanningsföretagen vilket gör att vi nu tagit kontroll över både kostnader och beställningar.

5470

På respektive sjukhus inom Region Stockholm finns idag en intern bemanningspool där vårdpersonal roterar mellan olika avdelningar efter behov. Samtidigt har medarbetaren sin tillsvidareanställning på sjukhuset. Det är bra arbetssätt som gör att regionen kan erbjuda

5480 flexibilitet för sina medarbetare utan att äventyra kontinuiteten varken för patienter eller ordinarie medarbetare.

Samtidigt är ett totalstopp på inhyrning inte möjligt som läget ser ut idag. Motionären lyfter själv flera skäl. Det råder brist på flera sorters sjukvårdspersonal, inte minst sjuksköterskor. Inom flera specialiteter råder också ännu tydligare brister på specialistläkare och specialistsjuksköterskor, där det i många fall måste tas in någon för att inte riskera patientsäkerheten. I brist på personer att anställa är då bemanningsföretag ibland den enda lösningen. I vissa lägen kan också hyrpersonal vara ett komplement till den egna personalen, exempelvis vid arbetstoppar och ledigheter.

5490 Långsiktigt måste vi arbeta för att bryta det tydliga beroendet av hyrpersonal i hela vården. Distriktsstyrelsen menar att en mängd åtgärder kommer att behövas. Det handlar om den nationella utbildningspolitiken. Det handlar om sjukvårdens anställningsvillkor och arbetsmiljö så att fler vill arbeta inom vården. Det handlar också om att regeringen behöver se över de så kallade 3:12 reglerna så att det inte blir mer skattemässigt lönsamt att ta jobb genom ett eget aktiebolag och hyra ut sin arbetskraft än att utföra samma jobb som anställd.

Det ska dock sägas att arbetet med att bryta beroendet av hyrbemanning inte sig i självt innebär en större kontroll från regionen över akutsjukhusen. Det måste också vara respektive verksamhet som i grunden säkerställer att man anställer kompetenta medarbetare. Distriktsstyrelsens bild är att vårdens medarbetare i stort har mycket hög kompetens och att det inte finns skäl till att regionen skulle införa några nya system för att kontrollera ”kvaliteten” på personalen.

5500 Sammantaget delar distriktsstyrelsen motionens inriktning, men menar att så mycket som är praktiskt möjligt av förslagen redan arbetas med idag.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att anse att-sats 1 och 2 besvarade

Att avslå att-sats 3 och 4

Välfärd 10 - Angående vårdcentralbemanning med tillsvidareanställda - Nynäshamn

5510 Vårdcentralernas bemanningssvårigheter, i synnerhet i de södra delarna av länet och i de mer avlägsna delarna i regionen, har funnits en lång tid. På senare tid har förhållandena avsevärt försämrats. Det finns nästan inga fast anställda läkare längre. Bemanningen sköts till större delen av hyrläkare. Vad det betyder för patienterna är inte svårt att förstå. Längre väntetider, oro och otrygghet. Och högre kostnader för vårdcentralerna. Själv har jag inte träffat samma läkare två gånger under flera år. Hur säker kan man känna sig när dataskärmen är enda sambandet mellan läkare och patient?

Den fria etableringsrätten har medfört att den hälsosammare norra delen av länet uppvisar en mycket bättre läkarförsörjning än de södra och de mera avlägsna delarna där behoven är störst. Jag menar att bemanningsproblemen behöver en grundlig översyn.

5520 **Med anledning av ovanstående text hemställer jag att distriktsstyrelsen ger regiongruppen i uppdrag:**

Att verka för en jämnare fördelning av läkartjänsterna inom länet,

Att se över hyrläkarsystemet i sin helhet samt de extremt höga ersättningarna

Stephanie Listerdal

Nynäshamns arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Aida Hadzialic - aida.hadzialic@regionstockholm.se

5530 Distriktsstyrelsen instämmer helt i de problem ett stort beroende av hyrpersonal innebär. Det handlar om stora problem med kontinuitet för patienterna, ständiga byten av kollegor för vårdens medarbetare och om stora kostnader för vården.

5540 Grundproblemet här är brist på läkare som är specialister i allmänmedicin. De senaste åren har strax under 100 läkare blivit färdiga specialister inom området per år. Det är för lite. Den socialdemokratiskt ledda regionledningen har därför tagit initiativ till en stegvis utökning av antalet ST-tjänster i allmänmedicin som beslutades av Hälso- och sjukvårdsnämnden i december 2023. Beslutet innebär att det på sikt kommer att vara ungefär 150 personer per år som blir färdiga specialister i allmänmedicin. Utbildningen till ST-läkare är generellt femårig, men kan variera i längd beroende på bland annat tidigare yrkeserfarenhet och eventuella föräldraledigheter under perioden. Utöver denna utbildningssatsning kommer även andra insatser att genomföras för att säkra läkarbemanningen, exempelvis insatser för att stimulera dubbelspecialisering (att en läkare som är specialist på ett annat område också blir specialist i allmänmedicin.)

Primärvården är ett prioriterat område och det är också viktigt att säkra resurserna till den. I den budget som den socialdemokratiskt ledda regionledningen lade fram fick därför vårdcentralerna i husläkarsystemet en relativt hög uppräkningsgrad av sin ersättning för att kompensera för den stora inflationen – något högre än akutsjukhusen. Ersättningen till vårdcentraler har dessutom i högre grad än tidigare viktats efter socioekonomi. Ju svagare socioekonomi, desto högre uppräkningsgrad av vårdcentralens ersättning. Det ger bättre förutsättningar att kunna anställa fler läkare där vårdbehoven är som störst.

5550 Det är dock inte i nuläget möjligt att helt ersätta hyrläkare eller annan hyrpersonal. I vissa lägen finns inga andra alternativ än en hyrläkare. Långsiktigt måste vi arbeta för att de inte ska behövas. Distriktsstyrelsen menar att en mängd åtgärder kommer att behövas. Den handlar om den nationella utbildningspolitiken likväl som insatser från regionerna. Det handlar om sjukvårdens anställningsvillkor och arbetsmiljö så att fler vill arbeta inom vården. Det handlar också om att regeringen behöver se över de så kallade 3:12 reglerna så att det inte blir mer skattemässigt lönsamt att ta jobb genom ett eget aktiebolag och hyra ut sin arbetskraft än att utföra samma jobb som anställd.

Sammantaget delar distriktsstyrelsen motionens inriktning, men menar att den socialdemokratiskt ledda regionledningen så långt det är möjligt redan arbetar med dessa frågor.

Distriktsstyrelsen föreslår:

5560 **Att** anse motionen besvarad.

Välfärd 11 - Motverka stressrelaterade sjukdomar och psykisk ohälsa - Värmdö

Motverka stressrelaterade sjukdomar och psykisk ohälsa för yrkesverksamma inom omsorgsyrkene

Sverige behöver ta täten i arbetet mot stressrelaterade sjukdomar. Varje år dör ca. 3000 människor av skador eller sjukdomar relaterade till sitt arbete i vårt land. Av dessa 3000 dödsfall är 700 st på grund av stressrelaterade sjukdomar.

5570 Enligt den senaste statistiken är 79% av de som är sjukskrivna för stressrelaterade sjukdomar kvinnor. Medellivslängden för kvinnor inom LO-yrkena sjunker. Nya studier visar också på ett samband mellan arbetsbelastning och självmord. Höga krav och liten egenkontroll i arbetet ökar risken för självmord och försök till självmord. Vård- och omsorgssektorn och yrken inom det sociala området är i dag välkända riskyrken för sjukfrånvaro och i synnerhet för stressrelaterad psykisk ohälsa.

Den psykiska ohälsan har länge ökat i vårt samhälle med den ökar även sjukskrivningar och självmord. Sveriges kommuner och regioner är de största arbetsgivarna i vårt land. Arbetare inom vård, skola och omsorg har länge fått utstå nedskärningar i form av så kallade effektiviseringar. Alla nedskärningar resulterar i en ohållbar arbetsmiljö. Besparingarna gör omsorgsyrkene oattraktiva och många gymnasieskolor har avvecklat gymnasieprogrammen för barnskötare och undersköterskor på grund av för få sökande. Våra äldre blir fler men de som utbildar sig till undersköterskor sjunker. Våra skolor och förskolor anställer fler unga utbildade på vikariat.

5580 Detta måste förändras om vi ska ha en hållbar omsorg i framtiden. Arbetsmiljölagen behöver följas, kommuner och regionerna behöver kliva upp och ta sitt arbetsgivaransvar.

Med anledning av ovanstående föreslår vi:

Att länsbanken ges i uppdrag att verka för att en utredning och upprättandet av en nationell handlingsplan för att motverka sjukskrivningar för stressrelaterade sjukdomar som utbrändhet och depression inom omsorgsyrkene tillsätts.

5590 **Att** regionfullmäktigegruppen verkar för att upprätta och implementera en liknande handlingsplan på regional nivå så snart som möjligt.

Jennie Öhman tillsammans med facklig-politiska gruppen

Värmdö arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Tove Sander - tove.sander@telia.com

Distriktsstyrelsen tackar för en angelägen motion.

5600 Den viktigaste insatser för en bättre arbetsmiljö för medarbetarna i välfärden handlar om mer resurser. Den drastiska minskningen av statsbidrag från SD-regeringen har inneburit en allvarlig ekonomisk kris för välfärden i hela landet. 17 av 19 regioner planerar för nedskärningar i vården på grund av att SD-regeringen prioriterar plastskatt och snus framför vårdpersonalen och patienterna.

Region Stockholm, som med sina 45 000 medarbetare är en av Sveriges största arbetsgivare, har idag en strategi för psykisk hälsa som syftar till att förbättra den psykiska hälsan i regionen samt samarbeta med kommuner och civilsamhälle. Därtill finns även en handlingsplan för suicidprevention samt en folkhälsopolitik i Region Stockholm.

5610 Personalen är hälso- och sjukvårdens viktigaste resurs och vårdens kapacitet och kontinuitet är beroende av att medarbetare söker sig till och vill stanna inom Region Stockholms verksamheter. Därför behövs ett lyhört ledarskap på alla nivåer samt förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor. Region Stockholm har påbörjat en ny riktning för personalpolitiken genom ett inlyssnande ledarskap och ett arbete för att hälso- och sjukvårdspersonalen ska få mer tid för att utföra vård.

Grunden för ett inlyssnande ledarskap är samverkan med de fackliga organisationerna. Det finns samverkansavtal mellan Region Stockholm och arbetstagarorganisationerna som fastställer formerna för samverkan. Grunden är att frågor ska samverkas i den verksamhet som berörs för att ge möjlighet till inflytande och förändring när så krävs. I många av regionens verksamheter är samverkansgruppen tillika skyddskommitté.

5620 Ett exempel på hur vi nu utökar inlyssnandet är den kommission för hälso- och sjukvårdspersonalens arbetsmiljö som har inrättats som ett komplement till den befintliga samverkansstrukturen. Detta samverkansforum bestående av företrädare från vårdfackliga organisationer och Region Stockholm, på såväl politisk nivå som tjänstemannanivå ska genom erfarenhetsutbyte och bred dialog ta fram åtgärdsförslag för en bättre arbetsmiljö.

Regionen ska enligt Arbetsmiljölagen och OSA-föreskriften följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet på regionens arbetsplatser. Därmed följer vi upp Region Stockholms medarbetarpolicy tillika arbetsmiljöpolicy och riktlinjen mot kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Region Stockholm har i samverkan tagit fram en gemensam rutin för det systematiska arbetsmiljöarbetet och en årlig uppföljning. Rutinen beskriver hur arbetsmiljöarbetet ska fungera och vilka som ska medverka i arbetet. Som stöd till den obligatoriska årliga uppföljningen finns en checklista som hjälp för att utvärdera hur arbetsplatsens systematiska arbetsmiljöarbete fungerar.

5630 Region Stockholm gör också en årlig kartläggning av organisatorisk och social arbetsmiljö. Undersökningen har under innevarande mandatperiod utvecklats och breddats med frågor om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön vilket omfattar arbetssituation, samarbete, ledarskap, organisatoriska förutsättningar och utsatthet. För att spegla syftet med undersökningen och bredden på frågorna byter undersökningen namn till Kartläggning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Kartläggningen är Region Stockholms främsta verktyg för att få en samlad bild över arbetsmiljön på våra arbetsplatser och resultatet från kartläggningen ger oss underlag för dialog, för att identifiera risker och för att tillsammans utveckla arbetsmiljön

5640 Alla verksamheter ska utifrån resultaten i enkäten/kartläggningen säkerställa riktade och tidiga hälsofrämjande insatser för en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö med fokus på att öka hälsa, förebygga ohälsa och minska sjukfrånvaro.

Under 2024 ska region Stockholm avsätta 100 miljoner kronor till riktade och tidiga hälsofrämjande insatser för en hållbar arbetsmiljö samt minskad ohälsa och sjukfrånvaro. Insatserna ska ta utgångspunkt i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet och insatserna ska utformas så att de kan utgöra en del av ordinarie verksamhet. Minskad sjukfrånvaro med 1% motsvarar i region Stockholm 173 173 mkr/år i direkta sjukfrånvarokostnader vilket år 2022 motsvarade 427 helårsarbeten.

5650 Alla goda krafter behöver samlas för att förbättra den psykiska hälsan. I grunden är det viktiga inte nya planer utan resultat. Mittenkoalitionen i region Stockholm genomför därför bland annat en historisk utökning av primärvården för att ge invånarna i vårt län mer vård på sina vårdcentraler. I detta ingår även första linjens psykiatri för att snabbare ge vård vid psykisk ohälsa.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att bifalla motionen

Välfärd 12 - En bättre förlossningsvård i Region Stockholms sydöstra del - Nacka

5660 Bakgrund: Nacka BB kunde erbjuda framstående förlossningsvård fram till mitten av 1990-talet då det avvecklades. Trots att Nacka BB vann priser för sin verksamhet, stängdes det ner på grund av befolkningsunderlaget. Socialdemokraterna i Nacka motsatte sig detta beslut.

Avlastning genom Socialdemokraternas satsningar: Det är viktigt att notera att vi är stolta över att Socialdemokraterna i regionen kunnat stävja den akuta förlossnings situationen från föregående år genom bland annat öppnandet av en ny förlossningsenhet på S:t Görans sjukhus under våren 2023. Samt viljan att få till en sammanhållen vårdkedja. Men vi ser fortsatt stora utmaningar framöver för barnmorskornas arbetsmiljö och framtid.

5670 Nacka BB i Centrum: Nacka, Värmdö och Tyresö är områden som fortsätter att växa med hög inflyttning och tillväxt. Nacka sjukhus har potentialen att återetableras som ett akutsjukhus med fullvärdigt BB. Det finns goda möjligheter till samarbete med andra upptagningsområden, som Haninge, och rehabiliteringscentret i anslutning gör platsen attraktiv för förbättrad eftervård. Vid rätt satsning kan Nacka BB bli en barnmorskeledd enhet med sammanhållen vårdkedja för den födande.

Vårt åtagande är en lokal förlossningsvård: Vi, som socialdemokrater, är dedikerade till att säkerställa en trygg och jämlik förlossningsvård för alla blivande föräldrar i hela regionen. Vi erkänner de utmaningar som fortfarande måste tacklas, särskilt på lokal nivå. Vi fortsätter att arbeta för att etablera fler förlossningsmottagningar vid lokala sjukhus såsom Nacka för att öka tillgängligheten för förlossningsvård.

Därför yrkar vi på att distriktkongressen beslutar:

5680 **Att** partidistriktet verkar för att Regionen utvecklar Nacka sjukhus genom nyetablering av ett fullvärdigt barnmorskeledd BB med fullvärdig ansluten akutsjukvård och sammanhållen vårdkedja.

Motionär: S-kvinnor Nacka

Distriktsstyrelsens föredragande: Tove Sander - tove.sander@telia.com

En trygg och säker förlossningsvård är en högt prioriterad fråga för Socialdemokraterna i Region Stockholm.

5690 Den främsta utmaningen inom förlossningsvården är att rekrytera och behålla personal. Det saknas i grunden inte vårdplatser, utan personal som vill och framförallt orkar bemanna dem.

Öppnandet av en ny förlossningsenhet på S:t Görans sjukhus i kombination med sjunkande förlossningstal innebär att Region Stockholm i sin plan för kapacitet nu ser ett överskott inom förlossningsvården.

Motionären önskar fler förlossningsmottagningar vid lokala sjukhus som i sin tur ska utvecklas till akutsjukhus. Förslaget har ett gott syfte men vi tror mer på förstärkningar av de befintliga mottagningarna genom t ex bättre arbetsvillkor för barnmorskor och undersköterskor. Vi vill skapa större möjligheter för vårdpersonalen att använda sin kompetens och de arbetssätt som skapar en trygg och evidensbaserad förlossningsvård. Mer personal ska vilja stanna kvar inom vården och vara med och utveckla den.

5700 Utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv ser vi även behovet av att förlossningsmottagningarna i regionen ligger i anslutning till akutsjukhus med den främsta specialistkunskapen inom kvinno- och barnsjukvård. Att upprätthålla den specialistkompetensen är ett mycket stort uppdrag som omfattar såväl utbildning som andra kompetensförsörjningsfrågor. Vi ser idag inte att det är rimligt vare sig ekonomiskt eller organisatoriskt att utveckla de lokala sjukhusen till akutsjukhus eftersom det redan som det är nu finns stora svårigheter att bemanna jourlinjer och bakjourer på våra befintliga akutsjukhus.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

5710

Välfärd 13 - Förbättring av Nöjdhetsenkäter för Nyförlösta i Stockholm - Värmdö

I dag får nyförlösta i Stockholm tillfälle att svara på en "nöjdhetsenkät" efter förlossning. Denna enkät distribueras ibland till den nyförlösta hemma, men frågorna ställs ofta direkt på BB, ibland

av den barnmorska som varit involverad i förlossningen. Även om intentionen är god, kan det att ställa frågor till en nyförlöst individ direkt på BB leda till missvisande resultat.

5720 Graviditeten är för de flesta en period fylld av oro för barnets hälsa och den stundande förlossningen, särskilt mitt i en förlossningskris där rädslan för att få plats på en förlossningsavdelning och oron över att behöva resa långa sträckor mitt i förlossningsarbetet är påtaglig. Efter förlossningen påverkas kroppen av hormoner som syftar till att öka känslighet, kärleksfullhet och öppenhet för det nya livet. Lägg därtill tacksamheten för stöd under en krävande förlossning och glädjen över en frisk baby. Samtidigt kan starka känslor uppstå som kan göra att man vill dra sig undan sitt nyfödda barn.

Förlossningen är ofta smärtsam och chockerande, och det kan ta tid samt flera samtal, till exempel med barnmorskan eller medfödaren, innan man minns detaljer från förlossningen och kan sätta ord på sina upplevelser.

5730 Finns det en risk att täckningsgraden minskar om man skickar enkät efter vårdtiden? Kanske, men tittar man på andra enkäter som t.ex. SNQ som skickas 14 dagar efter vårdtiden så visar den en täckningsgrad av 98-99%. Och ska vi effektivt och riktigt dokumentera förlopp och utfall i förlossningar för förbättrad förlossningsvård tror jag att vi inte bara ska ställa rätt frågor utan också ställa dem där det finns störst chans till ett riktigt och genomtänkt svar.

vi anser att även att medfödare borde få vara med och dela sin upplevelse om vården för att få en så samlad bild av vårdtillfället som möjligt.

För att adressera dessa utmaningar och förbättra nöjdhetsundersökningarna vilket därmed bör leda till förbättringar inom förlossningsvården föreslår vi:

1. **Att:** Regionsfullmäktigegruppen verkar för att förlossning och BB vården i Stockholm agerar enhetligt genom att nöjdhetsenkäter i samband med förlossning skickas till föderskan tidigast en vecka efter förlossningen.

2. **Att:** Regionsfullmäktigegruppen verkar för att även medfödaren får en enkät.

5740

Elin Hagberg, S-kvinnor Värmdö

Värmdö arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Tove Sander - tove.sander@telia.com

Distriktsstyrelsen tackar för motionen som belyser hur viktigt det är att inhämtande av information från patienter är genomtänkt och har ett tydligt syfte.

Ett av de främsta syftena med kunskapsstyrning är att alla vårdgivare ska göra lika eftersom det är det enda sättet att få jämförbara svar och kvalitetsindikatorer.

5750 En av de satsningar som gjorts i region Stockholm med hjälp av de riktade statsbidragen för kvinnohälsa är ett projekt för gemensamma riktlinjer. Motionen har redan lett till att man på nästa regionala programområde för obstetrik och gynekologi kommer att ta upp frågan om gemensam utveckling av ”nöjdhetsenkäten”

Till alla kvinnor som fött barn skickas också 8 veckor efter förlossningen en graviditetsenkät som även innehåller flera frågor om förlossningsupplevelsen. Den skickas ut från 1177 och är nationell och är en bättre enkät för att följa nöjdhet. Den riktar sig dock enbart till födande men motionen har redan föranlett besked från hälso- och sjukvårdsförvaltningen att de gärna uppvaktar SKR med önskemål om en bredare enkät.

Distriktsstyrelsen föreslår:

5760 Att anse motionen besvarad

Välfärd 14 - Psykiatrins utveckling, specifikt vård av människor med psykosliknande tillstånd. - Nacka

Motion om psykiatrins utveckling, specifikt vård av människor med psykos/psykosliknande tillstånd.

5770 Den politiska sfären bör i högsta grad vara försiktig vad gäller att i detalj styra inriktning och innehåll i olika samhälleliga tjänster och överlämna detta till de olika professionella aktörerna. Men man får inte göra sig ansvarslös. Vi har inflytande via tillsynsmyndigheter och via de myndigheter som svarar för att göra vetenskapliga bedömningar för att utifrån dessa utfärda riktlinjer, förordningar mm.

Det politiska behöver finnas med för att förhindra en utveckling som är oönskad på samhälls nivå, tänk exempelvis på vad som skett och tydligt uppdragats inom skolans område i och med både bruk och missbruk av "friskolereformen".

Tänk vidare på hur vår kunskap sett ut om rökning om vi fortsatt förlitat oss på forskning som stöttats och ofta initierats av Philip Morris?

Hur skulle kunskapen om fossila bränslens förödande effekter på klimatet se ut, eller fördröjts, om forskningen fortsatt att vara beroende av anslag från Exxon och BP?

Vi behöver agera för att inte än mer än idag hamna i en sådan situation vad gäller psykiatrin.

Vi behöver ta vårt ansvar och krafttag för att förhindra en sådan utveckling.

5780 Tvärtemot vad många idag tror, finns det mycket svaga genetiska samband och inga biologiska markörer i exempelvis blodprov, vid någon av de psykiatriska diagnoser man i allmänhet talar om. Detta trots att man sökt efter sådana i decennier.

Det finns dessutom en alltmer omfattande forskning utifrån sociala och psykologiska aspekter, som visar resultat i paritet med eller bättre än gängse psykiatrisk forskning, som till stor del vilar på antagande om biologiska faktorerens betydelse, och med omfattande ekonomiskt stöd från läkemedelsindustrin

Det behövs ett rejält omtag för att möjliggöra en fungerande och mer human psykiatri.

5790 Sverige var en gång ett land i framkant vad gäller omhändertagande och forskning inom psykiatrin. Detta då i kölvattnet på de förhoppningar som väcktes i samband med nedläggningen av de gigantiska och extremt kostnadskrävande mentalsjukhusen.

Nu blev jag för någon vecka sedan varse på en internationell konferens att man i Norge och Danmark sedan många år har pågående avancerade längre utbildningar för sina medarbetare. I Finland har man sedan 80-talet i norr utbildat en mängd medarbetare i en speciell metod, så att man nu har god täckning av kvalificerad personal som har möjlighet att påbörja ett arbete med mycket kort varsel. Detta arbete har gett goda resultat.

I Sverige finns inte längre någon motsvarande utbildning över huvud taget. Undantagsvis söker sig svenskar istället till utbildningar i våra grannländer.

5800 I Norge är det förbjudet numera att tvångsmedicinera patienter de första 10 dagarna, då någon är tvångsintagen för observation. I Norge är det vidare lagstadgat att patienter inom psykiatri tillförsäkras rätten att under professionell övervakning försöka trappa ned eller sluta med insatta läkemedel, om man så önskar. Vi bör överväga och utreda förutsättningarna att införa sådana bestämmelser även i Sverige.

Oberoende forskning pekar på att problemet med ”det psykiska”, och människors psykiska problem, inte kan lösas eller ens på ett meningsfullt angripas, utan att ta likvärdig hänsyn till alla de tre enskilda faktorer som man teoretiskt brukar tala om: Biologiskt/medicinska, psykologiska (inkl psykoterapi av olika slag) och sociala (inkluderande skola och socialvård) Men mycket av den forskning som har bedrivits och ännu bedrivs är inte oberoende, utan sker med medel från olika läkemedelsföretag.

5810 **Som följd av bland annat ovanstående yrkar vi:**

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för att tillsynsmyndigheter och myndigheter som utfärdar riktlinjer för vård ges i uppdrag att värdera forskning på biologiska, sociala och psykologiska grundvalar på ett likvärdigt sätt.

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för att utreda lagar gällande tvångsmedicinering och övrig medicinering inom psykiatri med grund i de rådande norska lagarna.

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för att möjliggöra besök inom psykiatri för rådfrågning och konsultation utan krav på att det genast eller snarast fastslås en specifik diagnos.

5820 **Att** Stockholms läns partidistrikt verkar för att myndigheter som har i uppdrag att sammanställa forskning och utforma råd och riktlinjer ges i uppdrags att på ett likvärdigt sätt värdera forskning och utvärdering från såväl sociala, psykologiska som biologiska ansatser.

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för ett ökat inflytande för patienter och anhöriga i psykiatrivårdens utformning.

Att Stockholms läns partidistrikt verkar för att det på platser som berörda myndigheter finner lämpliga genomföra försöksverksamheter som erbjuder ett bredare utbud av alternativ till dagens modeller för psykiatrisk behandling.

Att motionen skickas vidare till partikongressen och att attsats 1-6 då ändras ”Stockholms läns partidistrikt” till ”Socialdemokraterna”.

Motionär: Kent Olofsson

Distriktsstyrelsens föredragande: Tove Sander - tove.sander@telia.com

Distriktsstyrelsen tackar för en mycket angelägen motion. Kvalitén på den psykiatriska vården har oerhörd betydelse såväl för den enskilda patienten som dennes anhöriga och för samhället i stort.

Distriktsstyrelsen menar dock att det är av stor vikt att politiker i enlighet med våra grundlagar håller sig ifrån att detaljstyra myndigheters verksamhet liksom forskning. Att ge Stockholms läns partidistrikt i uppdrag att verka för att tillsynsmyndigheter och myndigheter som utfärdar riktlinjer för vård i uppdrag att värdera forskning på biologiska, sociala och psykologiska grundvalar på ett likvärdigt sätt vore liksom att ge myndigheter som har i uppdrag att

5840 sammanställa forskning och utforma råd och riktlinjer i uppdrags att på ett likvärdigt sätt värdera forskning och utvärdering från såväl sociala, psykologiska som biologiska ansatser enligt distriktsstyrelsen inte är en önskvärd detaljstyrning av vare sig forskning eller myndigheter.

Utveckling av vårdens metoder pågår ständigt men det bör inte från politisk nivå fastställas exakt vilka metoder som ska användas. Om vårdens aktörer finner det lämpligt att genomföra försöksverksamheter baserade på vetenskaplig grund och rekommendationer från berörda myndigheter ska politiken givetvis ge ekonomiska och organisatoriska förutsättningar till det men politiken får aldrig ge sig in i medicinska bedömningar.

Att ständigt utvärdera och utveckla lagstiftning är nödvändigt och särskilt när det är fråga om tvångslagstiftning för den enskilda. Därför tillsatte den tidigare socialdemokratiska socialministern Lena Hallengren i maj 2021 en särskild utredare vars uppdrag var att göra en översyn av vissa frågor enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, förkortad LPT, och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, förkortad LRV, samt analysera behovet av förändringar och förtydliganden av regelverket. Syftet med översynen var att ytterligare stärka barnrättsperspektivet, rättssäkerheten och säkerheten i vården för de personer som tvångsvårdas med stöd av LPT eller LRV. Utredarens rekommendation var att staten borde utreda rättsläget vad gäller exempelvis tvångsmedicinering och att man i det sammanhanget borde överväga den norska och danska tvångslagstiftningen som förebild. Region Stockholm under socialdemokratiskt styre har i stort ställt sig positiv till utredningen och därmed anser distriktsstyrelsen att våra förtroendevalda redan verkar för att utreda lagar gällande

5860 tvångsmedicinering och övrig medicinering inom psykiatrin med grund i de rådande norska lagarna.

Motionären föreslår vidare att Stockholms läns partidistrikt ska verka för att möjliggöra besök inom psykiatrin för rådfrågning och konsultation utan krav på att det genast eller snarast fastslås en specifik diagnos. Det finns idag inga krav på att sjukdomsdiagnos ska fastställas vid alla besök inom psykiatrin och distriktsstyrelsen menar också att det vore olyckligt att på det sätt som föreslås reglera hur professionen ska sköta sitt arbete.

Att de patienter som vårdas inom psykiatrin får ett gott bemötande och ges möjlighet till inflytande över hur deras vård ska utformas är en rättighet som aldrig får göras avkall på. Därför är det ett ständigt pågående arbete i region Stockholm att på olika sätt verka för att öka patientinflytande i enlighet med patientlagen.

5870

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå att-sats 1, 3, 4, 6, och 7

Att anse att-satserna 2 och 5 besvarade

Välfärd 15 - Mindre cigg gör dig pigg - Sundbyberg

5880 Användningen av cigaretter är ett stort problem som Sverige står inför. Detta är för att rökningen bidrar till att utveckla dödliga sjukdomar, exempelvis hjärt- och kärlsjukdomar, cancer och kroniskt obstruktiv lungsjukdom. Med tanke på att sex procent av Sveriges befolkning röker (Folkhälsomyndigheten, 2022), och än fler är i den kringliggande närheten, skadas en alldeles för stor andel av vår befolkning.

Att förbjuda rökning helt skulle troligen få en liten effekt, då personerna som är i ett allvarligt beroende inte kommer lyckas bryta det för att lagen står emot dem. Däremot kan vi säkerställa att nya personer inte kommer in i missbruket, för att på så sätt successivt avskaffa rökandet i Sverige. Den danska regeringen arbetar med ett lagförslag som skulle innebära att alla födda 2010 eller senare aldrig får röka, någonting mycket positivt för folkhälsan och den generella vistelsemiljön. Sverige bör ta efter och utreda möjligheten för ett liknande förslag.

5890 **Därför yrkar jag:**

Att Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt verkar för tillsättandet av en utredning som undersöker möjligheten att förbjuda användning av cigaretter för personer födda efter ett visst årtal.

Motionär: Hugo Ridal

Sundbybergs arbetarekommun

Distriktsstyrelsens föredragande: Daniel Larson - daniel.larson.1968@gmail.com

Distriktsstyrelsen vill tacka motionären för en motion som lyfter en viktig fråga.

5900 Målet för svensk tobakspolitik har under lång tid varit att minska allt tobaksbruk och förhindra att minderåriga börjar använda tobak. De stora hälsoriskerna med tobaksbruk och framför allt rökning innebär att tobak och bruk av tobak är föremål för en strikt reglering. Rökningen är ett av de allvarligaste hoten mot folkhälsan och såväl rökning som passiv rökning ökar risken för ett flertal sjukdomar, däribland cancersjukdomar.

Tobaksindustrins marknadsföringskanaler är begränsade men ännu har de tillgång till både synliga och effektiva kanaler, produkternas förpackningar och försäljningsställen. Exponeringsförbud för tobak är en vetenskapligt erkänd åtgärd som förespråkas av WHO. Flera länder har redan infört

lagstiftning som tvingar butikerna att flytta förpackningarna under disk eller till stängda skåp, och detta har visat sig effektivt för att begränsa nyrekryteringen av unga rökare.

- 5910 Den tidigare socialdemokratiska regeringens har lagt fram en skrivelse 2021/2022:213 till Riksdagen. I skrivelsen redogörs för en samlad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel om pengar (ANDTS-strategin). Syftet med strategin är att ange mål och inriktning för hur samhällets insatser inom ANDTS-området ska genomföras, samordnas och följas upp under perioden 2022–2025.

Rökfritt Sverige år 2025

Regeringen har ställt sig bakom målet om ett Rökfritt Sverige 2025 vilket innebär att andelen som röker i befolkningen ska vara lägre än fem procent år 2025. För att nå målet behövs åtgärder, såsom att: minska tillgängligheten till produkterna.

minska efterfrågan och den sociala acceptansen för rökning.

- 5920 öka tillgängligheten till metoder och hjälpmedel för att sluta röka.

Skador bland barn och unga som orsakas av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter eller spel om pengar kan aldrig accepteras. Barn och unga är bland de viktigaste målgrupperna för det förebyggande och hälsofrämjande folkhälsoarbetet och därmed också för ANDTS-arbetet. Barn är också en prioriterad målgrupp inom EU och internationellt.

De första levnadsåren har stor betydelse för den fysiska och psykiska hälsan i ett livslöppsperspektiv. Valfungerande hälsofrämjande, förebyggande samt vårdande och stödjande insatser i ett tidigt skede kan förväntas ge positiva effekter på barns framtida hälsa och välbefinnande. Genom att förebygga ANDTS-användning bland barn och unga kan samhället förhindra att barn och unga skadas men också bidra till en mer långsiktigt hållbar

- 5930 samhällsutveckling. Insatser för att förebygga att barn och unga börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol eller spel om pengar bör därför ges en högre prioritet.

Folkhälsomyndigheten följer bruket av cigaretter, snus och e-cigaretter bland skolelever i den internationella undersökningen Skolbarns hälsovanor som genomförs vart fjärde år.

Resultat från den senaste undersökningen 2021/22 visar bland annat att: bland 11-åringar svarar omkring 2 procent att de har provat att röka cigaretter någon gång i sitt liv. En större andel 13-åringar svarar att de har provat att röka (11 procent bland flickor och 10 procent bland pojkar), motsvarande andelar bland 15-åringarna är 26 procent respektive 21 procent.

- 5940 andelen 13-åringar (9 procent av flickorna och 13 procent av pojkarna) och 15-åringar (27 procent av flickorna och 31 procent av pojkarna) som har snusat ökar, störst ökning ses bland de 15-åriga flickorna, från 7 till 27 procent. Många uppger att de snusar nikotinsnus eller att de inte vet vad de snusar. Bland 13-åringar svarar 18 procent av flickorna och 15 procent av pojkarna att de har använt e-cigaretter. En större andel 15-åringar (34 procent av flickorna och 29 procent av pojkarna) svarar att de har använt e-cigaretter. Bland 15-åriga flickor ses en ökning sedan mätningen 2017/18. En större andel uppger att de har använt e-cigaretter med nikotin än utan nikotin eller att de inte vet om de har använt e-cigaretter med eller utan nikotin.

I en rapport från IHE, Institutet för Hälso- och sjukvårdsekonomi, anges i rapporten Samhällskostnaden för rökingsrelaterad sjuklighet i Sverige, att samhällskostnaden för rökning överstiger 31 miljarder årligen.

5950 Distriktsstyrelsen ser vikten av ett fortsatt arbete för att, i enlighet med vad som utgör svensk tobakspolitik, minska allt tobaksbruk och förhindra att minderåriga börjar använda tobak.

Distriktsstyrelsens värnar samtidigt alla människors likhet inför lagen, likhetsprincipen. Enligt grundlagen är alla lika inför lagen, och ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen.

5960 Valfärd 16 - SE ÖVER MERKOSTNADERSÄTTNINGEN - Vallentuna

Du som har en funktionsnedsättning eller har ett barn som har en funktionsnedsättning kan få merkostnadsersättning för de extra kostnader som du har på grund av din eller ditt barns funktionsnedsättning. Du ansöker om det hos Försäkringskassan. Merkostnadsersättningen finns sedan 2019 då den ersatte den tidigare handikappersättningen. Reformen utmålades som en viktig modernisering för att stärka stödet till funktionsnedsatta ytterligare. I efterhand kan konstateras att det nya stödet inneburit en försämring.

5970 Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) visar i sin rapport från 2023 att över 90 procent av de föräldrar som ansöker om merkostnadsersättning för sina barn får avslag. För de som söker för egen del får cirka 50 procent avslag. ISF anser inte att det är Försäkringskassan som agerar felaktigt. Det handlar snarare om att merkostnadsersättning är en komplicerad förmån där det är svårt att förstå vad en merkostnad faktiskt är.

Den höga andelen avslag är problematisk på flera sätt. Att nekas ersättning för kostnader man upplever som merkostnader skadar tilltron till socialförsäkringssystemet. Det är också ett slöseri med tid för sökande föräldrar som många gånger redan upplever livet väldigt påfrestande. Likaså är det ett slöseri med Försäkringskassans resurser då merkostnadsersättningen är en tidskrävande ersättning att utreda.

5980 Ersättningen behöver nu ses över från grunden och då även specifikt tröskeln för den lägsta nivån som idag är högt satt. Det är inte rimligt att personer med funktionsnedsättning, en grupp som ofta har mycket ansträngd ekonomi, kan ha merkostnader på upp till 13 125 kronor per år utan att få någon ersättning för det. Det är svårt för många att klara även mindre kostnader som uppkommer till följd av funktionsnedsättningen. Många lever precis runt fattigdomsgränsen och är ofta beroende av ekonomisk hjälp från anhöriga. Ett lägre insteg i ersättningen skulle också ligga i linje med den handikappolitiska merkostnadsprincipen, att människor inte ska ha merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning.

Merkostnadsersättningen behöver skyndsamt ses över så att det säkerställs att personer med funktionsnedsättning får ersättning för sina merkostnader. Det behöver säkerställas ett förenklat regelverk med lägre avslagsfrekvenser och rimliga beloppsgränser.

5990 **Mot bakgrund av ovanstående föreslås distriktskongressen besluta:**

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbanken att verka för att en översyn av merkostnadsersättningen görs som möjliggör ersättning för de merkostnader som personer med funktionsnedsättning har.

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbanken att verka för att beloppsgränsen för att kunna få merkostnadsersättning ses över. Gränsen 13 125 kronor som den är i dagsläget är orimligt högt satt.

Sandra Rudeberg

Vallentuna Arbetarekommun

6000

Distriktsstyrelsens föredragande: Daniel Larson - daniel.larson.1968@gmail.com

Distriktsstyrelsen tackar motionären för motionen som lyfter en viktig fråga.

Vid partikongressen 2021 beslutades i de politiska riktlinjerna under rubrik Vi bygger landet tryggt – Högre pensioner och Stärkt trygghet genom livet, att ”personer med funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter och kunna leva sitt liv som andra. Det offentliga ska konsekvent verka för att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Du ska kunna lita på att dina behov blir tillgodosedda genom insatser av hög kvalitet och att systemet är rättssäkert. Jämställdheten och barnrättsperspektivet ska särskilt beaktas. För att målet ska nås behöver ett aktivt förbättringsarbete ske inom samhällets alla områden”.

6010

Skrivningen överensstämmer väl med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen utgår från att de mänskliga rättigheterna gäller alla människor. Personer med funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter som alla andra.

Alla länder som är medlemmar i FN kan välja att följa det som står i konventionen vilket de flesta länderna gör. Det gäller även Sverige. Konventionen beskriver vilka rättigheter varje människa har och vad samhället behöver göra för att konventionen ska följas. I Sverige har regering och riksdag, myndigheter, kommuner och regioner det största ansvaret för att det som står i konventionen följs.

6020

Precis som motionären redogör för infördes merkostnadsersättning den 1 januari 2019 för att ersätta handikappersättningen. Reformen var viktig för att modernisera stöden till vuxna och föräldrar till barn med funktionsnedsättning.

Sedan införandet av de nya förmånerna har Försäkringskassans handläggningstider växt vilket har inneburit att många fått vänta orimligt länge på stöd. För att fortsätta det påbörjade arbetet med att öka kvaliteten och rättssäkerheten i handläggningen, samt komma tillrätta med de långa handläggningstiderna inom omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, föreslog regeringen att Försäkringskassan skulle tillskjutas 120 miljoner kronor 2021, 100 miljoner kronor 2022 och 80 miljoner kronor 2023. Detta, tillsammans med tidigare vidtagna åtgärder, syftade till att säkerställa att inte fler individer hamnar i kläm och stå utan ersättning under en längre tid.

Vad gäller i dag?

6030 Merkostnader är kostnader som uppstår på grund av en funktionsnedsättning, alltså kostnader utöver de som är vanliga för personer i samma ålder utan funktionsnedsättning. För att bli beviljad ersättningen gäller fr om 2024 att merkostnaderna ska vara minst 14 325 kronor per år på grund av funktionsnedsättningen. Samma summa, merkostnader på minst 14 325 kronor per år, gäller för ersättning på grund av ett barns funktionsnedsättning.

Försäkringskassan bedömer vad som är merkostnader, vilka är indelade i 7 kategorier enligt lagstiftningen.

6040 Försäkringskassan arbetar på uppdrag av riksdag och regering. Regleringsbrev är benämningen på de regeringsbeslut som utfärdas årligen för att styra myndighetens verksamhet. Regleringsbrevet gäller för ett visst budgetår, till skillnad från regeringens instruktion för myndigheten som gäller tills den ändras. Regleringsbrevet anger vid behov mer kortsiktiga prioriteringar för myndighetens verksamhet.

Varje år svarar Försäkringskassan på betänkanden och förslag från regeringen. I remissvaren ger Försäkringskassan sin syn på vilka konsekvenser som förslagen kan få om de genomförs. Det är en viktig del i den svenska demokratin.

Försäkringskassans verksamhet och administration finansieras genom skatter och avgifter. Riksdagen beslutar om vilket budget som myndigheten ska få.

6050 Försäkringskassan lämnar varje år ett budgetunderlag till regeringen. Budgetunderlaget för åren 2024–2026, som Försäkringskassans styrelse beslutade om i februari 2023, innehåller förslag till finansiering av Försäkringskassans verksamhet, samt sak-anslag för de delar av socialförsäkringen och andra förmåner och ersättningar som enligt lag eller förordning administreras av Försäkringskassan.

6060 I budgetunderlaget för åren 2024–2026 hänvisar Försäkringskassan till regeringens förslag om att personer som bor i särskilt boende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska kunna ersättas för boendekostnader med merkostnadsersättning i form av en schablon. Försäkringskassan uppskattade att förslaget vid ett införande skulle leda till cirka 28 000 fler ansökningar om merkostnadsersättning. Normalt kommer det varje år in cirka 24 000 ansökningar. Det mer än fördubblade antalet ansökningar kommer enligt Försäkringskassan skapa ett behov av fler handläggare, med tillkommande kostnader för lokalhyra, teknisk utrustning, utveckling av IT-stöd och kunskapshöjande insatser. Detta belyser vikten av att regering och riksdag beaktar vad Försäkringskassan kommenterar avseende regleringsbrevets konsekvenser.

Distriktsstyrelsen ser anledning till att efter de genomförda förändringarna se över nivåer och villkor för omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning i en helhet, då dessa hänger ihop. I motionen lyfts enbart frågan om merkostnadsersättningen.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

Välfärd 17 - DIABETES TYP-2 - Vallentuna

6070 Idag är det möjligt att fortsätta sitt yrke att köra tung trafik trots att man drabbats av Diabetes Typ-2, insulinbehandlad.

Dock kräver Transportstyrelsen att man som yrkesförare av tung trafik regelbundet mäter sitt sockervärde samt att detta vid förfrågan kan redovisas till sin ansvariga läkare. Detta är alltid inte så lätt, speciellt om man kör buss och då express-/turistbuss. Att då med passagerare i bussen behöva kontrollera sitt socker känns inte bra. Hur ser detta även ut gentemot resenärerna? Ska de behöva vara oroliga att deras bussförare hamnar i diabeteskoma?

Därför vill jag att distriktskongressen beslutar:

6080

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för att yrkesförare av tungtrafik med insulinbehandlad diabetes typ-2 även skall få tillgång till "knappen" som de med diabetes typ-1 får.

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för att man respekterar de förare, speciellt buss, som kör tungtrafik att eventuellt inte behöva mäta sitt blodsocker framför sina resenärer.

- **Att** motionen överlämnas till länsriksdagsbänken att verka för att underlätta för yrkesförare av tungtrafik med diabetes typ-2 som är kontrollerade av Transportstyrelsen att kunna fortsätta arbeta på ett bra vis genom att ge denna grupp tillgång till "knappen".

Cathrine Friberg

Vallentuna Arbetarekommun

6090

Distriktsstyrelsens föredragande: Daniel Larson - daniel.larson.1968@gmail.com

Distriktsstyrelsen tackar motionären för motionen vilken lyfter en viktig fråga.

Sedan den 1 januari 2022 har nya regler införts om vad som gäller för den som söker eller har körkort och har eller får diabetesdiagnos. Framför allt är det för högre körkortsbehörigheter som det är nyheter. Den som har diabetes typ 1 fick tidigare inte köra taxi, buss och tung lastbil, men kan nu få det och precis som motionären lyfter är det även möjligt för yrkesförare att fortsätta köra tung trafik trots att man drabbats av diabetes typ 2, insulinbehandlad.

Motionären föreslår länsriksdagsbänken ska ges i uppdrag att verka för att yrkesförare av tung trafik med insulinbehandlad diabetes typ 2 även skall få tillgång till "knappen".

6100

Knappen är en sensor, som användaren själv placerar genom huden, mäter kontinuerligt glukosvärdet i underhuds fett. Användaren läser av glukosvärdet i en monitor, en mobiltelefon eller en insulinpump. Produkten har larmfunktioner som visar när glukosvärdet är lågt och som kan aktiveras när värdet sjunker samt när det stiger eller är högt.

Metoden heter Realtids-CGM, en revolution inom diabetesvården. CGM är en förkortning för continuous glucose monitoring och har blivit mycket uppskattad hos såväl patienter som läkare. Patienter kan med hjälp av sensorn numera sköta sin behandling själva med en mycket god överblick över långtidsblodsockret.

Transportstyrelsen har under längre tid arbetat med att anpassa de svenska reglerna för diabetes till att mer ordagrant ansluta sig till det EU-direktiv som reglerar den miniminivå som alla

6110 medlemsstater måste följa. Vi har i Sverige tidigare haft en striktare syn på de som har diabetes typ 1 med deras tydligt större risk att få allvarlig hypoglykemi under färd. Det är en betydande skillnad i risk mot de som har insulinbehandlad diabetes typ 2, även om det är svårt att få fram exakta jämförelsetal. Det tycks i alla fall vara så att man vid diabetes typ 1 per år i genomsnitt har 1,5 sådana episoder där hjälp av annan behövs för att häva sin hypoglykemi, som definitionen av allvarlig hypoglykemi lyder. Med lång behandlingstid med insulin är det dock inte omöjligt att även patienter med diabetes typ 2 får allvarliga hypoglykemier.

Det är oftast allmänläkare som ansvarar för typ 2-patienters behandling med insulin och ibland med andra läkemedel som ger risk för hypoglykemi. De flesta av dessa patienter har redan sedan tidigare kunnat köra både buss, tung lastbil och taxi under förutsättningar av att de inte haft ”unawareness”, ett tillstånd som inträder efter många år med diabetes. Tillståndet innebär att man inte längre känner av de vanliga adrenerga varningstecknen på sjunkande blodsocker, kanske som en del av en autonom neuropati, något som dock inte är så vanligt vid diabetes typ 2, men det förekommer.

6120

Transportstyrelsen medicinska föreskrifter anger att kontroller för körkortsinnehav ska göras för alla som har någon form av farmakologisk behandling av sin diabetes. Läkares anmälningsskyldighet träder in först när en patient är olämplig för körkortsinnehav, det kan framför bli aktuellt när det under det senaste året varit mer än en episod av allvarlig hypoglykemi för den som har körkort med lägre körkortsbehörigheter eller efter en första sådan episod om man har högre.

6130 Vid alla typer av körkortsinnehav ska patienten vid medicinering som innebär risk för hypoglykemi förstå riskerna och ha förmåga att känna varningstecken på hypoglykemi och kunna hantera dem. Det är en av de saker man kan behöva intyga i läkarintyget som personen avkrävs regelbundet.

För den som har körkort med högre behörigheter krävs läkarintyg vart 3:e år. För den som har högre behörigheter och enbart läkemedel som inte ger risk för hypoglykemi, krävs läkarintyg vart 5:e år. För den som har diagnos men inte medicinerar behövs inte intyget.

Den som har diabetes och körkort med högre behörigheter, och har läkemedel som ger risk för hypoglykemi, ska kontrollera sitt blodsocker minst två gånger om dagen och i samband med körning, med sensor eller stick i fingret. Kontrollerna bör göras med minst två till tre timmars mellanrum vid en längre körning. Detta förutsätts ske under en paus i körningen. Den som har högre behörigheter och får en allvarlig hypoglykemi får inte köra på tolv månader.

6140

Transportstyrelsen påpekar att detta ska beaktas i val av utbildning eller yrke.

I Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för diabetesvård Översyn 2018, står i rekommendationerna att Hälso- och sjukvården i undantagsfall kan erbjuda kontinuerlig subkutan glukosmätning med direktavläsning (real-tids-CGM) till personer med typ 2-diabetes som behandlas med måltids- och basinsulin samt har problem med återkommande hyper- eller hypoglykemi.

I det vetenskapliga underlaget till dessa riktlinjer och rekommendationer framgår att real-tids-CGM sammantaget förefaller ge en kliniskt relevant effekt på HbA1c och tid inom målområde för patienter med typ 2-diabetes som behandlas med måltids- och basinsulin och som har problem av återkommande hyper- eller hypoglykemi.

6150

Som motivering till rekommendationen anges att tillståndet har stor svårighetsgrad. Åtgärden har måttlig effekt på HbA1c men patientgruppen är heterogen, och effekten är mindre för en del

patienter enligt klinisk erfarenhet hos medverkande experter. Det saknas hälsoekonomiska studier, men det framgår att realtids-CGM är dyrare än FGM. FGM (flash glucose monitoring) är en variant av CGM, som används i blodglukosmätaren Free-style Libre. Där förs glukosmätvärdena vid avläsning (flash) från sensorn på överarmen till hand- eller mobiltelefonheten för avläsning eller lagring.

6160 Bristande glukoskontroll vid typ 2-diabetes leder till ökad risk för komplikationer som hjärtinfarkt, stroke, retinopati, neuropati och nefropati. Utöver förlorade levnadsår och sämre hälsa leder detta också till stora samhällskostnader. En svensk studie, som genomfördes 2016, har visat att sjukhusbaserad vård för diabeteskomplikationer kostade 2,5 miljarder kronor, samtidigt som förlorad arbetsförmåga orsakad på grund av diabeteskomplikationer innebar samhällskostnader på 4,9 miljarder kr. Då CGM både sänker HbA1c och bidrar till att påverka och förändra livsstilen skulle detta hjälpmedel kunna vara en del av behandlingsarsenalen vid typ 2-diabetes.

6170 Socialstyrelsens Nationella riktlinjer utgör ett stöd för beslut om resurser i hälso- och sjukvården, tandvården och socialtjänsten. Distriktsstyrelsen förstår och delar uppfattningen att den fråga som lyfts i motionen är angelägen för yrkesförare inom tung trafik. Det är dock inte en framkomlig väg, utifrån riksdagens förhållande till Socialstyrelsen som myndighet, att uppdra till länsriksdagsgruppen att utöva påverkan över Socialstyrelsens Nationella riktlinjer och rekommendationer.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen

ÖVRIGT

Övrigt 1 - Förbud uppsökande telefonförsäljning - Huddinge

6180 När en telefonförsäljare kontaktar potentiella kunder som inte har uttryckt något tidigare intresse för deras produkter eller tjänster, så kallat cold calling, är nog en av de mest enande frågorna i vårt samhälle. Ingen utom kanske telefonförsäljaren själv tycker om att hen ringer. Telefonförsäljning är synonymt med påträngande säljmetoder, störningar och i många fall bedrägerier.

Många av våra äldre blir måltavlor för skojarföretag och hejdlösa försäljare ringer i tid och otid till dig utan att du bitt om det, eller till och med sagt åt dem att sluta ringa. Företag som sysslar med den här typen av verksamhet är oftast skrupellösa mot inte bara sina kunder, utan även anställda med oklara löner, inga kollektivavtal och utnyttjande av yngre som tar sitt första osäkra kliv in på arbetsmarknaden.

6190 Det är en bransch som är helt oönskad av folket, har en historia av att vara direkt skadlig och ger inget som helst värde till samhället. Ett förbud mot uppsökande telefonförsäljning känns därför självklart.

Därför föreslår jag

Att Socialdemokraterna i Stockholms län och riksdagsgruppen verkar för ett förbud mot uppsökande telefonförsäljning.

Emil Svedberg

Huddinge arbetarekommun

6200

Distriktsstyrelsens föredragande: Carl Kangas - carl.kangas@varmdo.se

Distriktsstyrelsen delar inte den ensidigt negativa bilden av uppsökande telefonförsäljning som motionären ger uttryck för även om vi har förståelse för att individer kan uppleva det som något störande.

Telefonförsäljning regleras i Lag (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. I 2Kap 3§ finns särskilda regler vid telefonförsäljning:

6210 ”Om näringsidkaren på eget initiativ kontaktar konsumenten per telefon i syfte att ingå ett distansavtal, ska konsumenten i början av samtalet informeras om näringsidkarens identitet, syftet med samtalet och namnet på den person som är i kontakt med konsumenten och hans eller hennes relation till näringsidkaren.

Om ett avtal ska ingås till följd av en sådan kontakt som avses i första stycket, ska näringsidkaren bekräfta sitt anbud i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Ett avtal ingås genom att konsumenten efter samtalet skriftligen accepterar näringsidkarens anbud. Ett avtal som inte har ingåtts på detta sätt är ogiltigt och konsumenten är då inte skyldig att betala för några varor eller tjänster. Konsumenten ska informeras om detta i näringsidkarens bekräftelse av anbudet. Lag (2018:1321).”

6220 Utöver lagstiftning regleras telefonförsäljning av branschen själv. Etiska riktlinjer avseende god sed vid försäljning och marknadsföring över telefon till konsumenter har tagits fram av Kontakta (Föreningen Kontakta Sverige) och SWEDMA (Swedish Direct Marketing Association). I de etiska riktlinjerna förbinder sig företagen bland annat att respektera och inte ringa till konsumenter som anmält sig till NIX-telefon och spårregister.

Unionen och Almega tjänsteföretagen har träffat kollektivavtal, det för callcentermedarbetare rör ca 8 700 heltidstjänster på 86 företag. Det finns såklart oseriösa företag som inte har kollektivavtal eller liknande löner och villkor till sina anställda. Sådana företag förekommer dessvärre i många branscher och kan inte specifikt kopplas till just uppsökande telefonförsäljning.

Distriktsstyrelsen vill också uppmärksamma distriktsårskongressen på att vi som parti också har ett starkt intresse av att det är lagligt att arbeta uppsökande via telefon. Dörrknackning har de

6230 senaste valen varit vår mest prioriterade metod, men telefonen är och kommer att vara ett fortsatt viktigt komplement. Särskilt i de delar av vår region och vårt land där avstånden mellan husen är stora och dörrknackning blir ineffektivt.

Enligt Kontakta Sverige arbetar nästan 30 000 personer med telefonförsäljning i Sverige. Hälften av alla som arbetar med telefonförsäljning är under 24 år och andel medarbetare med utländsk bakgrund är hög.

Sammantaget gör distriktsstyrelsen bedömningen att ett totalt förbud mot uppsökande telefonförsäljning skulle ge starkt negativ påverkan på näringsliv och arbetsmarknad med konsekvensen att många arbetstillfällen skulle gå förlorade. Det skulle särskilt drabba den unga generationen, där många hittar sitt första jobb just inom uppsökande försäljning.

6240 Distriktsstyrelsen menar att det är de avarter som förekommit som behöver hanteras, snarare än att omöjliggöra en säljkanal för många skötsamma branscher och företag.

Distriktsstyrelsen föreslår:

Att avslå motionen